Publikacja współfinansowana przez Unię Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

BADANIE POTENCJAŁU ISTNIEJĄCYCH I ROZWOJU NOWYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH W KONTEKŚCIE MISTRZOSTW EUROPY 2012 I ICH WPŁYWU NA GOSPODARKĘ LOKALNĄ

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE TWORZENIA I ROZWOJU PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH ORAZ MIEJSC PRACY DLA K I M W KONTEKŚCIE MISTRZOSTW EUROPY 2012

„Publikacja dystrybuowana bezpłatnie"
„Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego"

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Raport pn. **REKOMENDACJE DOTYCZĄCE TWORZENIA i ROZWOJU PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH ORAZ MIEJSC PRACY DLA K i M w KONTEKŚCIE MISTRZOSTW EUROPY 2012** opracowany został przez zespół:

ARLEG S.A.
AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO

59-220 Legnica
ul. Macieja Rataja 26
tel.(76) 862-35-22; (76) 852-30-15; fax.(76) 862-09-68
Biuro: 67-200 Głogów; ul. Budowlanych 6a
tel.(76) 835-68-91; fax. (76) 834-27-97

W składzie:

dr Robert Kropiwnicki
Jarosław Rabczenko
Joanna Milczarz
Maciej Kupaj
Szymon Hnat
Katarzyna Jakubas
Agnieszka Młynarczyk
Bartosz Wawrzyniak
Anna Czubak

Współpraca:

1. **Leszek Łyszczarek**
2. Arkadiusz Dołęga

Legnica 2011

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Spis treści

Wstęp 5
1. Ocena ilościowa i jakościowa stanu wdrażania i realizacji celów dotyczących rozwoju produktu turystycznego zawartych w Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki 7
2.Ocena ilościowa i jakościowa stanu wdrażania i realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych przez jst dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE 29
3.Rekomendacje w zakresie oczekiwanych form wsparcia merytorycznego i finansowego rozwoju usług i produktów turystycznych w strukturze subregionalnej wraz z harmonogramem ich wdrażania 79
4.Koncepcje i rekomendacje dotyczące tworzenia nowych typów usług i produktów turystycznych w subregionach w perspektywie 3 i 5 letniej uwzględniających wyniki badań popytowych (wskazanych w raporcie 5B) 108
5.Koncepcje i rekomendacje dotyczące tworzenia nowych miejsc pracy do obsługi nowotworzonych usług i produktów turystycznych, w tym powstających na potrzeby Mistrzostw Europy 2012 124
6.Model wdrożenia i finansowania oraz kontroli i monitoringu rekomendacji 128
Podsumowanie 137
Bibliografia 139
Spis tabel 143
Spis rysunków 145
Załącznik nr 1 – wyniki panelu dyskusyjnego ekspertów z poszczególnych sektorów regionalnej gospodarki turystycznej. 147
Załącznik nr 2 – Stan ilościowo-jakościowy wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE..... 160
Załącznik nr 3 – Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu..... 307
Załącznik nr 4 – Potencjalne źródła finansowania rekomendacji..... 337
Załącznik nr 5 – Korelacja rekomendacji dotyczących tworzenia nowych miejsc pracy do obsługi nowoutworzonych usług i produktów turystycznych, w tym powstających na potrzeby EURO 2012 z priorytetami, działaniami zapisanymi w dokumentach strategicznych. 356

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Wstęp

Celem raportu pn. „Rekomendacje dotyczące tworzenia i rozwoju produktów turystycznych oraz miejsc pracy dla K i M w kontekście Mistrzostw Europy 2012" jest przedstawienie stanu i ocena jakościowo-ilościowa wdrażania celów dotyczących rozwoju produktów turystycznych w regionie, a zawartych w Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego[1].

Przeprowadzona została także ocena stanu wdrażania celów i powiązanych z nimi działań, czy projektów zawartych w Koncepcjach Subregionalnych[2], jako merytorycznych załączników do dokumenty APRT, dokonana w oparciu o dane dotyczące pozyskanych środków przez JST oraz inne podmioty na inwestycje w turystykę.

Autorzy raportu zaproponowali także eksperckie rekomendacje odnośnie form wsparcia rozwoju usług i produktów turystycznych w strukturze subregionalnej, tworzenia nowych typów usług i produktów turystycznych w perspektywie 3 i 5 letniej (na podstawie badań popytowych realizowanych w ramach raportu 5B[3]).

Kluczowym elementem raportu jest podjęcie próby wskazania rekomendacji w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy obsługujących nowe usługi i produkty turystyczne (uwzględniające również potrzeby Euro 2012) oraz przedstawienia modelu wdrażania rekomendacji uwzględniających zaangażowane podmioty, źródła finansowania oraz mechanizm kontroli i monitoringu. Postulaty i autorskie

[1] Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego, praca zbiorowa, Polska Agencja Rozwoju Turystyki, Warszawa styczeń 2009.
[2] Opis idei subregionów turystycznych można znaleźć w artykule: W.Fedyk, A.Dołega - Subregionalne, sieciowe produkty turystyczne Dolnego Śląska, w: Rola turystyki w gospodarce regionu, vol. II Usługi turystyczne jako podstawa gospodarki turystycznej, red. J.Marak, J.Wyrzykowski, Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu, Wrocław 2009 r., str. 180-188; z dokumentami Koncepcji subregionalnch można się zapoznać na stronie internetowej UMWD pod adresem http://www.turystyka.dolnyslask.pl/content/view/629/555/lang,polish/.
[3] Raport 5B był zrealizowany w roku 2010 r.w przedmiotowym projekcie POKL "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012" POKL.08.01.04-02-001/09" i w etapie wdrażania. z dokumentem można się zapoznać na serwisie www UMWD pod adresem: http://projekt.turystyka.dolnyslask.pl/.

wnioskowanie w w/w materii jest skorelowane z wcześniejszymi, przedstawionymi w poprzednich typach raportów rekomendacjami[4].

Jednocześnie, jako uzupełnienie raportu w formie załącznika, dołączone zostały wyniki specjalnie zorganizowanego panelu ekspertów, który miał za zadanie weryfikację tez wskazanych w przedmiotowym dokumencie, a także poznanie opinii wybitnych fachowców w kwestiach d/t kierunków rozwoju zasobów kadrowych regionu dla poszczególnych sektorów regionalnej gospodarki turystycznej.

Raport zrealizowany został w ramach projektu systemowego pn. „*Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012*" w poddziałaniu 8.1.4. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt polega na przeprowadzeniu badań i analiz dotyczących prognoz, jaki wpływ na sektor turystyczny będzie miała organizacja Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, które odbędą się w Polsce w 2012 roku oraz tendencji rozwojowych, cyklu koniunkturalnego branży turystycznej i analizy potrzeb sektora turystycznego w dziedzinie kapitału ludzkiego. Projekt poprzez analizy wskaże, jakie powinny być kierunki kształcenia kobiet i mężczyzn w stosunku do oczekiwań sektora gospodarki turystycznej w regionie.

[4] Raporty wykonane w projekcie POKL "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012" POKL.08.01.04-02-001/09" w I i II etapie wdrażania w latach 2010-2011.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

1. Ocena ilościowa i jakościowa stanu wdrażania i realizacji celów dotyczących rozwoju produktu turystycznego zawartych w Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki

„*Aktualizacja Programu Rozwoju Turystki dla Województwa Dolnośląskiego*" (APRT) została opracowana na początku 2009 roku na zlecenie Samorządu Województwa i wyznacza strategiczne kierunki rozwoju turystyki w regionie[5].

W dokumencie określono m.in. 5 obszarów priorytetowych, w których pierwszym jest – ***rozwój produktów***[6]. Warto wskazać, że przedmiotowy dokument był wszechstronnie konsultowany i skorelowany z innymi dokumentami programowymi w regionie, ale także z koncepcjami ogólnopolskimi, co gwarantowało możliwość jego pełnej implementacji do praktyki rozwoju sektora turystyki na Dolnym Śląsku.

Celem niniejszego rozdziału jest próba oceny stopnia wdrożenia czy realizacji wskazanego priorytetu pod względem ilościowym i jakościowym, co pozwoli na podjęcie stosownych kroków technicznych, organizacyjnych czy strategicznych przez Samorząd Województwa, w zależności od stwierdzonych faktów. Kluczowymi założeniami priorytetu pierwszego dokumentu APRT są:

1. *„wyjście od koncepcji produktowych (przygotowywanych przez subregiony) i tworzenie na ich bazie ofert oraz katalogów ofert, a następnie sprzedaż,*
2. *położenie nacisku na wszechstronną analizę stanowiącą podstawę budowy produktów,*
3. *położenie nacisku na zasady wdrażania - budowanie partnerstwa,*
4. *położenie nacisku na jakość stanowiącą obecnie czynnik konkurencyjności ofert na rynku,*
5. *położenie nacisku na marketing i informację,*

[5] *„Aktualizacja Programu Rozwoju Turystki dla Województwa Dolnośląskiego"*, Polska Agencja Rozwoju Turystyki S.A., Warszawa 2009, s. 2.
[6] *Ibidem,* s.71.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

6. *rozwój turystyki w oparciu o subregiony i przygotowywane przez nie Koncepcje Subregionalnych Produktów Turystycznych, które powinny stanowić załączniki do zaktualizowanego Programu Rozwoju Turystyki (po ich formalnym przyjęciu przez Samorząd Województwa*)"[7].

Celem głównym w/w priorytetu jest: „*Budowa i rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych Województwa Dolnośląskiego*"[8] (ma być on realizowany przez 4 cele operacyjne, którym przyporządkowane są kolejne działania).

W poniższej tabeli (Tabela 1) podjęto próbę dokonanie korelacji z oceną jakościowo-ilościową między zakładanymi celami operacyjnymi i działaniami Priorytetu 1 „*Rozwój produktów*" wg APRT a stanem ich realizacji, wdrożenia lub zaniechania.

[7] „*Aktualizacja Programu Rozwoju Turystki dla Województwa Dolnośląskiego"*, Polska Agencja Rozwoju Turystyki S.A., Warszawa 2009, s. 72.
[8] *Ibidem*, s.72.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 1. Ocena pod względem ilościowym i jakościowym stanu wdrażania i realizacji celów dokumentu: Aktualizacja Programu Rozwoju Turystki dla Województwa Dolnośląskiego wg Priorytetu 1. „Rozwój produktów".

Cel operacyjny*	Działanie*	Założenia działania*[9]	Forma lub stan realizacji
„Rozwój produktów sieciowych, w tym szlaków tematycznych"	*Opracowanie kompleksowych koncepcji produktów szlaków tematycznych regionu wraz z Katalogiem Marki (SIWiW) oraz programem wdrażania.*	• *Szlaki tematyczne mają stać się „jednym z filarów rozwoju oraz marketingu oferty turystyki kulturowej Dolnego Śląska".* • *Opracowanie kompleksowych koncepcji rozwoju produktów szlaków tematycznych.*	W zakresie szlaków tematycznych zostało opracowanych szereg dokumentów: - *„Koncepcja Rozwoju Turystyki Aktywnej na Dolnym Śląsku - zadania operacyjne wraz z harmonogramem realizacji, źródeł finansowania oraz jednostek odpowiedzialnych za realizację".* Zadanie zostało zrealizowane ze środków Departamentu Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki. Autorzy: 1.Viridiana Maciej R. Dudzik z zespołem, 2008[10]. W dokumencie został przedstawiony potencjał turystyczny w dziedzinie turystyki aktywnej regionu, na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród turystów odwiedzających Dolny Śląsk oraz wśród pracowników gmin, określono cel nadrzędny oraz cele strategiczne i operacyjne rozwoju turystyki aktywnej w regionie, oraz harmonogram ich wdrażania i źródła finansowania[11]. - „*Inwentaryzacja potencjału turystyki aktywnej na Dolnym Śląsku"*. Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Zadanie zostało zrealizowane ze środków Departamentu Turystyki Ministerstwa

[9] *Kolumny: Cel operacyjny, działania, Założenia działania,* Polska Agencja Rozwoju Turystyki S.A., *„Aktualizacja Programu Rozwoju Turystki dla Województwa Dolnośląskiego", Warszawa 2009, s.71-82. - oznaczone „*"*
[10] Dokument dostępny w biurze Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.
[11] Viridiana Maciej R. Dudzik z zespołem, *„Koncepcja Rozwoju Turystyki Aktywnej na Dolnym Śląsku - Zadania operacyjne wraz z harmonogramem realizacji, źródeł finansowania oraz jednostek odpowiedzialnych za realizację"*, 2008 rok.

			Sportu i Turystyki Autorzy - Viridiana Maciej R. Dudzik z zespołem, 2008[12]. Opracowanie przedstawia analizę potencjału, uwarunkowania rozwojowe oraz cele rozwoju turystyki aktywnej na Dolnym Śląsku, działania zmierzające do osiągnięcia celów rozwoju wraz ze szczegółowym: harmonogramem realizacji programów operacyjnych, ich finansowaniem, wskaźnikami realizacji, podziałem zadań pomiędzy jednostki odpowiedzialne za realizację[13]. - *„Koncepcja rozwoju liniowych produktów kulturowych Dolnego Śląska ze szczególnym uwzględnieniem ich włączenia w przebieg ogólnopolskich i międzynarodowych szlaków kulturowych - Inwentaryzacja istniejących liniowych produktów kulturowych na Dolnym Śląsku",* Dolnośląska Organizacja Turystyczna, 2008[14]. Projekt został zrealizowany ze środków Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej przy współfinansowaniu Departamentu Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki. Autorzy - Viridiana Maciej R. Dudzik z zespołem. W dokumencie określono potencjał Dolnego Śląska w dziedzinie turystyki kulturowej, zinwentaryzowano istniejące na danym regionie szlaki kulturowe, przedstawiono potencjalne możliwości rozwoju w danym zakresie oraz przedstawiono wielkość i strukturę ruchu turystycznego w kontekście rozwoju turystyki kulturowej. - *„Koncepcja założeń prawnych, merytorycznych, organizacyjnych i technicznych systemów internetowych promocji i sprzedaży on – line oferty agro i ekoturystycznej na poziomie regionalnym"* Dolnośląska Organizacja Turystyczna. Zadanie współfinansowane ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki. Autorzy: Open Mind Research Center Ł.H., 2009[15]. W dokumencie przedstawione zostały: założenia prawne i merytoryczne w zakresie

[12] Dokument dostępny w biurze Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.
[13] Viridiana Maciej R. Dudzik z zespołem, *,,Inwentaryzacja potencjału turystyki aktywnej na Dolnym Śląsku"*, 2008 rok, s. 5.
[14] Dokument dostępny w biurze Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.
[15] Dokument dostępny w biurze Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.

			rozwoju agro i ekoturystyki w regionie, platforma współpracy w ramach systemu, cele, założenia i zadania operacyjne rozwoju sieciowych produktów turystyki wiejskiej, agro i ekoturystyki Dolnego Śląska oraz harmonogram wdrażania projektu, jednostki odpowiedzialne za realizację i źródła finansowania. - „*Inwentaryzacja istniejącego potencjału w dziedzinie turystyki wiejskiej na Dolnym Śląsku",* Dolnośląska Organizacja Turystyczna. Zadanie współfinansowane ze środków Departamentu Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki, 2008[16]. Dokument przedstawia uwarunkowania rozwoju turystyki wiejskiej na Dolnym Śląsku, potencjał bazy agroturystycznej w stosunku do zagospodarowania turystycznego regionu oraz w stosunku do kraju, organizacje i stowarzyszenia zrzeszające gestorów bazy agroturystycznej działające na Dolnym Śląsku i profil ich działania, oraz przedstawia wyniki badań gospodarstw agroturystycznych na Dolnym Śląsku oraz turystów korzystających z oferty agroturystycznej na Dolnym Śląsku. W publikacji „*Turystyka kulturowa na Dolnym Śląsku – wybrane aspekty*" red. naukowy: Krzysztof Widawski, Wrocław 2009[17],, zbadano stan obecny oraz perspektywy rozwoju turystyki kulturowej na Dolnym Śląsku. Publikacja składa się z 11 artykułów, które dotyczą różnych aspektów turystyki kulturowej (m.in. „Koncepcja przebiegu szlaku kulturowego w oparciu o sakralną architekturę drewnianą północno-wschodniej części Dolnego Śląska" Marta Góralewicz – Drozdowska, Mateusz Rogowski, „Przystosowanie obiektów archeologicznych Dolnego Śląska do potrzeb turystyki na przykładzie powiatu wrocławskiego" Agnieszka Rozenkiewicz, Monika Żerdzińska).

[16] Dokument dostępny w biurze Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.
[17] Plik dostępny na stronie www Uniwersytetu Wrocławskiego - http://www.geogr.uni.wroc.pl/wydawnictwa/rozprawy_09.pdf stan na sierpień 2011.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

			W publikacji *Subregionalne, sieciowe produkty turystyczne na Dolnym Śląsku*[18] przedstawiono unikalny w skali kraju projekt polegający na budowie ponad lokalnych produktów turystycznych w oparciu o 13 subregionów. Pewne założenia odnośnie tworzenia szlaków turystycznych zawierają także koncepcje subregionalne[19]. W ramach realizowanego projektu pn." Południowo - Zachodni Szlak Cysterski" powstały dokumenty opisujące szlak: - Południowo – Zachodni Szlak Cysterski, praca zbiorowa, Progres Consulitng sp. z o.o na zlecenie Województwa Dolnośląskiego, Wrocław 2010, materiał niepublikowany. - Południowo – zachodni Szlak Cysterski, Załącznik F: Badanie i analiza zapotrzebowania na produkt turystyczny oraz ocena adekwatności zaplanowanych działań do potrzeb grupy docelowej, praca zbiorowa, Progres Consulitng sp. z o.o na zlecenie Województwa Dolnośląskiego, Wrocław 2010, materiał niepublikowany. Prowadzone są również działania skierowane na wypromowanie szlaków tematycznych (tras turystycznych o znaczeniu regionalnym). w ramach RPO WD realizowany będzie projekt polegający. na promocji tras: Szlaku Zamków Piastowskich, Szlaku Historii i Tradycji Wrocławia, Szlaku Obiektów Dziedzictwa Techniki Przemysłowej, Szlaku Cysterskiego, Szlaku Dolnośląskich Zamków i Pałaców, Głównego Szlaku Sudeckiego im. Mieczysława Orłowicza, Szlaku Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej, Szlaku Marianny Orańskiej, Szlaku Sanktuariów i Ośrodków Pielgrzymkowych, Dolnośląskiego Szlaku św. Jakuba oraz Szlaku Historycznych Parków i Ogrodów Borów Dolnośląskich.

[18] W. Fedyk, A. Dołęga, *,,Subregionalne, sieciowe produkty turystyczne na Dolnym Śląsku", http://www.ekspert.turystyka.pl/pliki/subregionalne_sieciowe_produkty_turystyczne_na_dolnym_slasku.pdf.*
[19] Koncepcje dostępne na stronie: http://www.turystyka.dolnyslask.pl/content/view/629/555/lang,polish/.

			Jednym z elementów projektu jest m.in. szczegółowe opisanie tras turystycznych wraz z zabytkami oraz publikacja oraz dystrybucja materiałów informacyjnych[20].
	Rozwój markowych, sieciowych produktów turystyki wiejskiej, agro i ekoturystyki, w tym gospodarstw tradycyjnych, edukacyjnych, tematycznych Dolnego Śląska wraz z systemem ich komercjalizacji on-line	• *Stworzenie strategii oraz platformy marketingowej dla sieciowania już istniejących turystycznych gospodarstw wiejskich, agro i ekoturystyczn ych, a także lokalnych atrakcji.*	W drugim rozdziale pn. „*Platforma współpracy w ramach systemu*" dokumentu „*Koncepcja założeń prawnych, merytorycznych, organizacyjnych i technicznych systemów internetowych promocji i sprzedaży on – line, oferty agro i ekoturystycznej na poziomie regionalnym*" Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej przedstawiono model współpracy w dziedzinie agroturystyki. Zauważono, że taka „*wspólna platforma współpracy powinna być tworzona w formule sieciowej, tylko takie produkty mają szansę być konkurencyjne na rynku turystycznym*[21]". Ponadto zostały przedstawione: typy form partnerstwa w agroturystyce, pozytywne strony tworzenia subregionalnych produktów agroturystycznych w formule sieciowej, a także z partnerstwa publiczno-prywatnego / PPP / w sektorze agroturystyki; zagadnienie grup partnerskich (charakterystyka, etapy budowy, możliwe formuły prawne zadania i działania), przykłady sieciowych produktów turystyki na Dolnym Śląsku (np. „Dotknij żywej tradycji w sercu Europy" – Szlak Starych Rzemiosł) oraz wskazano istotną rolę w komercjalizacji oferty agroturystycznej lokalnego touroperatora[22]. Pewne elementy rozwoju turystyki na obszarach wiejskich zawierają Strategie Lokalnych Grup Działania, poniżej kilka przykładów: *Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Wzgórz Trzebnickich"* [23]*.*

[20] Więcej na http://www.umwd.dolnyslask.pl/aktualnosc/single-view/artykul/promocja-dolnego-slaska-1/.
[21] Open Mind Researches Centre Ł. H., „*Koncepcja założeń prawnych, merytorycznych, organizacyjnych i technicznych systemów internetowych promocji i sprzedaży on – line oferty agro i ekoturystycznej na poziomie regionalnym*" s. 8, 2009r.
[22] *Ibidem*, s. 8-22.
[23] A.Ruszlewicz, P. Antoniewicz, Ł. Żuber, B.Marcak wraz z zespołem, ,,*Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Wzgórz Trzebnickich" ", 2009 s.26-28.*

			Cel szczegółowy 1.1. Rozwój oferty turystycznej regionu połączonej z cyklicznie się odbywającymi imprezami i świętami, w tym wzbogacenie oferty dla pielgrzymów (uzdrowiskowych), Cel szczegółowy 1.2. Rozwój agroturystyki jako atrakcyjnej i prozdrowotnej oferty weekendowej, Cel szczegółowy 1.3. Promocja regionu i jego walorów rekreacyjno – wypoczynkowych oraz przyrodniczo – kulturowych. *Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grypy Działania „Wrzosowa Kraina"*[24]. Cel szczegółowy 1.2 „Budowa spójnego systemu oznakowania i rozbudowa infrast turystycznej" Cel szczegółowy 2.1 „Wsparcie rozwoju rolnictwa proekologicznego i agroturystyki" Cel szczegółowy 4.4 „Zastosowanie technologii informatycznych w stymulowaniu r Wrzosowej Krainy i jej mieszkańców". Kolejnym przykładem rozwoju markowych produktów turystki wiejskiej jest zrzeszan gospodarstw w formy instytucjonalne : • Stowarzyszenie Sympatyków Gminy Mysłakowice, Promocji Regionu i Agroturystyki, • Agroturystyczne Stowarzyszenie Masywu Śnieżnika, • Wrocławskie Stowarzyszenie Agroturystyczne, • Sudeckie Towarzystwo Turystyki Wiejskiej, • Kwatery niezrzeszone – dolnośląskie, • Sudeckie Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej – Zdroje.
	Opracowanie koncepcji oraz wdrożenie produktu sieciowego „Era	• *Kreowanie tematycznych ofert typu „miasta sztuki" – „miasta baroku" 7 dni – 7 miast.*	Nie powstała koncepcja, mająca na celu stworzenie produktu dla miast rzadko odwiedzanych, które często znajdują się poza promowanymi szlakami turystycznymi. Pewne elementy wpisujące się w cel działania ma projekt „Uzdrowiskowy Dolny Śląsk", którego zadaniem jest promocja uzdrowiskowych miejscowości Dolnego Śląska[25].

[24] Praca zbiorowa (red) Ł. Żuber, *Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grypy Działania „Wrzosowa Kraina", 2008r., s.55-56.*
[25] Projekt realizowany w ramach RPO WD Działanie 6.1 „*Turystyka uzdrowiskowa – promocja*" – nabór 31/K/6.1/2009. Więcej informacji nt. projektu na stronie http://uzdrowiskowydolnyslask.pl/.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	miast – dusza miast	• *Mobilizacja turystyczna miast i miasteczek Dolnego Śląska (atrakcyjnych, choć stosunkowo rzadko odwiedzanych).*	
	Rozwój produktów regionalnych i pon adregionalnych szlaków tematycznych wraz z programem ich promocji	• *Wdrożenie założeń koncepcji rozwoju produktów markowych, w tym w obszarze niezbędnej infrastruktury, renowacji oraz udostępnienia kluczowej dla atrakcyjności szlaków substancji zabytkowej, oraz działań w obszarze marketingu produktów – opartych na sieciowej współpracy partnerów tym*	Projekt „*Południowo – Zachodni Szlak Cysterski*" – realizowany w ramach Działania 6.4 „*Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym*" Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, projekt jest realizowany w partnerstwie 20 podmiotów, których liderem jest Samorząd Województwa Dolnośląskiego[26]. Stowarzyszenie Miast i Gmin „*Euroregion Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej – Euroregion Glacensis*", do którego głównych celów po stronie czeskiej są między innymi: „*rozwój turystyki i tworzenie nowych przejść granicznych*", „*utrzymanie i poprawa środowiska naturalnego*", „*budowa i przystosowanie infrastruktur transgranicznych*", natomiast po stronie polskiej: wszechstronna działalność na rzecz między innymi: „*rozwoju turystyki, kultury i sportu*"[27]. Ponadto na stronie stowarzyszenia dostępny jest Web GIS tras rowerowych polskiej części Euroregionu Glacensis[28]. „*Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa*", którego celem jest: „*rozwój turystyki i przejść granicznych", „upowszechnianie kultury, sztuki oraz ochrona tradycji i dóbr kultur", „działanie na rzecz ekologicznego rozwoju regionu oraz poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa"*[29].

[26] Więcej informacji na: http://www.turystyka.dolnyslask.pl/content/view/745/558/lang,polish/, stan na dzień sierpień 2011.
[27] „*Podstawowe cele statutowe stowarzyszenia miast i gmin „Euroregion Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej – Euroregion Glacensis"*", http://www.euroregion-glacensis.ng.pl, stan na dzień sierpień 2011.
[28] http://www.euroregion-glacensis.ng.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=105:trasy-rowerowe&catid=66:projekty-wasne&Itemid=103, stan na dzień sierpień 2011.
[29] „*Statut Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa*", http://www.euroregion-nysa.pl, stan na dzień sierpień 2011.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		gestorów bazy turystycznej, atrakcji oraz organizatorów turystyki na szlakach.	
	Opracowanie katalogu szlaków regionalnych / centralnej kartoteki – w tym rozwiązań w obszarze implementacji, organizacji, marketingu, wizualizacji	• *„Opracowanie narzędzi udostępniania dobrych praktyk oraz wzorców marketingowych, w tym baza danych dostępna on line (wraz z Księgami Marek oraz bankami wizerunku) oraz wydawnictwo cykliczne dotyczące stanu zaawansowania oraz analizy case study dotyczące szlaków tematycznych regionu".*	Cel przygotowywany przez Dolnośląską Organizację Turystyczną. Katalog szlaków rowerowych terenu Ziemi Kłodzkiej - http://www.euroregion-glacensis.ng.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=105:trasy-rowerowe&catid=66:projekty-wasne&Itemid=103. Katalog szlaków turystycznych oznakowanych przez *Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze* (PTTK) dostępny jest na stronie organizacji – link do szlaków województwa dolnośląskiego - http://szlaki.pttk.pl/dolnos/dolnos.html. Przykładem projektu tworzenia bazy informacyjnej jest realizacja projektu pn. „Inwentaryzacja zasobów turystycznych Borów Dolnośląskich i Powiatu Görlitz i ich promocja", realizowanego przez Fundację Pro Culturae Bono (koordynujący partner współpracy) oraz Touristische Gebietsgemeinschaft Neisseland e.V. Bad Muskau (partnera współpracy) w ramach środków Wspólnego Funduszu Małych Projektów Polska – Saksonia 2007 – 2013 w Euroregionie Nysa. Projekt został zatwierdzony do realizacji w dniu 30.11.2010r. polega m.in. na inwentaryzacji zasobów turystycznych w Borach Dolnośląskich i powiecie Goelitz. Jednym z celów projektu jest poprawa transgranicznej wymiany informacji i komunikacji oraz współpraca między dwoma regionami poprzez wspólną realizację projektu[30]. Elementy wspólnej bazy danych zawiera także projekt pn. „Miejskie trasy turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast czesko-polskiego pogranicza", w którym partnerem wiodącym jest Gmina Miejska Kłodzko. Projekt polega na stworzeniu sieciowego produktu turystycznego o szerokim obszarze działania. Jednym z elementów jest

[30] www.fundacja-pcb.org.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

			wykorzystanie nowoczesnych technologii (infokioski oraz audioguide) do przekazu informacji[31].` Pewne elementy szlaków turystycznych zawiera studium Systemu Turystyki i Rekreacji Rowerowej Województwa Dolnośląskiego. Głównym celem opracowania było określenie docelowej infrastruktury rowerowej w regionie w kontekście dysproporcji w gęstości i jakości tras rowerowych. w studium przedstawiono na podstawie analizy walorów turystycznych i inwentaryzacji tras rowerowych propozycje tematycznych szlaków oraz określono możliwości rozwoju turystyki i rekreacji rowerowej.[32] Obecnie realizowany jest przez Wydział Turystyki UMWD projekt (zlecony wykonawcy zewnętrznemu) mający charakter bazy katalogu danych turystycznych polegający na stworzeniu E-biblioteki turystycznej promocji walorów turystycznych Dolnego Śląska z mechanizmem (algorytmem) automatycznego spersonifikowanego wyszukiwania. Ponadto w ramach projektów dotowanych wydany zostanie przewodnik w systemie opisu tras tematycznych wzdłuż szlaków komunikacyjnych (Przewodnik turystyczny kibica Mistrzostw Europy w 2012 r.
„Budowa jakościowej oferty produktów turystycznych subregionów Dolnego Śląska"	*Opracowanie koncepcji produktów w poszczególnych subregionach (idea rynkowa, zasoby, marketing, wdrażanie, zarządzanie) wraz z dokumentacją*	• *„Opracowanie idei oraz koncepcji produktów turystycznych, na podstawie założeń Koncepcji Subregionalnych Produktów Turystycznych opracowywanych przez subregiony*	Spośród 13 subregionów turystycznych Dolnego Śląska – 11 opracowało własne dokumenty w postaci koncepcji subregionalnego produktu turystycznego: 1.Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy. 2.Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego "Kraina Grądów Odrzańskich". 3.Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego "Ślęża". 4.Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Subregionu Karkonosze i Gór Izerskie. 5.Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Subregionu Nysa- Kwisa- Bóbr. 6.Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Borów Dolnośląskich. 7.Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Pogórza Kaczawskiego. 8.Sudety Wałbrzyskie, Strategia Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno- Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego "Góry Wałbrzyskie". 9.Strategia Subregionu Sowiogórskiego, Koncepcja rozwoju subregionalnego produktu

[31]Więcej na:http://www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/EWT/Czechy/DOKUMENTY/DOKUMENTY_PROGRAMOWE/karta_2_2_4.pdf.
[32]Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, „Studium Systemu Turystki i Rekreacji Rowerowej Województwa Dolnośląskiego", Wrocław, październik 2006.

		oraz przeprowadzonych analizy opcji, wraz z niezbędną do ich wdrażania dokumentacją". • *Doskonalenie oraz modernizacja już istniejących, wdrożonych produktów lub wcześniej wypracowanych koncepcji m.in. w trakcie programów Leader+ czy „Turystyka Wspólna Sprawa" współfinansowanych ze środków unijnych w okresie 2005-2007.* • *„Profesjonalizacja produktów rozwijanych na obszarze*	turystycznego 10. Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Ziemi Kłodzkiej. 11. Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia[33]. Koncepcje mają podobną strukturę dokumentu, tj.: składają się z analizy potencjału turystycznego subregionu, a także ze swoistej strategii /programu rozwoju turystycznego subregionu, możliwości jej finansowania i wdrażania, zarządzania i monitoringu. Realizacja projektu pn. „Turystyka Wspólna Sprawa" współfinansowanych ze środków unijnych w okresie 2005-2007 został zakończony. Dzięki projektowi powstała jedna grupa produktowa na terenie Dolnego Śląska, która rozwija się do tej pory „Grupa marketingowa „ Od Złota do Srebra". Obecnie szkolenia skierowane na podnoszenie profesjonalizacji kadr pracujących w turystyce głównie dostępne są w ramach projektów finansowanych z POKL. Ponadto dla kadr turystycznych Dolnego Śląska dostępne są szkolenia finansowane z POIG działanie 6.3, realizowane przez POT w ramach komponentu szkoleniowego. Są to szkolenia marketingowe w zakresie dobywania praktycznej wiedzy na temat najpopularniejszych narzędzi promocyjnych i PR w turystyce[34].

[33] Koncepcje dostępne na stronie: http://www.turystyka.dolnyslask.pl/content/view/629/555/lang,polish/.
[34] Więcej informacji na temat projektu na stronie: http://szkolenia.pot.ecorys.pl/.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		subregionów turystycznych Województwa Dolnośląskiego oraz zapewnienie odpowiednich podstaw do ich skutecznej implementacji i zarzą dzania na rynku".	
	Budowanie platform organizacji, wdrażania i marketingu produktów w subre gionach, w tym w formule PPP	• *Stworzenie skutecznych platform organizacji, wdrażania i marketin gu produktów, które przyjmować winny formułę PPP w subregionach turystycznych Dolnego Śląska.*	Klaster bolesławiecki Stowarzyszenie „Grupa Ceramika i Turystyka Via Sudetica", Grupa Inicjatywy Turystycznej Sezesko, który powstał w lutym 2011 roku - www.sezesko.pl Warto nadmienić, iż na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonuje 19[35] Lokalnych Grup Działania, które głównie funkcjonują na zasadzie trójporozumienia miedzy przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i lokalnych przedsiębiorców. LGD powstały przed powstaniem zapisów Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego, jednak funkcjonują one nadal realizując swoje statutowe cele (wśród nich także rozwój turystyki w regionie).
	Implementacja i rozwój koncepcji produktowych w subregionach według opracowanych programów i studió	• *Wdrożenie koncepcji produktowych w zal eżności od potrzeb i uwarunko wań subregionów*	Realizacja celu była przeprowadzana dzięki środkom pochodzącym z funduszy UE, głownie w ramach RPO WD priorytet 6 oraz EWT. Środki były przeznaczane zarówno na cele inwestycyjne jak i promocyjne. Np. projekt ODRA-VELO – system turystyki aktywnej w Gminie Święta Katarzyna wraz z budową stadionu w Siechnicach[36].

[35] Pełna lista LGD dostępna jest na stronie: http://dolnyslask.pl/upload/PROW/Grafika/adresarz%20LGD.pdf.
[36] Pełen audyt inwestycji realizowanych w poszczególnych subregionach ze środków UE znajduje się w załączniku nr 2 niniejszego raportu.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	w wykonalności, przy strategicznym wsparciu finansowym ze strony Samorządu Województwa	*oraz projektowanej oferty.*	
„Budowanie atrakcyjnego katalogu ofert wokół produktów wiodących regionu"	*Zbudowanie wzorcowego katalogu ofert w układzie subregionów, wiodących form turystyki, produktów punktowych i linio wych, pór roku, przy strategicznym wsparciu finansowym ze strony Samorządu Województwa*	• *Budowa wzorcowego katalogu ofert przy udziale wiodących podmiotów oraz instytucji realizujących cele programu rozwoju turystyki w regionie, zaangażowaniu profesjonalnych podmiotów w zakresi e marketingu terytorialnego oraz docelowych rynków turystycznych.*	Jednym z elementów budowy katalogu ofert subregionów są powstające portale np. http://www.kociegory.eu/ przedstawiający ofertę subregionu Wzgórza Trzebnickie i Dolina Baryczy. Kolejnym przykładem może być portal prowadzony przez Samorząd Województwa http://www.turystyka.dolnyslask.pl zawierający informacje na temat usług i produktów turystycznych.
	Zbudowanie katalogu ofert specjalnych, w tym na istotne wydarzenia w okre sie 2009-2012, w korelacji z kotwicami medialnymi	• *Budowa katalogu ofert specjalnych z uwzgl ędnieniem kalendarzu kluczowych dla regionu oraz Polski wydarzeń, w tym w o bszarze*	Legnica - Młodzieżowe Mistrzostwa Świata w Łucznictwie, Puchar Świata we Wszechstronnym Konkursie Konia Wierzchowego STRZEGOM HORSE TRIALS, 46 Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Szlakiem Grodów Piastowskich". Na potrzeby EURO 2012 powstają także bazy treningowe we Wrocławiu i Jeleniej Górze. Na uwagę zasługuje również pałac w Wojanowie położony niedaleko Jeleniej Góry wytypowany jako miejsce noclegowe dla potencjalnych drużyn. Oferta Pałacu powiązana jest z produktami turystycznymi subregionu m.in. z produktem „Dolina Pałaców i Ogrodów". Na Dolnym Śląsku funkcjonują również portale dotowane z POIG w ramach działania 8.1. przedstawiające ofertę turystyczną regionu np. http://www.miabassaslesia.eu lub

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	określonymi w Marketingowej Strategii Polski	*sportu i kultury.*	http://dolnyslask360.pl Ze środków UMWD powstanie także portal w ramach tworzonej E-biblioteki Turystycznej promocji walorów turystycznych Dolnego Śląska z mechanizmem (algorytmem) automatycznego spersonifikowanego wyszukiwania.
	Wdrożenie programu aktywizacji kreacji ofert na styku instytucje kultury – NGO-sy – branża turystyczna – operatorzy (m.in. regionalne konkursy dot. rynku ofert turystyki przyjazdowej, w tym „innowacja", „jakość", „lojalność" „lider – operator")" .	• *Pobudzanie do kreowania atrakcyjnych ofert turystyki przyjazdowej, w tym z wykorzystaniem potencjału różnych partnerów i ze zwróceniem szczególnej uwagi na jakość oraz innowacyjność rozwiązań.*	Na szczeblu krajowym jest organizowanych wiele konkursów nadających certyfikaty podmiotom z branży turystycznej. Przykładam tutaj może być: Certyfikacja produktu turystycznego POT[37]: *Certyfikowane jako najlepsze produkty turystyczne przez POT* w 2009 roku były: Dolina Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, natomiast w 2010 roku - Cykliczna impreza narciarska „Bieg Piastów". Innym przykładami mogą być także: Certyfikat Czysta Turystyka bądź certyfikat przyjazny rowerom - bezpieczne przystanie dla rowerzystów, nadawane przez Fundację. Partnerstwo dla Środowiska. Duże znaczenie dla budowania prestiżu jest uzyskanie Złotego Medalu MTP podczas targów turystycznych TourSalon w Poznaniu dla najlepszych produktów turystycznych. W kwestii regionalnych konkursów, można przytoczyć projekt realizowany przez Dolnośląską Organizację Turystyczną pn. „Najlepsze Dolnośląskie" i w ramach jego konkursy np. Najlepszy Gestor Bazy Noclegowej 2009 r., Pamiątka z Regionu, czyli Dzieła Symbolizujące Region 2009 r., Wytwory Sztuki Kulinarnej i Regionalne Przysmaki o Unikalnej Recepturze 2009 r., czy Najciekawsza Atrakcja Regionu- Wydarzenie, Impreza 2009 r. Konkursy organizuje również Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego: Najlepsze gospodarstwo agroturystyczne, nasze kulinarne dziedzictwo - smaki regionów (we współpracy z Polską Izbą Produktu Lokalnego.
	Stworzenie skutecznej platformy implementacji,	• *Stworzenie platformy powiązanej z system em e-turystyki Dolnego Śląska oraz*	Dany cel nie został zrealizowany. Część działań będzie możliwa do zrealizowania, poprzez aplikowania o dofinansowanie z działania 6.4. Turystyka kulturowa z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego. (Planowane ogłoszenie naboru w ramach

[37] www.pot.gov.pl, stan na dzień sierpień 2011.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	aktualizacji oraz weryfikacji rynkowej nowych ofert	*skoordynowana z potrzebami biur turystyki przyjazdowej, lokalnymi i regionalnymi organizatorami turystyki, firmami obsługującymi i zarządzającymi sieciowymi produktami regionu, ośrodkami i hotelami oferującymi pakiety przyjazdowej czy Lokalnymi Organizacjami Turystycznymi, w tym jednostkami wdrażającymi Koncepcje Subregionalnych Produktów Turystycznych.*	działania 6.4. Turystyka kulturowa – I kwartał 2012.)
„Podnoszenie jakości organizacji, zarządzania i marketingu wokół flagowych	*Program rozwoju oferty turystycznej i kulturalnej wokół wiodących produktów punktowych oraz liniowych*	• *Dobudowywanie i rozwijanie oferty wokół produktów flagowych dlazwiększania i utrzymania ich atrakcyjności, a tym*	Cel ten nie został zrealizowany.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

atrakcji i produktów"		*samym wpływanie na wydłużanie ich rynkowego cyklu życia.*	
	Rozwój dedykowanej infrastruktury produktów wpływającej na wzrost oceny oferty w relacji jakości do ceny	• *Rozwijanie oraz modernizowanie już funkcjonujących produktów turystycznych regionu, w kierunku ich doskonalenia oraz poprawy konkurencyjności rynkowej.*	Cel ten został częściowo osiągnięty dzięki dotacjom dla przedsiębiorstw turystycznych w ramach schematu 1.1.D1 RPO WD[38].
	Wdrożenie systemu kilkustopniowej certyfikacji menadżera marki dla wiodących produktów oraz atrakcji Dolnego Śląska	• *Podnoszenie jakości oraz konkurencyjności wiodących produktów i atrakcji turystycznych poprzez szkolenie i doskonalenie tzw. menedżerów marki.*	Cel ten nie została zrealizowany.

[38] Więcej informacji na temat dotacji z UE w ramach RPO WD znajduje się w raporcie 5A w rozdziale 6.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Wdrożenie systemu certyfikacji regionalnych produktów i ofert turystycznych Dolnego Śląska oraz powiązanych z nim i usług (w tym monitoring jakości kluczowej grupy produktów i atrakcji, w tym „mystery client" oraz system „opinii zwrotnych" (tzw. feedbacks))	• *Opracowanie oraz wdrożenie systemu certyfikacji produktów, oferty, atrakcji turystycznych Dolnego Śląska.* • *Stałe podnoszenie jakości oraz doskonalenie oferty turystycznej regionu.* • *Opracowanie specjalnych przewodników określających pożądane wzorce, opisujące dobre praktyki oraz możliwości ich implementacji w regionie wraz z przedstawieniem zbioru przykładów na konkretnych*	*Regionalny System Rekomendacji Podmiotów Turystycznych i System Certyfikacji Produktów Turystycznych Dolnego Śląska* skierowany jest do obejmującym swoim zasięgiem sektory usług noclegowych oraz gestorów atrakcji turystycznych. Projekt jest współfinansowany ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach projektu rekomendowane podmioty i certyfikowane produkty turystyczne zostają oznakowanie oraz zyskują udział w działaniach promocyjnych podejmowanych przez DOT[39]. W projekcie „zrealizowano m.in. opracowanie dokumentów d/t systemu rekomendacji i systemu certyfikacji, powołanie stosownych kapituł, przeprowadzenie szkoleń d/t jakości w turystyce, oznakowanie obiektów". Na cele projektu utworzoną stronę internatową - www.produktyregionalne.org. Kolejnym przykładem jest certyfikacja gospodarstw gościnnych realizowana przez Polską Federację Turystyki Wiejskiej, którą powiązane są m.in. Agroturystyczne Stowarzyszenie Masywu Śnieżka, Sudeckie Towarzystwo Turystyki wiejskiej. W regionie przeprowadzana jest także certyfikacja punktów informacji turystycznej, której celem jest m.in. poprawa jakości świadczonych usług informacyjnych. w terenie certyfikację przeprowadza DOT. Aktualnie proces kategoryzacji przeszło 29 punktów IT na Dolnym Śląsku, w tym poziom cztery gwiazdki uzyskało 14 punktów, 3 gwiazdki - 10, dwie gwiazdki - 2 punkt, a jedną gwiazdkę jeden punkt[40]. Ciekawą inicjatywą dotyczącą certyfikacji hoteli i pensjonatów był projekt pn. „Ofensywa jakości dla hoteli i pensjonatów" realizowany przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Inicjatywy wspólnotowej EQUAL. Projekt składał się z trzech etapów: audytu przez anonimowych ankieterów, analizy ankiet i na ich podstawie wdrażanie działań naprawczych oraz w trzecim etapie utworzenie sieci hoteli i pensjonatów, które przeszły „ofensywę" (wspólny znak jakości i wspólny portal internetowy[41]).

[39] http://www.produktyregionalne.org, stan na dzień sierpień 2011 r.
[40] Na podstawie danych z Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.
[41] www.vip.karr.pl.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		produktach i usługa ch Dolnego Śląska i przeprowad zanie m.in. cyklów konferencji, szkoleń, warsztatów, uruchomienie specjalnej podstrony internetowej promującej ideę certyfikacji regionalne.	
	Wdrożenie systemu certyfikatów marki turystycznej dla podmiotów rynku turystycznego jako składowej Systemu Marki Regionu (wraz z wypracowa niem jednolitego systemu identyfikacji wizualnej	• *Opracowanie i wdroż enie systemu certyfikatów marki turystycznej dla podmiotów rynku turystycznego.* • *Podnoszenie jakości oraz budowanie poczucia lojalności wobec dolnośląskich marek poprzez określenie zasad nadawania certyfikatów i opraco wanie jednolitego systemu identyfikacji*	Na stronie projektu *Regionalny System Rekomendacji Podmiotów Turystycznych i System Certyfikacji Produktów Turystycznych Dolnego Śląska* - www.produktyregionalne.org, współfinansowanego ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki, dostępne są do pobrania regulaminy dot. projektu oraz wnioski: o Certyfikacje Produktu Turystycznego Regionu oraz o Rekomendację Podmiotu Turystycznego Zlokalizowanego na Dolnym Śląsku. Oprócz danych dokumentów do pobrania dla podmiotu starającego o uzyskania certyfikatu bądź rekomendacji, zawarty jest także katalog rekomendowanych podmiotów i certyfikowanych produktów, który zawiera opis atrakcji/obiektu oraz jego zdjęcia. System certyfikacji marek realizowany jest także przez Lokalne Grupy Działania np. Stowarzyszenie Ślężanie organizuje konkurs na „Ślężański Produkt Lokalny", który polega na wręczaniu certyfikatów uprawniających do posługiwania się przez rok znakiem promocyjnym (kategorie: produkty spożywcze i gastronomia, agroturystyka i noclegi, rękodzieło, tradycja i kultura). Inny przykładem jest konkurs na produkt lokalny organizowany przez LGD Stowarzyszenie kwiat Lnu (kategorie: kulinaria, pamiątka regionu i prezentacja wsi). z kolei LGD Partnerstwo integracja Turystyka prowadzi katalog produktów lokalnych w ramach którego poszczególne produkty są promowane przez LGD (kategorie: produkty spożywcze np. dżem, nalewka, ale również produkty niespożywcze takie jak np. pamiątki, rękodzieło artystyczne, ozdoby, przedmioty codziennego użytku. Ponadto o status produktu lokalnego

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		wizualnej, który będzie stosowany przez nagrodzone podmioty.	mogą starać się imprezy organizowane cyklicznie oraz usługi np. gastronomiczne, hotelarskie.). Każdy zgłoszony produkt musi spełniać kryteria określone przez LGD.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Polska Agencja Rozwoju Turystyki SA, „Aktualizacja Programu Rozwoju Turystki dla Województwa Dolnośląskiego", Warszawa 2009, s.71-82.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Wnioski:

Analiza rynku oraz danych zaprezentowanych w Tabeli 1, będących efektem przeprowadzonego audytu wskazuje, iż czynione są pojedyncze działania ukierunkowane na realizację celów zawartych w Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki (APRT). Jednocześnie realizacja szeregu celów postępuje zdecydowanie za wolno *(w 3-letnim okresie obowiązywania dokumentu),* a kilka z nich, w tym kluczowych (np. e-turystyki) zaniechano.

Szczególnie niepokojący jest stan realizacji koncepcji subregionalnych (w dwóch przypadkach tj. Subregion Przedgórze Sudeckie i Subregion Dolina Odry zachód, nie ma opracowanych koncepcji, co uniemożliwia prawidłowy rozwój tych obszarów pod względem funkcji turystycznej). Również Koncepcja Subregionu Wrocław nie jest odbiciem idei budowy współpracy wielu jednostek samorządu terytorialnego, a de facto jedynie skróconą wersją Strategii Turystyki dla Wrocławia[42]. Zapoczątkowany proces integracji subregionalnej m.in. z wykorzystaniem mechanizmów wsparcia[43] ze środków RPO WD inwestycji skorelowanych został zaniechany, mimo że miał on istotne znaczenie dla budowy zintegrowanej infrastruktury turystycznej czy produktu turystycznego i właściwego podziału środków z UE na inwestycje.

Jedną z przyczyn takiego stanu jest przede wszystkim brak skutecznego monitoringu postępu w realizacji celów zawartych w APRT, a także brak wyznaczenia podmiotów, osób i instytucji wdrażających, w tym podległych Samorządowi Województwa oraz brak mechanizmów rozliczania.

Każdy dokument strategiczny wymaga co jakiś czas pewnej rewizji, czy kierunki obrane są prawidłowe i czy zmieniająca się sytuacja w trendach turystycznych nie wymusza dokonania pewnych zmian. Stąd autorzy proponują przeprowadzenie pełnego monitoringu wdrażanych celów APRT i na podstawie jego zaktualizowanie

[42] Brak dokumentów potwierdzających zawarcie porozumień o współpracy odmiennie niż w przypadku pozostałych regionów.
[43] w ramach przyjętego modelu wnioski o dotacje w działaniach RPO 6.1-6.5 w sferze turystyki były dodatkowo punktowane za komplementarności z APRT i Koncepcjami subregionalnymi, oraz za powiązania z realizacją innych projektów gmin sąsiadujących lub projektów trans gminnych.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

celów, dostosowując je do obecnych realiów. Inicjatywa powinna być podjęta w tym przypadku ze strony Samorządu Województwa. Koniecznym jest także przygotowanie kilkuletniego szczegółowego programu wdrożeniowego realizacji celów z APRT zawierającego: konkretne nazwy zadań, podmioty i osoby odpowiedzialne, harmonogram realizacji oraz źródła finansowania. Dokument taki powinien zostać skonsultowany ze środowiskiem turystycznym na Dolnym Śląsku, a przyjęty w formie uchwały Sejmiku Województwa do realizacji przez Zarząd Województwa jeszcze przed nowym okresem wsparcia z UE i docelowo powinien być to punkt odniesienia do alokacji nowych środków wsparcia.[44]

Jednocześnie powinien zostać przeprowadzony monitoring stanu realizacji i wdrożenia poszczególnych koncepcji subregionalnych. Realizacją w tym przypadku powinny zająć się zespoły powołane przez podmioty, które tworzą poszczególne porozumienia subregionalne, z inspiracji Samorządu Województwa.

Ewaluacja koncepcji rozwoju turystyki w regionie oraz w poszczególnych subregionach jest niezbędna dla potwierdzenia lub zmiany kierunków rozwoju turystycznego województwa dolnośląskiego. Jest to szczególnie istotne w kontekście zbliżającej się nowej perspektywy finansowej w ramach środków UE na lata 2014 – 2020.

Zaniechanie działań monitorujących i ewaluacyjnych może w nieodległej perspektywie spowodować zjawisko niezrównoważonego rozwoju funkcji turystycznych w regionie, pogłębianie się dysproporcji rozwoju sieci produktów turystycznych, czy także infrastruktury turystycznej. Może również wywołać spadki w ruchu turystycznym lub zmianę wizerunku regionu jako interesującej destynacji turystycznej (co ma już miejsce ze względu na słaby stopień (brak od 3 lat) realizacji ogólnopolskich kampanii promocyjnych potencjału Dolnego Śląska)[45].

[44] Taki mechanizm wieloletnich planów wdrożeniowych (jako państwowa jednostka budżetowa) realizuje przykładowo Polska Organizacja Turystyczna.
[45] w okresie tworzenia przedmiotowego dokumentu Samorząd Województwa poinformował o planach wydatkowania blisko 11 mln zł na kampanię wizerunkową Regionu oraz kampanię promocji szlaków tematycznych, obu projektów dotowanych ze środków RPO.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

2. Ocena ilościowa i jakościowa stanu wdrażania i realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych przez jst dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE[46]

W kontekście rozwoju regionalnego Jednostki Samorządu Terytorialnego oraz inne podmioty instytucjonalne coraz częściej sięgają po zewnętrzne źródła finansowania. Poprzez realizację celów znajdujących się w Koncepcjach Subregionalnych, gminy lub powiaty dążą do wykreowania własnych, niepowtarzalnych produktów turystycznych, kluczowych dla rozwoju danego subregionu.

Celem niniejszego rozdziału jest ocena realizacji celów zawartych w Koncepcjach Subregionalnych w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych pod względem ilościowym i jakościowym stanu wdrażania i jego realizacji, jak również poza systemem subregionalnym na tle Dolnego Śląska[47].

[46] Szczegółowe skorelowanie projektów z celami/zadaniami danej Koncepcji subregionalnej ze źródeł finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013 oraz Polska - Czechy 2007-2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, jak również w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI, VIII i IX przedstawiono w załączniku nr 2 – Stan ilościowo-jakościowy wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE (tabele 1-6).

[47] Stan niewykonania zadań zaplanowanych w poszczególnych Koncepcjach subregionalnych skorelowanych z celami/zadaniami danej Koncepcji subregionalnej ze źródeł finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013 oraz Polska - Czechy 2007-2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, jak również w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI, VIII i IX przedstawiono w załączniku nr 3 – Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu (Tabela 1).

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Na potrzeby niniejszego opracowania stworzono tabele przedstawiające stan otrzymanych środków finansowych przez Beneficjentów z dostępnych źródeł finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013 oraz Polska - Czechy 2007-2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, jak również w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI, VIII i IX.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 2. Zestawienie ilościowe wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE.

Subregion	**Całkowita wartość projektu (w złotych)**	**Kwota dofinansowania z Unii Europejskiej**
Wrocław	248 789 032,69	111 960 288,09
Subregion Ziemia Kłodzka	92 887 574,85	61 019 241,99
Subregion Sudety Wałbrzyskie	73 505 345,16	27 473 998,03
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	69 757 972,26	35 830 725,39
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	69 108 528,42	34 410 603,64
Bory Dolnośląskie	32 176 003,62	11 730 355,63
Subregion Pogórze Kaczawskie	30 310 415,60	19 110 520,12
Subregion Przedgórze Sudeckie	20 403 730,57	12 477 161,82
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	18 008 084,31	10 118 255,59
Subregion Dolina Odry Wschód (Kraina Gądów Odrzańskich)	13 252 690,88	7 051 187,60
Subregion Dolina Odry Zachodniej	13 007 287,33	6 533 143,13
Sowiogórski	10 369 342,30	6 571 747,25
Subregion Ślęża	4 202 049,29	1 959 511,56
	695 778 057,28	**346 246 739,84**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Opracowanie własne na podstawie Listy beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 wg podpisanych umów o dofinansowanie (stan na 15 sierpnia 2011 r.), http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?id=424, oraz Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza

Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013, oraz na podstawie danych wygenerowanych z systemu KSI (SIMIK 07-13) dotyczących realizowanych w ramach RPO WD Priorytet 6 Turystyka i Kultura umów na sierpień 2011 r., otrzymanych z Działu Monitoringu i Raportowania Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Departament Regionalnego Programu Operacyjnego we Wrocławiu, stan na sierpień 2011 r. (tabela 1, załącznik nr 2 do raportu).

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 1. Zestawienie ilościowe wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE.

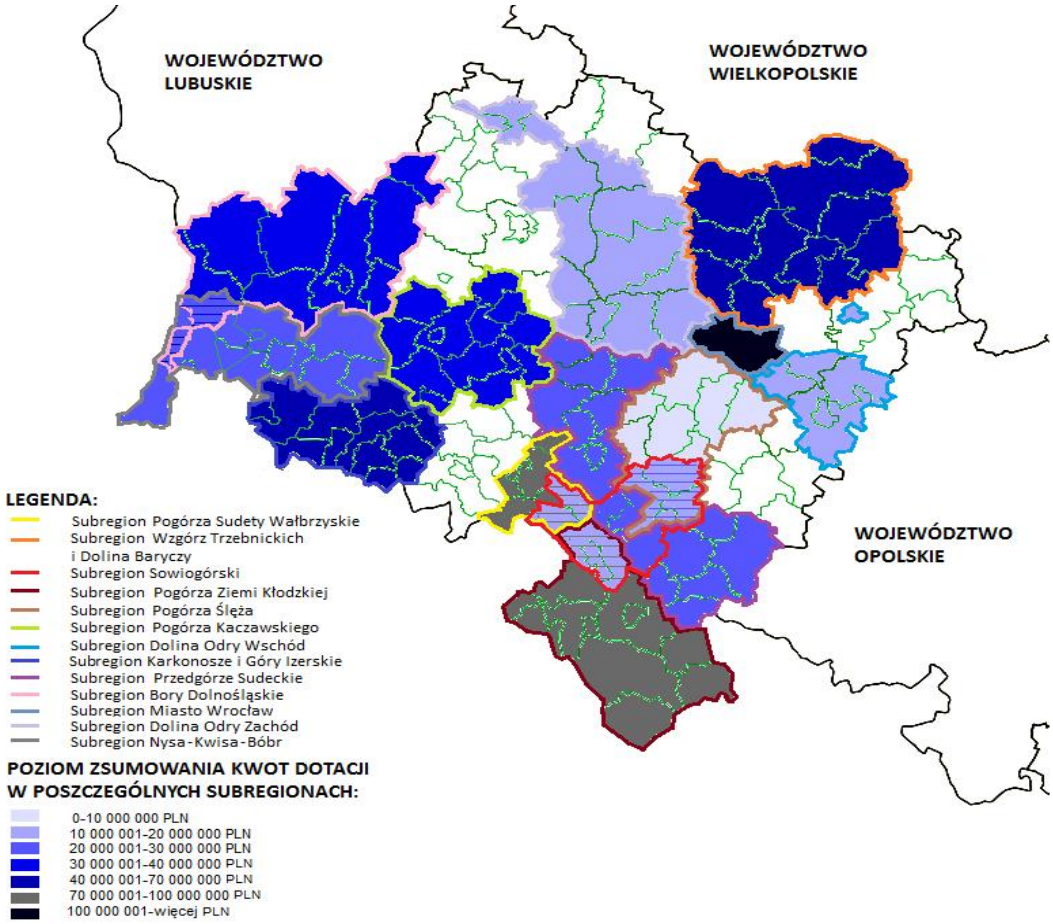

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Opracowanie własne na podstawie Listy beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 wg podpisanych umów o dofinansowanie (stan na 15 sierpnia 2011 r.), http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?id=424, oraz Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013, oraz na podstawie danych wygenerowanych z systemu KSI (SIMIK 07-13) dotyczących realizowanych w ramach RPO WD Priorytet 6 Turystyka i Kultura umów na sierpień 2011 r., otrzymanych z Działu Monitoringu i Raportowania Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Departament Regionalnego Programu Operacyjnego we Wrocławiu, stan na sierpień 2011 r.

** Na podstawy niniejszego opracowania przedziały klasowe powstały z sumowania kwot całkowitych wartości projektu w złotówkach oraz kwota dofinansowania z Unii Europejskiej w poszczególnych subregionach.*

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Analiza powyższych danych wskazuje, że wiodącym Subregionem w pozyskiwaniu środków w ramach produktów turystycznych na terenie Dolnego Śląska jest subregion Wrocław, gdzie całkowita wartość projektów opiewa na kwotę 248 789 032,69 PLN, co stanowi 36% wszystkich środków pozyskanych w stosunku do wszystkich trzynastu Subregionów. W większości przypadków inwestycje zlokalizowane na terenie Subregionu Wrocław były realizowane w ramach działania 6.4 Turystyka kulturowa[48]. Inwestycje miały na celu rozwój infrastruktury turystycznej poprzez promocję regionu i rozbudowę już istniejących ośrodków (rozszerzenie oferty turystyczno-kulturalnej regionu). Ów Subregion jest wiodącym beneficjentem we wdrażaniu środków na tle innych Subregionów województwa dolnośląskiego. Wspomniany Subregion jest silnym regionem turystycznym na mapie Dolnego Śląska. Bogactwo tradycji, organizacja imprez z udziałem lokalnej społeczności uznanych w Polsce o zasięgu kulturalnym, w ramach turystyki, zapewnia integrację i dążenie do poprawy oferty turystycznej na tle innych Subregionów województwa. Warto jednocześnie podkreślić, że aktualna oferta Wrocławia skupia się raczej na produktach prostych niż złożonych, mianowicie kierując ofertę na poszczególne usługi, produkty, miejsca, zdarzenia kulturalne czy elementy infrastruktury, niż produkty złożone w postaci pakietów. Przykładem produktu prostego jest na przykład Wrocławski Krasnal. To typowy produkt regionu oparty na zwiedzaniu miasta z przewodnikiem, który wpisuje sie w Strategię Rozwoju Turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013 cel strategiczny II Wrocław miastem z markową infrastrukturą turystyczną oraz nowoczesnym systemem zarządzania i marketingu. Wśród projektów znalazły się także produkty turystyczne w zakresie turystyki rowowej, pielgrzymkowej czy wypoczynkowej poprzez budowę sieci produktów turystycznych wpisujące się w założony cel strategiczny II Wrocław miastem z markową infrastrukturą turystyczną oraz nowoczesnym systemem zarządzania i marketingu. Bedzie to miało wpływ na mechanizmy przy konstruowaniu oferty turystycznej oraz zapotrzebowania na wyszkolenie kadry przy obsłudze ruchu turystycznego w regionie. W ramach działań i zadań ujętych w Strategii Rozwoju

[48] Patrz załącznik nr 2 do raportu tabela 1.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013 zrealizowano projekty wpisujące się w założone cele strategiczne m.in. poprzez budowę ścieżek i szlaków rowerowych, ścieżek tematycznych. Zgodnie z założeniami realizowane projekty były skierowane na działania skupiające się na promowaniu, rozwijaniu i zarządzaniu mającymi na celu pobudzenie ruchu turystycznego, a jednocześnie miały za zadanie wzmacniać turystyczny wizerunek miasta, zgodnie z założeniami Strategii. Ponadto zrealizowano projekty w ramach organizacji wydarzeń kulturalnych na przykład: koncerty „Era Nowe Horyzonty", letni festiwal Operowy 2010 – „Turandot" Giacomo Pucciniego, które tworzą potencjał rozwoju kulturowego miasta, a jednocześnie wpisują się w realizację celu strategicznego miasta Wrocław – Znaną i cenioną marka turystyczna. Subregion dysponuje odpowiednim kapitałem (zapleczem) społecznym w zakresie rozwoju turystyki dzięki wysokiemu poziomowi wykształcenia osób mieszkających na jego terenie. Na terenie Wrocławia realizowane projekty wpisują się w założenia Strategii Rozwoju Turystyki dla Wrocławia (załącznik nr 2), główne poprzez inwestycje w turystykę kulturową, turystykę wystawienniczo-konferencyjną, turystykę aktywną (wodną, rowerową, pieszą), turystykę wypoczynkową. Nowe segmenty turystyczne i oczekiwania turystów wymagają podnoszenia kwalifikacji (kadry) pracowników związanych z szeroko pojętą turystyką, informatorów turystycznych, przewodników itp. poprzez poszerzenie wachlarza edukacyjnego i wsparcie sektora uczestniczącego w tym procesie. Poprzez silny rozwój aglomeracji, Wrocław staje się miastem coraz bardziej atrakcyjnym i przyjaznym miejscem spędzania wolnego czasu dla wszystkich, jednocześnie dostosowując swoją ofertę turystyczną do turystów nie tylko z regionu czy kraju, lecz także dla mieszkańców w Europy i Świata. Niewątpliwie organizacja EURO 2012 stwarza szerokie pole do działań promocyjnych miasta i daje impuls w rozwój inwestycyjny w dziedzinie rozwoju sektora branży turystycznej.

W Subregionie Ślęża pozyskano środki na realizacje projektów w kwocie 4 202 049,29 PLN, co stanowi 1% całej kwoty pozyskanej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 w ramach

Priorytety 6 Turystyka i Kultura[49]. W subregionie zrealizowano jedną inwestycję (w ramach działania 6.2 RPO WD), która wpisuje się w zadania Koncepcji Subregionalnego Produktu Turystycznego „Ślęża" i jest zbieżna z działaniami Koncepcji, mianowicie - stworzenie infrastruktury turystycznej i podniesienie komfortu wypoczynku nad wodą. W ramach działań ujętych w Koncepcji nie zrealizowano szeregu zadań i założeń strategicznych realizacji programu m. in. z zakresu celu strategicznego 2. Podjęcie współpracy przedsiębiorców, organizacji NGO oraz mieszkańców subregionu na rzecz rozwoju jego oferty turystycznej oraz celu strategicznego 3 Stworzenie infrastrukturalnych podstaw rozwoju turystyki w oparciu o specyfikę produktu lokalnego. W ramach działań nie zrealizowano szeregu inwestycji związanych z rozwojem i poprawą infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej, promocją regionu. Brak kluczowych inwestycji w regionie powoduje zmniejszenie ruchu turystycznego, co w konsekwencji wpłynie na odpływ personelu ruchu turystycznego oraz osłabi budowę silnej marki w regionie. Być może spowodowane jest to brakiem wykwalifikowanej kadry osób zarządzających procesem wdrażania strategii subregionalnej zaangażowanej w realizację celów Subregionu Ślęża. Nawet dobrze stworzone mechanizmy wymagają odpowiedniego kompleksowego zarządzania, opartego na najlepszych, sprawdzonych wzorcach. Tylko współpraca w zakresie działań i korelacja celów przy równorzędnym współdziałaniu wszystkich struktur oraz rozwoju zasobów kadrowych, mogą zmienić sposób funkcjonowania i zarządzania regionem przyczyniając się do rozwoju turystycznego Subregionu.

W subregionie Karkonosze i Góry Izerskie zrealizowano inwestycje wpisujące się w zaplanowane zadania ujęte Koncepcji subregionalnej pn. Rewitalizacja kompleksu parków uzdrowiskowych w Świeradowie Zdroju (wpisuje się w cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych), udostępnienie szlaków do aktywnej turystyki rowerowej, jako uzupełnienie oferty turystycznej Miasta Jeleni Góra (wpisuje się w cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych), Adaptacja byłego dworca i terenów kolejowych na potrzeby

[49] Patrz załącznik nr 2 do raportu.

Karpaczańskiego Centrum Kultury i Turystyki (wpisuje się w cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych), oraz Młodzieżowe Schronisko Turystyczne w Staniszowie (wpisuje się w cel strategiczny Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej).

Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy zrealizował zadania w ramach RPO wpisane w Koncepcję subregionalną poprzez projekty pn. Rozwój infrastruktury turystyki aktywnej w Powiecie Trzebnickim poprzez budowę kompleksu basenowego przy ul. Leśnej w Trzebnicy (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 2 – Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki aktywnej), Budowa basenu w ramach Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowego w Krośnicach (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 2 – Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki aktywnej), Poszerzenie oferty turystyki kulturowej Dolnego Śląska poprzez remont zabytkowych sal oraz poprawę infrastruktury technicznej Zespołu Pałacowego w Bagnie (wpisuje się w cel strategiczny 1 – Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki kulturowej), Turystyka kulturowa w Gminie Prusice poprzez rewitalizację elewacji zabytkowego ratusza, wieży widokowej oraz rynku i utworzenie Punktu Informacji Turystycznej (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 1 – Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki kulturowej), Subregionalne Centrum Informacji Turystycznej „Baszta" w Żmigrodzie (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 3 – Uruchomienie systemu informacji turystycznej), a także projekt Święto Karpia Milickiego (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 1 – Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki kulturowej).

W większości Subregionów kwoty pozyskanych środków nie przekraczają kwoty 100 000 000,00 PLN na Subregion, co w znacznej mierze odbiega od wartości środków uzyskanych przez władze subregionu Wrocław, będącego liderem w pozyskiwaniu funduszy.

W Subregionie Ziemia Kłodzka pozyskano środki na inwestycję w kwocie 92 887 574,85 PLN, co stanowi 13% wszystkich wartości w poszczególnych Subregionach. Wśród projektów dominowały działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej. Realizacja kluczowych projektów związana była z poprawą infrastruktury już istniejącej w obszarach turystyki

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

kulturowej, uzdrowiskowej i aktywnej. Zrealizowane zadania wpisują się w realizację Koncepcji Rozwoju Subregionalnych produktów Turystycznych Ziemi Kłodzkiej poprzez realizację celu operacyjnego 1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej, działanie 1.1 Poprawa jakości obsługi oraz bezpieczeństwa turystów poprzez rozwój infrastruktury turystycznej oraz towarzyszącej oraz działanie 1.2 Poprawa dostępności do lokalnych atrakcji turystycznych. W ramach ww. działań zgodnie z założeniami poprawiono część infrastruktury turystycznej i towarzyszącej w regionie. Nie zrealizowano natomiast działań związanych z poprawą sieci szlaków pieszych i rowerowych, lokalnych dróg dojazdowych do atrakcji turystycznych. Wszystko to przyczynia się do niepełnego wykorzystania potencjału turystycznego regionu.

Działanie inwestycyjne, jakie zrealizowano w subregionie Sudety Wałbrzyskie były wpisane w zadani do realizacji zgodnie z Koncepcją danego subregionu. Zrealizowano dwa projekty, mianowicie: Uzdrowiskowy Szlak Turystyczno-Rekreacyjny w Jedlinie Zdroju oraz projekt Promocja turystyki rowerowej i tras MTB w Górach Wałbrzyskich (zadania wpisują się w cel strategiczny 1 – Nowoczesna infrastruktura turystyczna i około turystyczna).

Znaczna część inwestycji w obszarze Subregionów nie przekraczała 40 000 000,00 PLN (8 jednostek – Subregion Pogórze Kaczawskie, Subregion Ślęża, Subregion Doliny Odry Wschód, Bory Dolnośląskie, Subregion Nysa, Kwisa i Bóbr, Dolina Odry Zachodniej, Przedgórze Sudeckie ora Subregion Sowiogórski)[50]. Zasadniczymi rezultatami działań w poszczególnych Subregionach były produkty związane turystyką kulturową, wypoczynkową, rekreacyjną oraz biznesowo-konferencyjną. W subregionie Pogórze Kaczawskie zgodnie z koncepcją zrealizowano projekty wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową. Działania wpisują się w cele strategiczne koncepcji poprzez tworzenie i rozwój markowych produktów turystycznych oraz budowę systemów wsparcia dla rozwoju tych produktów i sektora turystycznego w Subregionie. W ramach działań inwestycyjnych w zakresie rozwoju turystyki zrealizowano projekty w obszarze

[50] Patrz tabela 2, rysunek 1.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

rozwoju turystyki rowerowej. W zakresie turystyki kulturowej oraz działań wspierających infrastrukturę turystyczną zrealizowano projekty w zakresie ochrony dóbr kultury, poprzez rewaloryzację i odbudowę obiektów o znaczeniu kulturowym i historycznym oraz zagospodarowywaniu ich na cele turystyczne.

W ramach realizacji inwestycji przeprowadzono również działania promocyjne regionalnych produktów kulturowych. W Subregionie Doliny Odry Wschód zrealizowano jeden projekt wpisujący się bezpośrednio w zadania priorytetowe ujęte w koncepcji, a mianowicie budowę stadionu w Siechnicach wraz z infrastrukturą techniczną. Wybudowane obiekty sportowe miały na celu poprawę atrakcyjności turystycznej obszaru. Dzięki położeniu obiektów na rowerowym szlaku Odry oraz bliskości Wrocławia będą one atrakcyjnym celem podróży rowerowych wpisując się jednocześnie w cel strategiczny 1 - Tworzenie i promocja oferty turystycznej w oparciu o walory kulturowo – przyrodnicze regionu, cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej. Pozostała część inwestycji w ramach turystyki aktywnej i kulturowej wpisuje się w cele strategiczne koncepcji subregionalnej (patrz załącznik nr 2). W ramach założeń koncepcji nie zrealizowano projektów w zakresie rozwoju szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej z wyjątkiem projektu j.w.

W subregionie Bory Dolnośląskie zrealizowano projekty związane z turystyką aktywną i kulturową, a także działaniami wspierającymi infrastrukturę turystyczną i kulturową. W ramach zadań inwestycyjnych wpisanych w założenia koncepcji zrealizowano projekt rewitalizacji zabytkowego parku w Kliczkowie, który wpisuje się w cel strategiczny 3 Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych. Inwestycja wspiera rozwój turystyki w regionie. Ponadto wśród zaplanowanych zadań inwestycyjnych wpisanych i zbieżnych z Koncepcja oraz zrealizowanych w ramach RPO były projekty pn.: Zaprojektowanie i budowa Regionalnego Centrum Rekreacyjnego w Bolesławcu – Krytej Pływalni Sportowo-

Rekreacyjnej (wpisuje się w cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych), Wsparcie aktywnych form Turystyki w mieście Zgorzelec poprzez budowę ścieżek rowerowych (wpisuje się w cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych), Organizacja Dolnośląskiego Święta Miodu i Wina, jako imprezy promującej kulturalne i przyrodnicze walory Gminy Przemków i Dolnego Śląska (wpisuje się w cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych), oraz Odkryj urok Borów Dolnośląskich – kampania promocyjna na rzecz zwiększenia ruchu turystycznego w subregionie Bory Dolnośląskie (wpisuje się w cel strategiczny 3 Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie).

Działania, jakie zaplanowano w Koncepcji Subregionu Nysa, Kwisa i Bóbr, a które zrealizowano w ramach RPO to renowacja zabytków architektury w Gryfowie Śląskim, w Lubomierzu oraz w Wleniu w ramach turystyki kulturowej. Działania wpisują się w założenia strategii, tj. w cel strategiczny 1 Rozwój markowych produktów turystycznych, cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa. Nie zrealizowano szeregu zadań z zakresu m. in. Infrastruktury, remontu / rewitalizacji obiektów o znaczeniu kulturalnym. Dla subregionów Doliny Odry Zachodniej oraz Przedgórza Sudeckiego nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej. Potencjał dla rozwoju sieciowych produktów turystycznych opracowany został na podstawie badania APRT dla Dolnego Śląska (załącznik 2), gdzie zaprezentowane zostały główne segmenty rynku turystycznego na bazie, których mogą być budowane/przyporządkowane sieciowe produkty turystyczne.

W subregionie Sowiogórskim na podstawie diagnozy i analizy przygotowano listę inwestycji, których realizacja wpłynie na rozwój poszczególnych gałęzi turystyki oraz produktów subregionalnych, na której znalazła się inwestycja związana z adaptacją pomieszczeń Donjonu w Twierdzy Srebrna Góra w ramach turystyki kulturowej, wskazane w Koncepcji, jako zadanie ważne wpisujące się w cel strategiczny 1 stworzenie z Gór Sowich miejsca podróży turystów z kraju i świata, cel operacyjny 1.1 Rozwój markowych produktów turystycznych. Zrealizowano

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

również inwestycję w ramach turystyki aktywnej poprzez modernizację obiektów sportowych niewpisanej w zadania Koncepcji, jednakże wpisująca się w ogólne cele (patrz załącznik 2).

Całkowita wartość projektów we wszystkich Subregionach Województwa Dolnośląskiego stanowiła kwota 695 778 057,28 PLN z czego kwota dofinansowania z Unii Europejskiej wyniosła 346 246 739,84 PLN[51]. Różnice w pozyskiwaniu środków na inwestycję mogą wynikać z faktu dynamiki rozwoju poszczególnych Subregionów, ich walorów turystycznych oraz inicjatyw lokalnych władz w dążeniu do rozwoju infrastruktury i promocji danego Subregionu.

Z analizy można wywnioskować, iż w poszczególnych subregionach w ramach działań inwestycyjnych, jakie podjęto realizując projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 znaczącym jest fakt, iż subregiony nie realizują/wdrażają zadań wpisanych w koncepcje subregionalne, jednocześnie należy podkreślić, że działania są jedynie podejmowane doraźnie, tymczasowo dla zrealizowania określonego celu ujętego w koncepcji. Lokalne władze (gminy) nie respektują założeń wpisanych w koncepcje w dążeniu do realizacji celów inwestycyjnych. z uwagi na fakt nie wpisania w koncepcjach subregionalnych zadań projektowych do realizacji oraz w większości przypadków nie zrealizowania zaplanowanych działań, przyporządkowano inwestycje w ramach celów strategicznych i operacyjnych ujętych w koncepcjach subregionalnych (patrz załącznik 2).

[51] Patrz tabela 2.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 3. Zestawienie ilościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych w Województwie Dolnośląskim poza systemem subregionalnym z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE.

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Całkowita wartość projektu (w złotych)	Kwota dofinansowania z Unii Europejskiej	Data rozpoczęcia realizacji projektu	Data zakończenia realizacji projektu	Stopień realizacji projektu*
Budowa krytej pływalni w Strzelinie	Gmina Strzelin	17 126 879,30	2 631 412,55	05.06.2009	30.04.2011	69,10%
Kampania promująca Dolny Śląsk w latach 2010-2012	Województwo Dolnośląskie	9 217 198,00	6 452 038,60	30.12.2009	31.03.2012	0,08%
Promocja dolnośląskich tras turystycznych o znaczeniu regionalnym.	Województwo Dolnośląskie	2 327 198,01	1 628 805,89	30.12.2009	29.04.2011	0,31%
"Odbudowa obiektu Ratusza wraz z wieżą ratuszową w Strzelinie - Etap I"	Gmina Strzelin	1 783 065,52	795 497,93	23.11.2007	30.05.2011	0,37%
Promocja turystyki aktywnej na Dolnym Śląsku	Województwo Dolnośląskie	1 017 198,00	712 038,60	30.12.2009	31.12.2011	0,71%
Promocja markowych produktów turystyki kulturowej Dolnego Śląska /na rynkach europejskich i rynku polskim/	Dolnośląska Organizacja Turystyczna	958 713,51	627 245,50	04.01.2010	31.03.2012	67,05%
Modernizacja dachu oraz zabezpieczenie kościoła p.w. św. Jakuba w Jakubowie	Parafia Rzymsko-katolicka p. w. św. Jakuba Apostoła w Jakubowie	693 775,84	480 689,89	09.11.2009	30.09.2010	100%
"Góry Sowie", dziedzictwo wielokulturowej historii Dolnego Śląska - kampania promocyjno-informacyjna	Stowarzyszenie Turystyczne Gmin Góry Sowie	518 907,56	329 796,76	28.12.2009	29.04.2011	12,15%

Opracowanie i rozpowszechnienie materiałów promujących produkt kulturowy Bolkowa i regionu dolnośląskiego: Bolków – Rycerska Gmina.	Gmina Bolków	155 615,98	100 259,99	30.12.2009	03.10.2011	93,63%
Rozwój turystyki aktywnej poprzez wsparcie promocyjne Miasta i Gminy Oleśnica	Miasto Oleśnica	84 119,69	58 798,39	20.01.2010	30.12.2010	100%
		33 882 671,41	**13 816 584,10**			

*stopień zaawansowania projekty w % (odniesiono wartości zatwierdzonych do wypłaty środków UE na dzień sierpień 2011 r. do wartości dofinansowania z EFRR określonej w umowie o dofinansowanie)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Listy beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 wg podpisanych umów o dofinansowanie (stan na 15 sierpnia 2011 r.), http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?id=424, oraz na podstawie danych wygenerowanych z systemu KSI (SIMIK 07-13) dotyczących realizowanych w ramach RPO WD Priorytet 6 Turystyka i Kultura umów na sierpień 2011 r., otrzymanych
z Działu Monitoringu i Raportowania Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Departament Regionalnego Programu Operacyjnego we Wrocławiu, stan na sierpień 2011 r.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 2. Zestawienie ilościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych w Województwie Dolnośląskim poza systemem subregionalnym z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE.

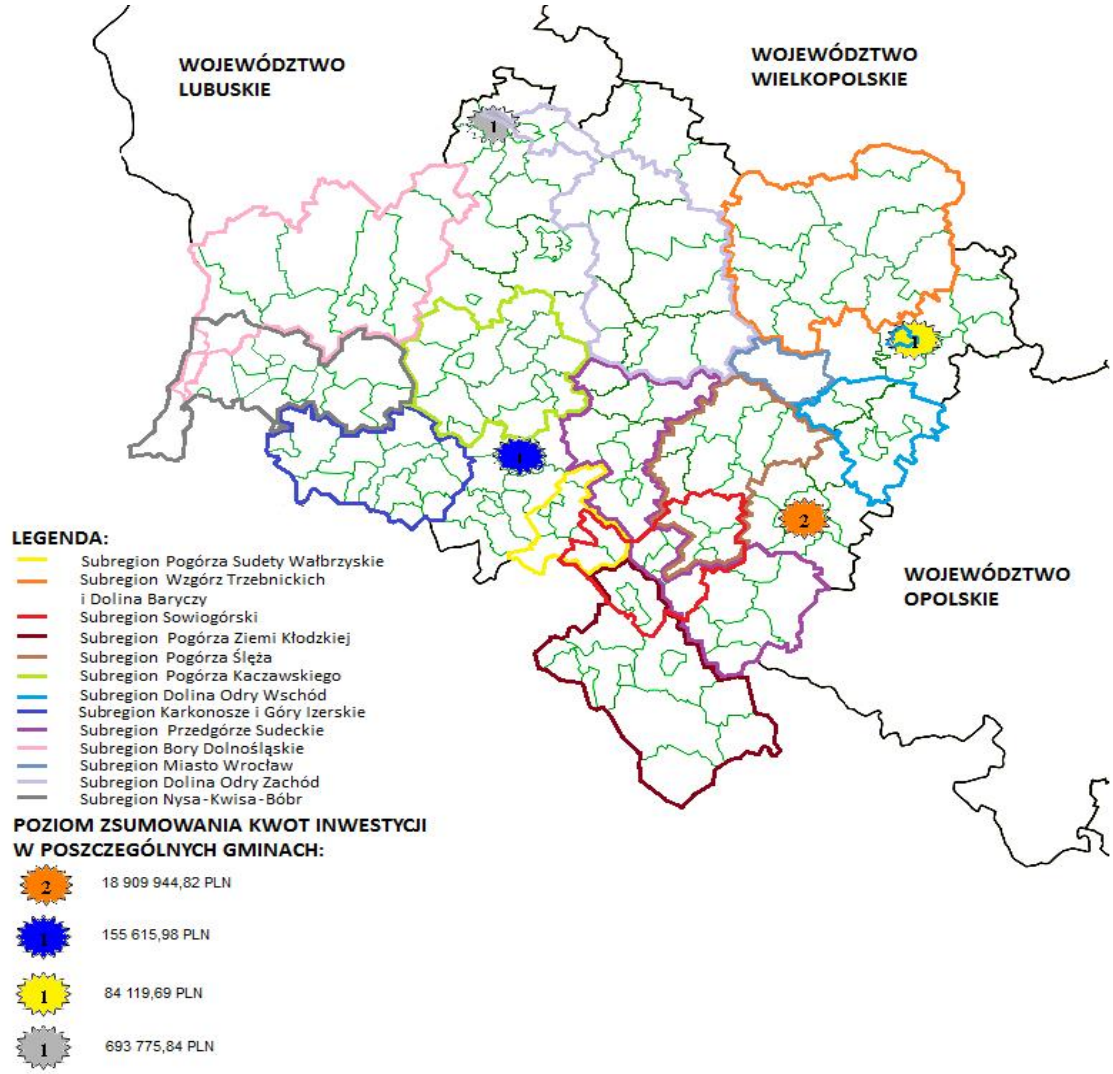

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Listy beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 wg podpisanych umów o dofinansowanie (stan na 15 sierpnia 2011 r.), http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?id=424, oraz na podstawie danych wygenerowanych z systemu KSI (SIMIK 07-13) dotyczących realizowanych w ramach RPO WD Priorytet 6 Turystyka i Kultura umów na sierpień 2011 r., otrzymanych z Działu Monitoringu i Raportowania Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Departament Regionalnego Programu Operacyjnego we Wrocławiu, stan na sierpień 2011 r.

** Na podstawy niniejszego opracowania przedziały klasowe powstały z sumowania kwot całkowitych wartości projektu w złotówkach oraz kwoty dofinansowania z Unii Europejskiej w poszczególnych subregionach.*

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Analiza wskazała, że znaczącym jest fakt wdrażania celów czy zadań przywołanych w APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych w województwie dolnośląskim poza systemem subregionalnym (d/t to m.in. realizacji zadań przez JST i podmioty inne, np. Kościół, finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 Priorytetu 6 Turystyka i Kultura[52], a całkowita wartość projektów realizowanych w tym modelu stanowiła wartość 14 039 215,08 PLN).

Warto wskazać, że część inwestycji była realizowana na terenie całego województwa dolnośląskiego poprzez projekty d/t promocji Dolnego Śląska (beneficjentem Województwo Dolnośląskie) i de facto obejmujących promocję potencjału wszystkich subregionów - co wpisuje się w cele APRT [53].

[52] Patrz tabela 3 oraz załącznik nr 2 do Raportu.

[53] Cel główny Budowa i rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych Województwa Dolnośląskiego Cel operacyjny 1.2 Budowa jakościowej oferty produktów turystycznych subregionów Dolnego Śląska.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 4. Zestawienie ilościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013, Polska - Czechy 2007-2013 na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach.

Subregion	**Kwota dofinansowania z UE (EFRR) w euro****
Subregion Ziemia Kłodzka	8 227 203,49
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	8 091 802,92
Bory Dolnośląskie	5 720 951,27
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	5 497 483,46
Subregion Sudety Wałbrzyskie	4 723 664,97
Subregion Przedgórze Sudeckie	3 103 228,03
Sowiogórski	2 433 217,20
Subregion Ślęża	240 949,37
Subregion Pogórze Kaczawskie	141 355,00
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	-

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Subregion Dolina Odry Wschód (Kraina Gądów Odrzańskich)	-
Subregion Dolina Odry Zachodniej	-
Wrocław	-
	38 179 855,71

** kwoty dofinansowania w euro, z uwagi na fakt realizacji projektów międzynarodowych rozliczanych w jednej walucie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.umwd.dolnyslask.pl/ewt/wspolpraca-transgraniczna/dolny-slask-czechy/realizowane-projekty/, www.umwd.dolnyslask.pl/ewt/wspolpraca-transgraniczna/saksonia/realizowane-projekty/ oraz Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013, stan na sierpień 2011 r.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 3. Zestawienie ilościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013, Polska - Czechy 2007-2013 na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach.

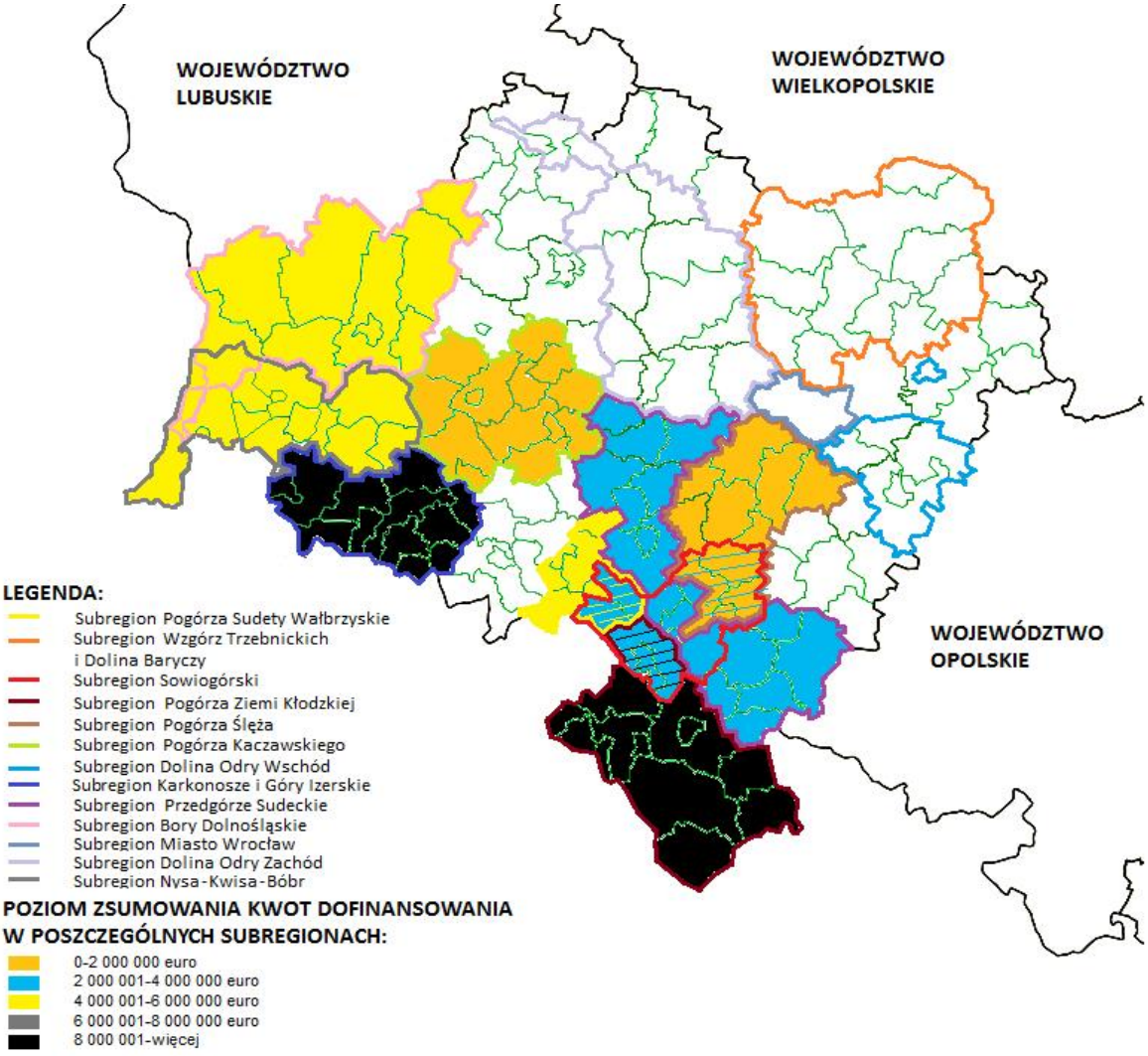

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.umwd.dolnyslask.pl/ewt/wspolpraca-transgraniczna/dolny-slask-czechy/realizowane-projekty/, www.umwd.dolnyslask.pl/ewt/wspolpraca-transgraniczna/saksonia/realizowane-projekty/ oraz Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013, stan na sierpień 2011 r.

** Na podstawy niniejszego opracowania przedziały klasowe powstały z sumowania kwot dofinansowania z UE (EFRR) w euro w poszczególnych subregionach.*

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Analiza danych z tabeli (Tabela 4) oraz obrazu przestrzennego alokacji projektów dotowanych z POWT (Rysunek 3) wykazała, że 9 Subregionów uzyskało kwotę dofinansowania z Unii Europejskiej w wysokości 38 179 855,71 euro (korzystając ze wsparcia z funduszu POWT[54]) na tworzenie nowych produktów turystycznych. Na obszarze 4 Subregionów (Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy, Doliny Odry Wschód, Doliny Odry Zachodniej, Wrocław) nie zawnioskowano o środki w ramach wyżej wymienionych programów, co jest wynikiem ograniczenia obszaru wsparcia.

Wiodącym w wykorzystaniu środków z POWT jest Subregion Karkonosze i Góry Izerskie oraz Subregion Ziemia Kłodzka. Kwoty dofinansowania w tych Subregionach przekroczyły sumę 8 000 000,00 euro na każdy z Subregionów. Niewątpliwie, ta aktywność w pozyskiwaniu i wydatkowaniu środków na projekty turystyczne, wynika z położenia w/w regionów turystycznych w pasie trans granicznym, a tym samym większych możliwości nawiązywania współpracy transgranicznej (wymaganej formalnie), co w konsekwencji także pozwala efektywnie kreować nowe produkty turystyczne. W ramach Koncepcji nie wskazano istotnych założeń/ zadań w POWT, dlatego też nie można było się odnieść do realizacji programów ujętych w Koncepcji, odwołano się natomiast do celów wskazanych w strategii (patrz załącznik 2). Jednakże w ramach zadań ujętych w Koncepcji subregionalnej zrealizowano jeden projekt wpisany w działania inwestycyjne pn. Szlakiem wież widokowych pogranicza polsko-czeskiego (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych).

W subregionie Bory Dolnośląskie zrealizowano inwestycję w ramach POWT pn. Budowa otwartego kompleksu sportowego przy Gimnazjum w Pieńsku (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych).

[54] Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013 oraz Polska - Czechy 2007-2013. Celem POWT wspieranie współpracy transgranicznej mieszkańców oraz instytucji z sąsiednich regionów. Przyjęta natomiast dla Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007- 2013 strategia rozwoju kładzie nacisk na realizację celu stanowiącego wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów poprzez spójności gospodarcza i społeczną.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Najmniejszą aktywność w tym względzie zaobserwowano w Subregionie Pogórze Kaczawskie, gdzie alokacja środków wyniosła 141 355,00 euro oraz w Subregionie Ślęża 240 949,37 euro. Można domniemywać, że być może występuje w w/w subregionach brak koordynacji działań związanych z realizacją projektów oraz personelu obsługującego, jak również odpowiedniego zaangażowania beneficjentów w proces pozyskiwania środków w celu podniesienia oferty turystycznej regionu, albo ograniczony jest dostęp proceduralnie. W ramach koncepcji nie wskazano istotnych założeń/ zadań w ramach POWT, dlatego też nie można było się odnieść do realizacji programów ujętych w Koncepcji, odwołano się natomiast do celów wskazanych w strategii (załącznik 2).

W pozostałych Subregionach Dolnego Śląska kwoty dofinansowania nie mieściły się w przedziale 4 000 001,00 - 6 000 000,00 euro dla Subregionów: Sudety Wałbrzyskie, Bory Dolnośląskie, Subregion Nysa, Kwisa i Bóbr, Przedgórze Sudeckie oraz Subregion Sowiogórski[55].

[55] Patrz tabela 4.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 5. Zestawienie ilościowe-jakościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w zakresie turystyki na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach.

Subregion	Środki publiczne ogółem/ kwalifikowalne (w złotych)*
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	3 885 675,87
Subregion Ziemia Kłodzka	1 721 679,37
Subregion Dolina Odry Wschód (Kraina Gądów Odrzańskich)	1 505 341,56
Subregion Pogórze Kaczawskie	1 419 433,83
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	1 095 490,98
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	581 037,64
Subregion Sudety Wałbrzyskie	509 971,21
Subregion Ślęża	401 817,31
Subregion Przedgórze Sudeckie	273 479,42

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Subregion Dolina Odry Zachodniej	106 535,86
Bory Dolnośląskie	93 170,01
Sowiogórski	-
Wrocław	-
	12 174 670,70

* kwoty dofinansowania wskazano na podstawie kwot kwalifikowanych zgodnie z umową o dofinansowanie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektów w zakresie turystyki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Małe projekty, działania 313/322/323 Odnowa i rozwój wsi. Opracowanie na podstawie materiałów otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego Departament Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Wydział Obszarów Wiejskich dział monitoringu i sprawozdawczości PROW 2007-2013, stan na sierpień 2011 r.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 4. Zestawienie ilościowe-jakościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w zakresie turystyki na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach.

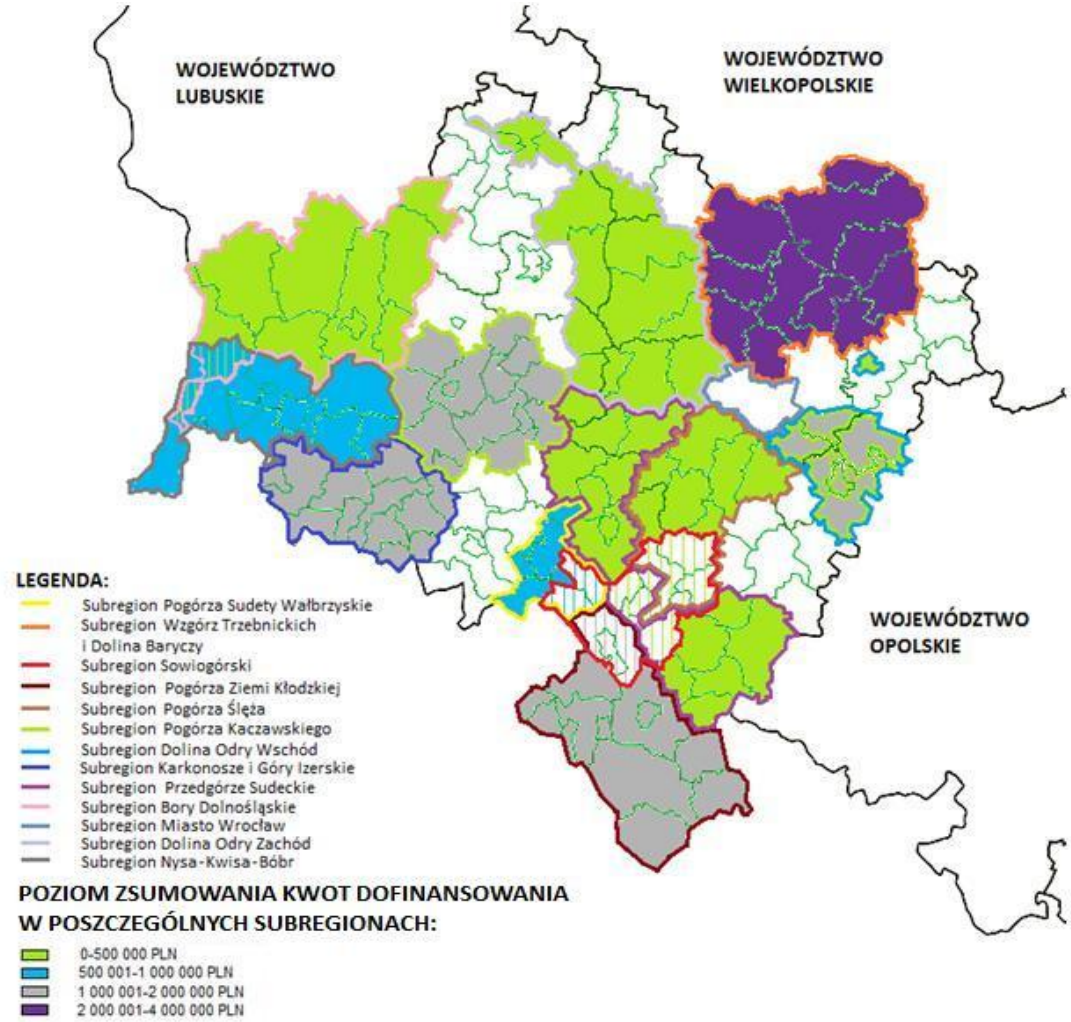

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektów w zakresie turystyki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Małe projekty, działania 313/322/323 Odnowa i rozwój wsi. Opracowanie na podstawie materiałów otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego Departament Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Wydział Obszarów Wiejskich dział monitoringu i sprawozdawczości PROW 2007-2013, stan na sierpień 2011 r.

** Na podstawy niniejszego opracowania przedziały klasowe powstały z sumowania kwot ogółem/ kwalifikowalnych (w złotych) w poszczególnych subregionach.*

Należy zwrócić uwagę na Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy, który pozyskał na działania inwestycyjne i promocyjne w turystyce - 3 885 675,87 PLN - 31,92% wszystkich środków pozyskanych w poszczególnych Subregionach z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. W ramach działań wsparto infrastrukturę turystyczną poprzez m. in. rozbudowę szlaków turystycznych, poprawę funkcjonalności basenu oraz działania związane z promocją subregionu. Region ten charakteryzuje się naturalnymi atrakcjami turystycznymi stworzonymi przez przyrodę oraz walorami antropogenicznymi ukształtowanymi przez człowieka (obiekty kulturalne, muzea, zabytki, punkty widokowe). Jest to obszar zagospodarowania turystycznego szczególnie przydatny do uprawiania turystyki. Wśród projektów wpisanych w założenia inwestycyjne w zakresie rozwoju turystyki Strategii subregionu, były działania realizowane przez LGD pn. Budowa stawów rekreacyjnych w ramach budowy infrastruktury turystycznej na terenie zespołu pałacowo-parkowego Krośnice-Wierzchowice (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 2 – Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki aktywnej), Odnowienie i uzupełnienie oznakowania istniejących szlaków turystycznych w Gminie Twardogóra, wytyczenie nowych oraz wydanie przewodnika po trasach turystycznych (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 5 – Budowa marki produktu turystycznego Subregionu), oraz projekt pn. Budowa kolejki wąskotorowej w ramach budowy infrastruktury turystycznej na terenie zespołu pałacowo-parkowego Krośnice-Wierzchowice (zadanie wpisuje się w cel strategiczny 2 – Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki aktywnej).

W Subregionie Karkonosze i Góry Izerskie, Pogórze Kaczawskie, Dolina Odry Wschód (Kraina Gądów Odrzańskich), oraz Subregionie Ziemia Kłodzka kwoty pozyskiwanego wsparcia na projekty turystyczne mieściły się w przedziale 1-2mln zł. Wśród projektów dominowały działania związane z poprawą infrastruktury sportowo-turystycznej, modernizację obiektów użyteczności publicznej oraz działania związane z promocją regionu. W Subregionie Karkonosze i Góry Izerskie projekt w zakresie budowy skateparku wpisywał się w Koncepcję Subregionalną, cel strategiczny 1 Rozwój markowych produktów turystycznych, cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa. W subregionie Pogórza Kaczawskiego projekt w zakresie poprawy atrakcyjności basenu i pola kampingowego wpisywał się w zadania koncepcji Subregionalnej, realizując zadania w ramach celu strategicznego 1 Rozwój markowych produktów turystycznych. Z kolei w subregionie Dolina Odry Wschód (Kraina Gądów Odrzańskich) jedyny projekt w ramach pozyskanych środków PROW był wpisany w założenia Koncepcji Subregionalnej wpisując się w cel strategiczny 1: Tworzenie i promocja oferty turystycznej w oparciu o walory kulturowo – przyrodnicze regionu. Działania, jakie zrealizowano w ramach PROW wpisują się w założenia Koncepcji Subregionu w ramach systemu informacji i promocji realizując cel strategiczny 1 Ziemia Kłodzka gwarancja dobrze spędzonego czasu i doskonałego wypoczynku (załącznik 2).

Pozostałe Subregiony (Subregion Ślęża, Subregion Sudety Wałbrzyskie, Bory Dolnośląskie, Przedgórze Sudeckie oraz Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr) pozyskały środki w kwocie nieprzekraczającej 1 mln PLN na subregion. Na ich obszarze realizowano przede wszystkim działania związane m. in. z poprawą infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej zwłaszcza turystyki aktywnej i wypoczynkowej. Dwa projekty realizowane w subregionie Ślęża, mianowicie utworzenie na terenie gminy sieci szlaków rowerowych, w oparciu o walory krajoznawcze i dziedzictwa kulturowego oraz system szlaków tematycznych w zakresie rozbudowy infrastruktury oraz trasy spacerowej do uprawiania rekreacji konnej wraz ze ścieżka edukacyjna wpisują się w założenia projektowe Koncepcji Subregionalnej realizując cel strategiczny 1 – Tworzenie i promocja oferty turystycznej w oparciu o walory przyrodniczo-kulturowe regionu. Projekty były wpisane w zadania inwestycyjne subregionu

W subregionie Sudety Wałbrzyskie zrealizowano jeden projekt, jednak ten nie był wpisany w realizację zadań ujętych w Koncepcji subregionalnej regionu. Dla subregionu Przedgórze Sudeckie nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej, został zrealizowany jedyny projekt w ramach PROW został wpisany w główne przyporządkowane sieciowe produkty turystyczne realizując cel strategiczny 3 Turystyka aktywna i specjalistyczna (załącznik 2). W ramach Koncepcji subregionu Nysa, Kwisa, Bóbr dwie zrealizowane inwestycje wpisują

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

się w zadania i cele Koncepcji, jednak nie są wpisane w projekty planowane do realizacji.

Najniższą aktywność w pozyskiwaniu środków pieniężnych w ramach PROW 2007-2013 zaobserwowano w Subregionie Bory Dolnośląskie, gdzie kwota pozyskanych środków wyniosła tylko 93 170,01 PLN, co stanowi 0,92%. Na jego obszarze zrealizowano trzy projekty w zakresie turystyki związanej z poprawą atrakcyjności turystycznymi bazując na walorach przyrodniczych regionu. Projekty nie były wpisane w założenia inwestycyjne w zakresie rozwoju turystyki w Koncepcji Subregionalnej.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 6. Zestawienie ilościowe-jakościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w zakresie turystyki na tle Dolnego Śląska poza Subregionami.

Tytuł projektu	Typ beneficjenta	Środki publiczne ogółem/ kwalifikowalne (w złotych)*
Zagospodarowanie ruin zamku i góry Gromnik - wieża widokowa na Gromniku	gm. Przeworno	406 418,87
Rozwój bazy sportowo - rekreacyjnej na terenie Gminy Borów	gm. Borów	277 344,90
Wyposażenie nowej siedziby Gminnej Biblioteki Publicznej w Grębocicach wraz z utworzeniem Punktu Informacji Turystycznej i Promocji Dziedzictwa Kulturowego Wzgórz Dalkowskich	gm. Grębocice	90 738,00
Fauna i flora Doliny Baryczy - ścieżka dydaktyczne „MOTYLE"	Miasto i Gmina Odolanów	42 991,61
Opracowanie i wydanie materiałów promocyjnych Gminy Strzelin	gm. Strzelin	37 647,80
Rozwój turystyki aktywnej w regionie poprzez utworzenie stanicy konnej	gm. Chojnów	35 363,40
Zwiększenie atrakcyjności i bezpieczeństwa wieży widokowej na Wapniarce jak punktu widokowego w obszarze chronionym	gm. w. Kłodzka	33 518,13
Budowa placu zabaw dla dzieci na terenie Ośrodka Sportów Konnych w Jaroszówce	gm. Chojnów	25 181,12
Ziemia Kammiennogórska - tutaj mieszkam!, czyli przewodnik dla najmłodszych	gm. Kamienna Góra	24 999,00

Budowa miejsca wypoczynku w Jaśkowicach Legnickich	gm. Kunice	19 211,96
Budowa miejsca wypoczynku w Kunicach	gm. Kunice	18 982,48
Rozwijanie turystyki aktywnej na terenie gminy Strzelin poprzez odbudowę małej architektury turystycznej	gm. Strzelin	18 372,92
Budowa ścieżki dydaktycznej "Bitwa pod Pątnowem Legnickim 15 sierpnia 1760 rok"	gm. Kunice	14 731,31
ABC Turysty - opracowanie i publikacja oferty turystycznej obszaru LGD	gm. Kamienna Góra	13 880,00
Wydanie Albumu promującego gminę Miłkowice	gm. Miłkowice	12 493,85
Wydanie prospektu informacyjno-promocyjnego o zabytkach architektury na terenie powiatu	gm. Góra	11 535,00
Wiejski Niezbędnik Turystyczny-Kotlina Kłodzka (Gmina Wiejska Kłodzko)	gm. w. Kłodzka	9 000,00
Przygotowanie i wydanie folderu informacyjnego Gminy Kostomłoty	gm. Kostomłoty	5 450,00
		1 097 860,35

* kwoty dofinansowania wskazano na podstawie kwot kwalifikowanych zgodnie z umową o dofinansowanie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektów w zakresie turystyki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Małe projekty, działania 313/322/323 Odnowa i rozwój wsi. Opracowanie na podstawie materiałów otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego Departament Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Wydział Obszarów Wiejskich dział monitoringu i sprawozdawczości PROW 2007-2013, stan na sierpień 2011 r.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 5. Zestawienie ilościowe-jakościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w zakresie turystyki na tle gmin Dolnego Śląska poza Subregionami.

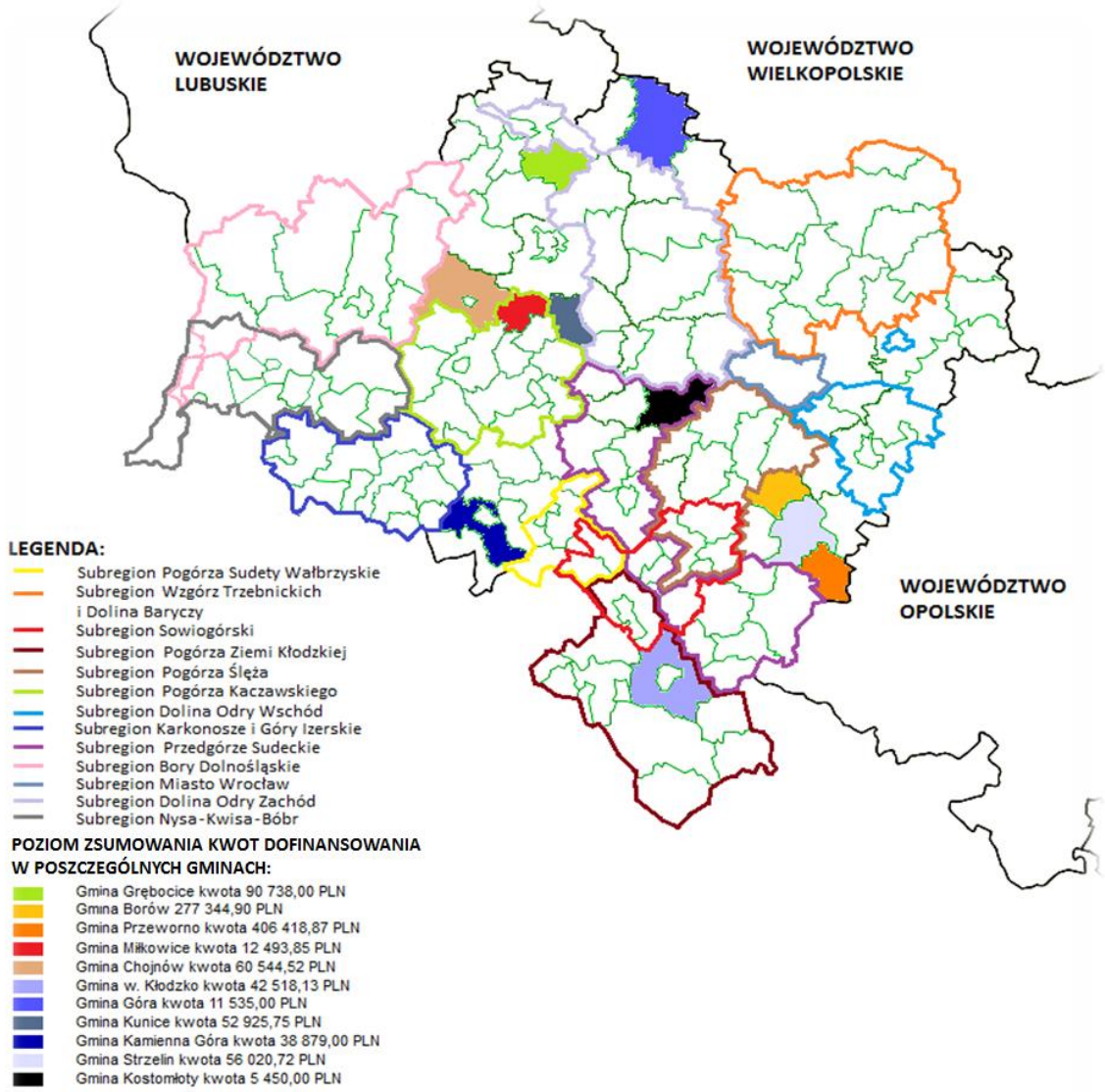

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektów w zakresie turystyki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Małe projekty, działania 313/322/323 Odnowa i rozwój wsi. Opracowanie na podstawie materiałów otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego Departament Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Wydział Obszarów Wiejskich dział monitoringu i sprawozdawczości PROW 2007-2013, stan na sierpień 2011 r.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

W zestawieniu w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007- 2013 w zakresie turystyki na tle gmin Dolnego Śląska, poza subregionami, wiodącą w tym zakresie jest gmina Przeworno, która pozyskała środki pieniężne na inwestycję w kwocie 406 418,87 PLN, co stanowi 37,02% wszystkich środków pozyskanych przez gminy. W ramach inwestycji działania związane były z infrastrukturą turystyczną, poprzez zagospodarowanie ruin zamku i góry Gromnik wieży widokowej. Projekt pośrednio realizuje cele APRT wpisując się w cel główny Stworzenie impulsów dla rozwoju wysokiej jakości infrastruktury turystycznej regionu, uwzględniającej specyfikę i uwarunkowania terytorialne oraz rynkowe, cel operacyjny 3.1 Rozwój jakościowej bazy oraz infrastruktury turystycznej dedykowanej na potrzeby wiodących form turystyki w regionie, działanie 3.1.4. W ramach Programu realizacja projektów miała na celu tworzenie, renowację oraz modernizację infrastruktury istotnej dla rozwoju markowych produktów turystyki kulturowej regionu. Realizacja działań ma za zadanie zwiększenie konkurencyjności markowych produktów turystyki kulturowej regionu. Dolny Śląsk to najbardziej atrakcyjny w Polsce obszar ze względu na koncentrację zabytkowych i chronionych obiektów. Działanie zakładają poprawę stanu technicznego obiektów zabytkowych istotnych dla oferty turystycznej danego regionu. Subregion ten był wiodący pod względem alokacji pozyskanych środków od innych regionów klasyfikując się na pierwszej pozycji. W następnej kolejności pod względem pozyskanych środków na inwestycję ukształtowała się gmina Borów z kwotą 277 344,90 PLN (25,26%). Projekt zwiany był z poprawą bazy sportowo rekreacyjnej (Tabela 6). Realizacja projektu wpisuje się w ogólne cele APRT, realizując pośrednio założenia Programu, mianowicie cel główny Stworzenie impulsów dla rozwoju wysokiej jakości infrastruktury turystycznej regionu, uwzględniającej specyfikę i uwarunkowania terytorialne oraz rynkowe, cel operacyjny 3.1 Rozwój jakościowej bazy oraz infrastruktury turystycznej dedykowanej na potrzeby wiodących form turystyki w regionie, działanie 3.1.3. Realizacja kompleksowych projektów w zakresie modernizacji i rozwoju infrastruktury istotnej

dla rozwoju turystyki aktywnej i sportowej. Zgodnie z danymi pozostałe gminy nie przekroczyły kwoty 100 000,00 PLN (gmina Grębocice, Miłkowice, Chojnów, gmina wiejska Kłodzko, Góra, Kunice, Kamienna Góra, Strzelin oraz gmina Kostomłoty). Wiodącą miejscowością na tle gmin jest również miejscowość Grębocice, która otrzymała kwotę dofinansowania w wysokości 90 738,00 PLN, natomiast w pozostałych miejscowościach otrzymane środki pieniężne nie przekroczyły kwoty 40 000,00 PLN, przy czym najmniejszą kwotę zanotowano w gminie Kostomłoty, gdzie kwota dofinansowania wyniosła 5 450,00 PLN stanowiąc zaledwie 0,50% wszystkich środków pozyskanych przez gminy. Obie inwestycje w sposób pośredni wpisują się w założenia APRT, cel główny Stworzenie nowoczesnego i efektywnego systemu marketingu produktów, atrakcji, usług oraz wizerunku regionu, cel operacyjny i subregionów, cel operacyjny 2.3. Prowadzenie kampanii promujących ofertę turystyczną regionu, działanie 2.3.4 Promocja subregionalnych produktów turystycznych przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa. Jedna z inwestycji (projekt Fauna i flora Doliny Baryczy – Ścieżka dydaktyczna „MOTYLE") w ramach PROW 2007-2013 była zlokalizowana na terenie miejscowości Odolanów (woj. wielkopolskie, powiat ostrowski), realizowana przez Lokalną Grupę Działania Partnerstwo dla Doliny Baryczy (województwo dolnośląskie), kwota dofinansowania w ramach projektu wyniosła 42 991,61 PLN. Realizowana inwestycja była związana z poprawą infrastruktury turystycznej. W pozostałych miejscowościach realizowano inwestycje związane m. in. z promocją danej miejscowości, budową infrastruktury związanej z turystyką aktywną oraz poprawiającą atrakcyjność danego regionu. Wymienione projekty w sposób pośredni wpisują się w realizację celów APRT, mianowicie cel główny Stworzenie nowoczesnego i efektywnego systemu marketingu produktów, atrakcji, usług oraz wizerunku regionu, cel operacyjny i subregionów, cel operacyjny 2.3. Prowadzenie kampanii promujących ofertę turystyczną regionu, cel główny Stworzenie impulsów dla rozwoju wysokiej jakości infrastruktury turystycznej regionu, uwzględniającej specyfikę i uwarunkowania terytorialne oraz rynkowe, cel operacyjny 3.1 Rozwój jakościowej bazy oraz infrastruktury turystycznej dedykowanej na potrzeby wiodących form turystyki w regionie.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 7. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach na terenie Dolnego Śląska[56].

Tytuł projektu	Wartość ogółem	Kwota dofinansowania z UE - 85 %
Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku II	104 599 910,00	88 909 923,50
Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku	20 398 909,41	17 339 073,00
Kwalifikacje dla gospodarki - program rozwojowy szkolnictwa zawodowego poprzez dostosowanie oferty do potrzeb sektora usług	852 707,63	724 801,49
Turystyka szansą dla rozwoju regionu Kotliny Kłodzkiej - diagnoza kierunków kształcenia kadr dla branży turystycznej w regionie Kotliny Kłodzkiej	391 005,00	332 354,25
Diagnoza potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego w zakresie hotelarstwa i gastronomii na Dolnym Śląsku	293 839,42	249 763,51
I ja będę znał Wrocław	49 991,00	42 492,35
I ja będę znał Wrocław	49 991,00	42 492,35
Poprawa jakości obsługi ruchu turystycznego szansą rozwoju Jedliny Zdroju	48 250,00	41 012,50

[56] Szczegółowe informacje nt. realizacji poszczególnych projektów przedstawiono w załączniku 2 – Stan ilościowo-jakościowy wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE, tabela 5. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach na terenie Dolnego Śląska.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Razem przez 800 lat	46 700,00	39 695,00
Zostań przewodnikiem górskiej turystyki jeździeckiej	46 070,00	39 159,50
Warsztaty z zakresu edukacji międzykulturowej i animacji językowej dla gospodarstw prowadzących turystykę wiejską na obszarach powiatu milickiego	44 657,96	37 959,27
	126 822 031,42	**107 798 726,72**

Przedsiębiorca lub przedsiębiorstwo
Instytucja otoczenia biznesu
Jednostka samorządu terytorialnego
Fundacja, stowarzyszenie lub organizacja pozarządowa
Instytucje kultury
Kościoły i związki wyznaniowe

*Wydatki zatwierdzone na podstawa certyfikacji SUM wg KSI stan na *sierpień* 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów otrzymanych z Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Dział Strategii, Monitoringu i Ewaluacji Wydział Zarządzania Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki Departament Europejskiego Funduszu Społecznego (zestawienie projektów realizowanych w ramach Priorytetu IX wg danych uzyskanych na sierpień 2011 r. z systemu informatycznego KSI SIMIK 07-13), stan na sierpień 2011 r.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 6. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach w zakresie turystyki na tle obszarów realizacji projektów na Dolnym Śląsku na tle Subregionów.

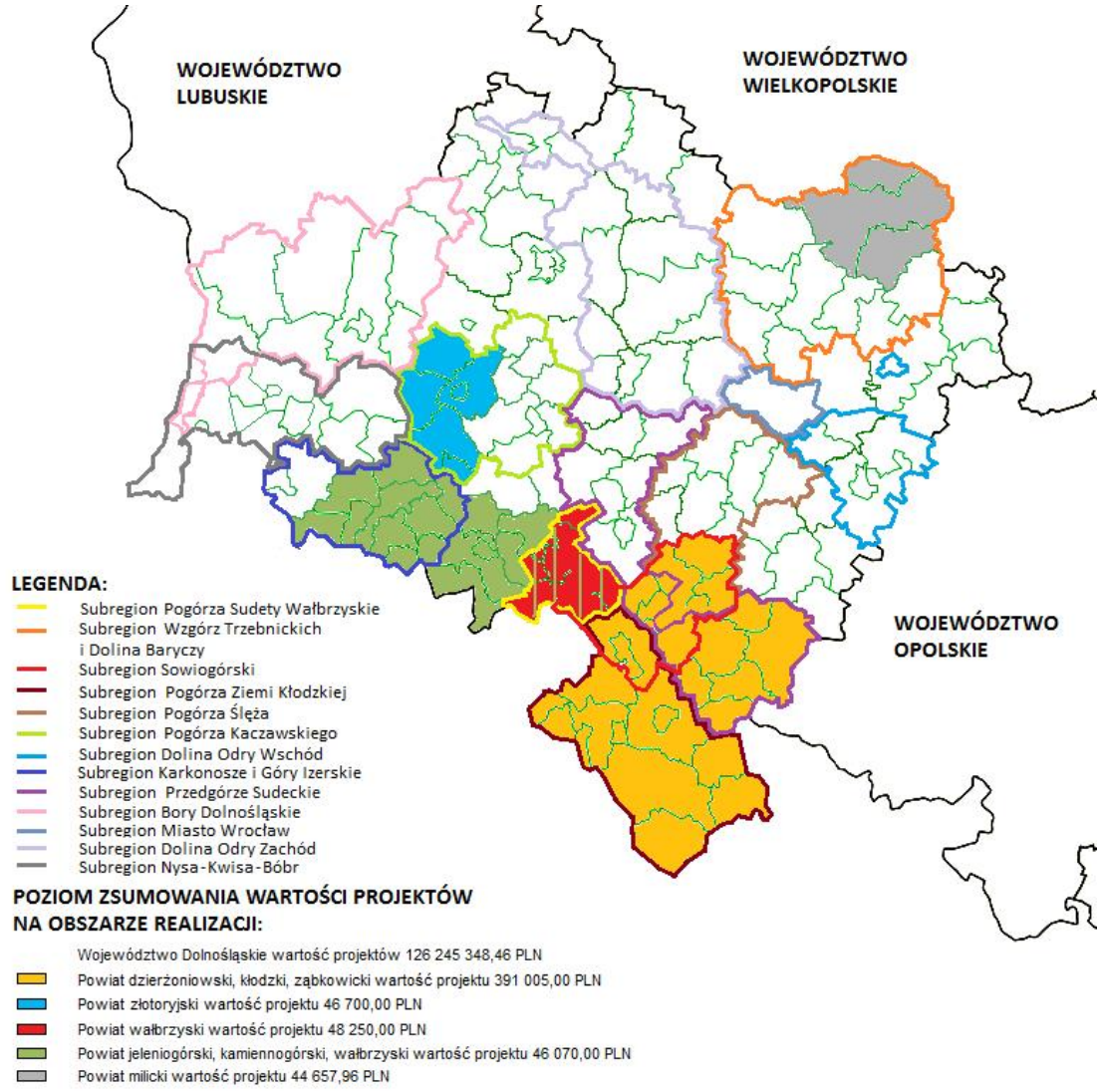

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów otrzymanych z Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Dział Strategii, Monitoringu i Ewaluacji Wydział Zarządzania Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki Departament Europejskiego Funduszu Społecznego (zestawienie projektów realizowanych w ramach Priorytetu IX wg danych uzyskanych na sierpień 2011 r. z systemu informatycznego KSI SIMIK 07-13), stan na sierpień 2011 r.

** Wartości projektów na obszarze realizacji Województwa Dolnośląskiego powstała z sumowania wartości poszczególnych projektów, natomiast wartości projektów realizowanych w poszczególnych powiatach przedstawiono, jako jeden projekt realizowany na kilku obszarach na tle subregionów.*

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 8. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI oraz Priorytet VIII na terenie Dolnego Śląska[57].

Tytuł projektu	Wartość ogółem	Wartość dofinansowania
Euro 2012 – szansa dla kobiet nieaktywnych zawodowo	1 327 124,00	1 327 124,00
Euro 2012 – szansa turystyczna dolnośląskich subregionów	1 242 343,91	1 240 103,91
Euro 2012 impulsem do nowoczesnego zarządzania i budowania jakości usług hotelarskich	1 212 438,04	1 039 828,55
Dolny Śląsk gotowy na Euro 2012	1 200 487,60	991 700,00
Podwyższam swoje kwalifikacje zawodowe	1 072 114,25	1 072 114,25
Europejski standard hotelarski	1 025 667,20	1 025 667,20
Szkolenia dla Ciebie – rozwój dla regionu	982 794,00	982 794,00
Profesjonalne kadry turystyki – wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw sektora turystyki na Dolnym Śląsku	879 393,00	755 421,96
Eurohotel 2012	863 964,36	863 964,36
Modernizacja sektora usług agroturystycznych. Analiza szans rozwojowych agroturystyki na Dolnym Śląsku.	818 890,35	818 890,35
Szkolenia językowe z ICT dla osób pracujących w hotelarstwie i gastronomii	759 610,00	759 610,00

[57] Szczegółowe informacje nt. realizacji poszczególnych projektów przedstawiono w załączniku 2 – Stan ilościowo-jakościowy wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE, tabela 6. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI oraz Priorytet VIII na terenie Dolnego Śląska.

Turystyka – branża z przyszłością	740 619,20	740 619,20
Nowoczesne usługi gastronomiczne wizytówka Dolnego Śląska na Euro 2012	678 320,00	678 320,00
Profesjonalizm podstawą sukcesu w hotelarstwie i gastronomii podczas Euro 2012	656 948,24	576 440,00
Wysoki standard usług gastronomicznych na Euro 2012	648 687,82	586 500,00
Pilot – Euro 2012. Przewodnik – Euro 2012. Podniesienie kwalifikacji pilotów wycieczek i przewodników turystycznych pracujących w branży turystycznej na Dolnym Śląsku	648 535,00	648 535,00
Podniesienie kwalifikacji z zakresu bezpieczeństwa żywności dla pracowników branży hotelarsko-gastronomicznej i uzdrowiskowej województwa dolnośląskiego	570 090,80	570 090,80
Szkolenia języka angielskiego dla pracowników firm branży turystycznej i gastronomicznej	312 696,70	268 663,90
Szkolenia z j. angielskiego dla firm branży hotelarskiej i gastronomicznej	266 343,10	233 581,30
Euro IT – czyli jak promować przedsiębiorczość	190 203,00	163 210,00
Agroturystyka od A do Z	48 660,00	48 660,00
Turystyka – to trzeba wykorzystać	47 920,00	45 320,00
	16 193 850,57	**15 437 158,78**

Przedsiębiorca lub przedsiębiorstwo
Fundacja, stowarzyszenie lub organizacja pozarządowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.pokl.dwup.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=697&Itemid=112 (baza projektów realizowanych na Dolnym Śląsku z udziałem dofinansowania z Funduszy Europejskich 2007-2013 Program Operacyjny Kapitał Ludzki (komponent regionalny) stan na sierpień 2011), stan na sierpień 2011 r.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 7. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI i VIII w zakresie turystyki na tle obszarów realizacji projektów na Dolnym Śląsku na tle Subregionów.

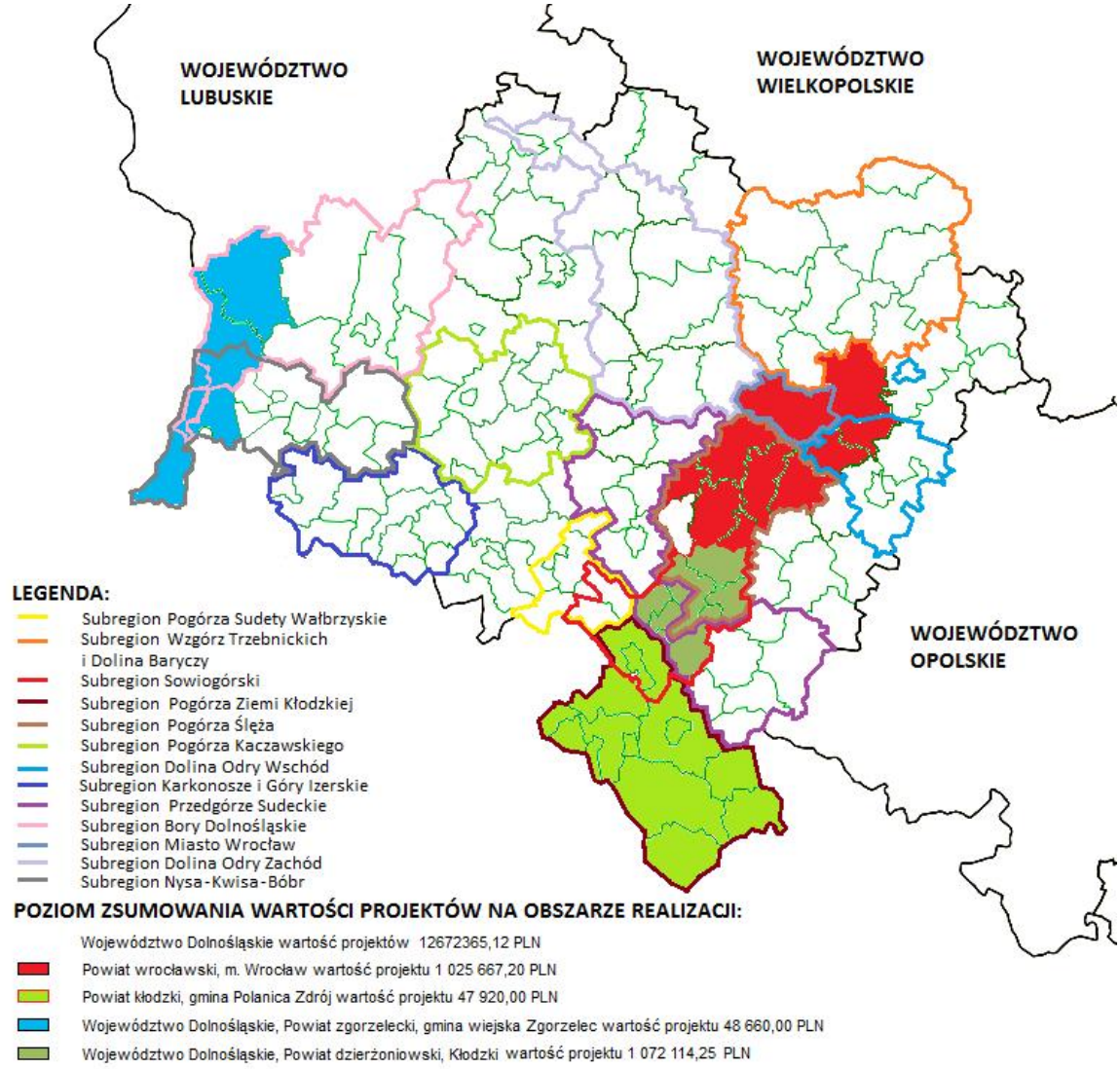

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.pokl.dwup.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=697&Itemid=112 (baza projektów realizowanych na Dolnym Śląsku z udziałem dofinansowania z Funduszy Europejskich 2007-2013 Program Operacyjny Kapitał Ludzki (komponent regionalny) stan na sierpień 2011), stan na sierpień 2011 r.

** Wartości projektów na obszarze realizacji Województwa Dolnośląskiego powstała z sumowania wartości poszczególnych projektów, natomiast wartości projektów realizowanych w poszczególnych powiatów i województwie przedstawiono, jako jeden projekt realizowany na kilku obszarach na tle subregionów.*

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Kluczowym elementem analizy jest realizacja przez podmioty zadań związanych z rozwojem edukacyjnym w kierunku kształcenia zawodowego przyszłych kadr dla branży turystycznej i okołoturystycznej w regionie Dolnego Śląska w ramach Priorytetu IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach. Działania ukierunkowane były na wyrównanie szans i podniesienie dostępu do edukacji. Z analizy można wnioskować, iż najaktywniejszym podmiotem, w tym zakresie były jednostki samorządu terytorialnego. Kwota przyznanych środków na projekty wyniosła 125 044 889,41 PLN, co stanowi 98,59% wszystkich pozyskanych środków w ramach Priorytetu IX POKL w zakresie turystyki, gdzie beneficjentem był Samorząd Województwa Dolnośląskiego / Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz Starostwo Powiatowe w Kamiennej Górze, które pozyskało środki na kwotę 46 070,00 PLN. Niewątpliwie istotnym elementem jest fakt, iż poprzez projekty w zakresie kształcenia zawodowego, będą modernizowane modele nauczania przyszłych kadr do pracy, w tym także do turystyki. Ważnym elementem w ramach projektów było wzmocnienie rozwoju zawodowego poprzez dostosowanie oferty do potrzeb sektora usług, w tym także w zakresie hotelarstwa i gastronomii na Dolnym Śląsku, co ma wpływ na przyszłe kadry w turystyce. Warto również wspomnieć o realizacji działań w poszczególnych rejonach, mianowicie Kotlinie Kłodzkiej oraz Jedlinie Zdroju, gdzie otrzymane środki stymulowały procesy zmniejszenia nierówności w kształceniu, poprzez podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia w ramach realizacji projektów – Turystyka szansą dla rozwoju regionu Kotliny Kłodzkiej-diagnoza kierunków kształcenia kadr dla branży turystycznej regionu Kotliny Kłodzkiej oraz Poprawa jakości obsługi ruchu turystycznego szansą rozwoju Jedliny Zdrój. Wartość projektów wyniosła 439 255,00 PLN. Realizacja projektów w sposób bezpośredni przyczyni się do podniesienia kwalifikacji przyszłych kadr w turystyce. W ramach działań projekty były realizowane na terenach poszczególnych powiatów (dzierżoniowski, kłodzki, ząbkowicki, złotoryjski, wałbrzyski, jeleniogórski, kamiennogórski oraz milicki) Województwa Dolnośląskiego,

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

jak również obejmowały cały obszar województwa[58]. Istotnym elementem realizacji projektów jest modernizacja oferty edukacyjnej w systemie oświaty, w tym także zmian w obszarze turystyki.

Niewątpliwie istotny jest fakt wdrażania projektów miękkich w zakresie turystyki w ramach POKL działanie VI i VIII w ramach działań realizowanych na Dolnym Śląsku w zakresie turystyki. Kwota na realizację projektów wyniosła 16 193 850,57 PLN. Działanie ukierunkowane były na podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących w sektorze branży turystycznej do potrzeb regionalnej gospodarki, poprzez wzrost aktywności zawodowej uczestników projektów w ramach wsparcia osoby podnosiły wiedzę m. in. w zakresie nauki branżowych języków obcych (język angielski, niemiecki, włoski i francuski w turystyce), wzrost poziomu wiedzy o strukturze i organizacji turystyki, zarządzaniu w turystyce, promocji i marketingu produktów turystycznych w obsłudze ruchu turystycznego, obsłudze klienta w branży turystycznej, uzupełnienie lub podniesienie kwalifikacji zawodowych. W ramach projektów organizowane były szkolenia w zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw z branż: hotelarstwo, gastronomia (marketing usług). W ramach działań projekty były realizowane na terenach poszczególnych gmin, powiatów Województwa Dolnośląskiego (wrocławski, dzierżoniowski, kłodzki, zgorzelecki oraz gmin Polanica Zdrój i gminy wiejskiej Zgorzelec), jak również obejmowały w większości cały obszar województwa[59].

Realizowane projekty przyczyniły się do podniesienia kwalifikacji zawodowych w branży turystycznej, poprzez rozwój kadr dla obsługi ruchu turystycznego. Projekty niewątpliwie mają wpływ na rozwój sektora turystycznego, podniesienia kompetencji kadr zdolnych do pracy, zwłaszcza w perspektywie zbliżających się ME EURO 2012.

[58] Patrz załącznik do raportu nr 2 tabela 5.
[59] Patrz załącznik do raportu nr 2 tabela 6.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 9. Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu[60].

Subregion	Liczba zadań koncepcyjnych	Wartość zadania	Przewidywany czas realizacji
Sudety Wałbrzyskie	22	586 843 393,42	2009 – 2013
Subregion Wzgórza Trzebnickie i Dolina Baryczy	68	161 411 854,00	2008 – 2015
Subregion Ślęża	47	21 467 000,00	2009 – 2015
Dolina Odry Wschód	14	8 385 000,00	2009 – 2012
Bory Dolnośląskie	58	b.d.	b.d.
Karkonosze i Góry Izerskie	41	b.d.	b.d.
Sowiogórski	102	b.d.	b.d.
Dolina Odry Zachód	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej	b.d.	b.d.

[60] Szczegółowe informacje nt. niezrealizowanych projektów przedstawiono w załączniku nr 3 - Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu. Tabela 1. Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Przedgórze Sudeckie	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej	b.d.	b.d.
Wrocław	Koncepcja Subregionu Wrocław nie jest odbiciem idei budowy współpracy wielu jednostek samorządu terytorialnego, a de facto jedynie skróconą wersją Strategii Turystyki dla Wrocławia (w ramach przewidzianych działań wpisano ogólne zadania przyporządkowane do celu, występuje brak katalogu inwestycji wraz z zaplanowanymi projektami)	b.d.	b.d.
Pogórze Kaczawskie	Koncepcja subregionalna nie zawiera katalogu sprecyzowanych szczegółowo zadań inwestycyjnych	b.d.	b.d.
Nysa, Kwisa, Bóbr	Koncepcja subregionalna nie zawiera katalogu sprecyzowanych szczegółowo zadań inwestycyjnych	b.d.	b.d.
Ziemia Kłodzka	Koncepcja subregionalna nie zawiera katalogu sprecyzowanych szczegółowo zadań inwestycyjnych	b.d.	b.d.

b.d. – brak danych ujętych w Koncepcjach subregionalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Dla zobrazowania stanu ilościowego wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego, wskazującego zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu, posłużono się informacjami zawartymi w Koncepcjach subregionalnych dotyczących zadań inwestycyjnych, wpisanych w założenia inwestycyjne realizujące rozwój subregionalnego produktu turystycznego. W subregionie Sudety Wałbrzyskie nie zrealizowano 22 zadań koncepcyjnych wpisanych, jako zadania inwestycyjne. Przewidywany czas realizacji projektów założono na lata 2009 – 2013, wartość niezrealizowanych zadań wyniosła 586 843 393,42 PLN. Z kolei w subregionie Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy kwota niezrealizowanych inwestycji wyniosła 161 411 854,00 PLN, gdzie realizację zadań zaplanowano na lata 2008 – 2015, natomiast liczba zadań koncepcyjnych niezrealizowanych wyniosła 68. Kolejnym subregionem, gdzie nie zrealizowano przedmiotowych zadań, które były ujęte w Koncepcji jest subregion Ślęża. Analiza dowodzi, iż w subregionie tym nie wykonano zadań inwestycyjnych na kwotę 21 467 000,00 PLN, w liczbie 47 inwestycji, gdzie ich realizację zaplanowano na lata 2009 – 2015. Najmniejszą kwotę nie zrealizowanych przedmiotowych zadań ujętych w Koncepcji zanotowano w subregionie Doliny Odry Wschód, gdzie wartość zadań inwestycyjnych wyniosła 8 385 000,00 PLN, realizację inwestycji przewidziano na lata 2009 – 2012, natomiast liczba niezrealizowanych zadań wyniosła 14. Ponadto niezrealizowano przedmiotowych zadań inwestycyjnych ujętych w Koncepcjach w subregionach: Bory Dolnośląskie (w liczbie 58), Karkonosze i Góry Izerskie (41) oraz subregionie Sowiogórskim (102 zadania)[61].

Niepokojącym jest fakt braku opracowania Koncepcji subregionalnej dla subregionów: Doliny Odry Zachód oraz Przedgórze Sudeckie, a także brak

[61] W Koncepcjach nie ujęto wartości zadania oraz przewidywanego czasu realizacji inwestycji – wystąpił brak danych (patrz. załącznik nr 3 - Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu. Tabela 1. Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu).

katalogu sprecyzowanych szczegółowo zadań inwestycyjnych w subregionach: Wrocław, Pogórze Kaczawskie, subregionie Nysa, Kwisa i Bóbr oraz Ziemia Kłodzka.

Przedmiotowe zadania inwestycyjne były ujęte w Koncepcjach subregionalnych, bez wskazania źródła finansowania (brak danych), poza wyjątkami ujętymi w Koncepcji Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy oraz subregionie Doliny Odry Wschód.

Budzi wątpliwości fakt, iż zadania ujęte w Koncepcjach nie zostały zrealizowane w całości lub wcale, być może ze względu na fakt nie złożenia projektów lub zadania inwestycyjne zostały zaniechane bądź odłożone w czasie[62]. Niewątpliwie na taki stan rzeczy miał wpływ fakt, iż zadania ujęte w Koncepcjach były również wpisywane bez świadomości szansy na ich realizację, zbyt optymistycznie zakładając ich realizację. Dlatego też w większości zadań, które wpisano w Koncepcję nie wskazano źródeł finansowania inwestycji[63]. Niepokojącym jest, iż zadania ujęte w Koncepcjach są jedynie zbiorem przypadkowych myśli wpisanych przez jednostki samorządowe, które nie są realizowane. Sytuacja ta budzi zastrzeżenia z punktu widzenia rozwoju turystyki w regionie.

Poniżej przedstawiony został kartogram pokazujący zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego, wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu na podstawie Koncepcji subregionalnych.

[62] Analiza projektów złożonych na przykładzie, RPO WD Priorytet 6 wskazała, iż na listach złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach działania nie występowały projekty niezrealizowane (załącznik nr 3 – Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu), a które były wpisane w zadania inwestycyjne; http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?id=829. Wyniki naborów – Priorytet 6 (Listy wniosków o dofinansowanie oceniona negatywnie w ramach RPO WD Priorytet 6).

[63] Patrz załącznik nr 3 - Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu. Tabela 1. Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 8. Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu.

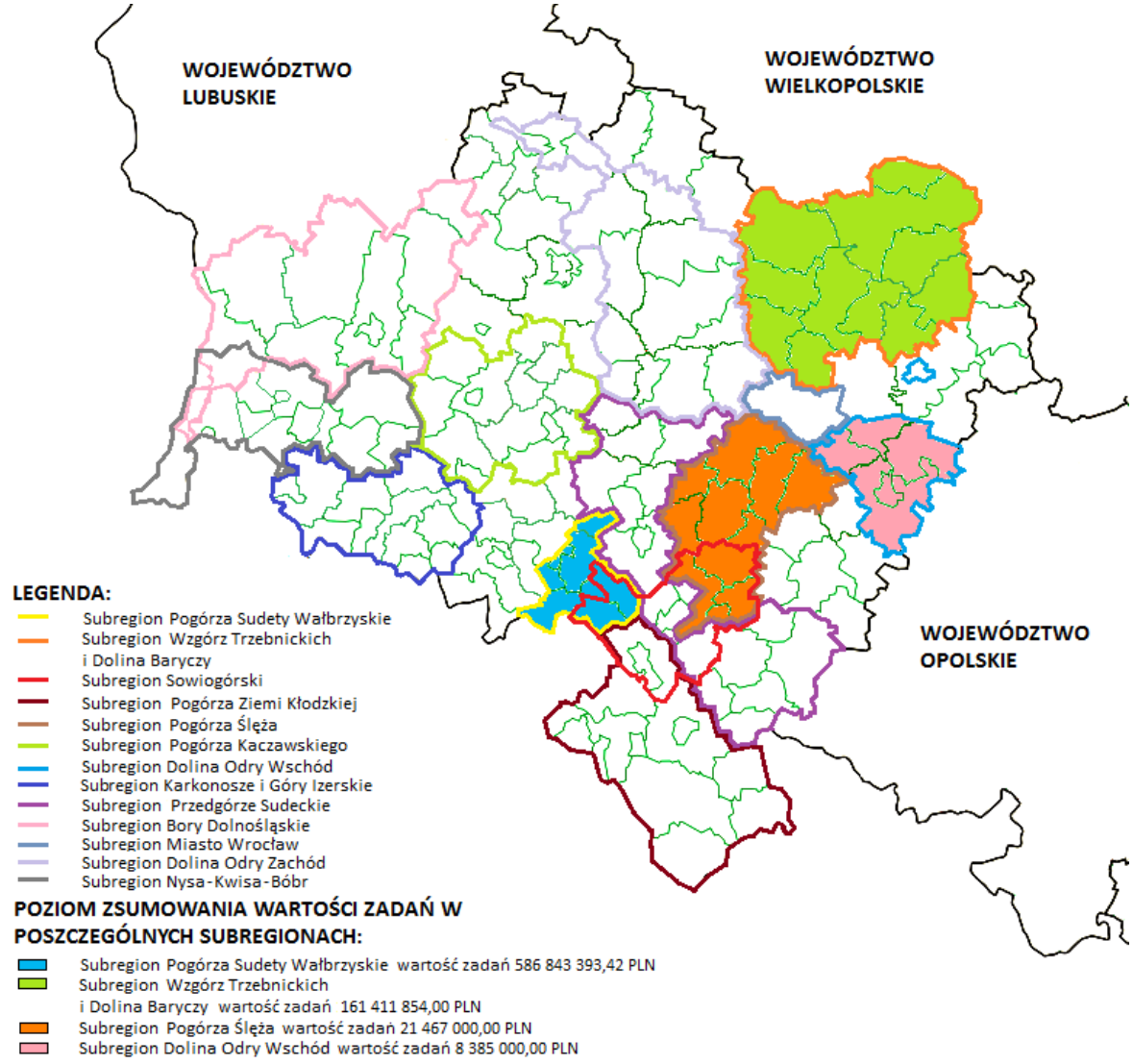

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Wnioski:

Ocena ilościowa i jakościowa stanu wdrażania i realizacji celów wskazanych w koncepcjach subregionalnych w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych przez JST dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE, będąca efektem przeprowadzonej analizy wskazuje, iż czynione są pojedyncze działania ukierunkowane na realizację celów/zadań zawartych w koncepcjach subregionalnych. Wyniki analizy dowodzą, iż realizacja zadań, jak i szeregu celów wpisanych w zaplanowane działania wpływające na rozwój danego subregionu są wdrażane, poprzez projekty w małym stopniu. Zrealizowane inwestycje wpisują się w cele koncepcji subregionalnych (patrz załącznik nr 2), jednakże stopień ich powiązania z zaplanowanymi zadaniami ujętymi w poszczególnych koncepcjach jest mały (patrz załącznik nr 3). Istotnym jest fakt, iż mimo zaplanowanych działań inwestycyjnych, w tym także istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki, nie wdrożono w życie, mimo uznania ich za zadania priorytetowe. Znaczącym jest fakt, że poszczególne subregiony nie realizują/wdrażają zadań wpisanych w koncepcje subregionalne, jednocześnie należy podkreślić, że działania są jedynie podejmowane doraźnie lub tymczasowo dla zrealizowania określonego celu ujętego w koncepcji. Należy zaznaczyć również, iż przedmiotowe zadania inwestycyjne były ujęte w Koncepcjach bez wskazania źródła finansowania z wyjątkami w subregionach Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy oraz subregionie Doliny Odry Wschód.

Przedstawiona ocena stanu wdrażania celów wskazanych koncepcjach subregionalnych wskazuje na nierównomierną intensywność w pozyskiwaniu środków na inwestycję pokazując zróżnicowanie poziomu rozwoju i wdrażania koncepcji w poszczególnych subregionach. Istotnym kryterium jest powiązanie z dokumentami inwestycji kluczowych z punktu widzenia rozwoju danego subregionu, jako czynnika mającego wpływ na gospodarkę turystyczną regionu. Dla realizacji koncepcji subregionalnych i rozwoju danego obszaru koniecznym

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

jest zwiększenie poziomu wykorzystania środków finansowych w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE. Różnorodność w pozyskiwaniu środków może wynikać m. in. z powiązań między jednostkami gospodarczymi, poziomem dochodów budżetów jednostek samorządów terytorialnych, strukturą gospodarki danego obszaru, sytuacją na rynku pracy – jakością i wykorzystaniem zasobów ludzkich, potencjałem demograficznym, czy stopniem urbanizacji pomiędzy subregionami.

Analiza przedstawionych danych uprawnia do sformułowania tezy, iż głównym zagrożeniem dla stałego rozwoju subregionów jest niewykorzystywanie pojawiających się szans rozwojowych w postaci dotacji na rozwój gospodarki turystycznej, a tym samym pogłębianiem się dysproporcji rozwojowych pomiędzy subregionami oraz całym regionem Dolnego Śląska. Konsekwencją tych mechanizmów, jest postępujący stopień marginalizacji niektórych obszarów turystycznych.

Z pewnością w świetle powyższych stwierdzeń celowym jest podejmowanie intensywnych działań na rzecz wyrównywania szans rozwojowych na szczeblu poszczególnych subregionów, poprzez realizację celów i działań zawartych w koncepcjach subregionalnych. W celu rozwoju, przez wdrażanie mechanizmów finansowych, należy konsekwentnie realizować założenia koncepcyjne tak, aby sprostać wymaganiom współczesnej gospodarki turystycznej. Można to będzie osiągnąć m.in. poprzez realizację celów i zadań inwestycyjnych zawartych w koncepcjach subregionalnych poprzez wykorzystanie własnych środków finansowych oraz funduszy zewnętrznych, co przyczyni się w znacznym stopniu do wzrostu ich atrakcyjności turystycznej.

W szczególności, na co należy zwrócić uwagę to stan realizacji Koncepcji subregionalnych w dwóch przypadkach tj. Subregion Przedgórze Sudeckie i Subregion Dolina Odry Zachód. W obu przypadkach nie opracowano koncepcji, co jest kluczowe z punktu widzenia rozwoju subregionu, wpływa to negatywnie na budowę potencjału turystycznego w danych subregionach. Realizacja działań

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

skoncentrowanych w koncepcji jest istotnym czynnikiem wpływającym na procesy scalania w budowie silnej marki turystycznej subregionu, m. in. poprzez wykorzystanie dostępnych źródeł finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013 oraz Polska - Czechy 2007-2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, jak również w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI, VIII i IX. Koncentracja działań w koncepcji subregionalnej ma istotne znaczenie dla rozwoju infrastruktury turystycznej czy produktu turystycznego, poprzez właściwe wykorzystanie środków finansowych z UE na realizację zaplanowanych inwestycji.

Niewątpliwie na stan wykorzystania i wdrażania środków pomocowych z UE mają wpływ przede wszystkim działania podejmowane doraźnie bądź wcale, co jest konsekwencją braku realizacji działań zawartych w koncepcjach subregionalnych. Kluczowym jest fakt braku skutecznego systemu monitorowania postępów i zadań ujętych w zaplanowanych działaniach inwestycyjnych w danym subregionie. Koniecznym jest wprowadzenie systemu koordynacji działań, zmierzającego do wyznaczenia odpowiedzialnych podmiotów, czuwających nad postępem rzeczowym realizacji zaplanowanych działań inwestycyjnych, wdrażanych w poszczególnych koncepcjach. Nawet dobrze stworzone mechanizmy wymagają odpowiedniego kompleksowego zarządzania, opartego na najlepszych, sprawdzonych wzorcach. Tylko współpraca w zakresie działań i korelacja celów, przy równorzędnym współdziałaniu wszystkich struktur, mogą zmienić sposób funkcjonowania i zarządzania regionem przyczyniając się do rozwoju turystycznego subregionów.

W ramach działań nie zrealizowano szeregu inwestycji związanych z rozwojem i poprawą infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej, czy promocją regionu. Brak realizacji kluczowych inwestycji powoduje zmniejszenie ruchu turystycznego, co w konsekwencji osłabia budowę silnej marki turystycznej w regionie. Z pewnością na stan realizacji działań z wykorzystaniem środków finansowych z UE ma wpływ sytuacja gospodarcza oraz zmieniające się trendy w gospodarce turystycznej w celu zapewnienia poprawnej realizacji zadań oraz kierunków rozwoju

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

poszczególnych subregionów. Autorzy proponują wprowadzenie działań dostosowanych do obecnych realiów, poprzez zmiany w koncepcjach subregionalnych m. in. nazw zadań, harmonogramów realizacji oraz źródła finansowania danej inwestycji, co będzie miało odzwierciedlenie przy zbliżającej się nowej perspektywie finansowania w ramach środków UE na lata 2014 – 2020.

Istotną sprawą jest konieczności wdrażania zmian i kierunków rozwoju w poszczególnych subregionach w kontekście nowej perspektywy finansowania inwestycji, co przyczyni się do rozwoju gospodarki turystycznej subregionów. Jednocześnie zmniejszenie dysproporcji w pozyskiwaniu środków oraz działania ukierunkowane na rozwój przyczynią się do poprawy stanu wdrażania środków z UE oraz wpłyną pozytywnie na rozwój gospodarki turystycznej.

Oceniając poziom wdrożenia poszczególnych celów z Koncepcji subregionalnych należy stwierdzić, że ich realizacja nie przedłożyła się na założenia ujęte w poszczególnych Koncepcjach. Miejmy nadzieję, że w przyszłości zaowocuje to większą niż dotychczas konsekwencją w realizacji zapisów Koncepcji subregionalnych, poprzez wskazane cele i zadania inwestycyjne. Brak konsolidacji działań w przyjętych w założeniach osłabia rozwój turystyki. Jednym z założeń utworzenia Koncepcji miała być poprawa dynamiki rozwoju gospodarki turystycznej, poprzez wykorzystanie funduszy unijnych w celu wzmocnienia regionalnych produktów turystycznych. Analiza dowodzi, że w dokumentach wpisano cele strategiczne trudne do osiągnięcia przez realizację zadań niemożliwych do wykonania, gdzie zrealizowane projekty pośrednio wpisują się w założone cele.

Wdrożenie i realizacja poszczególnych celów Koncepcji subregionalnych niewątpliwie przyczynia się do wzrost ruchu turystycznego i dochodów sektora turystyki, poprzez rozwój subregionalnych produktów turystycznych. Należy jednak zaznaczyć, że opracowane Koncepcje subregionalne nie są gwarantem automatycznego sukcesu. Stanowią jednak bardzo ważny krok ku efektywnemu zarządzaniu rozwojem turystyki w Województwie Dolnośląskim, w tym również z rzeczywistym wykorzystaniem idei budowy partnerstwa publiczno-prywatnego oraz tworzenia sieciowych produktów turystycznych.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

3. Rekomendacje w zakresie oczekiwanych form wsparcia merytorycznego i finansowego rozwoju usług i produktów turystycznych w strukturze subregionalnej wraz z harmonogramem ich wdrażania

W Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego wprowadzono podział regionu na 13 subregionów turystycznych, w oparciu, o które rozpoczęto budowę nowego modelu turystyki. Ważnym krokiem w budowie subregionalnych produktów turystycznych były przedsięwzięcia realizowane w ramach środków unijnych, które stanowiły duże wsparcie w zakresie zagospodarowywania walorów turystycznych oraz podnoszenia kwalifikacji kadr turystycznych regionu.

Niezwykle istotna jest tutaj współpraca samorządów, organizacji turystycznych, czy przedsiębiorców z branży ukierunkowana na budowanie silnej marki poszczególnych subregionów. Silne subregiony mogą skuteczniej zabiegać o środki zewnętrzne przeznaczane na rozwój turystyki.

Poniżej przedstawione zostaną autorskie rekomendacje dla poszczególnych subregionów, których realizacja przyczyni się do rozwoju usług i produktów turystycznych.

W celu wykazania ważności potrzeb dla rozwoju usług i produktów turystycznych rekomendacje oznaczono odpowiednio rangami (skalą od 1 do 4). W tabeli poszczególne rekomendacje zostaną skorelowane z treścią koncepcji subregionalnych (cele, działania, zadania), a także wynikami badań przedstawionych w raporcie 5B (Popyt na usługi/produkty turystyczne str. 92- 94), realizowanym w ramach niniejszego projektu. Pozwoli to zweryfikować te rekomendacje, które odstają od celów i zadań przedstawionych w koncepcjach subregionalnych. Wybrane rekomendacje, które nie są zbieżne z koncepcjami oznaczono kolorem szarym.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 10. Rekomendacje dla poszczególnych subregionów Dolnego Śląska, których realizacja przyczyni się do rozwoju usług i produktów turystycznych.

Subregion	Oczekiwane formy wsparcia merytorycznego[64]		Oczekiwane formy wsparcia finansowego[65]	
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	1	• Należy opracować spójną promocję subregionu tworzącą jednolitą markę **(rekomendacja jest zgodna z celem strategicznym 5 - Budowa marki produktu turystycznego Subregionu),** • Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy (np. w ramach klastrów) **(rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 4.2 Współpraca organizacji społecznych, jednostek administracji samorządowej i podmiotów sektora prywatnego),** • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrostu liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku.	1	• Należy rozwijać szlaki piesze i rowerowe wraz z oznakowaniem i niezbędną infrastrukturą - **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych.**
	3	----------	3	• Należy podjąć działania skierowane na reaktywację uzdrowiskowej funkcji

[64] Zastosowano skalę rekomendacji od 1 - priorytet bardzo wysoki (oznacza najczęstsze formy wsparcia), 2 - wysoki, 3 - niski, a 4 - bardzo niski (najrzadsze formy wsparcia).
[65] *Ibidem* przypis 55.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				subregionu (Oborniki Śląskie) **(na pytanie dotyczące form turystyki, które są najbardziej rozwinięte 19% respondentów wskazało na turystykę uzdrowiskową.**
	4	• Należy rozwijać szlaki kajakowe w oparciu o O drę i Barycz (opracowanie planów rozwoju szlaków wraz z budową infrastruktury) - **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych.**	4	• Należy w dalszym ciągu rozwijać ofertę turystyczną opartą na takich walorach jak stawy milickie, sanktuarium św. Jadwigi oraz bogactwo przyrodnicze - rekomendacja **zgodna z celem operacyjnym 1.2 Rozwój i doskonaleni e produktu „Księstwo Świętej Jadwigi Śląskiej" oraz celem operacyjnym 1.3 Rozwój i doskonaleni e produktu „Stawy Milickie – od tradycji do współczesności",** • Należy wspierać działania ukierunkowane na tworzenie gospodarstw Agro i ekoturystycznyc h - **(na pytanie dotyczące form turystyki, które są najbardziej rozwinięte 15,5% respondentów wskazało na turystykę wiejską i ekoturystyk ę.**
Subregion Dolina Odry Wschód „Kraina Grądów Odrzańskich"	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.5 Tworzenie wspólnego wizerunku subregionu,**	**1**	• Należy stale poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju – **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 3.2**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		• Należy zachęcać przedsiębiorców z bran ży turystycznej do większej współpracy (np. przedstawianie dobrych praktyk) **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 2.3 Wsparcie aktywności społecznej i biznesow ej na rzecz rozwoju turystycznego subregionu.** • Należy zwiększać ilość przewodników turystycznych (zapewnienie odpowiednich szkoleń) **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej,** • Należy dalej rozwijać współpracę ponadgminną w zakresie budowy subregionalnego produktu turystycznego (uwzględnianie w doku mentach strategicznych gmin rozwoju turystyki w oparciu o su bregion) **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 2.1 Tworzenie instytucjonalnych form koordynacji współpracy ponadgminnej,** • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporci		**Poprawa stanu komunikacji publicznej,** • Należy poddawać renowacji obiekty zabytkowe (szczególnie te, które są w pobliżu szlaków turystycznych) **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.4 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oferty bazującej na walorach historycznych i przyr odniczych obszaru,** • Należy rozwijać w subregionie infrastrukturę noclegową i gastronomiczną (ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw Agro i ekoturystycznych) **jak wynika z badań ankietowych 25% respondentów wskazała jako najlepiej rozwiniętą turystykę wiejską i ekoturystyk ę.**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		e 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku.		
	2	----------	**2**	• Należy w dalszym ciągu rozwijać szlaki rowerowe w ramach produktu turystycznego „Odra Valeo" - **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej,** • Należy rozwijać szlaki piesze poprzez poprawę oznakowania oraz wyznaczanie nowych tras - **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej**.
	3	----------	3	• Niezbędne są działania skierowane na zagospodarowanie rzeki Odry: przystanie, wypożyczalnie sprzętu itp. - **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.2 Tworzenie kompleksowej oferty turystyki wodnej**.
	4	• Należy rozwijać turystykę konną. w tym zakresie konieczne jest opracowanie koncepcji	4	• Należy rozwijać turystykę edukacyjną i proekologiczną w oparciu o istnie

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		tras itp.) - **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej**.		jący potencjał walorów turystycznych – **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.3 Powstanie wyrafinowanej oferty turystycznej.**
Subregion „Ślęża"	**1**	• Należy opracować spójną koncepcję promocja subregionu tworząca jednolitą markę (oparcie promocji na dwóch głównych atrakcjach Górze Ślęży oraz Zbiorniku Mietkowskim) – **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 1.8 Stworzenie wspólnego wizerunku subregionu,** • Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 2.2 Włączenie lokalnych podmiotów i przedsiębiorców w proces tworzenia i dystrybucji produktu turystycznego**, • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku.		• Należy stale poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju **rekomendacja zgodna z celem operacyjnym 3.3 Zwiększenie dostępu i dostępnośc i komunikacyjnej atrakcji turystycznych**, • Należy rozwijać infrastrukturę noclegową i gastronomiczną **(we wnioskach zawartych w Koncepcji subregionalnej w rozdziale dotyczącym bazy noclegowej wskazano na potrzebę rozbudowy bazy noclegowej o hotele o podwyższonym standardzie. w przypadku bazy noclegowej jednym z wniosków w koncepcji był brak punktów gastronomicznych w miejscach koncentracji ruchu turystycznego)** • Należy rewitalizować obiekty zabytkowe oraz poprawiać ich dostępność dla turystów - rekomendacja **wpisuje**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				się w cel operacyjny 1.6 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki kulturowej i turystyki dziedzictwa (heritage tourism) w oparciu o spuściznę materialną i niematerialną subregionu a także jego tradycje i żywą kulturę, • Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie sieci punktów informacji turystycznej.**
	2	----------	**2**	• Należy rozwijać szlaki piesze i rowerowe (miejsca postoju, wypożyczalnie rowerów, serwisy itp.) – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej oraz cel operacyjny 1.2 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki rowerowej.**
	3	• Należy opracować pakiety turystyczne dla turystów biznesowych odwiedzających Wrocław (lepsze wykorzystanie bliskiego położenia od Wrocławia) – **rekomendacja wpisuje się w Cel**	**3**	----------

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		operacyjny 1.7 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki biznesowej.		
	4	• Opracowanie celów (koncepcji) w zakresie wykorzystania Zbiornika Mietków i rzek – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki i rekreacji wodnej,** • Należy rozwijać ofertę turystyczną w oparciu o dziedzictwo archeologiczne subregionu (opracowanie koncepcji) – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki kulturowej i turystyki dziedzictwa (heritage tourism) w oparciu o s puściznę materialną i niematerialną subregionu a także jego tradycje i żywą kulturę.**	**4**	• Należy rozwinąć i ujednolicić oznakowanie szlaków i atrakcji turystycznych – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej**
Subregion Bory Dolnośląskie	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu,** • Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy (klastry, zrzeszenia) - rekomendacja **wpisuje się w program promocji przedstawiony w koncepcji subregionalnej**, • Należy podejmować	**1**	• Należy dostosować bazę noclegową i gastronomiczną do potencjału walorów turystycznych – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej,** • Należy rewitalizować i udostępniać obiekty zabytkowe jako ważny element rozwoju turystyki kulturowej i krajoznawczej – **rekomendacja wpisuje się w cel**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy subregionalnego produktu turystycznego- **rekomendacja wpisuje się w program promocji przedstawiony w koncepcji subregionalnej**, • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku. • Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe).**		**operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa.** • Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta.**
	2	----------	**2**	• Należy rozwijać sieć szlaków rowerowych i pieszych wraz z budową punktów widokowych – **rekomendacja zgodna celem operacyjnym 1.2 Rozwój produktu turystyka piesza oraz celem operacyjnym 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa.**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	3	----------	**3**	• W celu lepszego wykorzystania walorów wodnych należy zwiększyć ilość kąpielisk oraz miejsc obsługi turystów przy rzekach i akwenach wodnych – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa.**
	4	----------	**4**	• Należy zwiększyć ilość miejsc zaopatrzonych w mapy poglądowe subregionu - **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zain teresowanych podmiotów komercyjnych**, • Należy poprawiać oznakowanie tras z uwzględnieniem systemu identyfikacji wizualnej subregionu – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zain teresowanych podmiotów komercyjnych.**
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	**1**	• Należy rozwijać współpracę przedsiębiorców w branż y	**1**	• Należy obiekty zabytkowe poddawać systematycznej renowacji oraz w miarę

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		turystycznej w subregion ie – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 6.1 Utworzenie stowarzyszenia przedsiębiorców z bran ży turystycznej w Subregi onie, które formalnie organizowałoby klaster**, • Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu,** • Zwiększanie współpracy przedsiębiorców (szczególnie w zakresie promocji) – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu,** • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporci e 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internet u jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku. • Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników – **rekomendacja wpisuje**		możliwości przeznaczać na działalność kulturową lub turystyczną – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultur owa,** • Należy stale poprawiać jakość obiektów noclegowych (infrastruktura + profesjonalna kadra) – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastron omicznej,** • Dalsze certyfikowanie punktów informacji turystycznej – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta.**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		się w cel operacyjny 5.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe).		
	2	----------	**2**	• Należy w dalszym ciągu rozwijać szlaki piesze i rowerowe (miejsca postojowe, umożliwianie reperacji rowerów, ujednolicenie oznakowania) - **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza oraz cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa,** • Należy integrować szlaki ze szlakami w Czechach i Niemczech - **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza oraz cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa.**
	3	• Należy wdrożyć system biletowy w obrębie subregionu (np. na stoki narciarskie) - rekomendacja **wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka narciarska.**, • Należy opracować koncepcję pakietów oferty turystyki biznesowej/konferencyjnej w połączeniu z dodatkowymi atrakcjami – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka**	**3**	• Należy stale modernizować infrastrukturę tras narciarskich i wyciągó w (m.in. wypożyczalnie i serwis sprzętu, punkty gastronomiczne.) Jest to istotne dla zachowania konkurencyjności w stosunku do ofert czeskiej i słowackiej - **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka narciarska.**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		konferencyjna.		
	4	• Stworzenie portalu subregionalnego (integracja z portalami i bazami regionalnymi i ogólnopolskimi) – **rekomendacja jest zgodna z założeniami Programu promocji Subregionalnego Produktu Turystycznego Karkonoszy i Gór Izerskich,** • Należy wdrażać rozwiązania z zakresu technologii informacyjno – komunikacyjnych - rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku. • Należy w większym zakresie wspierać rozwój turystyki wiejskiej (opracowanie koncepcji, przedstawianie dobrych praktyk) – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu turystyka wiejska.**	**4**	• Należy instalować większą ilość kamer na stokach, atrakcjach turystycznych itd. – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka narciarska.**
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji – **rekomendacja wpisuje się cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu,** • Należy podejmować inicjatywy skierowane	**1**	• Należy rewitalizować i udostępniać obiekty zabytkowe dla turystów – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa,** • Należy tworzyć nowe miejsca noclegowe zarówno

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		na współpracę ponad gminną w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego – rekomendacja wpisuje się w **cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu,** • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku, • Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników – rekomendacja wpisuje się - rekomendacja **wpisuje się w cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)**		o wyższym standardzie jak i te o niższym (np. gospodarstwa agro i ekoturystyczne) – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej**, • Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta.** .
	2	----------	**2**	• Należy rozwijać sieć szlaków pieszych i rowerowych (oznakowanie, miejsca postojowe serwisy i wypożyczalnie rowerów) połączonych ze szlakami po stronie czeskiej i niemieckiej – rekomendacja wpisuje się w **cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka piesza**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				oraz cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa, • Należy rozwijać ofertę imprez kulturowych - **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultur owa,**
	3	----------	**3**	• Należy w dalszym ciągu rozwijać szlaki kajakowe w oparciu o s ieć rzek (wypożyczalnie sprzętu, stanice wodne, imprezy promujące spływy kajakowe) – **rekomendacja wpisuje się w wyniki badania ankietowego, w który m 14% turystów jako główny cel pobytu wskazało uprawianie turystyki kwalifikowanej.**
Subregion Pogórze Kaczawskiego	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu,** • Należy zachęcać przedsiębiorców z branż y turystycznej do większej współpracy, • Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie**	**1**	• Należy rozwijać obiekty noclegowe i gastronom iczne (pod kątem ilości i jakości) – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastron omicznej**. • Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej – **rekomendacja wpisuje się w Program promocji Subregionu.**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych, • Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe).**		
	2	----------	**2**	• Mocną stroną subregionu jest duża ilość szlaków pieszych i rowerowych, należy je dalej rozwijać poprzez tworzenie miejsc postojowych, serwisów i wypożyczalni rowerów oraz oznakowania – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza oraz cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa**, • Należy rozwijać ofertę imprez wykorzystujących lokalną kulturę i tradycje – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa.**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	4	• Należy podjąć intensywne działania mające na celu lepsze wykorzystania subregionu do eksploracji jaskiń (opracowanie koncepcji rozwoju produktu) – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka specjalistyczna.**	**4**	• Należy rozwijać turystykę specjalistyczną związaną z eksploracją jaskiń - **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka specjalistyczna.**
Subregion Sudety Wałbrzyskie	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji – **rekomendacja wpisuje się w działanie 2.3.1 Różnorodna, ukierunkowana działalność promocyjna na rynek zewnętrzny i wewnętrzny**, • Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy – **rekomendacja wpisuje się w działanie 2.3.3 Współpraca z przedsiębiorstwami turystycznymi sektora MSP w zakresie promocji ich ofert,** • Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy subregionalnego produktu turystycznego – **rekomendacja zgodna z działaniem ii Utworzenie Sudeckiego Klastera Turystycznego w oparciu o potencjał i ofertę turystyczna subregionu**	**1**	• Należy w sposób ciągły zwiększać dostępności infrastruktury około turystycznej w subregionie -**rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Przygotowanie i promocja ofert inwestycyjnych „Subregionu „ Góry Wałbrzyskie" w zakresie infrastruktury turystycznej i około turystycznej**, • Należy poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju – **rekomendacja wpisuje się w działanie 1.1.5. Tworzenie i realizacja projektów budowy i rozbudowy infrastruktury technicznej subregionu „ Góry Wałbrzyskie",** • Należy stale rewitalizować i zwiększać dostępność zabytków – **rekomendacja wpisuje się w działanie 1.1.3. Rewitalizacja wydzielonych zespołów**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		„Góry Wałbrzyskie" z uwzględnieniem oferty turystycznej po stronie Republiki Czeskiej, • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku. • Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników – **rekomendacja wpisuje się w działanie 2.1.4. Działanie na rzecz budowy wykwalifikowanej kadry obsługi ruchu turystycznego.**		**urbanistycznych zabytkowych fragmentów miast i miejscowości subregionu „Góry Wałbrzyskie".**
	2	----------	**2**	• Sieć szlaków rowerowych i pieszych wymaga stałych nakładów oraz rozwijania poprzez tworzenie punktów postoju, serwisów i wypożyczalni rowerów i oznakowania – **rekomendacja zgodna z działaniem 2.2.1. Stworzenie warunków dla rozwoju produktu turystycznego „ Sudety Wałbrzyskie – Centrum turystyki aktywnej",** • W dalszym ciągu należy rozwijać bogatą

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				ofertę imprez kulturalnych – rekomendacja zgodna z działaniem **2.1.1 Organizacja kulturalnych imprez masowych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym**.
	3	• Należy dążyć do stworzenia jednolitego biletu na wyciągi w subregionie – rekomendacja zgodna z – rekomendacja wpisuje się w działanie .**2.2.4. Utworzenie produktów lojalnościowych w oparciu o pakiety usług turystycznych i preferencje w ich nabywaniu.**	**3**	• Należy rozbudowywać infrastrukturę niezbędną do uprawiania sportów zimowych (serwisy i wypożyczalnie sprzętu, wyciągi itp. – **rekomendacja zgodna z działaniem 2.2.3. Utworzenie produktu turystycznego „ Sudety Wałbrzyskie – regionalny ośrodek sportów zimowych".** • W zakresie infrastruktury uzdrowiskowej należy realizować inwestycje w kierunku poprawy jej standardu – **rekomendacja zgodna z działaniem 2.2.2. Budowa produktu turystycznego „Sudety Wałbrzyskie" - po zdrowie i urodę" – jako uzupełnienie rozwoju usług uzdrowiskowych.**
Subregion Sowiogórski	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Wspólna promocja, PR, lobbing,** • Należy zachęcać przedsiębiorców z branż	**1**	• Należy w sposób ciągły zwiększać dostępności infrastruktury około turystycznej w subregionie **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1: Rozwój markowych produktów turystycznych,** • Należy poprawiać

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		y turystycznej do większej współpracy – **rekomendacja wpisuje się w zadanie 2.2. - Włączenie do działania innych organizacji pozarządowych, firm oraz osób zaangażowanych/związanych z rozwojem turystyki,** • Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego – **rekomendacja wpisuje się w zadanie 2.1. Stworzenie wspólnie organizacji gmin, powiatów, sołectw Gór Sowich,** • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku.		dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju – **rekomendacja zgodna z zadaniem 1.3. Modernizacja infrastruktury para turystycznej,** • Należy stale dbać o obiekty zabytkowe oraz stwarzać warunki udostępniania ich turystom – rekomendacja wpisuje się w zadanie priorytetowe „**Zamki, pałace, kościoły i inne obiekt dziedzictwa kulturowego"**.
	2	----------	**2**	• Sieć szlaków rowerowych i pieszych wymaga stałych nakładów oraz rozwijania poprzez tworzenie punktów postoju, serwisów i wypożyczalni rowerów i oznakowania – **rekomendacja wpisuje się w zadanie priorytetowe „Turystyka rowerowa i piesza".**
	3	----------	**3**	• Należy rozwijać trasy narciarskie do

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				uprawiania narciarstwa biegowego – **rekomendacja wpisuje się w zadanie priorytetowe „Sporty zimowe".**
	4	----------	**4**	• Należy rozwijać ofertę turystyczną w zakresie udostępniania obiektów militarnych (z czasów II Wojny Światowej oraz wcześniejszych) – **rekomendacja wpisuje się w zadanie priorytetowe „Obiekty militarne",** • Wskazane jest tworzenie miejsc noclegowych o wyższym standardzie – **rekomendacja wpisuje się w zadanie 1.2. Budowa, modernizacja, remont i dostosowywanie do potrzeb turysty głównych atrakcji – produktów.**
Subregion Ziemia Kłodzka	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji – **rekomendacja wpisuje się w zadanie *3.2.1.2.2* Zintegrowane systemy informacji i promocji,** • Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy – **rekomendacja wpisuje się w zadanie 3.2.1.3.2 Rozwój współpracy sieciowej i międzynarodowej**, • Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego – rekomendacja **wpisuje**	**1**	• Należy w sposób ciągły zwiększać dostępności infrastruktury około turystycznej w subregionie – **rekomendacja wpisuje się w zadanie 3.2.1.1.1 Poprawa jakości obsługi oraz bezpieczeństwa turystów poprzez rozwój infrastruktury turystycznej oraz towarzyszącej,** • Należy poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju - **rekomendacja wpisuje się w zadanie 3.2.1.1.2 Poprawa dostępności lokalnych atrakcji turystycznych,**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		się w zadanie 3.2.1.3.2 Rozwój współpracy sieciowej i międzynarodowej, • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku, • Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników – **rekomendacja wpisuje się w zadanie 3.2.1.3.1 Szkolenie kadr sektora turystyki.**		• Należy stale poddawać renowacji obiekty wraz z ich udostępnianiem dla turystów – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny Turystyka kulturowa „city walk" (utworzenie sieciowego produktu turystycznego),** • Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej – **rekomendacja wpisuje się w zadanie 3.2.1.2.2 Zintegrowane systemy informacji i promocji.**
	2	----------	**2**	• Niezbędne jest stałe inwestowane w istniejące szlaki rowerowe, szczególnie w zakresie poprawy bezpieczeństwa funkcjonalności – rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny turystyka aktywna i sporty ekstremalne „**zeroborder (utworzenie sieciowego produktu turystycznego)**, • W dalszym ciągu należy rozwijać ofertę imprez kulturalnych – **rekomendacja wpisuje się w założenia produktów turystycznych „Kraina dobrego**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				smaku", „Miasta Filmu" oraz „Miasta muzyki".
	3	----------	**3**	• Należy stale poprawiać infrastrukturę uzdrowiskową w celu podnoszenia jej standardu oraz rozwoju nowych usług – **rekomendacja jest zgodna z założeniami produktu turystycznego „Kraina Zdrowia i Urody".**
	4	----------	**4**	• Należy stwarzać warunki do tworzenia gospodarstw Agro i ekoturystycznych w subregionie – **Rekomendacja jest zgodna z założeniami produktu turystycznego „Wioski bez troski".**
Subregion Przedgórze Sudeckie	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji, • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku, na potrzeby turystyki.	**1**	• Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej, • Niezbędne są działania rewitalizujące i udostępniające obiekty zabytkowe – **rekomendacja jest zgodna z założeniami APRT (segment turystyczny – Turystyka Miejska i kulturowa). Potwierdzają to również wyniki badań ankietowych, w których 35,9% respondentów wskazało zwiedzanie jako główny cel pobytu w subregionie.**
	2	• Niezbędne jest opracowanie Koncepcji Subregionalnego Produktu Turystycznego.	**2**	• Należy poprawiać infrastrukturę szlaków rowerowych – **rekomendacja jest zgodna z założeniami**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				APRT (segment turystyczny – turystyka aktywna i specjalistyczna. Jednakże jedynie 4,5% respondentów określiło szlaki rowerowe jako atrakcyjny walor w subregionie,
	3	----------	**3**	----------
	4	----------	**4**	• Należy podejmować działania poszerzające ofertę subregionu w zakresie zwiedzania podziemi i fortyfikacji – rekomendacja jest zgodna z APRT (segment turystyczny - Turystyka przemysłowa (Dolnośląskie podziemia i fortyfikacje militarne). **9,8% respondentów określiło Podziemia i fortyfikacje jako atrakcyjny walor w subregionie**,
Subregion Dolina Odry Zachód	**1**	• Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę– integracja systemu promocji, • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym Śląsku.	**1**	• Niezbędne są działania rewitalizujące i udostępniające obiekty zabytkowe - **rekomendacja zgodna segmentem turystyki przedstawionym w APRT „Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki i dziedzictwo kultury Dolnego Śląska)"**
	2	• Niezbędne jest opracowanie Koncepcji Subregionalnego	**2**	----------

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	3	• Niezbędne jest budowanie pakietów tematycznych obejmujących krótki pobyt (weekend) **- rekomendacja jest zgodna z założeniami APRT (segment turystyczny – Turystyka Weekendowa).**	**3**	• Niezbędne są działania skierowane na zagospodarowanie rzeki Odry (stanice, przystanie, wypożyczalnie sprzętu wodnego itp.) – **rekomendacja jest zgodna z założeniami APRT (segment turystyczny – Turystyka Aktywna) 3,8% respondentów określiło szlaki wodne jako atrakcyjny walor w subregionie**,
Subregion Wrocław	**1**	• Konieczna jest stała promocja Wrocławia – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej,** • Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy – **rekomendacja wpisuje się w Cel operacyjny 3.2 Stworzenie systemu wsparcia dla sektora turystycznego, w tym MŚP i rzemiosła,** • W dalszym ciągu należy rozwijać ofertę imprez kulturalnych i sportowych, • Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki – rekomendacja jest zgodna z prognozą przedstawioną w raporcie 6A na wykresie nr 2, która przedstawia wzrost liczby osób korzystających z Internetu jako źródła wiedzy o Dolnym	**1**	• Niezbędne są stałe nakłady poprawiające stan zabytków oraz umożliwiające zwiększenie ich dostępności – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Optymalne wykorzystanie potencjału turystycznego miasta,** • Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki.**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Śląsku, • Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 2.3 Podnoszenie jakości obsługi ruchu w tym również szkolenia pracowników.**		
	2	----------	**2**	• W dalszym ciągu należy rozwijać ofertę imprez – **rekomendacja wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Przygotowanie szerokiej i wielowymi arowej oferty turystycznej w ramac h spójnej koncepcji.**
	3	----------	**3**	Niezbędne są działania skierowane na większe zagospodarowanie rzeki Odry (wypożyczalnie sprzętu pływającego, przystanie itp.) **rekomendacja wpisuje się w zadanie II-1.1.2 Uporządkowanie i ada ptacja bulwarów Odry, oczyszczenie koryt i brzegów pozostałych rzek i rewitalizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Harmonogram form wsparcia merytorycznego i finansowego rozwoju usług i produktów turystycznych.

1. Działania oznaczone nr 1 o bardzo wysokim priorytecie należy rozpocząć natychmiast (zakres obejmuje łącznie 85 rekomendacji),
2. Działania oznaczone nr 2 o wysokim priorytecie należy rozpocząć w okresie do dwóch lat (zakres obejmuje łącznie 18 rekomendacji),
3. Działania oznaczone nr 3 o niskim priorytecie należy rozpocząć w okresie do 3 lat (zakres obejmuje łącznie 16 rekomendacji),
4. Działania oznaczone nr 4 o priorytecie bardzo niskim należy rozpocząć w okresie do czterech lat (zakres obejmuje łącznie 19 rekomendacji).

Poniżej w tabeli 9 opisano ilość rekomendacji po poszczególnych subregionach w podziale na wagi.

Tabela 11. Łączna liczba rekomendacji w poszczególnych subregionach.

Subregion	**Oczekiwane formy wsparcia merytorycznego[66] Liczba rekomendacji**		**Oczekiwane formy wsparcia finansowego[67] Liczba rekomendacji**	
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	1	**2**	1	**1**
	3	**0**	3	**1**
	4	**1**	4	**2**
Subregion Dolina Odry Wschód „Kraina Grądów Odrzańskich"	1	**5**	1	**3**
	2	**0**	2	**2**
	3	**0**	3	**1**
	4	**1**	4	**1**
Subregion „Ślęża"	1	**3**	1	**4**

[66] Zastosowano skalę rekomendacji od 1 - priorytet bardzo wysoki (oznacza najczęstsze formy wsparcia), 2 - wysoki, 3 - niski, a 4 - bardzo niski (najrzadsze formy wsparcia).
[67] *Ibidem* przypis 57.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	2	**0**	2	**1**
	3	**1**	3	**0**
	4	**2**	4	**1**
Subregion Bory Dolnośląskie	1	**5**	1	**3**
	2	**0**	2	**1**
	3	**0**	3	**1**
	4	**0**	4	**2**
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	1	**5**	1	**3**
	2	**0**	2	**2**
	3	**2**	3	**1**
	4	**3**	4	**1**
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	1	**4**	1	**3**
	2	**0**	2	**2**
	3	**0**	3	**1**
Subregion Pogórze Kaczawskiego	1	**4**	1	**2**
	2	**0**	2	**2**
	4	**1**	4	**1**
Subregion Sudety Wałbrzyskie	1	**5**	1	**3**
	2	**0**	2	**2**
	3	**1**	3	**2**
Subregion Sowiogórski	1	**4**	1	**3**
	2	**0**	2	**1**
	3	**0**	3	**1**
	4	**0**	4	**1**
Subregion Ziemia Kłodzka	1	**5**	1	**4**
	2	**0**	2	**2**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	3	**0**	3	**1**
	4	**0**	4	**1**
Subregion Przedgórze Sudeckie	1	**2**	1	**2**
	2	**1**	2	**1**
	3	**0**	3	**0**
	4	**0**	4	**1**
Subregion Dolina Odry Zachód	1	**2**	1	**1**
	2	**1**	2	**0**
	3	**1**	3	**1**
Subregion Wrocław	1	**5**	1	**2**
	2	**0**	2	**1**
	3	**0**	3	**1**

Źródło: Opracowanie własne

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

4. Koncepcje i rekomendacje dotyczące tworzenia nowych typów usług i produktów turystycznych w subregionach w perspektywie 3 i 5 letniej uwzględniających wyniki badań popytowych (wskazanych w raporcie 5B)

Budowa oferty turystycznej subregionów powinna być oparta na doskonaleniu już istniejących produktów turystycznych, które powinny być rozszerzane o nowe. Tworzenie nowych usług i produktów turystycznych należy budować w oparciu o istniejący potencjał walorów turystycznych subregionów oraz panujące trendy w popycie turystycznym. Prawidłowe dopasowanie oferty turystycznej do preferencji turystów przyczyni się do poprawy jakości i konkurencyjności gospodarki turystycznej regionu.

Poniżej przedstawione zostały autorskie rekomendacje w zakresie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w subregionach w perspektywie 3 i 5 letniej. Rekomendacje uwzględniają wyniki badań (mają statystyczne znaczenia) przedstawionych w raporcie 5B (Popyt na usługi/produkty turystyczne str. 92- 94), realizowanym w ramach niniejszego projektu. Do poszczególnych rekomendacji przypisano wartość procentową wyników badań ankietowych

Tabela 12. Rekomendacje w zakresie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w subregionach Dolnego Śląska w perspektywie 3 i 5 lat w świetle badań ankietowych.

Subregion	Rekomendacje w zakresie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w perspektywie 3 lat[68]		Rekomendacje w zakresie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w perspektywie 5 lat[69]	
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	1	• Renowacja obiektów sakralnych (rozszerzenie oferty	1	• Budowa muzeum ukazującego życie ludzi za czasów św.

[68] Zastosowano skalę rekomendacji od 1 - priorytet bardzo wysoki (oznacza najczęstsze formy wsparcia), 2 - wysoki, 3 - niski, a 4 - bardzo niski (najrzadsze formy wsparcia).
[69] *Ibidem* przypis 59.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		związanej z kultem św. Jadwigi) (**główny cel pobytu zwiedzanie 26,2%, walor turystyczny - sanktuarium 8,1%; forma turystyki - turystyka kulturowa 23,8%),** • Udostępnianie stanowisk archeologicznych z przedstawieniem życia i zwyczajów człowieka prehistorycznego (Trzebnica) (**główny cel pobytu zwiedzanie 26,2%; forma turystyki - turystyka kulturowa 23,8%),**.		Jadwigi za pomocą nowoczesnych technik przekazu (Trzebnica) **główny cel pobytu zwiedzanie 26,2%; walor turystyczny - muzea 6,2%; forma turystyki - turystyka kulturowa 23,8%),** • Budowa ścieżek edukacyjnych w oparci u o parki i rezerwaty przyrody **(walor turystyczny – parki i rezerwaty przyrody 13,0%; główny cel pobytu zwiedzanie 26,2%)**, • Budowa ścieżek pieszych i rowerowych wraz z niezbędna infrastrukturą (budowane ścieżki powinny umożliwiać w zimie podczas odpowiednich warunków uprawianie narciarstwa biegowego **(walor szlaki piesze – 11,2%, walor szlaki rowerowe – 11,8%; forma turystyki - turystyka aktywna 35,7%).**
	2	• Organizacja wydarzeń kulturalnych nawiązujących do dawnych tradycji i obyczajów **(cel pobytu – uczestnictwo w imprez ach – 10,7%; forma turystyki - turystyka kulturowa 23,8%).**	2	• Odtworzenie kolejki wąskotorowej Żmigród - Milicz (wraz z infrastrukturą otoczenia) dla celów turystycznych **(korzystanie z usług – usługi transportowe – 17,7%; forma turystyki - turystyka kulturowa 23,8%; główny cel pobytu zwiedzanie 26,2%)** , • Budowa ośrodków turystyki wodnej **(forma turystyki - turystyka aktywna 35,7%; walor – szlaki wodne 5,0%)**.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	3	• Urozmaicenie bazy noclegowej i gastronomicznej **(korzystanie z usług – usługi gastronomiczne 48,4%)**, • Tworzenie gospodarstw agroturystycznych w oparciu o walory przyrodnicze subregionu **(Forma turystyki – turystyka wiejska i ekoturystyka 15,5%; forma noclegu – gospodarstwo agroturystyczne 5,7%)**.	3	• Popularyzacja turystyki aktywnej poprzez tworzenie imprez sportowych. **(forma turystyki - turystyka aktywna 35,7%, główny cel pobytu - uczestnictwo w imprezach 10,7%)**.
	4	**----------**	4	----------
Subregion Dolina Odry Wschód „Kraina Grądów Odrzańskich"	1	• Budowa ścieżek rowerowych (uwzględniających możliwość uprawiania na nich zimą narciarstwa biegowego) wraz z niezbędną infrastrukturą **(cel pobytu – uprawianie turystyki kwalifikowanej - 35,9%; forma turystyki - turystyka aktywna 30,0%, walor – szlaki rowerowe 40,6%).**	1	• Renowacja i dostosowanie pałaców do turystyki biznesowej **(forma turystyki - turystyka biznesowa – 17,5%; główny cel pobytu – obowiązki służbowe 15,4%),** • Systematyczna renowacja obiektów zabytkowych z możliwością udostępniania ich dla turystów **(forma turystyki - turystyka kulturowa 25,0%; walor – pałace i zespoły pałacowe 12,5%)** , • Stworzenie sieci szlaków historycznych w oparciu o dziedzictwo

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				subregionu (zabytki, funkcjonujące dawniej Zakony, tradycje i obyczaje) **(forma turystyki - turystyka kulturowa 25,0%)**, • Stworzenie muzeum subregionalnego**(form a turystyki - turystyka kulturowa 25,0%; walor – muzea 3,1%)**.
	2	• Organizacja wydarzeń i festiwali w o parciu o tradycje subregionu **(forma turystyki - turystyka kulturowa 25,0%; %; walor – festiwale, wydarzenia, imprezy 9,4%)**.	2	**----------**
	3	• Tworzenie przystani na rzekach subregionu (np. Oława, Utrata) **(forma turystyki - turystyka aktywna - 30%, walor – szlaki wodne 6,3% cel pobytu – uprawianie turystyki kwalifikowanej - 35,9%)**	3	• Budowa infrastruktury na potrzeby uprawiania wędkarstwa (np. stanice wędkarskie). **cel pobytu – uprawianie turystyki kwalifikowanej - 35,9%).**
Subregion „Ślęża"	1	• Wytyczenie i oznakowan ie szlaków w oparciu o za mki i płace subregionu **(walory turystyczne – zamki ruiny zamków - 13,9%; cel pobytu – zwiedzanie 16,9%)**, • Wytyczanie i oznakowan ie szlaków w oparciu o dziedzictwo archeologiczne subregionu **(forma turystyki – turystyka kulturowa 18,0%; cel pobytu – zwiedzanie 16,9%)**, • Wytyczanie i oznakowan ie szlaków w oparciu o dziedzictwo poprzemysłowe i obiekty techniki subregionu **(forma**	1	• Opracowanie i realizacj a tematycznych szlaków samochodowych **(forma turystyki – turystyka kulturowa 18,0%; cel pobytu – zwiedzanie 16,9%))**, • Budowa ścieżek edukacyjnych wykorzystujących bogactwo fauny i flory **(cel pobytu – wypoczynek 46,2%, walor – szlaki piesze 19,4%)**, • Wykorzystanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji **forma turystyki – turystyka kulturowa 18,0%, cel pobytu – zwiedzanie 16,9%)**,

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		turystyki – turystyka kulturowa 18,0%; cel pobytu – zwiedzanie 16,9%; forma turystyki – turystyka kulturowa 18,0%).		• Tworzenie nowych muzeów prezentujących w nowo czesny sposób dziedzictwo subregionu **forma turystyki – turystyka kulturowa 18,0% cel pobytu – zwiedzanie 16,9%, walor – muzea 2,8%).**
	2	• Organizacja imprez kulturalnych na bazie tradycji i historii subregionu **(walory – festiwale wydarzenia, imprezy – 6,5%, forma turystyki – turystyka kulturowa 18,0%).**	2	----------
	3	• Stworzenie produktu turystyki wypoczynkowej z wykorzystaniem Zbiornika Mietków (budowa niezbędnej infrastruktury wraz z usprawnieniem komunikacji) **(cel pobytu – wypoczynek 46,2%, forma turystyki – turystyka aktywna 52%)**.	3	----------
Subregion Bory Dolnośląskie	1	• Należy wykorzystać łagodne ukształtowanie terenu budowy szlaków pieszych i rowerowych (oferta dla całej rodziny) **(cel turystyka aktywna – 34,0%; walor szlaki piesze 14,7%, szlaki rowerowe 3,4%)** • Należy opracować zintegrowane plany wykorzystania walorów kulturowych subregionu (**cel pobytu – zwiedzanie 34,2% forma turystyki turystyka kulturowa – 38,0%, walor – zamki i ruiny zamków 26,7%).**	1	• Należy zmieniać funkcję pałaców, dworów, zabudowań folwarcznych na obiekty noclegowe (**forma noclegu – hotel, motel, pensjonat – 58,5%; walor pałace i zespoły pałacowe 18,1%),** • Należy opracować i budować szlaki konne **(forma turystyki - turystyka aktywna – 34,0%; cel pobytu – uprawianie turystyki kwalifikowanej – 11,8%)**.
	2	----------	2	----------

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	3	----------	3	• Należy rozwijać ofertę szlaków wodnych (kajakowych) w oparciu o występujące rzeki (przede wszystkim Bóbr), **(cel – uprawianie turystyki kwalifikowanej - 11,8%; forma turystyki – turystyka aktywna 34%).** .
	4	----------	4	**----------**
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	1	• Tworzenie nowych szlaków turystycznych wyposażonych w infrastrukturę obsługującą turystów (oraz opracowanie koncepcji rozbudowy szlaków pieszych**) (cel – uprawianie turystyki kwalifikowanej – 28,4%; forma turystyki - turystyka aktywna 61,3% walor - szlaki piesze 22,7%).**	1	• Zmiana funkcji zamków, pałaców, dworów, zabudowań folwarcznych na obiekty hotelarsko – konferencyjne **(forma noclegu – hotel, motel, pensjonat – 45,8%)**.
	2	• Kreowanie nowych imprez kulturalnych w oparciu tradycję i historię regionu **(cel turystyka kulturowa – 19,4%; cel przyjazdu - uczestnictwo w imprezach 5,3%)**.	2	----------
	4	• Tworzenie oferty zimowych sportów ekstremalnych (np. Icebike, skialpinizm, snowboarding, snowbike czy iceclimbing) – oferta dla ludzi młodych szukających adrenaliny (forma **turystyki – turystyka aktywna – 61,3%, walor - trasy i ośrodki narciarskie 6,5%)**, • Budowa oferty turystycznej w zakresie narciarstwa klasycznego **(forma**	4	• Rozbudowa oferty pobytu w uzdrowiskach dla całych rodzin **(forma turystyki – turystyka uzdrowiskowa – 16,1%; cel pobytu poprawa zdrowia, rehabilitacja 4,2%)**, • Poszerzanie oferty w ramach turystyki uzdrowiskowej o nowe zabiegi zdrowotne (w ramach krótkich pobytów) oraz elementy turystyki

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		turystyki – turystyka aktywna – 61,3%, walor - trasy i ośrodki narciarskie 6,5%).		wypoczynkowej (uwzględnienie ludzi młodych) **(forma turystyki – turystyka uzdrowiskowa – 16,1%; cel pobytu poprawa zdrowia, rehabilitacja 4,2%)**.
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	1	• Opracowanie przebiegu nowych tras pieszych i rowerowych (uwzględniające rozlokowanie niezbędnej infrastruktury obsługującej turystów) **(forma turystyki – turystyka aktywna – 46,8%; walor – szlaki piesze 11,0%, szlaki rowerowe 9,6%)**, • Opracowanie koncepcji stworzenia szlaków konnych w subregionie **(forma turystyki – turystyka aktywna – 46,8%, cel pobytu – uprawianie turystyki kwalifikowanej 14,0%)**.	1	• Budowa nowych szlaków pieszych i rowerowych **(walor –szlaki piesze 11,0%, szlaki rowerowe 9,6%; forma turystyki – turystyka aktywna – 46,8%)**, • Budowa szlaków konnych w subregionie **(forma turystyki – turystyka aktywna – 46,8% uprawianie turystyki kwalifikowanej 14,0%)**, • Zmiana funkcji pałaców, dworów, zabudowań folwarcznych na obiekty noclegowe **(forma noclegu – hotel, motel, pensjonat – 40,0%, walor – pałace i zespoły pałacowe 11,0%)**.
	2	----------	2	----------
	3	• Przygotowanie pakietów turystycznych w zakresie uprawiania kajakarstwa **(forma turystyki – turystyka aktywna – 46,8%; walor – szlaki wodne 1,4%)**.	3	----------
Subregion Pogórze Kaczawskiego	1	• Stworzenie pakietu w ramach krótkich wyjazdów (np. weekendowych) po zamkach i ruinach zamków na terenie subregionu	1	• Budowa nowych szlaków rowerowych i pieszych wraz z konieczną infrastrukturą **(forma turystyki - turystyka**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		(walor – zamki i ruiny zamków – 16,1%, cel wyjazdu – zwiedzanie 57,9%), • Opracowanie koncepcji przebiegu nowych szlaków pieszych i rowerowych **(forma turystyki - turystyka aktywna 28,0%; walor szlaki piesze 8,1% szlaki rowerowe 2,4%),** • Budowa produktu turystycznego w oparciu o obiekt UNESCO (kościół Pokoju w Jaworze) **(forma turystyki - turystyka kulturowa 52,0%; walor – obiekt UNESCO 18,5%)**.		**aktywna 28,0%; walor szlaki piesze 8,1% szlaki rowerowe 2,4%)**, • Wdrażanie produktów turystycznych w oparciu o potencjał kulturowy subregionu (imprezy, zabytki, historia i obyczaje) **(forma turystyki - turystyka kulturowa 52,0%; cel pobytu - uczestnictwo w imprezach 7,0%)**.
	2	----------	2	----------
	3	----------	3	**----------**
	4	• Opracowanie kompleksowego planu udostępniania wierz widokowych w subregion ie (**cel pobytu – zwiedzanie 57,9%; forma turystyki - turystyka kulturowa 52,0%).**	4	**----------**
Subregion Sudety Wałbrzyskie	1	• Należy opracować koncepcję przebiegu nowych szlaków pieszych **(walor – szlaki piesze 14,5%, forma turystyki – turystyka aktywna 40,0%)**, • Należy opracować pakiety tematyczne wykorzystujące walory kulturowe i przyrodnicze subregionu (charakter poznawczy i edukacyjny) **(cel pobytu – zwiedzanie 44,3%; forma turystyki – turystyka kulturowa 38,5%; walor - zamki i ruiny zamków 19,7%,**	1	• W miarę możliwości należy restaurować zamki, pałace, dwory w celu wykorzystania ich do funkcji hotelowo – konferencyjnej **(forma noclegu – hotel, motel, pensjonat – 57,5%, walor – pałace i zespoły pałacowe 11,8%)**.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		parki i rezerwaty przyrody 11,2%). • Opracowanie tematycznych wyjazdów w oparciu o d oznania kulinarne (oferta dla ludzi młodych z zagranicy ciekawych nowych doznań) **(forma turystyki - turystyka kulturowa 38,5%; główny cel pobytu – uczestnictwo w imprezach 3,8%).**		
	2	----------	2	• Rozwój gospodarstw agro i ekoturystycznych oferujących całą gamę atrakcji w oparciu o walory przyrodnicze subregionu (zwiedzanie osobliwości przyrody, jazda konna, wędrówki piesze i rowerowe, smakowanie lokalnych potraw itd.) **(cel pobytu – zwiedzanie 44,3%, oraz wypoczynek 25,3%; forma turystyki – turystyka wiejska i ekoturystyka 4,6%)**
	3	----------	3	**----------**
	4	----------	4	• Budowa nowych szlaków pieszych wraz z konieczną infrastrukturą **(walor - szlaki piesze 14,5%; forma turystyki - turystyka aktywna 40%).**
Subregion Sowiogórski	1	• Należy opracować koncepcję tworzenia szlaków pieszych **(walor – szlaki piesze 16,4%; cel pobytu - uprawianie turystyki kwalifikowanej 14,9%),** • Należy realizować zadania zwiększające	1	• Należy podjąć działania mające na celu rewitalizację i zmianę funkcji obiektów zabytkowych (zwiększenie dostępności, funkcja noclegowa) **(cel -**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		dostępność oraz ofertę obiektów militarnych (pokazy multimedialne itp.) **(walor - podziemia i fortyfikacje 25,4%; cel pobytu – zwiedzanie 48,6%)**, • Należy opracować pakiety turystyczne związane z eksploracją obiektów militarnych**(walor - podziemia i fortyfikacje 25,4%; cel pobytu – zwiedzanie 48,6%)**.		**zwiedzanie 48,6%)**, • Należy stworzyć nowe szlaki piesze z niezbędną infrastrukturą (uprawianie nordic walking) **(walor – szlaki piesze 16,4%; cel pobytu - uprawianie turystyki kwalifikowanej 14,9%).**
	2	----------	2	• Należy stworzyć sieć gospodarstw Agro i ekoturystycznych mających w swojej ofercie szereg atrakcji (itp. jazda konna, birdwatching itp.) **(miejsce noclegu – gospodarstwo agroturystyczne 16,3%; forma turystyki - turystyka wiejska i ekoturystyka 11,9%).**
Subregion Ziemia Kłodzka	1	• Należy tworzyć nowe szlaki piesze **(cel – turystyka kwalifikowana 17,8%, walor – szlaki piesze 10,8%).**	1	----------
	3	• W ofercie uzdrowiskowej należy stale rozszerzać ofertę o nowe zabiegi czy techniki leczenia **(forma turystyki - turystyka uzdrowiskowa 46,2%; cel pobytu poprawa zdrowia, rehabilitacja 23,3%),** • Na bazie walorów uzdrowiskowych należy rozwijać dodatkową ofertę związaną z poprawą urody i relaksem. w ofercie powinny znaleźć się krótkie wyjazdy	3	• Należy kreować nowe imprezy i wydarzenia kulturalne w oparciu o walory subregionu **(forma turystyki - turystyka kulturowa 15,4%, walory – festiwale, wydarzenia, imprezy 9,2%).**

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		(weekendowe) **(forma turystyki - turystyka uzdrowiskowa 46,2%%; cel pobytu poprawa zdrowia, rehabilitacja 23,3%),** • Należy do oferty gospodarstw agro i ekoturystycznych dodawać nowe elementy np. jazdę konną, birdwatching, edukacje przyrodniczą **(cel pobytu – wypoczynek 31,1%; forma turystyki - turystyka wiejska i ekoturystyka 6,2%).**		
	4	----------	4	• Należy rozbudowywać infrastrukturę niezbędna do uprawiania sportów zimowych w tym ekstremalnych **(forma turystyki – turystyka aktywna 24,6%; walor – trasy i ośrodki narciarskie 5,0%; cel przyjazdu – uprawianie turystyki kwalifikowanej 17,8%)**.
Subregion Przedgórze Sudeckie	1	• Należy budować nowe szlaki piesze wraz z infrastrukturą towarzyszącą **(walor – szlaki piesze 13,5%; forma turystyki - turystyka aktywna 40,6%),** • Należy budować produkty turystyczne w oparciu wyróżniające się obiekty np. kościół pokoju w Świdnicy (obiekt UNESCO) **(cel pobytu – zwiedzanie 35,9%; walor obiekt UNESCO 4,5%)**, • Należy opracować szlaki turystyczne łączące znane obiekty przemysłowe (np. dawne kopalnie) – funkcja	1	• Należy dostosować (wraz z restauracją) zabytkowe pałace i dwory do funkcji noclegowej z możliwością organizowania konferencji i szkoleń **(walor – pałace i zespołu pałacowe 15,8%; forma noclegu - hotel, motel, pensjonat 18,6%)**, • Należy kreować nowe produkty w oparciu o is tniejące fortyfikacje **(walor podziemia i fortyfikac je 9,8%; cel pobytu – zwiedzanie 35,9%)**.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		poznawcza i edukacyjna **(cel pobytu – zwiedzanie 35,9%; walor - zabytkowe obiekty poprzemysłowe 6,0%)**,		
	2	----------	2	• Należy rozwijać produkty z zakresu turystyki wiejskiej **(walor turystyka wiejska i ekoturystyka 6,3%, forma noclegu - gospodarstwo agroturystyczne 7,7%).**
	4	----------	4	----------
Subregion Dolina Odry Zachód	1	• Należy budować nowe szlaki piesze i rowerowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą (**walor – szlaki piesze 10,4%, szlaki rowerowe 10,4%, cel pobytu – uprawianie turystyki kwalifikowanej 15,9%),** • Należy rozwijać ofertę kulturową na bazie zabytków (w tym inscenizacje bitew, warsztaty pokazujące życie dawnych ludzi itp.) **(walor zamki i ruiny zamków 18,9%; cel pobytu – zwiedzanie 30,4%; forma turystyki - turystyka kulturowa 33,3%).**	1	• Należy w większym stopniu dostosować pozostałości militarne (twierdza Głogów) do możliwości zwiedzania **(walor – podziemia i fortyfikacje 13,2%; cel pobytu – zwiedzanie 30,4%; forma turystyki - turystyka kulturowa 33,3%).)**, • Na bazie pozostałości militarnych należy opracować pakiety produktów turystycznych (funkcja poznawcza i edukacyjna) skierowanych dla turystów odwiedzających subregion na krótki okres czasu **(walor – podziemia i fortyfikacje 13,2%, cel pobytu – zwiedzanie 30,4%; forma turystyki - turystyka kulturowa 33,3%).)**, • Należy restaurować pałace i dwory w celu przystosowania ich do funkcji noclegowej oraz

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				konferencyjno – szkoleniowej (turystyka biznesowa) **(forma turystyki – turystyka biznesowa 14,8%; forma noclegu hotel, motel, pensjonat 17,2%)).**
	3	• Należy podnosić standard bazy noclegowej i gastronomi cznej **(forma noclegu mieszkanie u znajomych, krewnych 41,4%, hotel, motel, pensjonat 17,2%),** • Należy rozwijać ofertę turystyki wiejskiej na bazie naturalnych walorów **(walor turystyka wiejska i ekoturystyka 11,1%, cel pobytu – wypoczynek 31,9%).**	3	• Należy poszerzyć katalog wydarzeń związanych z produkcj ą wina w Środzie Śląskiej (rozszerzanie oferty imprez) **(forma turystyki- turystyka kulturowa 33,3%; walor – festiwale, wydarzenia, imprezy 6,6%)**, • Należy budować ofertę produktów turystyki wodnej w oparciu o rzekę Odrę (budowanie pakietów łączących np. spływy kajakowe z poznawani em bogactwa przyrodniczego np. birdwatching) **(walor – szlaki wodne 3,8%, cel pobytu – uprawianie turystyki kwalifikowanej 15,9%).**
	4	• Należy budować ofertę w zakresie uprawiania paralotniarstwa (instruktorzy, sprzęt, miejsca do startu) **(cel pobytu – uprawianie turystyki kwalifikowanej 15,9%, forma turystyki - turystyka aktywna 35,2%).**	4	----------
Subregion Wrocław	1	• Należy budować nowe szlaki piesze w oparciu o liczn e tereny zielone oraz zabytki (**cel pobytu – zwiedzanie 38,8%, walor – szlaki piesze 7,1%).**	1	• Należy zwiększyć dostępność zabytków w mieście (tworzenie szlaków tematycznych np. obiekty z tego samego okresu, obiekty spełniające podobne funkcje na przestrzeni

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				lat, obiekty poprzemysłowe itp.) zabytki (**cel pobytu – zwiedzanie 38,8%, walor - zamki i ruiny zamków 13,0%, pałace i zespoły pałacowe 14,0%; forma turystyki – turystyka kulturowa 35,3%).**
	2	• Należy budować ofertę usług i produktów turystycznych dla młodych ludzi (imprezy, clubbing, nocne życie) **(cel uczestnictwo w imprez ach 14,9%, walor – festiwale, wydarzenia, imprezy 7,1%),** • W oparciu o bogate życie kulturalne Wrocławia należy organizować nowe imprezy i wydarzenia **(cel uczestnictwo w imprez ach 14,9%; walor – festiwale, wydarzenia, imprezy 7,1%)**.	2	• Należy opracować pakiety usług turystycznych skierowane do konkretnych grup odbiorców (oferta musi być złożona) w oparciu o zabytki (**cel pobytu – zwiedzanie 38,8%; forma turystyki – turystyka kulturowa 35,3%).**
	3	• Należy budować ofertę w zakresie krótkiego (kilkugodzinnego) zwiedzania dla turystów tranzytowych zabytki (**cel pobytu – zwiedzanie 38,8%, forma turystyki – turystyka kulturowa 35,3%; walor - muzea 9,0%).**	3	• Należy rozszerzać ofertę produktów w zakresie turystyki biznesowej (nowe hotele, sale konferencyjne itd.) (**walor – turystyka biznesowa 5,3%).**
	4	----------	4	----------

Źródło: Opracowanie własne.

Poniżej w tabeli 13 opisano ilość rekomendacji po poszczególnych subregionach w podziale na wagi.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Harmonogram realizacji poszczególnych rekomendacji powinien być dostosowany do ich wagi.

Tabela 13. Łączna liczba rekomendacji w poszczególnych subregionach.

Subregion	**Rekomendacje w zakresie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w perspektywie 3 lat**[70]		**Rekomendacje w zakresie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w perspektywie 5 lat**[71]	
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	1	**2**	1	**3**
	2	**1**	2	**1**
	3	**2**	3	**1**
	4	**0**	4	**0**
Subregion Dolina Odry Wschód „Kraina Grądów Odrzańskich"	1	**1**	1	**2**
	2	**1**	2	**0**
	3	**1**	3	**1**
Subregion „Ślęża"	1	**3**		**3**
	2	**1**	2	**0**
	3	**1**	3	**0**
Subregion Bory Dolnośląskie	1	**2**	1	**1**
	2	**0**	2	**0**
	3	**0**	3	**1**
	4	**0**	4	**0**
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	1	**1**	1	**1**
	2	**1**	2	**0**
	4	**2**	4	**2**

[70] Zastosowano skalę rekomendacji od 1 - priorytet bardzo wysoki (oznacza najczęstsze formy wsparcia), 2 - wysoki, 3 - niski, a 4 - bardzo niski (najrzadsze formy wsparcia).
[71] *Ibidem* przypis 61.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	1	**2**	1	**3**
	2	**0**	2	**0**
	3	**1**	3	**0**
Subregion Pogórze Kaczawskiego	1	**3**	1	**2**
	2	**0**	2	**0**
	3	**0**	3	**0**
	4	**1**	4	**0**
Subregion Sudety Wałbrzyskie	1	**3**	1	**1**
	2	**0**	2	**1**
	3	**0**	3	**0**
	4	**0**	4	**1**
Subregion Sowiogórski	1	**3**	1	**2**
	2	**0**	2	**1**
Subregion Ziemia Kłodzka	1	**1**	1	**0**
	3	**3**	3	**1**
	4	**0**	4	**1**
Subregion Przedgórze Sudeckie	1	**3**	1	**2**
	2	**0**	2	**1**
	4	**0**	4	**0**
Subregion Dolina Odry Zachód	1	**2**	1	**3**
	3	**2**	3	**2**
	4	**1**	4	**0**
Subregion Wrocław	1	**1**	1	**1**
	2	**2**	2	**1**
	3	**1**	3	**1**
	4	**0**	4	**0**

Źródło: Opracowanie własne

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

5. Koncepcje i rekomendacje dotyczące tworzenia nowych miejsc pracy do obsługi nowotworzonych usług i produktów turystycznych, w tym powstających na potrzeby Mistrzostw Europy 2012

Działalność branży turystycznej w dużej mierze opiera się na bezpośredniej obsłudze klienta. Stąd istotne jest, aby przy tworzeniu nowych usług i produktów turystycznych zapewnić profesjonalnie przygotowaną kadrę. Inwestycje w sektorze turystycznym już realizowane oraz te wynikające z rekomendacji w zakresie rozwoju i tworzenia nowych produktów turystycznych niosą za sobą konieczność zapewnienia odpowiedniej liczby wyszkolonych osób, świadczących usługi turystyczne na optymalnym poziomie. Jest to szczególnie ważne w kontekście organizacji EURO 2012, ze względu na spodziewany zwiększony ruch turystyczny, co dodatkowo wymusza konieczność zwiększenia liczebności kadr. Aby wykorzystać efekt promocyjny wskazanej imprezy niezbędna jest sprawna obsługa turystów, skutkująca w dalszej perspektywie zwiększeniem ruchu turystycznego również po EURO 2012.

Przedstawione poniżej rekomendacje wskazują te sektory gospodarki turystycznej, które wymagają tworzenia nowych miejsc pracy ze względu na zidentyfikowane potrzeby, ale także uwzględniając również potrzeby organizacji EURO 2012.

Rekomendacje dotyczące tworzenia nowych miejsc pracy[72]:

- Do obsługi obiektów noclegowych i gastronomicznych niezbędne jest zapewnienie kucharzy, kelnerów, barmanów, pomocy kuchennej[73]. W hotelach występuje również zapotrzebowanie na stanowisko concierge, którego zadaniem jest obsługa gości w zakresie załatwiania różnych spraw

[72] W załączniku nr 5 w formie tabelarycznej przedstawiono korelacje rekomendacji z celami, działaniami zawartymi w dokumentach strategicznych dotyczących turystyki.
.[73] Patrz tabela nr 6 w raporcie 7B realizowanym w ramach niniejszego raportu.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

związanych z ich pobytem np. rezerwacja biletów, środków transportu, miejsc w restauracji, czy też organizowanie atrakcji i rozrywki w czasie wolnym.

- Rozwój produktów turystycznych w zakresie szeroko rozumianej turystyki zdrowotnej będzie wymagał zapewnienia profesjonalnej obsługi, poprzez menagerów spa, rehabilitantów, kosmetologów, masażystów, specjalistów od różnych technik relaksacji, animatorów turystyki i rekreacji, itd.[74],
- Tworzenie nowych szlaków turystycznych tematycznych będzie wymagało zapewnienia odpowiedniej liczby przewodników zwłaszcza w turystyce kulturowej (powinni oni również zapewniać również usługę edukacyjną obok przewodnickiej)[75].
- Dla prawidłowego rozwoju produktów turystyki aktywnej niezbędne będzie zapewnienie zawodowych instruktorów dla szeregu dyscyplin: instruktorzy narciarstwa zajadowego, biegowego, zimowych sportów ekstremalnych, nordic walking, jazdy konnej, paralotniarstwa, kolarstwa szosowego i górskiego, rekreacji ruchowej, oraz turystyki i sportów ekstremalnych[76].
- Dla sprawnego funkcjonowania informacji i promocji turystycznej oraz sprzedaży usług i produktów turystycznych konieczne jest zwiększenie liczby informatorów turystycznych odpowiednio przygotowanych (także pracowników call center z uprawnieniami kilku kategorii czy klas) oraz specjalistów z zakresu wykorzystania technologii informacyjno – komunikacyjnych

[74] W ramach RPO WD na lata 2007 2013 Podschemat: 1.1D1a "Dotacje inwestycyjne dla MŚP zwiększające atrakcyjność turystyczną regionu (z wykluczeniem projektów z zakresu tworzenia centrów pobytowych EURO 2012) oraz 1.1.D2 „Dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw prowadzących działalność uzdrowiskową zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych" realizuje się wiele projektów związanych z działalnością uzdrowiskową oraz poprawiających zdowie i kondycję (Spa &Wallness).

[75] Zapotrzebowanie na te zawody wynika z inwestycji jakie są realizowane obecnie w ramach środków z UE (załącznik nr 2 niniejszego raportu) oraz z planowanych inwestycji jakie będą realizowane na podstawie rekomendacji opisanych w tabeli nr 8 i 10 niniejszego raportu.

[76] *Ibidem* przypis 64.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

w turystyce (informacja, promocja i sprzedaż za pomocą Internetu, e-usługi, e-marketing)[77].

- Ważnym elementem zapewniającym profesjonalną kadrę powinny być szkolenia w zakresie języków obcych (dostosowanych do rynków migracji turystycznych, w tym niszowych i perspektywicznych) i technik komunikacji z klientem wśród całej kadry turystycznej (szczególnie tej mającej bezpośredni kontakt z klientem) [78],
- Należy zapewnić profesjonalnych organizatorów czasu wolnego zarówno dla dzieci, jak i dorosłych:
  - Kids Entertainer - animator zajmujący się grami i zabawami dla dzieci i młodzieży (najczęściej od 3 do 16 lat),
  - Sport Entertainer - animator organizujący, sędziujący i koordynujący rozrywki sportowe turystów,
  - Show Entertainer - animator zajmujący się wieczornymi występami (np. karaoke, skecze, wybory miss hotelu itp.),
  - All-Round Entertainer - animator pełniący wszystkie powyższe role jednocześnie – wszechstronny[79].
- Istotny dla rozwoju produktów i usług turystycznych jest profesjonalizm kadr zatrudnionych w jednostkach samorządu terytorialnego, stąd ważne jest zapewnienie odpowiednio wykwalifikowanych kadr na stanowiskach odpowiedzialnych za promocję, rozwój turystyki, obsługę informatyczną stron internetowych[80].

[77] Obecnie realizowany jest proces certyfikacji punktów informacji turystycznej (jednym z jednym z głównych elementów profesjonalizacji punktów IT jest zapewnienie odpowiednio przygotowanej kadry).

[78] Jak wskazują badania w dokumencie, *Diagnoza potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego w zakresie hotelarstwa i gastronomii na Dolnym Śląsku*, Dolnośląska Izba Gospodarcza, Regionalną Szkołą Turystyczną w Polanicy Zdroju, Warszawa 2010, sprawne komunikowanie się z klientem oraz znajomość języków obcych jest ważnym czynnikiem wpływającym na profesjonalizm kadr turystycznych.

[79] J. B. Bączek, *,,Animacja czasu wolnego w turystyce. Praktyczny podręcznik dla animatora",* Wyd. Stageman Polska, Warszawa 2009.

[80] Prowadzenie punktów informacji turystycznej oraz promocja oferty turystycznej spoczywa najczęściej na JST stąd ważne jest zapewnienie profesjonalnych kadr. Istotną rolę JST w promowaniu oferty turystycznej zauważa również POT m.in. poprzez ofertę cyklu szkoleń

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

- Rozwojowi produktów i usług turystycznych powinien towarzyszyć wzrost bezpieczeństwa turystów. W związku z tym należy zapewnić odpowiednie kadry utrzymującej porządek i bezpieczeństwo m.in.: Policja, Straż Pożarna, Straż Miejska, WOPR, GOPR. Ważne jest w tym zakresie podnoszenie ich kwalifikacji (również, jeżeli chodzi o znajomości języków obcych)[81].

z marketingowych skierowanych również do pracowników samorządowych, więcej na http://szkolenia.pot.ecorys.pl/index.php/o-projekcie.

[81] Zapewnienie bezpieczeństwa turystom wynika m.in. z trendów w turystyce – jednym z motywów przyjazdu staje się poczucie bezpieczeństwa w miejscu pobytu. Zapewnianie bezpieczeństwa turystom wynika także z regulacji prawnych m.in. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących sie i uprawiających sporty wodne.(Dz. U. Nr 57, poz. 358).

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

6. Model wdrożenia i finansowania oraz kontroli i monitoringu rekomendacji

Udoskonalanie oraz wdrażanie nowych usług i produktów turystycznych jest procesem złożonym i długotrwałym. Wdrażanie rekomendacji w tym zakresie wiąże się z dwoma zasadniczymi elementami, tj. z nawiązaniem stałej współpracy i koordynacji działań pomiędzy podmiotami szeroko rozumianego przemysłu turystycznego oraz zapewnieniem finansowania działań w turystyce.

Sprawne realizowanie działań ujętych w rekomendacjach wymaga powołania zespołu koordynującego wdrażanie rekomendacji, który całościowo obejmie zarządzanie (w tym także odpowiedzialność) nad realizacją zadań w regionie.

Autorzy sugerują, aby w celu integracji działań oraz sprawnego zarządzania wykorzystano zmodyfikowany model systemu kontroli i monitoringu zaprezentowany w Raporcie 3A[82].

Poniżej przedstawiony został model struktury wdrażania rekomendacji, który zdaniem autorów pozwala na efektywne wykorzystanie zgromadzonej w raportach wiedzy o oczekiwanych kierunkach rozwoju sektora gospodarki turystycznej Dolnego Śląska.

[82] http://www.projekt.turystyka.dolnyslask.pl/raporty/3a.pdf.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 9. Model struktury wdrażania rekomendacji w sferze turystyki na Dolnym Śląsku[83].

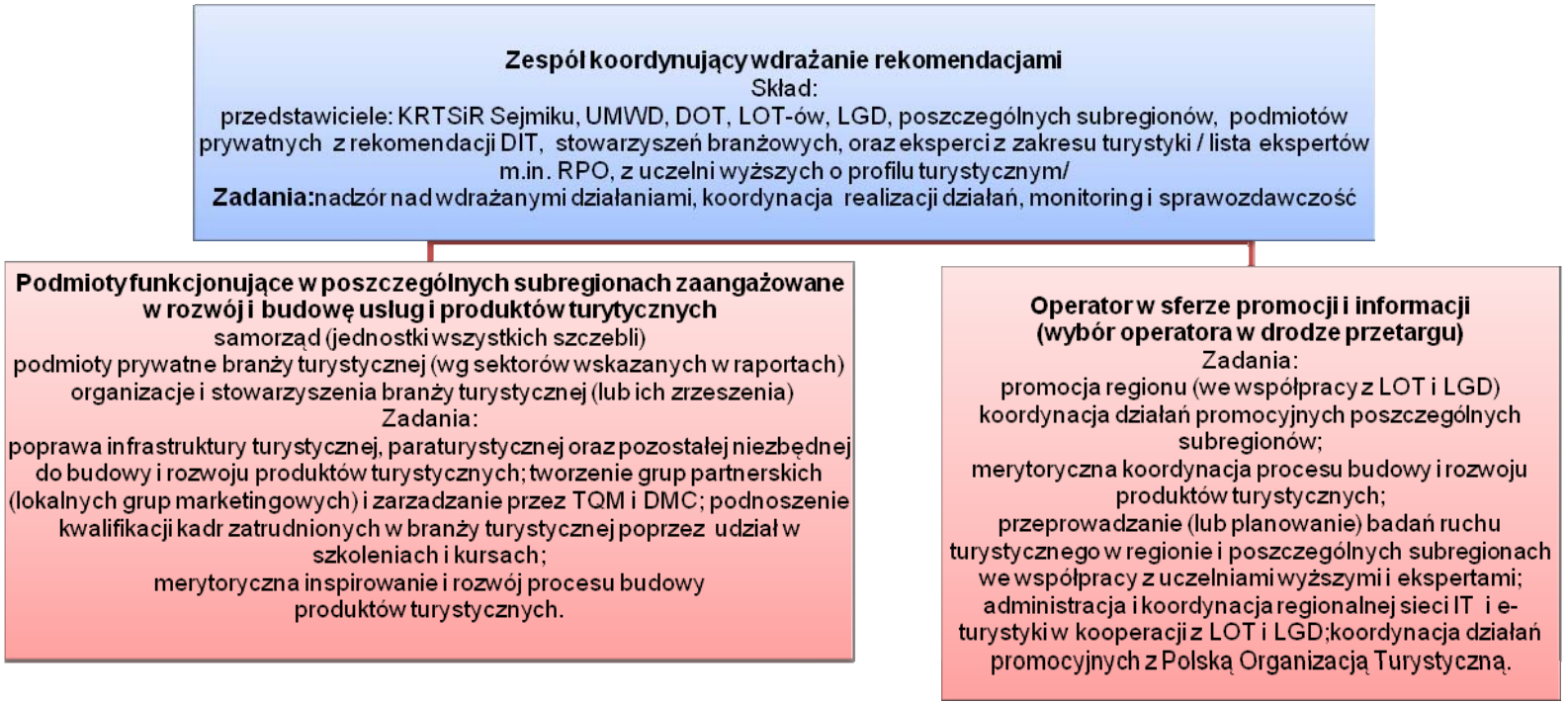

Źródło: Opracowanie własne.

[83] LOT – Lokalna Organizacja Turystyczna; LGD – Lokalna Grupa Działania; TQM – (Total Quality Management) kompleksowe zarządzanie jakością; DMC (Destination management company) zarządzanie profesjonalną obsługą (metoda wykorzystywana zazwyczaj w branży turystycznej).

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 14. Harmonogram wdrażania rekomendacji w sferze turystyki na Dolnym Śląsku.

Zadanie	Termin realizacji
Powołanie Zespołu koordynującego wdrażanie rekomendacji	IV kwartał 2011r
Spotkania robocze omawiające stopień wdrażania rekomendacji	Spotkania powinny odbywać się nie częściej niż raz na kwartał
Ocena wpływu UEFA EURO 2012™ na stan gospodarki turystycznej regionu	I kwartał 2013 r.
Ocena wdrażanych rekomendacji na podstawie raportów sporządzonych przez zespół analityków	I kwartał 2013 r.
Aktualizacja planu wdrażania rekomendacji w oparciu o nową perspektywę finansową UE	III kwartał 2013 r.

Źródło: Opracowanie własne.

Finansowanie rekomendacji

Przedstawione rekomendacje wymagają zaangażowania wielu źródeł finansowania, do których zaliczyć można przede wszystkim:

- środki własne organizacji związanych z branżą turystyczną,
- środki samorządów wszystkich szczebli,
- środki budżetu państwa (np. Środki MKiDN, Narodowy Program Przebudowy Dróg),
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej, w tym szczególnie RPO, POKL,
- partnerstwo publiczno – prywatne,
- środki własne przedsiębiorców branży turystycznej,
- kredyty, pożyczki i poręczenia dla przedsiębiorców (w tym preferencyjne pożyczki realizowane w ramach inicjatywy JEREMIE - działanie 1.3 Regionalnego Programu Operacyjnego dla Dolnego Śląska na lata 2007 – 2013). Poniżej przedstawiona jest lista operatorów udzielających wsparcia przedsiębiorcom na warunkach lepszych niż rynkowe:

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

- **Fundusz Regionu Wałbrzyskiego** z siedzibą przy ul. Limanowskiego 15, 58-300 Wałbrzych - Produkt Finansowy „Pożyczka Globalna dla Funduszu Pożyczkowego", umowa z dnia 07 grudnia 2010 r.,
- **Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych** z siedzibą przy al. Niepodległości 14, 58-100 Świdnica - Produkt Finansowy „Pożyczka Globalna dla Funduszu Pożyczkowego", umowa z dnia 21 grudnia 2010 r.,
- **Fundusz Poręczeń Kredytowych Spółka z o.o. w Jeleniej Górze** z siedzibą przy ul. 1 Maja 27, 58-500 Jelenia Góra - Produkt Finansowy „Reporęczenie dla Funduszu Poręczeniowego", umowa z dnia 21 grudnia 2010 r.,
- **Fundusz Poręczeń Kredytowych Powiatu Dzierżoniowskiego Sp. z o.o.** z siedzibą przy ul. Batalionów Chłopskich 19, 58-200 Dzierżoniów - Produkt Finansowy „Reporęczenie dla Funduszu Poręczeniowego", umowa z dnia 21 grudnia 2010 r.

Przykładowe inne źródła finansowania inwestycji realizowanych przez samorządy:

- Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych (FRIK) – Bank Gospodarstwa Krajowego,
- Kredyty z linii Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu – preferencyjne pożyczki, dotacje, poręczenia.

Poniżej przedstawiona została tabela z dostępnymi funduszami UE na finansowanie projektów o proturystycznym charakterze[84].

[84] W załączniku nr 4 w formie tabelarycznej przedstawiono potencjalne źródła finansowania dla poszczególnych rekomendacji.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 15. Fundusze UE pozwalające na inwestowanie w sektor turystyki na Dolnym Śląsku.

Program / działanie / poddziałanie	Planowane nabory na 2011-2013 r.
Program Operacyjny Kapitał Ludzki (2007-2013)	
Priorytet 6 Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy- projekty konkursowe	**Planowany termin naboru:** • poddziałanie 6.1.1 - od marca 2011 **Alokacja środków** 7 000 000,00 PLN
poddziałanie 6.1.1. Projekt Systemowy – **„Wolontariat Włącz się!"**	**Okres realizacji** 03.2011 - 08.2012 **Alokacja Środków** 5 000 000 PLN
Priorytet 6 Rynek pracy otwarty dla wszystkich Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	**Planowany termin naboru:** • działanie 6.2 - od lutego 2011 (obecnie operatorzy, którzy otrzymali dofinansowanie rozpoczynają realizację projektów. **Alokacja Środków** 17 500 000,00 PLN
Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie. Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe	**Planowany termin naboru:** • poddziałanie 8.1.1 - od lutego 2011(obecnie operatorzy, którzy otrzymali dofinansowanie rozpoczynają realizację projektów.) **Alokacja środków** 36 000 000,00 PLN
Poddziałanie 8.1.1 Projekt Systemowy „**AKADEMIA EURO"**	**Okres realizacji :** 03.2011 – 05.2012 **Alokacja środków** 3 520 859 PLN
Poddziałanie 8.1.2	**Termin naboru** • **Poddziałanie 8.1.2 - od marca 2011**(obecnie operatorzy, którzy otrzymali dofinansowanie rozpoczynają realizację projektów.) **Alokacja środków** **2 000 000,00 PLN**
Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego (2007-2013)	
Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura") 6.2 Turystyka aktywna	**Termin naboru:** 12.2011 **Projekty dotyczące:** modernizacji i budowy infrastruktury turystyki aktywnej **Alokacja środków:** 5 700 000, 00 EUR

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura"). Działanie 6.4 Turystyka kulturowa	**Termin Naboru:** I kwartał 2012 r **Projekty dotyczące:** • upowszechniania informacji o dziedzictwie przeszłości oraz przedsięwzięciach jednostek kultury: tworzenia i upowszechniania baz danych dotyczących twórców, wybitnych dzieł kultury, wydarzeń kulturalnych – i nabór, • doposażenia w sprzęt informatyczny, niezbędny do prawidłowego funkcjonowania instytucji kultury, w tym także oprogramowania komputerowego ułatwiającego ich wewnętrzne zarządzanie – II nabór. **Alokacja Środków:** 4 800 000,00 EUR
Priorytet 6 Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura") Działanie 6.5 Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	**Termin naboru:** I kwartał 2012 r **Projekty dotyczące:** • e - usług w dziedzinie turystyki i kultury– i nabór; • elektronicznych systemów służących bezpieczeństwu turystów- II nabór **Alokacja Środków:** 3 000 000,00 EUR
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (2007-2013)	
Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Nabory ogłasza Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	
Działanie 4.1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju Operacje: - Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, - Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, - Odnowa i rozwój wsi, - Małe Projekty	Nabory ogłaszają poszczególne Lokalne Grupy Działania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ramowego Planu Realizacji RPO WD 2007-2013, Harmonogramu ogłaszania konkursów w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na 2011 r., Harmonogramu naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach działań PROW na lata 2007-2013.

Biorąc pod uwagę wysoki popyt na środki UE, przekraczający wielokrotnie alokację środków w działaniach związanych z rozwojem turystyki w regionie, należy zwiększyć poziom środków na działania związane z turystyką planując alokację w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020. Pozwoli to na sprawniejszy proces podnoszenia konkurencyjności oferty turystycznej Dolnego Śląska.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Realizacja zakresu zadań, jakie przedstawione zostały w rekomendacjach, niesie za sobą ryzyko błędu co do trafności oraz aktualności danej rekomendacji w przyszłości, zwłaszcza, że zmianie podlegają trendy na rynku turystycznym. Zapewnienie sprawnego mechanizmu monitoringu i ewaluacji w pewnym stopniu może wyeliminować te zagrożenia.

Podobnie jak w modelu wdrażania rekomendacji przedstawionym w raporcie 3A[85] należy wykorzystać komitet/zespół, w którego skład weszliby przedstawiciele zainteresowanych stron (KRTSiR Sejmiku, UMWD, DOT, LOT-ów, LGD, poszczególnych subregionów, podmiotów prywatnych z rekomendacji DIT, stowarzyszeń branżowych, oraz eksperci z zakresu turystyki / lista ekspertów m.in. RPO, z uczelni wyższych o profilu turystycznym/).

Dla potrzeb komitetu/zespołu ds. monitoringu i ewaluacji powinien powstać zespół analityków (finansowanie powinno być zapewnione poprzez składki zainteresowanych stron lub powinno być ujęte w budżecie POKL w UMWD) badających wskaźniki określające wdrażanie rekomendacji na rozwój oferty i jakości usług i produktów turystycznych (w tym zapewnienia odpowiedniej jakość kadr). Do analiz służyłyby przede wszystkim wskaźniki makroekonomiczne z regionu oraz badania ruchu turystycznego, określające aktualne trendy w preferencjach turystów, dane z rynku pracy.

Dodatkowo poszczególne komórki w organizacjach turystycznych, samorządach oraz uczelniach i szkołach o profilu turystycznym powinny zbierać i agregować informacje dotyczące realizacji zadań w poszczególnych subregionach. Współpraca to ma mieć charakter sformalizowany poprzez zawieranie umów o współpracy.

Proces monitoringu będzie polegał na:

- zbieraniu danych i informacji,
- analizie danych i informacji,
- przygotowaniu raportów,
- ocenie wyników,
- identyfikacji odchyleń,

[85] http://www.projekt.turystyka.dolnyslask.pl/raporty/3a.pdf.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

- analizie przyczyn odchyleń,
- planowanie korekty.

Rysunek 10. Monitoring i ewaluacja wdrażanych rekomendacji w sferze turystyki na Dolnym Śląsku

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Schemat przedstawiający monitoring i ewaluację

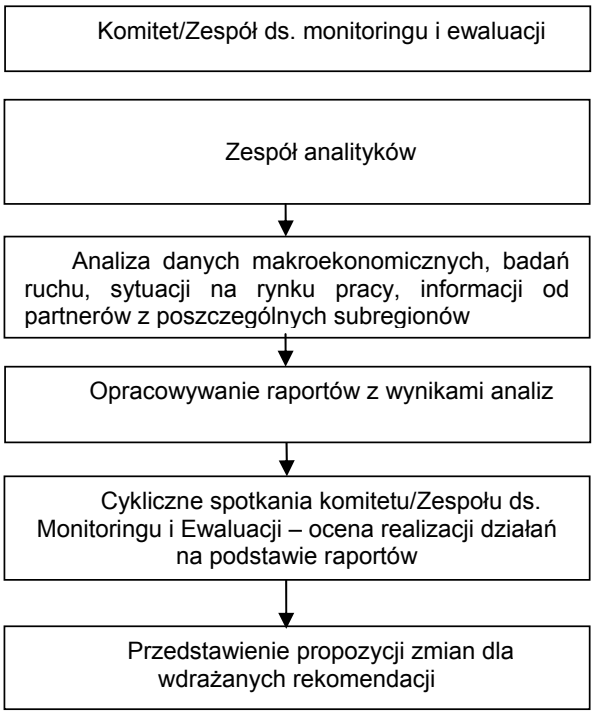

Źródło: Opracowanie własne.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Podsumowanie

Podstawą budowy silnej marki Dolnego Śląska, jako miejsca przyciągającego turystów z kraju i z zagranicy, jest rozwój i tworzenie produktów turystycznych wraz z zapewnieniem odpowiedniej kadry do ich obsługi.

Jak wykazała analiza przeprowadzona w niniejszym raporcie, duża część celów wskazanych w dokumencie APRT jest opóźniona w realizacji, a w przypadku kilku całkowicie zaniechano działania. Jednym z powodów tej sytuacji może być słaby system kontroli i monitoringu, brak mechanizmu rozliczania podmiotów i osób odpowiedzialnych (w tym z Samorządu Województwa) oraz ograniczone (w stosunku do zakresu i skali celów) środki finansowe.

Na rozwój produktów i usług turystycznych duży wpływ miały środki UE w ramach RPO WD, EWT, PROW oraz POKL[86]. Stąd w następnej perspektywie istotna jest kwestia zagwarantowania alokacji środków dedykowanych inwestycjom w turystykę regionu. Dzięki dotacjom możliwe będzie tworzenie rekomendowanych produktów i usług turystycznych w poszczególnych subregionach. Poza środkami finansowymi ważne jest także wsparcie merytoryczne samorządów, podmiotów prywatnych, czy też organizacji działających na rzecz rozwoju turystyki w regionie. Wiodącą rolę w tym zakresie powinien pełnić Samorząd Województwa. Ważnymi elementami wsparcia dla powyższych podmiotów jest m.in. opracowywanie planów i koncepcji rozwoju produktów turystycznych oraz tworzenie wspólnych strategii promocji, a także rzeczywistych i realnych programów wdrożenia z podaniem zakresu zadania, harmonogramu jego realizacji, podmiotów odpowiedzialnych i konkretnego źródła finansowania. Taki model powinien także dotyczyć wdrażania celów Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki.

[86] RPO WD – Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013; EWT – Europejska Współpraca Terytorialna; PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013; POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 – 2013.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rozwój gospodarki turystycznej regionu nie może być sprawnie realizowany bez zapewnienia szerokiej gamy specjalistów zatrudnionych m.in. w obiektach noclegowych i gastronomicznych, atrakcjach turystycznych, informacji turystycznej, oraz administracji państwowej i samorządowej na stanowiskach odpowiedzialnych za rozwój gospodarki turystycznej. Potrzebni będą zarówno specjaliści posiadający wykształcenie zawodowe (na niższych szczeblach), technicy, a także z wyższym wykształceniem kierunkowym (zajmujący wyższe szczeble). Nowoczesna gospodarka turystyczna bazująca na innowacyjnych pomysłach potrzebuje także wyższej klasy menadżerów (także absolwentów studiów MBA w turystyce, podczas których mają możliwość współpracy z zagranicznymi partnerami zdobywają cenną wiedzę praktyczną).

Nieodłącznym elementem w zakresie zapewniania odpowiedniej ilości i jakości kadr powinna być polityka równych szans rozumiana, jako eliminowanie wszelkich dyskryminacji przy zatrudnianiu osób szczególnie z uwzględnieniem równego statusu kobiet i mężczyzn.

Optymalna oferta usług i produktów turystycznych z zapewnieniem profesjonalnej i pełnej obsługi w kontekście EURO 2012 może stać się szansą na przyspieszenie rozwoju gospodarki turystycznej wpływającej na rozwój całego regionu (w tym dziedzin powiązanych).

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Bibliografia

1. „Kierunki rozwoju turystyki do 2015 roku", Warszawa 2008.
2. *„Koncepcja Rozwoju Subregionalnych Produktów Turystycznych Ziemi Kłodzkiej".*
3. „*Marketingowa Strategia Polski w sektorze turystyki na lata 2008-2015*", Warszawa 2008.
4. A. Raszkowski, M. Zbadyński, „*Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego „Karkonosze i Góry Izerskie*"", Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Jelenia Góra 2008.
5. A. Raszkowski, M. Zbadyński, A. Walicki, „*Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Subregionu „Pogórza Kaczawskiego"",* Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Jelenia Góra 2008.
6. A. Raszkowski, M. Zbadyński, M. Fruba, „*Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Subregionu „Nys-Kwisa-Bóbr"*", Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Jelenia Góra 2008.
7. A. Raszkowski, M. Zbadyński, O. Danko, A. Walicki, „*Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego „Borów Dolnośląskich"*" ,Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Jelenia Góra 2009.
8. A.Ruszlewicz, P. Antoniewicz, Ł. Żuber, B. Marcak wraz z zespołem, Lokalna *Strategia Rozwoju Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Wzgórz Trzebnickich, 2009.*
9. Business Mobility International Spółka z o.o. na zlecenie Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej, „*Strategia Rozwoju Turystyki w gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"",* Poznań 2009.
10. E. Baran, M. Kowalczyk, K. Matijczak, A. Krok, R. Kropiwnicki, M. Kupaj, J. Rabczenko, „*Strategia Subregionu Sowiogórskiego. Koncepcja rozwoju*

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

subregionalnego produktu turystycznego.", Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG" S.A.

11. J. B. Bączek: Animacja czasu wolnego w turystyce. Praktyczny podręcznik dla animatora. Wyd. Stageman Polska, Warszawa 2009.

12. K. Kobielska, E. Nawrocka, P. Gryzel, P. Kieruzal, P. Wojcieszak, *„Koncepcja Subregionalnego produktu turystycznego Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy"*, Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego,

13. Ł. Żuber (red), praca zbiorowa, *Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Wrzosowa Kraina", 2008r.*

14. M. Viridiana R. Dudzik z zespołem, „Koncepcja Rozwoju Turystyki Aktywnej na Dolnym Śląsku - Zadania operacyjne wraz z harmonogramem realizacji, źródeł finansowania oraz jednostek odpowiedzialnych za realizację".

15. Open Mind Researches Centre Ł. H., *„Koncepcja założeń prawnych, merytorycznych, organizacyjnych i technicznych systemów internetowych promocji i sprzedaży on – line oferty agro i ekoturystycznej na poziomie regionalnym*", 2009r.

16. Polska Agencja Rozwoju Turystyki S.A., Aktualizacja Programu Rozwoju Turystki dla Województwa Dolnośląskiego", Warszawa 2009.

17. W. Fedyk (red.), A. Wilk, A. Paculа, *„Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013*" Tom II, Rozdział XIV.5., *Analiza EURO 2012 w kontekście rozwoju turystyki we Wrocławiu*.

18. W. Fedyk, A. Dołęga, P. Pęgowska, M. Zawiła-Piłat, K. Smolnicki, S. Lubaczewska, M. Leśniak-Johann, P. Antoniewicz, *„Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego „Kraina Grądów Odrzańskich"",* Wrocław 2008, Dolnośląska Organizacja Turystyczna oraz Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, Wrocław 2008

19. W. Fedyk, A. Dołęga, P. Pęgowska, oraz eksperci zewnętrzni M. Zawiła-Piłat, Ł. Haromszeki, A. Wilk, *„Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego „Ślęża"* Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Wrocław 2009.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

20. W.Fedyk, A.Dołega - Subregionalne, sieciowe produkty turystyczne Dolnego Śląska, w: Rola turystyki w gospodarce regionu, vol. II Usługi turystyczne jako podstawa gospodarki turystycznej, red. J.Marak, J.Wyrzykowski, Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu, Wrocław 2009r.

21. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, „Studium Systemu Turystki i Rekreacji Rowerowej Województwa Dolnośląskiego", Wrocław, październik 2006.

22. Załącznik nr 1 do uchwały nr2/XXI/2003 Konferencji Krajowej Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa z dnia 20października 2003r. w sprawie zmiany statutu, „*Statut Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa*".

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Strony internetowe

www.ekspert.turystyka.pl/pliki/subregionalne_sieciowe_produkty_turystyczne_na_dolnym_slasku.pdf
www.euroregionglacensis.ng.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=105:trasy-rowerowe&catid=66:projekty-wasne&Itemid=103
www.euroregion-nysa.pl
www.fundacja-pcb.org
www.geogr.uni.wroc.pl/wydawnictwa/rozprawy_09.pdf
www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/EWT/Czechy/DOKUMENTY/DOKUMENTY_PROGRAMOWE/karta_2_2_4.pdf
www.umwd.dolnyslask.pl/ewt/wspolpraca-transgraniczna/dolny-slask-czechy/realizowane-projekty/
www.umwd.dolnyslask.pl/ewt/wspolpraca-transgraniczna/saksonia/realizowane-projekty/
www.pot.gov.pl
www.produktyregionalne.org
www.rpo.dolnyslask.pl/index.php?id=424
www.projekt.turystyka.dolnyslask.pl/
www.turystyka.dolnyslask.pl/content/view/629/555/lang,polish/
www.turystyka.dolnyslask.pl/content/view/745/558/lang,polish
http://uzdrowiskowydolnyslask.pl/
http://szkolenia.pot.ecorys.pl/

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Spis tabel

Tabela 1. Ocena pod względem ilościowym i jakościowym stanu wdrażania i realizacji celów dokumentu: Aktualizacja Programu Rozwoju Turystki dla Województwa Dolnośląskiego wg Priorytetu 1. „Rozwój produktów"..... 9
Tabela 2. Zestawienie ilościowe wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE..... 31
Tabela 3. Zestawienie ilościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych w Województwie Dolnośląskim poza systemem subregionalnym z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE..... 42
Tabela 4. Zestawienie ilościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013, Polska - Czechy 2007-2013 na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach..... 46
Tabela 10. Rekomendacje dla poszczególnych subregionów Dolnego Śląska, których realizacja przyczyni się do rozwoju usług i produktów turystycznych. 80
Tabela 11. Łączna liczba rekomendacji w poszczególnych subregionach. 105
Tabela 12. Rekomendacje w zakresie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w subregionach Dolnego Śląska w perspektywie 3 i 5 lat w świetle badań ankietowych..... 108
Tabela 13. Łączna liczba rekomendacji w poszczególnych subregionach. 122
Tabela 14. Harmonogram wdrażania rekomendacji w sferze turystyki na Dolnym Śląsku..... 130
Tabela 15. Fundusze UE pozwalające na inwestowanie w sektor turystyki na Dolnym Śląsku..... 132

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabele w załączniku na 2.

Tabela1. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach RPO WD..... 160
Tabela 2 Stan ilościowo-jakościowy wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych w Województwie Dolnośląskim przez Gminy poza systemem subregionalnym z uwzględnieniem uzyskanych inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE..... 237
Tabela 3. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania ARRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013, Polska - Czechy 2007-2013 na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach..... 239
Tabela 4. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w zakresie turystyki na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach. 263
Tabela 5. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach na terenie Dolnego Śląska..... 288
Tabela 6. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI oraz Priorytet VIII na terenie Dolnego Śląska. 303

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabele w załączniku na 3.

Tabela 1. Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu..... 307

Tabele w załączniku na 4.

Tabela 1. Potencjalne źródła finansowania rekomendacji 337

Tabele w załączniku na 5.

Tabela 1. Korelacja rekomendacji z priorytetami, działaniami zapisanym i w dokumentach strategicznych..... 356

Spis rysunków

Rysunek 1. Zestawienie ilościowe wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE..... 33
Rysunek 2. Zestawienie ilościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych w Województwie Dolnośląskim poza systemem subregionalnym z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE..... 44
Rysunek 3. Zestawienie ilościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013, Polska - Czechy 2007-2013 na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach..... 48

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Rysunek 4. Zestawienie ilościowe-jakościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w zakresie turystyki na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach. 53
Rysunek 5. Zestawienie ilościowe-jakościowe wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w zakresie turystyki na tle gmin Dolnego Śląska poza Subregionami. ... 59
Rysunek 6. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach w zakresie turystyki na tle obszarów realizacji projektów na Dolnym Śląsku na tle Subregionów. 64
Rysunek 7. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI i VIII w zakresie turystyki na tle obszarów realizacji projektów na Dolnym Śląsku na tle Subregionów..
..... 67
Rysunek 8. Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu. 74
Rysunek 9. Model struktury wdrażania rekomendacji w sferze turystyki na Dolnym Śląsku 129
Rysunek 10. Monitoring i ewaluacja wdrażanych rekomendacji w sferze turystyki na Dolnym Śląsku 135

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Załącznik nr 1 – wyniki panelu dyskusyjnego ekspertów z poszczególnych sektorów regionalnej gospodarki turystycznej.

Panel dyskusyjny zorganizowany był na potrzeby opracowania raportu pn. **„Rekomendacje dotyczące tworzenia i rozwoju nowych produktów turystycznych oraz miejsc pracy dla K i M w kontekście EURO 2012".** Niniejszy raport wpisuje się w komponent 5 projektu **„Badanie potencjału istniejących i rozwoju nowych produktów turystycznych w kontekście Mistrzostw Europy 2012 i ich wpływ na gospodarkę lokalną".**

Tematem Panelu były trzy kluczowe zagadnienia:

1. **Dyskusja dotycząca form wsparcia merytorycznego i finansowego rozwoju usług i produktów turystycznych w poszczególnych subregionach turystycznych Dolnego Śląska.**
2. **Dyskusja mająca na celu przedstawienie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w subregionach w perspektywie 3 i 5 lat.**
3. **Dyskusja dotycząca tworzenia nowych miejsc pracy do obsługi nowoutworzonych usług i produktów turystycznych (w tym powstających na potrzeby Euro 2012).**

Uczestnicy Panelu:

1. Prof. zw. dr hab. Jerzy Wyrzykowski (Uniwersytet Wrocławski, Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu) – twórca regionalnego systemu wyższej edukacji turystycznej i strategii rozwoju turystyki,
2. Prof. nadz. dr hab. Mieczysław Morawski (Uniwersytet Ekonomiczny, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu) - wybitny specjalista w zakresie przedsiębiorczości turystycznej,
3. Sylwia Lasota (przedstawicielka Dolnośląskiej Izby Gospodarczej) - Koordynator i twórca polskich i międzynarodowych projektów realizowanych

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

ze środków EFS, UKIE oraz projektów z zakresu doskonalenia zawodowego realizowanych przy współpracy z Fundacją Batorego,

4. Andrzej Jaworski – (Przedstawiciel Dolnośląskiej Izby Turystyki) – prezes DIT w latach 1995 – 2005, właściciel biura podróży,
5. Patryk Wild - wiceprzewodniczący Komisji Rozwoju Turystyki, Rekreacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego,
6. Jerzy Terlecki - Burmistrz Polanicy Zdroju, Członek Zarządu Stowarzyszenia Gmin Ziemi Kłodzkiej,
7. Dr Wojciech Biliński - Dyrektor Wydziału Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego,
8. Piotr Wnukowicz - Kierownik projektu,
9. Dr Robert Kropiwnicki - Dyrektor Zarządzający w Agencji Rozwoju Regionalnego „ARLEG" S.A. (moderator spotkania)
10. Szymon Hnat – Konsultant w Agencji Rozwoju Regionalnego „ARLEG" S.A.
11. Agnieszka Młynarczyk - Konsultant w Agencji Rozwoju Regionalnego „ARLEG" S.A.

Poniżej przedstawione zostaną rekomendacje/wnioski w trzech powyższych zagadnieniach:

Formy wsparcia merytorycznego i finansowego rozwoju usług i produktów turystycznych w poszczególnych subregionach turystycznych Dolnego Śląska.

1. W rozwoju usług i produktów turystycznych należy iść w kierunku specjalizacji i profilowania (obecny turysta ma coraz większe wymagania i często interesują go niszowe produkty turystyczne). Przy rozdzielaniu środków finansowych preferencyjnie powinny być traktowane projekty profilowane oraz te w formule zintegrowanej sieciowej w partnerstwach lokalnych (LOT, LGD, grupy marketingowe, klastry, konsorcja produktowe.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

2. Należy stale poprawiać dostępność komunikacyjną poszczególnych subregionów, w tym sieci o charakterze turystycznym (odrębny priorytet wsparcia ze środków UE i budżetu Samorządu Województwa).
3. Dla zapewnienia specjalistycznych usług i produktów turystycznych niezbędne są pilne działania poprawiające profesjonalizm kadr turystycznych, zapewniające jakość usług, dobrą informację i promocję turystyczną (również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno- komunikacyjnych).
4. Dla sprawnego rozwoju usług i produktów turystycznych niezbędne są działania skierowane na zacieśnianie współpracy międzygminnej, a także budowanie systemów kooperacji przedsiębiorców (konsorcja produktowe, zrzeszenia, klastry, LOT-y, z MSP, LGD, grupy marketingowe),
5. W związku z tym, że obecny turysta jest bardziej mobilny, należy różnicować przestrzennie i typologicznie ofertę turystyczną w poszczególnych gminach (tak, aby poszczególne atrakcje czy produkty turystyczne nie były identyczne, ale wzajemnie się uzupełniały i tworzyły sieci),
6. Należy rozwijać infrastrukturę do uprawiania form aktywności ruchowej w turystyce pieszej, w tym m.in. w nordic walking wraz z organizacją imprez w tej dyscyplinie.
7. Należy rozwijać formy turystyki związane z poprawą zdrowia, urody czy kondycji (spa&wellness, zabiegi zdrowotne, kontakt z wodą itp. Oraz formy wysoko wyspecjalizowanych usług med-tours). Turyści z zagranicy chętnie korzystają z usług prozdrowotnych w naszym regionie stąd istotne jest ich dalsze rozbudowywanie.
8. Aby poprawić rozpoznawalność produktów turystycznych w poszczególnych subregionach, konieczne są stałe akcje promocyjne realizowane przez podmioty w subregionie oraz wspólnie ze środków, w partnerstwie i pod auspicjami) z Samorządem Województwa.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

9. Wśród przedsiębiorców z branży turystycznej występuje duże zapotrzebowanie na inwestycje, o czym mogą świadczyć kwoty, jakie wynikały ze złożonych wniosków, które wielokrotnie przewyższały alokacje w poszczególnych działaniach. Istnieje zatem konieczność zdecydowanego zwiększania alokacji środków na działania wspierające sektor gospodarki turystycznej, w kolejnym okresie programowania wsparcia.
10. W przyszłych naborach (w ramach nowej perspektywy finansowej) w stosunku do inwestycji w turystykę, należy sprecyzować lub wyeliminować kryterium innowacyjności tak, aby projekty pro turystyczne były uznawane za innowacyjne, bo takie są z istoty ich budowania. Należy dążyć do eliminowania takich sytuacji, jaka miała miejsce w ramach schematu 1.1.E RPO WD, w którym jednym z kryteriów było wykazanie, że projekt jest innowacyjny (za spełnienie kryterium otrzymywało się dodatkowe punkty), co stawiało projekt z zakresu turystyki w gorszej sytuacji.
11. W ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014 – 2020 prawdopodobnie zmienią się zasady rozdziału pieniędzy dla przedsiębiorców. Większa kwota będzie przeznaczona na instrumenty odnawialne (pożyczki, poręczenia itp.). w związku z tym należy rozważyć możliwość utworzenia przez Samorząd Województwa preferencyjnego funduszu pożyczkowego i doręczeniowego dedykowanego podmiotom gospodarczym z rynku turystycznego.
12. Konieczne są działania skierowane na rozbudowę i scalanie technologiczne informacji turystycznej w regionie, zarówno w zakresie infrastruktury (również wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych), jak i zapewnienia profesjonalnej kadry. Oczekiwane i pożądane jest pilne wdrożenie koncepcji e-turystyki na Dolnym Śląsku, w tym z wykorzystaniem środków Samorządu Województwa.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

13. Promocja firm turystycznych na rynkach zagranicznych powinna przebiegać we współpracy z jednostkami 3-stopniowego systemu promocji w Polsce (Regionalną Organizacją Turystyczną, Lokalną Organizacją Turystyczną i Polską Organizacją Turystyczną) oraz innymi grupami interesów proturystycznych (konsorcja produktowe, zrzeszenia, klastry, LGD, grupy marketingowe).
14. Rozwój usług i produktów turystycznych w dużej mierze uzależniony jest od zapewnienia profesjonalnej kadry, stąd istotna jest współpraca szkół oraz uczelni z podmiotami rynku turystycznego (samorządy, przedsiębiorcy, organizacje turystyczne) w sferze dostosowania programów nauczania do potrzeb rynku turystycznego, zapewniania praktycznej nauki zawodu (staże, praktyki, warsztaty) w gospodarce turystycznej, prowadzenia badań losów absolwentów kierunków turystycznych i zapotrzebowania rynkowego na typy kadr. Jest to ważne w kontekście zmian prawnych dających większą swobodę szkołom i uczelniom w zakresie tworzenia ram kwalifikacyjnych, kierunków nauczania czy kompetencji (ważne jest dostosowanie kształcenia do rzeczywistych potrzeb rynku).
15. W dokumentach strategicznych województwa dolnośląskiego należy kłaść większy nacisk na rozwój turystyki rozumianej, jako jeden z głównych motorów napędowych gospodarki regionu. Powinny one określać m.in. produkty turystyczne oraz obszary, na których mają być one rozwijane, dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju, ukazywać narzędzia realizacji i partnerów oraz wskazywać źródła finansowania i terminy oczekiwanego wdrożenia. Ważną kwestią w tym zakresie jest ich aktualizacja tak, aby mogły być realnym narzędziem wspomagającym podejmowanie decyzji o kierunkach rozwoju turystyki.
16. Niezbędne są stałe, cykliczne działania monitorujące ruch turystyczny w regionie (również na poziomie subregionalnym i powiatowym), realizowane poprzez metodologicznie prowadzone badania we współpracy

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Samorządu Województwa (finansowanie) z wyspecjalizowanymi placówkami badawczymi oraz wyższymi uczelniami, w tym prowadzącymi kierunki specjalizacji turystycznych (projektowanie i realizacja badań opracowanie wyników). Dzięki wynikom badań będzie można weryfikować kierunki rozwoju turystyki określone w dokumentach strategicznych (wyniki badań będą także zwiększały skuteczność działań promocyjnych oraz posłużą, jako narzędzie dla szkół i uczelni w zakresie otwierania nowych kierunków czy specjalności w kształceniu kadr turystycznych).

17. W celu zwiększenia konkurencyjności i rozpoznawalności Dolnego Śląska na rynkach turystycznych należy intensywnie rozwijać produkty turystyczne „flagowe" bazujące na unikatowych na skalę europejską czy światową walorach turystycznych (w tym marki produktów subregionalnych) w korelacji z aktualnymi kierunkami promocji Polski.
18. Należy rozwijać wszystkie formy turystyki w subregionach, która może przyczynić się do ograniczenia zjawiska sezonowości, w tym te formy ruchu turystycznego, które wskazują największą dynamikę wzrostu (np. turystykę biznesową, a przede wszystkim kongresową i konferencyjną).
19. Inwestycje pro turystyczne realizowane przez samorządy poza zaspakajaniem potrzeb turystów i mieszkańców powinny stymulować inwestycje podmiotów prywatnych sektora gospodarki turystycznej,
20. Należy w dalszym ciągu przeznaczać zdecydowanie większe środki finansowe z POKL na kształcenie kadr turystycznych w regionie, w tym postulowane jest stworzenie odrębnego priorytetu wsparcia w nowym okresie programowania oraz powołanie odrębnej grupy ekspertów posiadających stosowne kwalifikacje do oceny wniosków aplikacyjnych w sferze turystyki.
21. Należy rozwijać produkty z zakresu turystyki kulturowej wzbogacone o element edukacyjny, turystyki archeologicznej, historycznej, etnicznej, poprzemysłowej, militarnej oraz kulinarnej, a także liniowe produkty

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

turystyczne oparte o szlaki tematyczne prezentujące dziedzictwo kulturowe regionu.

22. Region posiada również duży potencjał dla rozwoju turystyki aktywnej, bliskiej turystyce zdrowotnej. Istotny jest dalszy rozwój oferty rekreacyjno - sportowej. Należy także rozwijać ofertę wędrówek pieszych i rowerowych, narciarstwa, sportów wodnych czy też kolarstwa górskiego, a także sportów ekstremalnych, wraz ze stosownymi inwestycjami w towarzyszącą tym formom turystyki infrastrukturę. Te formy inwestycji powinny być traktowane priorytetowo w systemach dotacji ze środków budżetowych lub samorządowych w regionie.
23. Pewien potencjał do rozwoju produktów ma turystyka tranzytowa. Dolny Śląsk położony jest na skrzyżowaniu głównych tras tranzytowych w związku z tym należy budować ofertę w oparciu o sieć głównych tras regionu (przede wszystkim autostrada A4). Niezbędne są działania przyczyniające się do budowy niezbędnej infrastruktury wzdłuż tras (motele, punkty obsługi itp.) oraz oznakowania przedstawiającego najbliższe atrakcje turystyczne.
24. Należy rozwijać produkty powiązane z krótkoterminowymi wyjazdami (np. weekendowymi), w tym szczególnie w oparciu o walory krajoznawcze (np. programy zwiedzania) i wypoczynkowe (odpoczynek na łonie natury).
25. Należy rozwijać różne formy ekoturystyki lansowanej, jako filozofia podejścia do środowiska (chęci obcowania z nim); należy budować warunki podnoszenia jakości i różnorodności oferty agroturystycznej w regionie w kooperacji Samorządu Województwa z LGD, grupami marketingowymi i produktowymi, klastrami na obszarach wiejskich.
26. Należy inwestować w produkty związane z potrzebami turystów młodych (młodzież). Obecnie zauważalny jest trend spadkowy zainteresowania przyjazdami na Dolny Śląsk turystów młodych, w tym m.in. pochodzących z Niemiec. Należy odwrócić ten trend, poprzez działania promocyjne, wymianę młodzieży, clubbing itp., z wykorzystaniem

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

np. współpracy w ramach regionów partnerskich Samorządu Województwa czy regionów i miast partnerskich jednostek samorządu terytorialnego.

27. Należy zmniejszać ograniczenia biurokratyczne ograniczające ruch autokarowy z zagranicy (obecnie przewoźnicy zagraniczni zobowiązani są do wykonania szeregu czynności: rejestracja, prowadzenie statystyk itd.), w tym tworzyć mechanizmy zachęt dla firm transportowych do intensyfikacji przewozów turystycznych do regionu.
28. Należy doprowadzać do integracji biletów na atrakcje turystyczne (w tym szczególnie w placówkach podległych Samorządowi Województwa lub wspieranych środkami samorządowymi) oraz podjęcie działań zmierzających do integracji systemów sprzedaży biletów na różne obiekty infrastruktury np. wspólny bilet na wyciągi narciarskie.
29. Należy opracować efektywny system kontroli „*szarej strefy"* w turystyce, aby ograniczyć działania nieuczciwych przedsiębiorców, którzy zakłócają zdrową konkurencję oraz skutecznie egzekwować obowiązujące normy prawa w tej materii, m.in. poprzez wzmocnienie kadrowe właściwych wydziałów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, zawarcia celowych porozumień ze służbami kontroli: Policji, PIH, UOKIK, straży miejskich, itp.
30. Przy opracowywaniu folderów promocyjnych należy dbać o rzetelność danych, np. podawać dane obiektów zgodnie z ich systemowo – ustawową kategoryzacją, warunkując m.in. przyznawanie dotacji ze środków samorządowych spełnieniem tego warunku formalnego przed podmioty promowane.
31. Zachowanie konkurencyjności regionu w globalizującym się świecie wymaga współpracy ponadregionalnej. Należy dążyć do opracowania wspólnej oferty turystycznej wraz z Czechami i Saksonią oraz ewentualnie Austrią, a także dążyć do scalenia sieci informacji turystycznej w obszarach trans granicznych, z wykorzystaniem wsparcia z funduszy UE,

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

32. Należy zapewnić finansowanie działań związanych z dostosowaniem atrakcji turystycznych oraz publicznej (samorządowej) infrastruktury turystycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
33. Konieczne jest zwiększanie budżetu wydziałów właściwych ds. turystyki w Samorządzie Województwa przeznaczanych na wsparcie organizacji działających na rzecz rozwoju i promocji turystyki w regionie, na zadania skorelowane z regionalną strategią turystyki oraz aktualnymi trendami na rynku turystycznym w sferze turystyki przyjazdowej.
34. Oczekiwane jest przez gospodarkę turystyczną w regionie rzeczywiste wdrażanie przez Samorząd Województwa projektów wskazanych w Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego wraz z corocznym monitoringiem skuteczności i efektywności podejmowanych działań.

Tworzenie nowych usług i produktów turystycznych w subregionach turystycznych Dolnego Śląska w perspektywie 3 i 5 lat.

1. Oczekiwane tworzenie nowych typów infrastruktury dla uprawiania form aktywnej rekreacji, turystyki i sportu dla niszowych grup, m.in. torów wrotkarskich do uprawiania wrotkarstwa, rolkarstwa, sky parków, ścieżek treningowych (oraz organizacja imprez związanych z uprawianiem tej dyscypliny).
2. Należy dążyć do wdrażania technologii komunikacyjno – informacyjnych usług i produktów turystycznych, w tym z wykorzystaniem koncepcji e-turystyki na Dolnym Śląsku,
3. Należy tworzyć produkty tematyczne oraz niszowe skierowane dla wąskich grup turystów, w tym m.in. ekstremalne sporty zimowe, kolarstwo górskie, pakiety edukacyjne na temat obiektów poprzemysłowych i militarnych (dla pasjonatów), szlaki kulinarne itp.
4. W trendach światowych istnieje forma turystyki polegająca na wymianie mieszkań/domów. Osoby z różnych części świata, poprzez portale

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

społecznościowe, nawiązują kontakt ze sobą, co w konsekwencji doprowadza do wymiany mieszkania na czas urlopu. Należy rozważyć stworzenie takiego portalu regionalnego wspierającego komercjalizację turystyczną licznych w regionie kwater prywatnych i obiektów noclegowych, pozostających poza ewidencją ustawową.

5. W oparciu o bogate walory przyrodnicze należy rozwijać turystykę edukacyjną i ekologiczną, w tym poprzez tworzenie ścieżek przyrodniczych oraz edukacyjnych, organizację imprez i promocję zrównoważonego rozwoju (np. regionalne targi turystyki ekologicznej) oraz szkolenia kadr wyspecjalizowanych pilotów i przewodników.
6. Należy budować produkty turystyczne wykorzystujące obiekty militarne, poprzez szersze udostępnianie turystyczne tego typu obiektów (inwestycje w renowacje i przystosowanie) i ich promocję oraz szkolenia kadr wyspecjalizowanych przewodników zakładowych (w danym obiekcie).
7. Jako uzupełnienie katalogu regionalnych atrakcji turystycznych należy organizować i wspierać finansowo grupy rekonstrukcyjne (przedstawiające dawne bitwy i wydarzenia historyczne) oraz wzmocnić działania promujące tego typu imprezy.
8. Należy rozwijać produkty związane z pamiątkarstwem regionalnym, w tym poprzez budowanie systemu sprzedaży pamiątek z wykorzystaniem punktów IT oraz mechanizmów wsparcia finansowego na tworzenie spółdzielni i klastrów oraz poprzez szkolenie dotowane z POKL w zanikających zawodach rękodzielniczych i pamiątkarstwie.
9. Należy budować produkty turystyczne w oparciu o historię poprzemysłową regionu (Dolny Śląsk jako kolebka przemysłu) – również funkcja edukacyjna poprzez szersze udostępnianie turystyczne obiektów (inwestycje w renowacje i przystosowanie) ich promocję oraz szkolenia kadr wyspecjalizowanych przewodników zakładowych (w danym obiekcie).

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tworzenie nowych miejsc pracy do obsługi nowoutworzonych usług i produktów turystycznych (w tym powstających na potrzeby Euro 2012).

1. Należy zapewnić odpowiednią ilość kadr dla sektora obiektów hotelarskich (w tym kucharzy, kelnerów, pomocy kuchennej oraz pozostałego personelu hotelowego (concierge), poprzez wsparcie edukacji systemu wyspecjalizowanych szkół pomaturalnych w regionie oraz system dotacji na praktyczne szkolenia zawodowe w POKL.
2. Tworzenie się dużej ilości ośrodków spa wymaga zapewnienia odpowiedniej kadry np. menagerów spa, których szkolenie powinno być objęte wsparciem przez właściwe wydziały ds. edukacji Samorządu Województwa oraz realizowane przez wyspecjalizowane podmioty w kooperacji z przedsiębiorcami turystycznymi z rynku med-tours.
3. Należy zapewnić przewodników turystycznych specjalizujących się w turystyce kulturowej oraz turystyce w obiektach poprzemysłowych, tym doprowadzić także do poszerzenia liczby instytucji szkolących oraz podnieść jakość szkolenia, m.in. poprzez okresowe kursy uruchamiane przez Samorząd Województwa ze środków budżetowych lub dotacji UE-POKL.
4. Należy zapewnić instruktorów rekreacji ruchowej, czy też turystyki kwalifikowanej, dokonując m.in. korelacji merytorycznej i instytucjonalnej ze szkoleniami kadr instruktorów dyscyplin sportowych prowadzonych w ramach ustawy o kulturze fizycznej, np. poprzez Dolnośląską Federację Sportów i okręgowe związki sportowe.
5. Należy zapewnić kadrę specjalistów wdrażających technologie informacyjno - komunikacyjne w turystyce, zgodnie ze zdiagnozowanym zapotrzebowaniem, w oparciu o okresowe kursy pod auspicjami Samorządu Województwa, oraz z wykorzystaniem stworzonych systemów e-lerningowych i systemów ITS (samokształcenia).
6. W ramach naborów projektów szkoleniowych ze środków POKL należy weryfikować, czy nie powielają się zakresy szkoleń oraz czy zachowane są

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

standardy merytoryczne (minima programowe) i jakość edukacji, a także czy zapewniana jest wykwalifikowana kadra trenerów z udokumentowanymi kwalifikacjami (np. poprzez wprowadzenie opiniowania takich projektów przez uczelnie wyższe i branżowych ekspertów w składzie KOP).

7. Niezbędne jest zapewnienie menagerów produktu turystycznego (touroperatorów), którzy zajmowaliby się kompleksowym dopasowywaniem oferty do indywidualnych potrzeb turysty/turystów), poprzez tworzenie korpusu kadr menadżerów oraz specjalistyczne szkolenia na poziomie MBA.
8. W punktach Informacji Turystycznej należy zapewnić profesjonalnych informatorów, z obowiązującymi mechanizmami podnoszenia klas zawodowych (I-III), w oparciu o zestandaryzowane szkolenia i system egzaminacyjny.
9. Należy zapewnić profesjonalnych animatorów czasu wolnego, poprzez system zestandaryzowanego szkolenia oraz staży w przedsiębiorstwach turystycznych w formie dotowanych kursów dla absolwentów kierunków turystycznych w szkołach średnich i wyższych.
10. Należy tworzyć banki danych o pracownikach (i studentach kierunków turystycznych) sektora turystycznego, szczególnie uzdolnionych i kompetentnych, zapewniając jednocześnie wymianę informacji między UM, uczelniami, samorządami i przedsiębiorstwami.
11. UM powinien inicjować kontakty między uczelniami i firmami pod kątem dopasowania do potrzeb rynkowych,
12. Trzeba zorganizować konferencję (lub ich cykl) poświęconą zasobom ludzkim w turystyce na Dolnym Śląsku, dotyczącą potrzeb w zakresie zawodów, wiedzy i umiejętności, rozwoju zawodowego, czynników sukcesu w tym sektorze, prognozom nowych zawodów itd. pod patronatem UM i z udziałem zainteresowanych podmiotów.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

13. Należy budować system doradztwa zawodowego dla pracowników sektora, chcących rozwijać swoje kwalifikacje.
14. Należy propagować sukcesy polskich pracowników sektora turystycznego za granicą, organizować z nimi spotkania, wskazywać na przyczyny sukcesów.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Załącznik nr 2 – Stan ilościowo-jakościowy wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE.

Tabela1. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania realizacji celów wskazanych w Koncepcjach Subregionalnych Województwa Dolnośląskiego w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach RPO WD.

Subregion	Cele	Tytuł projektu	Priorytet/ Działanie	Całkowita wartość projektu (w złotych)	Kwota dofinansowania z Unii Europejskiej	Data rozpoczęcia realizacji projektu	Data zakończenia realizacji projektu	Stopień realizacji projektu *
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	Cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka narciarska Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa	Uzdrowiskowy Dolny Śląsk - wpisuje się w cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	1 998 898,54	1 291 088,57	20.04.2010	31.05.2011	10,35%
		Uatrakcyjnienie turystyczne Uzdrowiska Cieplice poprzez rewitalizację parków zdrojowych - etap i Rewitalizacja	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	13 060 273,16	8 600 417,16	07.02.2008	15.03.2012	38,70%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu agroturystyka Cel operacyjny 1.10 Rozwój produktu turystyka przygraniczna Cel strategiczny 2 – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta Cel strategiczny 3 – Budowa systemów	Parku Zdrojowego - wpisuje się w cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/						
		Rewitalizacja kompleksu parków uzdrowiskowych w Świeradowie-Zdroju - wpisuje się w cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	5 225 307,93	3 354 976,21	20.02.2009	29.02.2012	53,23%
		Kampania promocyjna na terenie Gminy Podgórzyn "Aktywnie w górach" - wpisuję się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.2. Turystyka aktywna	423 919,07	289 443,00	25.01.2010	31.05.2011	78,59%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregion ie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 3.3 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 3.4 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku Cel strategiczny 4 – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu	Udostępnienie szlaków do aktywnej turystyki rowerowej jako uzupełnienie oferty turystycznej Miasta Jelenia Góra - wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa	6.2. Turystyka aktywna	1 947 055,11	1 329 781,54	25.06.2009	31.10.2011	42,61%
		Adaptacja byłego dworca i terenów kolejowych na potrzeby Karpaczańskiego Centrum Kultury i Turystyki - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	3 916 810,78	2 203 482,24	01.04.2009	31.12.2011	51,55%
		Jeleniogórski Trakt Śródmiejski - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego	6.4. Turystyka kulturowa	200 971,70	139 758,97	25.06.2010	23.03.2011	33,81%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Karkonoszy i Gór Izerskich Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu Cel strategiczny 5 – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Karkonoszy i Gór Izerskich sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 5.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie	systemu promocji subregionu						
		Renowacja oraz prace odtworzeniowe kompleksu kościoła WANG w Karpaczu jako unikalnego obiektu dziedzictwa kulturowego w celu utrzymania atrakcyjności turystycznej regionu - wpisuję się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	1 823 390,00	1 276 190,67	01.04.2009	31.12.2011	46,23%
		„ZOBACZYĆ KRAJOBRAZ – DOTKNĄĆ PRZESZŁOŚĆ" - wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa przeszłości na	6.4. Turystyka kulturowa	6 068 646,97	4 098 693,61	26.01.2007	01.05.2013	58,46%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	turystyki i marketingu Cel operacyjny 5.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe) Cel strategiczny 6 – Utworzenie na obszarze Subregionu Karkonoszy i Gór Izerskich klastra turystycznego Cel operacyjny 6.1 Utworzenie stowarzyszenia przedsiębiorców z branży turystycznej w Subregionie, które formalnie organizowałoby klaster Cel operacyjny 6.2 Promocja klastra turystycznego wśród przedsiębiorców w Subregionie Cel operacyjny 6.3 Zaangażowanie sfery nauki w proces	terenie Subregionu Karkonosze i Góry Izerskie - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa						
		XXXIX Jeleniogórskie Spotkania Teatralne - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	290 517,55	116 625,49	11.08.2009	30.11.2009	100%
		Kryształowy weekend - odbudowa śląskich tradycji szklarskich - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	213 211,50	106 508,03	04.09.2007	31.08.2010	89,53%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	tworzenia i rozwoju klastra	Rewitalizacja punktów widokowych na terenie zabytkowego parku w Bukowcu w Gminie Mysłakowice - wpisuję się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	710 822,64	480 093,91	31.03.2009	30.09.2010	85,55%
		Modernizacja i rozbudowa muzeum karkonoskiego w Jeleniej Górze - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	9 663 374,40	5 022 898,12	16.10.2007	15.12.2011	57,98%
		„Zespół pocysterski w Jeleni ej Górze-Cieplicach" - wpisuje się w cel operacyjny 1.6	6.4. Turystyka kulturowa	17 018 240,94	11 513 923,40	01.08.2007	30.09.2012	13,79%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa oraz cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych						
		Rewitalizacja zabytkowego kościoła poewangelickiego w Kromnowie Gmina Stara Kamienica z przezn aczeniem na Artystyczną Galerię Izerską - wpisuję się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	1 129 705,66	787 913,03	16.04.2008	30.12.2011	55,01%
		Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania	6.4. Turystyka kulturowa	796 989,18	431 551,87	01.07.2011	30.09.2012	39,72%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		budynku gospodarczego w XVIII- wiecznym założeniu pałacowo-parkowym w Staniszowie na centrum kultury i sztuki „Domu Sztuki" - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa						
		Młodzieżowe Schronisko Turystyczne w Staniszowie - adaptacja budynku szkoły podstawowe - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	1 204 150,20	690 905,86	15.05.2009	30.06.2011	55,57%
		Zakup pojazdów ratowniczych dla Grupy Karkonoskiej	6.5. Działania wspierające infrastrukturę	1 036 287,21	595 263,35	29.01.2010	31.12.2011	53,95%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	turystyczną i kulturową					
		Kraina Wygasłych Wulkanów - Twoje miejsce w Sudetach - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	747 247,66	523 073,37	01.07.2010	15.12.2011	0,00%
		FESTIWAL TEATRÓW WĘDRUJĄCYCH - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	550 000,01	366 047,71	19.01.2010	15.10.2011	1,34%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Monitoring rejonów turystycznych miasta Jelenia Góra - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	1 732 152,05	1 212 506,44	27.02.2009	26.08.2010	100%
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	Cel strategiczny 1 - Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki kulturowej Cel operacyjny 1.1 Rozwój i doskonalenie produktu „Subregion Doliny Baryczy i Wzgórz Trzebnickich – Krainą żywiołów" Cel operacyjny 1.2 Rozwój i doskonalenie produktu „Księstwo Świętej Jadwigi Śląskiej" Cel operacyjny 1.3 Rozwój i doskonalenie	Budowa ścieżki rowerowej w Dolinie Baryczy trasą dawnej kolejki wąskotorowej wraz z małą infrastrukturą turystyczną - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych	6.2. Turystyka aktywna	6 292 252,04	4 314 465,75	16.06.2009	30.12.2011	35,86%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	produktu „Stawy Milickie – od tradycji do współczesności" Cel strategiczny 2 - Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki aktywnej Cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych Cel operacyjny 2.2 Zintensyfikowanie imprez w zakresie turystyki aktywnej Cel strategiczny 3 - Uruchomienie systemu informacji turystycznej Cel operacyjny 3.1 Aktywizacja przewodników turystycznych Cel operacyjny 3.2 Uruchomienie punktów IT Cel operacyjny 3.3 Wprowadzenie systemu oznakowania IT Cel strategiczny 4 - Rozwój aktywności mieszkańców i współpracy	Ponadregionalna kampania promocyjna "Ziemia milicka w Dolinie Baryczy - aktywnie z przyrodą" - wpisuje się w cel operacyjny 4.1 Wsparcie rozwoju subregionalnego produktu turystycznego przez jednostki samorządu terytorialnego	6.2. Turystyka aktywna	191 882,48	134 317,74	18.10.2010	31.12.2010	100%
		Rozwój infrastruktury turystyki aktywnej w Powiecie Trzebnickim poprzez budowę kompleksu basenowego przy ul. Leśnej w Trzebnicy - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury	6.2. Turystyka aktywna	29 281 434,05	7 814 848,52	20.11.2008	30.09.2011	90,61%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	międzysektorowej na rzecz rozwoju subregionalnego produktu turystycznego Cel operacyjny 4.1 Wsparcie rozwoju subregionalnego produktu turystycznego przez jednostki samorządu terytorialnego Cel operacyjny 4.2 Współpraca organizacji społecznych, jednostek administracji samorządowej i podmiotó w sektora prywatnego Cel operacyjny 4.3 Rozwój szkolnych kół turystyczno - krajoznawczych Cel operacyjny 4.4 Utworzenie stanowiska Pełnomocnika ds. Rozwoju Subregionalnego Produktu Turystycznego Cel strategiczny 5 - Budowa marki produktu	szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych						
		Modernizacja Ośrodka Sportu i Rekreacji w Żmigrodzie. Etap i - Rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych oraz miejsc do aktywnego spędzania wolnego czasu - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych	6.2. Turystyka aktywna	3 481 985,56	2 084 995,83	16.07.2009	31.12.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	turystycznego Subregionu Cel operacyjny 5.1 Podnoszenie jakości produktu turystycznego Cel operacyjny 5.2 Tworzenie elementów afektywnych marki turystycznej Cel operacyjny 5.3 Monitoring procesu rozwoju marki	Budowa basenu w ramach Centrum Edukacyjno - Turystyczno - Sportowego w Krośnicach - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych	6.2. Turystyka aktywna	13 510 910,67	9 457 637,47	25.05.2011	31.03.2014	0,00%
		Kocie Góry –góry najbliższe Wrocławiowi - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych	6.2. Turystyka aktywna	198 148,67	119 620,81	29.09.2010	20.05.2011	69,92%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		„Poszerzenie oferty turystyki kulturowej Dolnego Śląska poprzez remont zabytkowych sal oraz poprawę infrastruktury technicznej Zespołu Pałacowego w Bagnie" - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Rozwój i doskonalenie produktu „Księstwo Świętej Jadwigi Śląskiej"	6.4. Turystyka kulturowa	2 736 950,31	1 778 743,81	02.07.2009	30.12.2011	28,99%
		Rewitalizacja polskiego barokowego kościoła z 1753 r., przy ul. Waryńskiego 8 w Cieszkowie k/ Milicza - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Rozwój i doskonalenie produktu „Księstwo Świętej	6.4. Turystyka kulturowa	3 880 499,98	2 716 349,99	01.04.2010	30.12.2011	82,48%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Jadwigi Śląskiej"						
		Turystyka kulturowa w Gminie Prusice poprzez rewitalizację elewacji zabytkowego ratusza, wieży widokowej oraz rynku i utworzenie Punktu Informacji Turystycznej - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Rozwój i doskonalenie produktu „Księstwo Świętej Jadwigi Śląskiej"	6.4. Turystyka kulturowa	4 061 142,00	2 603 255,09	21.06.2010	31.12.2012	36,69%
		Rewaloryzacja zespołu pałacowo - parkowego w Żmigrodzie - Etap II - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Rozwój i doskonalenie produktu „Księstwo Świętej Jadwigi Śląskiej"	6.4. Turystyka kulturowa	2 950 834,10	2 034 668,37	01.04.2009	31.12.2011	13,84%
		"Subregionalne	6.4. Turystyka	135 116,58	86 295,44	16.02.2009	31.03.2011	89,20%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Centrum Informacji Turystycznej "BASZTA" w Żmigrodzie. Region na północ od Wrocławia " - wpisuje się w cel operacyjny 3.1	kulturowa					
		Modernizacja budynku szpitala na szkolne schronisko młodzieżowe wraz z zakupem wyposażenia w Krośnicach - wpisuje się w cel operacyjny 5.1 Podnoszenie jakości produktu turystycznego	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	1 671 755,98	764 496,98	03.04.2008	31.01.2010	91,56%
		Modernizacja Szkolnego Schroniska Młodzieżowego "Dworek" w Kuraszkowie, przy ul. Turystycznej 2 - wpisuje się w cel operacyjny 5.1 Podnoszenie jakości	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	233 616,00	163 507,84	16.07.2007	07.07.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		produktu turystycznego						
		Święto Karpia Milickiego - wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój i doskonalenie produktu „Stawy Milickie – od tradycji do współczesności"	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	482 000,00	337 400,00	28.07.2010	31.12.2010	100%
Subregion Pogórze Kaczawskie	Cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjno-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka specjalistyczna Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka konferencyjna	Rozwój aktywnych form turystyki w Subregionie Pogórza Kaczawskiego - w powiecie Jaworskim oraz miastach Legnica, Złotoryja, Jawor i gminie Świerzawa - wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa	6.2. Turystyka aktywna	4 952 667,11	3 115 064,73	01.02.2008	31.12.2010	94,87%
		Legnicki Festiwal Srebro - wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów	6.4. Turystyka kulturowa	417 727,73	290 385,59	03.08.2009	01.05.2011	86,19%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotne / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu agroturystyka Cel strategiczny 2 – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie kwalifikacji pracowników branży turystycznej Cel strategiczny 3 – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregion	markowych produktów turystycznych						
		Punkt Informacji Turystycznej - Galeria Satyrykon - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.4. Turystyka kulturowa	179 037,72	51 392,00	22.01.2010	30.09.2010	100%
		Digitalizacja zbiorów z Biblioteki Benedyktynek Krzeszowskich oraz Legnickiego Sem. Duchownego - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.4. Turystyka kulturowa	1 212 036,00	848 425,20	01.02.2010	20.03.2012	1,38%
		Kampania promocyjna na rzecz rozwoju turystyki kulturowej w Subreg	6.4. Turystyka kulturowa	305 810,53	214 067,38	22.01.2010	31.12.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	ie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel strategiczny 4 – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Pogórza Kaczawskiego Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi	ionie Gór i Pogórza Kaczawskiego - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu						
		"GŁĘBIEJ PRZENIKNIJ ZABYTKI DIECEZJI LEGNICKIEJ" - wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	571 860,50	397 149,90	01.02.2010	30.03.2012	2,95%
		Modernizacja Zamku Piastowskiego w Legnicy pl. Zamkowy 1 - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	6 386 398,96	3 629 617,79	07.07.2009	31.03.2012	16,53%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu Cel strategiczny 5 – Wzmocnienie wizerunku Subregionu Pogórza Kaczawskiego jako obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku Cel strategiczny 6 – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Pogórza Kaczawskiego sfery stymulującej rozwój	Rewaloryzacja Zespołu Opactwa Cystersów wraz z otoczeniem w Krzeszowie - etap III - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.4. Turystyka kulturowa	4 167 624,20	2 916 482,94	11.08.2009	31.12.2011	33,89%
		Przebudowa zabytkowego budynku gospodarczego na skansen górniczo-hutniczy wraz z zabytkowymi piecami hutniczymi i infrastrukturą turystyczno-kulturową w Leszczynie - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.4. Turystyka kulturowa	3 505 607,22	1 696 963,04	02.06.2009	31.12.2011	39,48%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)	Rozbudowa sieci szkolnych schronisk młodzieżowych w P owiecie Złotoryjskim - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastron omicznej	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	929 635,13	626 096,36	25.03.2009	31.12.2010	100%
		Kraina Wygasłych Wulkanów - Twoje miejsce w Sudetach - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	747 247,66	523 073,37	01.07.2010	15.12.2011	0,00%
		Legnickie Lato Kulturalne na szlaku Via Regia - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	606 886,44	421 973,45	14.07.2010	30.09.2010	0,00%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Rozwój turystyczny Powiatu Jaworskiego poprzez utworzenie schroniska młodzieżowego - przebudowa i moder nizacja bazy noclegowej przy ul. Starojaworskiej 7 - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastron omicznej	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	4 919 318,62	3 393 837,92	10.06.2009	30.12.2011	1,43%
		Kampania promocyjna na rzecz rozwoju turystyki i kultury w Subregionie Gór i Pogórza Kaczawskiego - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	1 408 557,78	985 990,45	22.01.2010	30.04.2012	28,57%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		subregionu						
Subregion Ślęża	Cel strategiczny 1 - Tworzenie i promocja oferty turystycznej w oparciu o w alory przyrodniczo-kulturowe regionu Cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej Cel operacyjny 1.2 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki rowerowej Cel operacyjny 1.3 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki aktywnej i kwalifikowanej Cel operacyjny 1.4 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki i rekreacji wodnej Cel operacyjny 1.5	Budowa Ośrodka Sportów Wodnych w Borzygniewie (I etap) - wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki i rekreacji wodnej	6.2. Turystyka aktywna	4 202 049,29	1 959 511,56	24.12.2008	31.08.2011	94,97%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	Rozwój i popularyzacja „zielonej turystyki” w oparciu o walory przyrodnicze subregionu Cel operacyjny 1.6 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki kulturowej i turystyki dziedzictwa (heritage tourism) w oparciu o spuściznę materialną i niematerialną subregionu a także jego tradycje i żywą kulturę Cel operacyjny 1.7 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki biznesowej Cel operacyjny 1.8 Stworzenie wspólnego wizerunku subregionu Cel strategiczny 2 - Podjęcie współpracy przedsiębiorców, organizacji ngo oraz mieszkańców subregionu na rzecz rozwoju jego oferty turystycznej Cel operacyjny 2.1 Tworzenie							

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	instytucjonalnych form koordynacji współpracy ponadgminnej Cel operacyjny 2.2 Włączenie lokalnych podmiotów i przedsiębiorców w proces tworzenia i dystrybucji produktu turystycznego Cel operacyjny 2.3 Wsparcie aktywności społecznej i biznesowej na rzecz rozwoju turystyki w Subregionie Cel operacyjny 2.4 Wsparcie działań zwiększających potencjał turystyczny Subregionu Cel strategiczny 3 - Stworzenie infrastrukturalnych podstaw rozwoju turystyki w oparciu o specyfikę produktu lokalnego Cel operacyjny 3.1 Stworzenie sieci punktów informacji turystycznej. Cel operacyjny 3.2 Stworzenie platformy							

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	wymiany informacji, konsultingu turystycznego między wszystkimi podmiotami uczestniczącymi w tworzeniu i konsumpcji produktu turystycznego. Cel operacyjny 3.3 Zwiększenie dostępu i dostępności komunikacyjnej atrakcji turystycznych.							
Subregion Dolina Odry Wschód - Kraina Gądów Odrzańskich	Cel strategiczny 1 - Tworzenie i promocja oferty turystycznej w oparciu o walory kulturowo – przyrodnicze regionu Cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej Cel operacyjny 1.2 Tworzenie kompleksowej	ODRA-VELO-system turystki aktywnej w Gminie Siechnice wraz z budową stadionu w Siechnicach - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Zwiększenie zakresu promocji i informacji o walorach i ofercie turystycznej subregionu	6.2. Turystyka aktywna	8 264 441,43	4 617 510,64	30.12.2009	28.05.2012	7,34%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	oferty turystyki wodnej Cel operacyjny 1.3 Powstanie wyrafinowanej oferty turystycznej Cel operacyjny 1.4 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oferty bazującej na walorach historycznych i przyrodniczych obszaru Cel operacyjny 1.5 Tworzenie wspólnego wizerunku subregionu Cel operacyjny 1.6 Zwiększenie zakresu promocji i informacji o walorach i ofercie turystycznej subregionu Cel strategiczny 2 - Współpraca instytucji, przedsiębiorców,	Budowa Ośrodka Sportów Wodnych w Borzygniewie (I etap) - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Tworzenie kompleksowej oferty turystyki wodnej	6.2. Turystyka aktywna	4 202 049,29	1 959 511,56	24.12.2008	31.08.2011	94,97%
		Renowacja dachu kościoła filialnego p.w. św. Wawrzyńca na szlaku św. Jakuba w Oleśnicy Małej - wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oferty bazującej na walorach historycznych i przyrodniczych obszaru	6.4. Turystyka kulturowa	320 934,07	224 653,85	25.06.2009	30.06.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	organizacji oraz mieszkańców subregionu na rzecz rozwoju oferty turystycznej obszaru Cel operacyjny 2.1 Tworzenie instytucjonalnych form koordynacji współpracy ponadgminnej Cel operacyjny 2.2 Włączenie lokalnych podmiotów do oferty turystycznej subregionu Cel operacyjny 2.3 Wsparcie aktywności społecznej i biznesowej na rzecz rozwoju turystycznego subregionu Cel operacyjny 2.4 Wsparcie tożsamości regionalnej Cel strategiczny 3 - Wsparcie działań zwiększających potencjał turystyczny subregionu Cel operacyjny 3.1 Opracowanie subregionalnego systemu gospodarki odpadami	Wyposażenie Ośrodka Kultury w Oławie w sprzęt informatyczny - wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oferty bazującej na walorach historycznych i przyr odniczych obszaru	6.4. Turystyka kulturowa	465 266,09	249 511,55	20.07.2009	31.03.2011	79,20%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 3.2 Poprawa stanu komunikacji publicznej							
Subregion Sudety Wałbrzyskie	Cel strategiczny 1 - Nowoczesna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna Cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 1.2 Przygotowanie i promocja ofert inwestycyjnych „Subregionu „ Góry Wałbrzyskie" w zakresie infrastruktury turystycznej i około turystycznej Cel strategiczny 2 -	Budowa traktu spacerowego na szlaku Hochbergów w ciąg u ul. Wojska Polskiego w Szczawnie-Zdroju wraz z modernizacją małej infrastruktury przestrzeni publicznej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	2 335 429,01	1 587 206,08	09.07.2009	30.05.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Wzmocnienie pozycji subregionu „góry Wałbrzyskie" na rynku turystycznym Cel operacyjny 2.1 Podniesienie konkurencyjności wiodących produktów turystycznych subregionu „Góry Wałbrzyskie" Cel operacyjny 2.2 Wykreowanie nowych produktów turystycznych Cel operacyjny 2.3 Promocja produktów oraz walorów turystycznych Cel strategiczny 3 - Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki Cel operacyjny 3.1 Wspieranie podmiotów życia społecznego i gospodarczego subregionu „Góry Wałbrzyskie w zakresie rozwoju turystyki Cel operacyjny 3.2 Zwiększenie konkurencyjności i potencj	Uzdrowiskowy Szlak Turystyczno-Rekreacyjny w Jedlinie-Zdroju - Etap II - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	6 127 504,12	4 198 369,37	22.12.2009	31.05.2012	47,13%
		Promocja turystyki rowerowej i tras MTB w Górach Wałbrzyskich - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Przygotowanie i promocja ofert inwestycyjnych „Subregionu „Góry Wałbrzyskie" w zakresie infrastruktury turystycznej i około turystycznej	6.2. Turystyka aktywna	230 458,00	155 257,20	30.12.2009	29.04.2011	0,00%
		Budowa krytej pływalni, stanowiącej element projektu "Budowa Centrum Turystyczno –	6.2. Turystyka aktywna	36 140 255,33	6 506 062,11	28.04.2009	30.04.2012	0,17%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	ału przedsiębiorstw turystycznych subregionu	Sportowego „AQUA-ZDRÓJ" przy ul. Ratuszowej w Wałbrzychu celem uprawiania turystyki aktywnej" - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej						
		Przebudowa i modernizacja III piętra na cele wystawiennicze i konferencyjne – Centrum Kongresowo – Kulturalne Zamek Książ - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	6.3. Turystyka biznesowa	13 430 673,57	7 000 000,00	31.12.2008	30.10.2012	0,00%
		Modernizacja Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Wałbrzychu wraz z niezbędnym wyposażeniem na	6.4. Turystyka kulturowa	108 645,27	58 600,61	30.12.2009	31.12.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		cele prowadzenia punktu informacji turystycznej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej						
		Modernizacja Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	8 939 720,38	4 313 415,91	02.05.2007	31.12.2011	72,61%
		"Opracowanie i wydanie albumów promujących uzdrowiskowo-kulturowy potencjał Szczawna Zdroju" - wpisuje się w cel operacyjny 2.3 Promocja produktów oraz walorów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	206 948,50	144 863,95	29.07.2008	21.04.2011	53,35%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Prace konserwatorskie w zabytkowym Teatrze Zdrojowym w Szczawnie Zdroju - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	899 980,00	622 286,00	02.07.2009	07.08.2011	40,23%
		Montaż elektronicznego systemu przeciwpożarowego w celu zapewnienia bezpieczeństwa turystów w ponadregionalnym obiekcie dziedzictwa kulturowego Zamek Książ w Wałbrzychu - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	4 599 071,80	2 547 765,37	24.08.2009	30.12.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Rozbudowa systemu miejskiego monitoringu wizyjnego w Szczawnie-Zdroju celem zapewnienia bezpieczeństwa turystom - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	486 659,18	340 171,43	30.06.2008	23.12.2010	100%
Subregion Ziemia Kłodzka	Cel strategiczny 1 - Ziemia Kłodzka – gwarancja dobrze spędzonego czasu i doskonałego wypoczynku Cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej Cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych	Spacerkiem z Chopinem - budowa i modernizacja przestrzeni publicznej uzdrowiska Duszniki Zdrój - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	2 014 220,00	1 401 414,00	23.06.2009	31.05.2012	12,70%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej Cel operacyjny 1.3 Rozwój kadr sektora turystyki oraz współpracy sieciowej i międzynarodowej	Wzrost konkurencyjności miejscowości uzdrowiskowej Lądek Zdrój poprzez rewitalizację Zabytkowego Parku Zdrojowego Jana Pawła II, Zabytkowego Parku Tysiąclecia oraz przebudowę ul. Cienistej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	8 199 750,29	5 739 825,21	06.12.2007	29.01.2012	41,50%
		Zakup i instalacja urządzeń sieci wewnętrznej dezynfekcji wody basenowej dla Aqua Parku „Wodny Świat" w Kudowie Zdrój - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	607 799,04	189 956,00	28.05.2009	23.11.2009	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		turystycznej Ziemi Kłodzkiej						
		Rewaloryzacja Zabytkowego Parku Zdrojowego w Kudowie Zdroju – etap III - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	5 240 979,46	3 668 161,53	01.01.2009	31.01.2012	59,39%
		Przebudowa Parku Zdrojowego w Polanicy Zdroju wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	17 402 317,36	11 974 012,43	06.12.2007	19.09.2011	71,47%
		Rewitalizacja Parku Zdrojowego w Długopolu Zdroju - wpisuje się w cel operacyjny 1.1	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	4 157 033,48	2 909 507,74	25.02.2009	20.12.2011	29,66%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej						
		Remont i moderniza cja basenu – kąpieliska w Międzyl esiu - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.2. Turystyka aktywna	8 849 387,99	5 076 916,26	06.04.2009	15.10.2011	63,38%
		Centrum sportu, aktywnego wypoczynku i rehabi litacji ruchowej w Szczytnej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.2. Turystyka aktywna	3 454 000,85	2 069 745,78	30.01.2009	27.07.2010	93,98%
		Budowa i moderniza cja infrastruktury sportowej przeznaczonej do uprawiania turystyki	6.2. Turystyka aktywna	4 237 294,55	2 931 321,19	01.04.2009	31.12.2011	31,15%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		aktywnej - Jamrozowa Polana - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej						
		Regionalne centrum turystyki aktywnej- modernizacja obiektów sportowych przy ul. Kłodzkiej 16 z zagospodarowaniem terenu oraz budową boiska o nawierzchni sztucznej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.2. Turystyka aktywna	5 023 609,27	3 077 896,43	07.04.2009	15.11.2011	0,34%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Przebudowa przyziemia zabytkowego budynku ratusza w Radkowie na Centrum Kulturalne oraz przywrócenie jego historycznego wyglądu poprzez restaurację fasady, elewacji i dachu budynku oraz wymianę stolarki okiennej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.4. Turystyka kulturowa	1 883 358,89	1 318 351,23	08.01.2010	31.12.2010	100%
		Rozbudowa z przebudową budynku PKP na Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury w Stroniu Śląskim na działce nr 14/6 - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury	6.4. Turystyka kulturowa	4 694 617,05	3 165 645,45	12.03.2010	29.04.2011	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		turystycznej Ziemi Kłodzkiej						
		Poszerzenie oferty artystycznej Subregionu Ziemi Kłodzkiej poprzez organizację cyklu imprez o charakterze ponadregionalnym na Twierdzy Kłodzkiej - Open Summer Festival - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	6.4. Turystyka kulturowa	306 540,00	179 501,99	01.07.2009	30.09.2010	100%
		Zwiększenie ruchu turystycznego na Dolnym Śląsku poprzez udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego-	6.4. Turystyka kulturowa	6 000 000,00	4 200 000,00	04.06.2009	31.12.2011	6,55%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		etap i – adaptacja Wielkiego Kleszcza na Twierdzy Kłodzko do pełnienia nowych funkcji - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej						
		Przebudowa i modernizacja poewangelickiego kościoła w Ludwikowicach Kłodzkich na Muzeum Ziemi Sowiogórskiej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.4. Turystyka kulturowa	1 531 822,00	1 050 000,00	16.07.2009	31.03.2011	56,03%
		Rewitalizacja zabytkowych organów w kościele Nawiedzenia Najświętszej Marii	6.4. Turystyka kulturowa	2 660 321,49	1 859 229,39	18.08.2009	31.05.2013	34,36%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Panny w Bardzie wraz z wykonaniem pochylni dla osób niepełnosprawnych - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej						
		Rewaloryzacja Sanktuarium Matki Bożej Przyczyny Naszej Radości "Maria Śnieżna" wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz zabezpieczeniem przeciwpożarowym i instalacją systemu monitoringu - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.4. Turystyka kulturowa	2 840 291,01	1 909 765,59	11.09.2008	30.09.2011	95,00%
		Rozbudowa i moder nizacja Teatru	6.4. Turystyka kulturowa	8 235 598,48	4 495 103,44	04.09.2008	31.10.2011	70,43%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Zdrojowego im. M. Ćwiklińskiej w Polanicy - Zdroju na potrzeby Międzynarodowego Centrum Konferencyjno-Kulturalnego - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej						
		Renowacja dachu kościoła p.w. św. Krzyża w Międzygórzu - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.4. Turystyka kulturowa	568 216,27	397 663,19	10.11.2009	30.11.2010	100%
		Budowa budynku stacji ratunkowej z garażem wolnostojącym na sprzęt ratowniczy	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	1 958 336,96	1 330 496,23	21.10.2008	15.07.2011	82,18%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		GOPR przy ulicy Śnieżnej w Międzygórzu - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej						
		Poprawa bezpieczeństwa turystów poprzez wykonanie monitoringu wizyjnego w Parku Zdrojowym w Polanicy - Zdroju - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	612 534,35	388 115,68	07.08.2009	30.04.2011	95,00%
		Organizacja imprez kulturalnych promujących Gminę Szczytna jako centrum turystyki kulturowej, biznesowej,	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	690 122,06	483 016,43	17.02.2010	31.12.2011	48,10%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		aktywnej i przyjaznej osobom niepełnosprawnym - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej						
		Markowa turystyka kulturowa – wspólny produkt turystyczny Subregionów Sowiogórskiego i Ziemi Kłodzkiej – cykl imprez o znaczeniu regionalnym wykorzystujący dolnośląskie podziemia i fortyfikacje – Twierdze Kłodzko i Srebrna Góra - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	1 719 424,00	1 203 596,80	03.02.2010	31.12.2011	0,71%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej						
Bory Dolnośląskie	Cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness / Cel operacyjny 1.7 Rozwój	Zaprojektowanie i budowa Regionalnego Centrum Rekreacyjnego w Bolesławcu -Krytej Pływalni Sportowo-Rekreacyjnej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa	6.2. Turystyka aktywna	19 525 467,83	5 805 443,64	30.12.2008	30.06.2011	42,81%
		Wsparcie aktywnych form turystyki w mieście Zgorzelec poprzez budowę ścieżek rowerowych - wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa	6.2. Turystyka aktywna	2 461 724,40	1 718 083,08	03.07.2009	31.03.2012	12,39%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu agroturystyka Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu turystyka przygraniczna Cel operacyjny 1.10 Rozwój produktu turystyka konna	Przystanek na szlaku - Jakuby 2010 - wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	327 696,00	172 771,20	02.09.2009	30.09.2011	5,63%
	Cel operacyjny 1.11 Rozwój produktu ekoturystyka i turystyka edukacyjna Cel strategiczny 2 – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta Cel strategiczny 3 – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora	Projekt rewitalizacji zabytkowego parku w Kliczkowie - wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	1 212 281,00	812 989,43	05.01.2009	30.12.2010	87,50%
		"Rozwój bazy turystycznej Powiatu Lubińskiego poprzez utworzenie schroniska młodzieżowego" - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	1 375 317,86	912 847,16	18.02.2008	31.05.2011	94,35%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	turystycznego w Subregion ie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel strategiczny 4 – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Borów Dolnośląskich Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteres owanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami	noclegowej i gastron omicznej						
		Kuźnia kultury w Zgorzelcu - wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	490 821,09	337 596,77	06.08.2010	31.12.2010	100%
		Budowa Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie - wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	5 198 582,06	991 792,41	27.02.2008	31.12.2010	80,01%
		Organizacja Dolnośląskiego Święta Miodu i Wina, jako imprezy promującej kulturalne i przyrodn icze walory Gminy	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	588 997,62	396 436,30	16.03.2010	31.10.2011	49,70%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu Cel strategiczny 5 – Wzmocnienie wizerunku Subregionu Borów Dolnośląskich jako obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku Cel strategiczny 6 – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Borów Dolnośląskich sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na	Przemków i Dolnego Śląska - wpisuje się w cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka wiejska						
		„Odkryj urok Borów Dolnośląskich – kampania promocyjna na rzecz zwiększenia ruchu turystycznego w subregionie Bory Dolnośląskie" - wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	558 979,29	390 907,51	29.12.2009	29.06.2012	4,32%
		BIT-Bolesławiecka Informacja Turystyczna - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	436 136,47	191 488,13	07.07.2009	30.09.2011	81,77%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)							
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	Cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka	Rewitalizacja kompleksu parków uzdrowiskowych w Świeradowie-Zdroju - wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness /	6.1. Turystyka uzdrowiskowa	5 225 307,93	3 354 976,21	20.02.2009	29.02.2012	53,23%
		Wsparcie aktywnych form turystyki w mieście Zgorzelec poprzez budowę ścieżek rowerowych - wpisuje się w cel operacyjny 1.3	6.2. Turystyka aktywna	2 461 724,40	1 718 083,08	03.07.2009	31.03.2012	12,39%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness / Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu agroturystyka Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu turystyka przygraniczna Cel strategiczny 2 – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta Cel strategiczny 3 – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju	Rozwój produktu turystyka rowerowa						
		Renowacja zabytków architektury subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr - stabilizacja ruin zamku we Wleniu - etap i - wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.4. Turystyka kulturowa	2 130 105,90	403 199,98	24.07.2007	31.07.2010	100%
		Przystanek na szlaku - Jakuby 2010 - wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	327 696,00	172 771,20	02.09.2009	30.09.2011	5,63%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregion ie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel strategiczny 4 – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Nysa – Kwisa – Bóbr Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteres owanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2	Renowacja zabytków architektury Subregionu Nysa - Kwisa - Bóbr w Gryfowie Śląskim - wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.4. Turystyka kulturowa	737 367,69	285 314,60	30.12.2008	30.04.2010	100%
		Renowacja zabytków architektury Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr - remont wieży i dachu Ratusza oraz figur kamiennych św. Jana Nepomucena i św. Maternusa w Lubom ierzu - wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.4. Turystyka kulturowa	560 856,43	315 554,42	10.04.2008	31.10.2010	47,29%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu Cel strategiczny 5 – Wzmocnienie wizerunku Subregionu Nysa – Kwisa – Bóbr obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych	Renowacja zabytków architektury Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr - roboty budowlane wraz z pracami konserwatorskimi i elektrycznymi Ratusza w miejscowości Lwówek Śląski - wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	2 114 982,53	885 977,29	17.10.2007	30.12.2009	100%
	Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku Cel strategiczny 6 – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Nysa –Kwisa – Bóbr sfery stymulującej rozwój społeczno –	Wzrost atrakcyjności turystycznej i ochrona dziedzictwa kulturowego regionu poprzez remont renesansowego ratusza w Lubaniu wraz z infrastrukturą towarzyszącą - wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu	6.4. Turystyka kulturowa	2 799 484,29	1 858 868,01	16.06.2009	30.12.2011	82,31%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)	turystyka krajoznawcza i kultu rowa						
		Lwóweckie Lato Agatowe- Agaty z Płóczek Górnych - wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	725 701,09	484 649,24	18.01.2010	30.11.2010	72,95%
		Kuźnia kultury w Zgorzelcu - wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	490 821,09	337 596,77	06.08.2010	31.12.2010	100%
		Przystosowanie budynku świetlicy wiejskiej w Henryko wie Lubańskim do pełnienia funkcji	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i k ulturową	434 036,96	301 264,79	04.06.2009	31.10.2011	74,71%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		schroniska młodzieżowego - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej						
Subregion Dolina Odry Zachodniej	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej. Potencjał dla rozwoju sieciowych produktów turystycznych przedstawiony został na podstawie APRT dla Dolnego Śląska: Cel strategiczny 1 Turystyka weekendowa – priorytetowy segment rynku turystycznego Cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki i dziedzictwo kultury Dolnego Śląska) – ważny segment rynku	Budowa ciągu pieszo - rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów - wpisuje się w cel strategiczny 3 Turystyka aktywna	6.2. Turystyka aktywna	1 188 827,66	807 708,64	19.05.2009	31.08.2010	100%
		Informatyzacja Samorządowego Ośrodka Kultury w Miękini - wpisuje się w cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	176 891,20	123 823,84	15.07.2009	31.03.2011	4,48%
		Utworzenie punktu informacji turystycznej w wieży widokowej przy kościele Św.	6.4. Turystyka kulturowa	231 972,34	138 627,70	04.03.2011	29.04.2011	0,00%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	turystycznego Cel strategiczny 3 Turystyka aktywna (kajakarstwo, żeglarstwo i motolotniarstwo) – ważny segment rynku turystycznego	Andrzeja w Środzie Śląskiej - wpisuje się w cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa						
		„Przebudowa i rewaloryzacja zespołu poklasztornego w Głębowicach, gmina Wińsko, powiat wołowski, woj. dolnośląskie" - wpisuje się w cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	5 769 704,08	4 010 212,89	30.08.2010	31.12.2011	24,16%
		Budowa Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie - wpisuje się w cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	5 198 582,06	991 792,41	27.02.2008	31.12.2010	80,01%
		Głogów - znaczące miejsce na mapie kulturalno-turystycznej Dolnego Śląska -	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	673 282,33	460 977,65	01.10.2009	30.10.2010	0,00%

		Festiwal 7 Kultur - 1000-letni Głogów - wpisuje się w cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa						
Subregion Przedgórze Sudeckie	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej. Poniżej zaprezentowane zostały główne segmenty rynku turystycznego, na bazie których mogą być budowane/przyporządkowane sieciowe produkty turystyczne. Są to: Cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki, dziedzictwo kultury Dolnego Śląska, Szlak Cysterski) – jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu Cel strategiczny 2 Turystyka przemysłowa	Rewitalizacja zabytkowych organów w kościele Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Bardzie wraz z wykonaniem pochylni dla osób niepełnosprawnych - wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	2 660 321,49	1 859 229,39	18.08.2009	31.05.2013	34,36%
		Modernizacja elewacji budynku kościoła pod wezwaniem Św. Antoniego Padewskiego w Pieszycach - część frontowa dolna - wpisuje się w cel strategiczny 1	6.4. Turystyka kulturowa	1 018 004,99	712 188,68	10.08.2007	30.09.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	(Dolnośląskie podziemia i fortyfikacje militarne) - jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu, Cel strategiczny 3 Turystyka aktywna i specjalistyczna (turystyka rowerowa, sporty zimowe /narciarstwo biegowe/) – jest to segment o mniejszym znaczeniu dla rynku turystycznego	Turystyka miejska i kulturowa						
		Adaptacja części pomieszczeń DONJONU w Twierdzy Srebrna Góra do fundacji muzealno-ekspozycyjnych - wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	5 345 733,03	3 493 850,82	22.06.2009	31.12.2011	72,70%
		Dolnośląski Szlak UNESCO - wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	210 200,00	136 630,00	30.12.2009	31.12.2010	51,33%
		Przebudowa i adaptacja zabytkowego budynku, stojącego na placu Pokoju 1 przy Kościele Pokoju w Świdnicy, na Centrum	6.4. Turystyka kulturowa	1 941 042,71	1 358 729,90	16.08.2010	31.12.2012	1,60%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

		Promocji i Partnerstwa UNESCO - wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa						
		"Kamienne Piekło KL Gross - Rosen I" - projekt konserwatorsko-budowlany na terenie Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy - wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa	6.4. Turystyka kulturowa	7 455 402,69	3 711 115,44	30.04.2009	30.11.2011	82,85%
		Wprowadzenie e-usług do oferty turystycznej Gminy Bielawa - wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	142 257,09	96 692,86	14.07.2009	30.09.2010	100%
		Zmiana sposobu użytkowania budynku Szkoły	6.5. Działania wspierające infrastrukturę	1 630 768,57	1 108 724,73	16.06.2009	31.12.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Podstawowej w Lubachowie nr 12 na Szkolne Schronisko Młodzieżowe - wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa	turystyczną i kulturową					
Sowiogórski	Cel strategiczny 1 - stworzenie z Gór Sowich miejsca podróży turystów z kraju i świata Cel operacyjny 1.1 Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.2 Koordynacja i zarządzanie Cel operacyjny 1.3 Wspólna promocja, PR, lobbing	Regionalne centrum turystyki aktywnej- modernizacja obiektów sportowych przy ul. Kłodzkiej 16 z zagospodarowaniem terenu oraz budową boiska o nawierzchni sztucznej - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój markowych produktów turystycznych	6.2. Turystyka aktywna	5 023 609,27	3 077 896,43	07.04.2009	15.11.2011	0,34%
		Adaptacja części pomieszczeń DONJONU w Twierdzy Srebrna Góra do fundacji	6.4. Turystyka kulturowa	5 345 733,03	3 493 850,82	22.06.2009	31.12.2011	72,70%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		muzealno-ekspozycyjnych - wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój markowych produktów turystycznych						
Wrocław	Cel strategiczny 1 Wrocław prestiżowym, międzynarodowym centrum turystycznym Cel operacyjny 1.1 Przygotowanie szerokiej i wielowymiarowej oferty turystycznej w ramach spójnej koncepcji Cel operacyjny 1.2 Optymalne wykorzystanie potencjału turystycznego miasta Cel operacyjny 1.3 Likwidacja barier	Budowa ścieżek rowerowych we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki	6.2. Turystyka aktywna	704 588,14	343 075,57	01.01.2007	01.10.2010	100%
		Wrocławskie Krasnale - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki	6.2. Turystyka aktywna	401 773,98	281 201,61	25.02.2008	31.12.2010	0,00%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	turystycznych w mieście Cel strategiczny 2 Wrocław miastem z markową infrastrukturą turystyczną oraz nowoczesnym systemem zarządzania i marketingu Cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki Cel operacyjny 2.2 Likwidacja barier rozwojowych i rozwiązanie istotnych problemów miasta mających wpływ na ruch turystyczny Cel operacyjny 2.3 Podnoszenie jakości obsługi ruchu w tym również szkolenia pracowników Cel operacyjny 2.4 Wprowadzenie efektywnego systemu zarządzania i marketingu	Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji poprzez rozbudowę i modernizację ścieżek spacerowo - konnych na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki	6.2. Turystyka aktywna	3 365 466,68	2 343 086,68	20.12.2007	30.09.2011	91,92%
		Utworzenie Regionalnego Centrum Turystyki Biznesowej we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki	6.3. Turystyka biznesowa	79 448 062,15	23 581 583,34	01.10.2007	30.09.2010	83,11%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	Cel strategiczny 3 Wrocław – znaną i cenioną marką turystyczną Cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 3.2 Stworzenie systemu wsparcia dla sektora turystycznego, w tym MŚP i rzemiosła Cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	"Modernizacja Zespołu pałacowo-folwarcznego na potrzeby Ponadregionalnego Rolniczego Centrum Kongresowego w Pa włowicach” - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomoc niczej, wspierającej rozwój turystyki	6.3. Turystyka biznesowa	6 196 124,58	1 930 071,20	17.02.2009	15.12.2011	36,50%
		System upowszechniania piśmienniczych zbiorów specjalnych OSSOLINEUM we Wrocławiu poprzez digitalizację i publika cję internetową jako promocja i populary zacja dziedzictwa kulturowego - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany	6.4. Turystyka kulturowa	4 890 257,93	2 383 351,01	11.01.2010	21.04.2012	39,08%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

		system promocji turystycznej						
		"Imago Silesiae Inferioris online." Mapy, plany i widoki Dolnego Śląska ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Digitalizacja i udostę pnienie w sieci - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	1 780 448,00	1 243 298,00	25.02.2010	30.04.2012	13,43%
		Przebudowa poddasza nieużytkowego Muzeum Narodowego we Wrocławiu na prezentację kolekcji sztuki współczesnej Muzeum Narodowego we Wrocławiu z uwzglę dnieniem dużego zespołu prac	6.4. Turystyka kulturowa	13 278 882,11	6 308 967,83	04.03.2009	31.01.2011	78,62%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Magdaleny Abakanowicz - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomoc niczej, wspierającej rozwój turystyki						
		„Kompleksowe zabezpieczenie przed kradzieżą Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego"- wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	247 869,65	128 930,58	22.09.2008	16.05.2011	38,85%
		Podniesienie walorów turystyczno – kulturowych Kościoła Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych na Książu Małym we	6.4. Turystyka kulturowa	289 419,99	194 012,28	25.05.2009	30.06.2010	0,00%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Wrocławiu wraz z jej filią w Trestnie - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki						
		Rewitalizacja i adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Na Grobli 30/32 we Wrocławiu z przeznaczeniem na działalność Instytutu im. Jerzego Grotowskiego wraz z zakupem niezbędnego sprzętu - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	14 057 013,23	4 346 861,34	01.01.2007	31.03.2010	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

		"Dziedzictwo Regionu i Europy". Cymelia ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Digitalizacja i udostę pnienie w sieci - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	3 321 100,00	2 318 719,20	25.02.2010	30.04.2012	11,44%
		Przebudowa i rozbu dowa (rekompozycja) budynku klasztornego Sióstr Szkolnych De Notre Dame, Wrocław ul. Św. Marcina 12 - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomoc niczej, wspierającej rozwój turystyki	6.4. Turystyka kulturowa	10 120 471,65	6 003 516,20	26.05.2008	30.06.2012	0,22%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Dom Śląskiego Aptekarza - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Optymalne wykorzystanie potencjału turystycznego miasta	6.4. Turystyka kulturowa	6 588 579,40	4 607 095,08	09.07.2009	30.09.2011	58,68%
		Dolnośląskie Centrum Filmowe (przebudowa Kina „Warszawa" we Wrocławiu) - wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Optymalne wykorzystanie potencjału turystycznego miasta	6.4. Turystyka kulturowa	18 646 102,91	5 238 076,96	02.01.2007	31.12.2011	60,66%
		Upowszechniania informacji o dziedzictwie kulturowym poprzez budowę baz danych Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans - wpisuje się w cel operacyjny 3.1	6.4. Turystyka kulturowa	598 756,12	359 642,86	05.05.2007	31.05.2011	0,00%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych						
		Kampania promocyjna Doliny Pałaców i Ogrodów - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	597 414,91	412 906,49	03.01.2008	30.06.2011	88,08%
		Cyfrowy Dolny Śląsk - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	369 389,84	253 126,68	14.06.2007	31.12.2010	0,00%
		Digitalizacja i upowszechnianie zasobów Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	145 710,00	80 955,08	16.12.2009	30.09.2011	8,00%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Rewitalizacja Zespołu Zabytkowej Architektury Klinik Akademii Medycznej we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki	6.4. Turystyka kulturowa	11 959 749,27	8 371 824,49	30.11.2010	30.12.2012	0,09%
		Informatyzacja Teatru Polskiego we Wrocławiu - Bazy Danych - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	493 124,00	271 740,00	01.07.2009	31.05.2011	0,00%
		Rozszerzenie oferty turystycznej i kulturalnej regionu poprzez promocję pocysterskiego kompleksu klasztornego w Henrykowie - wpisuje się w cel operacyjny	6.4. Turystyka kulturowa	127 586,79	89 310,76	01.01.2010	30.09.2010	0,00%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej						
		Digitalizacja i upowszechnianie zasobów Archiwum Budowlanego w Muzeum Architektury we Wrocławiu - etap i - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	1 470 837,52	408 854,18	30.06.2010	30.03.2012	0,00%
		Zintegrowany system informatyczny i modernizacja sprzętu komputerowego Opery Wrocławskiej - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	1 791 625,17	1 019 669,61	20.08.2009	31.10.2011	0,00%
		Letni Festiwal Operowy 2010 – „Turandot" Giacomo Pucciniego - wpisuje	6.4. Turystyka kulturowa	4 158 031,74	548 013,30	03.09.2009	31.01.2011	89,55%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		się w cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych						
		Informatyzacja Filharmonii im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	811 561,42	415 190,68	25.09.2009	31.05.2011	3,07%
		Rewaloryzacja i przebudowa budynku przy ul. Katedralnej 4, pl. Kościelny 4 we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Likwidacja barier turystycznych w mieście	6.4. Turystyka kulturowa	19 567 221,71	13 694 842,32	11.09.2007	31.01.2011	100%
		„Kompleksowa rewaloryzacja i zagospodarowanie na cele turystyczne terenu dziedzińca wewnętrznego	6.4. Turystyka kulturowa	2 687 266,21	1 644 337,24	08.01.2008	14.01.2011	100%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego" - wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i pomocniczej, wspierającej rozwój turystyki						
		Kaplica Hochberga przy Kościele św. Wincentego i Jakuba we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych	6.4. Turystyka kulturowa	9 432 427,90	6 602 699,53	27.05.2009	31.03.2013	20,30%
		Organizacja wybranych wydarzeń kulturalnych w ramach 10-tej - jubileuszowej edycji Międzynarodowego Festiwalu	6.4. Turystyka kulturowa	738 302,37	433 629,32	01.03.2010	20.09.2010	65,52%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Filmowego ERA NOWE HORYZONTY (MFF ENH) we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych						
		Digitalizacja i upowszechnianie zasobów Filharmonii im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.4. Turystyka kulturowa	205 202,00	116 489,10	25.02.2010	30.09.2011	12,35%
		Budowa Systemu Informacji Miejskiej we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 2.4 Wprowadzenie efektywnego systemu zarządzania i marke	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	7 759 372,86	4 301 104,48	20.05.2008	31.03.2012	19,62%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

		tingu						
		Organizacja wystawy "Europa - to nasza historia" w Hali Stulecia we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	8 375 065,89	3 978 152,22	29.12.2008	15.02.2011	0,00%
		Wydarzenia muzyczno-teatralne 10-ej jubileuszowej edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego ERA NOWE HORYZONTY (MFF ENH) we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Budowa i rozwój markowych produktów turystycznych	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	1 257 800,09	519 413,92	12.02.2010	31.08.2010	0,00%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Wdrożenie e-usługi w Filharmonii im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu - wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zintegrowany system promocji turystycznej	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	500 274,69	264 605,05	19.08.2009	30.04.2011	4,23%
		Poprawa standardu infrastruktury bezpieczeństwa, jako element wzmocnienia potencjału turystycznego Dolnego Śląska – II etap	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	1 216 905,95	767 640,97	10.03.2010	07.12.2010	100%
		Poprawa standardu infrastruktury bezpieczeństwa, jako element wzmocnienia potencjału turystycznego Dolnego Śląska	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	10 713 614,48	5 868 918,02	05.09.2008	30.12.2011	0,00%
		Wokół Wrocławia - promocja walorów środowiska	6.5. Działania wspierające infrastrukturę	475 631,36	285 374,91	15.08.2010	30.04.2012	23,45%

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		naturalnego gmin otaczających aglomerację jako nowy produkt turystyczny Dolnego Śląska	turystyczną i kulturową					

*stopień zaawansowania projekty w % (odniesiono wartości zatwierdzonych do wypłaty środków UE na dzień 31.08.2011r. do wartości dofinansowania z EFRR określonej w umowie o dofinansowanie)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Listy beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 wg podpisanych umów o dofinansowanie (stan na 15 sierpnia 2011 r.), http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?id=424, oraz Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013, oraz na podstawie danych wygenerowanych z systemu KSI (SIMIK 07-13) dotyczących realizowanych w ramach RPO WD Priorytet 6 Turystyka i Kultura umów na dzień 31.08.2011 r., otrzymanych z Działu Monitoringu i Raportowania Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Departament Regionalnego Programu Operacyjnego we Wrocławiu, stan na 16.09.2011.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 2 Stan ilościowo-jakościowy wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych w Województwie Dolnośląskim przez Gminy poza systemem subregionalnym z uwzględnieniem uzyskanych inwestycyjnych i promocyjnych ze źródeł budżetowych i UE.

Tytuł projektu	Priorytet/działanie	Całkowita wartość projektu (w złotych)	Kwota dofinansowania z Unii Europejskiej	Data rozpoczęcia realizacji projektu	Data zakończenia realizacji projektu	Stopień realizacji projektu*
Budowa krytej pływalni w Strzelinie	6.2. Turystyka aktywna	17 126 879,30	2 631 412,55	05.06.2009	30.04.2011	69,10%
Rozwój turystyki aktywnej poprzez wsparcie promocyjne Miasta i Gminy Oleśnica	6.2. Turystyka aktywna	84 119,69	58 798,39	20.01.2010	30.12.2010	100%
Promocja turystyki aktywnej na Dolnym Śląsku	6.2. Turystyka aktywna	1 017 198,00	712 038,60	30.12.2009	31.12.2011	0,71%
Promocja dolnośląskich tras turystycznych o znaczeniu regionalnym.	6.4. Turystyka kulturowa	2 327 198,01	1 628 805,89	30.12.2009	29.04.2011	0,31%
Modernizacja dachu oraz zabezpieczenie kościoła p.w. św. Jakuba w Jakubowie	6.4. Turystyka kulturowa	693 775,84	480 689,89	09.11.2009	30.09.2010	100%
"Odbudowa obiektu Ratusza wraz z wieżą ratuszową w Strzelinie - Etap I"	6.4. Turystyka kulturowa	1 783 065,52	795 497,93	23.11.2007	30.05.2011	0,37%
"Góry Sowie", dziedzictwo wielokulturowej historii Dolnego Śląska - kampania promocyjno-informacyjna	6.4. Turystyka kulturowa	518 907,56	329 796,76	28.12.2009	29.04.2011	12,15%
Opracowanie i rozpowszechnienie materiałów promujących produkt kulturowy Bolkowa i regionu dolnośląskiego: Bolków – Rycerska Gmina.	6.4. Turystyka kulturowa	155 615,98	100 259,99	30.12.2009	03.10.2011	93,63%
Kampania promująca Dolny Śląsk w latach 2010-2012	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	9 217 198,00	6 452 038,60	30.12.2009	31.03.2012	0,08%

PROMOCJA MARKOWYCH PRODUKTÓW TURYSTYKI KULTUROWEJ DOLNEGO ŚLĄSKA /na rynkach europejskich i rynku polskim/	6.5. Działania wspierające infrastrukturę turystyczną i kulturową	958 713,51	627 245,50	04.01.2010	31.03.2012	67,05%

*stopień zaawansowania projekty w % (odniesiono wartości zatwierdzonych do wypłaty środków UE na dzień 31.08.2011 r. do wartości dofinansowania z EFRR określonej w umowie o dofinansowanie)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Listy beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 wg podpisanych umów o dofinansowanie (stan na 15 sierpnia 2011 r.), http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?id=424, oraz na podstawie danych wygenerowanych z systemu KSI (SIMIK 07-13) dotyczących realizowanych w ramach RPO WD Priorytet 6 Turystyka i Kultura umów na dzień 31.08.2011 r., otrzymanych
z Działu Monitoringu i Raportowania Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Departament Regionalnego Programu Operacyjnego we Wrocławiu, stan na 16.09.2011.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 3. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania ARRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013, Polska - Czechy 2007-2013 na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach.

Subregion	Cele	Tytuł projektu	Partner wiodący	Partner projektu	Dziedzina	Kwota dofinansowania z Unii Europejskiej (EFRR) w euro**
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	**Cel strategiczny 1** – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka narciarska Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu agroturystyka Cel operacyjny 1.10 Rozwój produktu turystyka przygraniczna **Cel strategiczny 2** – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju	Transregio - poprawa dostępności komunikacyjnej do obiektów turystycznych – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	Gmina Karpacz	Stadt Reichenbach	Dziedzina 1.2 Turystyka i działalność uzdrowiskowa	985 365,10
		Rewitalizacja zespołu barokowych kaplic nagrobnych w Jeleniej Górze wkładem w ochronę europejskiego dziedzictwa kulturowego – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza	Miasto Jelenia Góra	Verein zur Pflege schlesischer Kunst und Kultur e.V.	Dziedzina 2.2 Kultura i sztuka	1 674 767,75

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta **Cel strategiczny 3** – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 3.3 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 3.4 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku **Cel strategiczny 4** – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Karkonoszy i Gór Izerskich Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu	i kulturowa				
		„OD FUNDAMENTÓW PO SZCZYTY" Renowacja, modernizacja i innowacja w obiektach i współpracy kulturalnej Jeleniogórskiego Centrum Kultury oraz Steinhaus e.V. Bautzen – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	Jeleniogórskie Centrum Kultury JCK	Steinhaus e.V. Bautzen	Dziedzina 2.2 Kultura i sztuka	1 960 835,25
		Promocja Tradycji Turystycznych Karkonoszy i Gór Izerskich – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	Powiat Jeleniogórski	Město Jablonec Nad Nisou	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	45 221,20

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel strategiczny 5 – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Karkonoszy i Gór Izerskich sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 5.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 5.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe) **Cel strategiczny 6** – Utworzenie na obszarze Subregionu Karkonoszy i Gór Izerskich klastra turystycznego Cel operacyjny 6.1 Utworzenie stowarzyszenia przedsiębiorców z branży turystycznej w Subregionie, które formalnie organizowałoby klaster Cel operacyjny 6.2 Promocja klastra turystycznego wśród przedsiębiorców w Subregionie Cel operacyjny 6.3 Zaangażowanie sfery nauki w proces tworzenia i rozwoju klastra	TRANSKARKONOSZE - Wzrost atrakcyjności turystycznej pogranicza polsko-czeskiego poprzez stworzenie jednolitego systemu oznakowania miast partnerskich – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	Gmina Karpacz	Gmina Kowary, Město Pec pod Sněžkou	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	256 264,63
		Podziemne Karkonosze – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	Obec Černý Důl	Gmina Karpacz, Gmina Kowary, Česká speleologická společnost základní organizace Albeřice	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	726 911,24
		ZIELONE KARKONOSZE - rozwój infrastruktury turystycznej miast pogranicza Polsko-Czeskiego: Jilemnice, Karpacz i Kowary* – wpisuje się w cel	Město JILEMNICE	Gmina Kapracz, Gmina Kowary	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	660 095,38

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa				
		Jizersko-Jakuszycka magistrala – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka narciarska	JIZERSKÁ, o.p.s.	Stowarzyszenie Bieg Piastów, Szklarska Poręba	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	1 260 508,35
		Opracowanie wspólnych materiałów promocyjnych Špindlerův Mlýn – Podgórzyn – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	Město Špindlerův Mlýn	Gmina Podgórzyn	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	65 564,02
		PIECHOWICE - ÚPICE: przekroczymy granice* - wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa	Město ÚPICE	Gmina Miejska Piechowice	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	718 031,55

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Czesko-polski singltrek pod Smrkem w Górach Izerskich - wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa	Lesy Ceské republiky, s.p.	Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Świeradów, Gmina Miejska Świeradów – Zdrój	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	671 250,74
		Szlakiem wież widokowych pogranicza polsko – czeskiego – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	Miasto Jelenia Góra	Mesto Turnov	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	281 336,00
		Ścieżka rowerowa - z doliny Izery do doliny Bobru - I. etap - wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa	Miasto Jelenia Góra	Město Semily	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	583 398
		Rozwój turystyczny pogranicza. Turystyczne zagospodarowanie Złotoryi i Mimonia – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu	Karkonosze	Město Mimoň, Římskokatolická Farnost Mimoň	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	1 134 397,51

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		rowa				
		Ścieżki edukacyjne na czesko - polskim pograniczu – wpisuje się w cel operacyjny 5.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu	Město Turnov	Powiat Jaworski	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	595 244,00
		Skarbiec – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	Liberecký Kraj	Muzeum Regionalne w Jaworze, Muzeum Českého ráje v Turnově	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	108 215,20
Subregion Pogórze Kaczawskie	**Cel strategiczny 1** – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjno-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka specjalistyczna Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotne / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu	Wspólna promocja, wspólny sukces – partnerstwo gminy Świerzawa i Obercunnersdorf na rzecz rozwoju turystyki przygranicznej – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	Gmina Świerzawa	Gemeinde Obercunnersdorf	Dziedzina 1.2 Turystyka i działalność uzdrowiskowa	141 355,00

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	turystyka wiejska Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu agroturystyka **Cel strategiczny 2** – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie kwalifikacji pracowników branży turystycznej **Cel strategiczny 3** – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych **Cel strategiczny 4** – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Pogórza Kaczawskiego Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu **Cel strategiczny 5** – Wzmocnienie					

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	wizerunku Subregionu Pogórza Kaczawskiego jako obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku **Cel strategiczny 6** – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Pogórza Kaczawskiego sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)					
Bory Dolnośląskie	**Cel strategiczny 1** – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu	Centrum sportów ekstremalnych w Zgorzelcu – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa	Miasto Zgorzelec	CaTeeDrale e.V. Goerlitz	Dziedzina 1.2 Turystyka i działalność uzdrowiskowa	215 126,94
		Budowa otwartego kompleksu sportowego przy Gimnazjum w Pieńsku – wpisuje się w cel operacyjny	Gmina Pieńsk	Stadtverwaltung Stadt Rothenburg, ASV "Vorwärts" Rothenbrug e.V.	Dziedzina 2.1 Kształcenie i szkolenie	197 497,50

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	turystyka zdrowotna / w tym spa i wellnes / Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu agroturystyka Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu turystyka przygraniczna Cel operacyjny 1.10 Rozwój produktu turystyka konna Cel operacyjny 1.11 Rozwój produktu ekoturystyka i turystyka edukacyjna **Cel strategiczny 2** – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta **Cel strategiczny 3** – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych **Cel strategiczny 4** – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Borów Dolnośląskich Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej	1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa				
		Budowa otwartych obiektów sportowych przy ZSO w Bogatyni – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa	Powiat zgorzelecki	Zespół Szkół Ogól. im. Marii Skłodowskiej-Curie w Bogatyni , Foerderverein des Joliot-Curie Gymnasium e. V. in Gorlitz, Zespół Szkół Zawodowych w Bogatyni, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bogatyni, HSG Turbine Zittau e. V.	Dziedzina 2.1 Kształcenie i szkolenie	848 521,30
		Euroregionalne Centrum Kultury i Komunikacji Pieńsk - EuRegioKom Pieńsk – wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu	Gmina Pieńsk	EUROPA-HAUS-GOERLITZ e. V.	Dziedzina 2.2 Kultura i sztuka	651 476,51

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu **Cel strategiczny 5** – Wzmocnienie wizerunku Subregionu Borów Dolnośląskich jako obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku **Cel strategiczny 6** – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Borów Dolnośląskich sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)	rowa				
		Modernizacja budynków edukacyjno-kulturalnych w Gminie Sulików oraz Gminie Hohendubrau – wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	Gmina Sulików	Gemeindeverwaltung Hohendubrau	Dziedzina 2.2 Kultura i sztuka	741 495,25
		Nowoczesne Muzeum - atrakcyjna edukacja trans graniczna – wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	Muzeum Ceramiki Bolesławiec	Schlesisches Museum zu Görlitz	Dziedzina 2.2 Kultura i sztuka	381 001,40
		Multifunkcjonalne Centrum Trójstyku Hrádek n.N. (CZ) - Bogatynia (PL) –	Město Hrádek Nad Nisou	Gmina Bogatynia	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	1 903 782,74

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu				
		Ścieżki rowerowe w Heřmanicach, w Dětřichovie i w Bogatyni, punkt widokowy w Heřmanicach – wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa	Obec Heřmanice	Gmina Bogatynia, Obec Dětřichov	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	456 436,13
		VIA FABRILIS – szlak tradycji rzemieślniczych – wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	Správa Krkonošského národního parku Vrchlabí	Muzeum Ceramiki w Bolesławcu	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	523 111,00
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	**Cel strategiczny 1** – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa	Centrum sportów ekstremalnych w Zgorzelcu – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa	Miasto Zgorzelec	CaTeeDrale e.V. Goerlitz	Dziedzina 1.2 Turystyka i dzi ałalność uzdrowiskowa	215 126,94

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu agroturystyka Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu turystyka przygraniczna **Cel strategiczny 2** – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakosci bazy noclegowej i gastronomicznej	Budowa otwartych obiektów sportowych przy ZSO w Bogatyni – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa	Powiat zgorzelecki	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Marii Skłodowskiej-Curie w Bogatyni, Foerderverein des Joliot-Curie Gymnasium e. V. in Goerlitz, Zespół Szkół Zawodowych w Bogatyni, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bogatyni, HSG Turbine Zittau e. V.	Dziedzina 2.1 Kształcenie i szkolenie	848 521,30
	Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta **Cel strategiczny 3** – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	Europejskie Centrum Kulturalno-Informacyjne – wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	Gmina Gryfów Śląski	Stadtverwaltung Bischofswerda	Dziedzina 2.2 Kultura i sztuka	431 103,20
	Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych **Cel strategiczny 4** – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Nysa – Kwisa – Bóbr Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej	Modernizacja budynków edukacyjno-kulturalnych w Gminie Sulików oraz Gminie Hohendubrau – wpisuje się w cel operacyjny 1.5	Gmina Sulików	Gemeindeverwaltung Hohendubrau	Dziedzina 2.2 Kultura i sztuka	741 495,25

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu **Cel strategiczny 5** – Wzmocnienie wizerunku Subregionu Nysa – Kwisa – Bóbr obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku **Cel strategiczny 6** – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Nysa –Kwisa – Bóbr sfery stymulujacej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływajacej napolepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu	Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa				
		Czesko-polski singltrek pod Smrkem w Górach Izerskich – wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa	Lesy Ceské republiky, s.p.	Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Świeradów, Gmina Miejska Świeradów – Zdrój	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	671 250,74
		Kulturalne miejsca dla kulturalnych turystów – wpisuje się w cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kultu rowa	Gmina i Miasto Lwówek Śląski	Město Chrastava	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	229 767,16

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, jezykowe)	Multifunkcjonalne Centrum Trójstyku Hrádek n.N. (CZ) - Bogatynia (PL) – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	Město Hrádek Nad Nisou	Gmina Bogatynia	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	1 903 782,74
		Ścieżki rowerowe w Heřmanicach, w Dětřichovie i w Bogatyni, punkt widokowy w Heřmanicach – wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa	Obec Heřmanice	Gmina Bogatynia, Obec Dětřichov	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	456 436,13
Subregion Ślęża	**Cel strategiczny 1** - Tworzenie i promocja oferty turystycznej w oparciu o walory przyrodniczo-kulturowe regionu Cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej Cel operacyjny 1.2 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki rowerowej Cel operacyjny 1.3 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki aktywnej i kwalifikowanej Cel operacyjny 1.4 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki i rekreacji wodnej	Wrota do bajki – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki kulturowej i turystyki dziedzictwa (heritage tourism) w oparciu o spuściznę materialną i niematerialną subregionu a także jego	Město Jičin	Powiat Świdnicki	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	240 949,37

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 1.5 Rozwój i popularyzacja „zielonej turystyki" w oparciu o walory przyrodnicze subregionu Cel operacyjny 1.6 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki kulturowej i turystyki dziedzictwa (heritage tourism) w oparciu o spuściznę materialną i niematerialną subregionu a także jego tradycje i żywą kulturę Cel operacyjny 1.7 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki biznesowej Cel operacyjny 1.8 Stworzenie wspólnego wizerunku subregionu **Cel strategiczny 2** - Podjęcie współpracy przedsiębiorców, organizacji ngo oraz mieszkańców subregionu na rzecz rozwoju jego oferty turystycznej Cel operacyjny 2.1 Tworzenie instytucjonalnych form koordynacji współpracy ponadgminnej Cel operacyjny 2.2 Włączenie lokalnych podmiotów i przedsiębiorców w proces tworzenia i dystrybucji produktu turystycznego Cel operacyjny 2.3 Wsparcie aktywności społecznej i biznesowej na rzecz rozwoju turystyki w Subregionie Cel operacyjny 2.4 Wsparcie działań zwiększających potencjał turystyczny Subregionu **Cel strategiczny 3** - Stworzenie infrastrukturalnych podstaw rozwoju turystyki w oparciu o specyfikę produktu lokalnego	tradycje i żywą kulturę				

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 3.1 Stworzenie sieci punktów informacji turystycznej. Cel operacyjny 3.2 Stworzenie platformy wymiany informacji, konsultingu turystycznego między wszystkimi podmiotami uczestniczącymi w tworzeniu i konsumpcji produktu turystycznego. Cel operacyjny 3.3 Zwiększenie dostępu i dostępności komunikacyjnej atrakcji turystycznych.					
Subregion Ziemia Kłodzka	**Cel strategiczny 1** - Ziemia Kłodzka– gwarancja dobrze spędzonego czasu i doskonałego wypoczynku Cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej Cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej Cel operacyjny 1.3 Rozwój kadr sektora turystyki oraz współpracy sieciowej i międzynarodowej	Miejskie trasy turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast czesko-polskiego pogranicza – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Gmina Miejska Kłodzko	Gmina Miasto Świdnica, Gmina Bardo, Město Česká Skalice, Statutární město Přerov, Gmina Kędzierzyn Koźle	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	944 007,62
		Zakup maszynowej techniki dla zimowej turystycznej dostępności Orlickich i Bystrzyckich gór – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi	Obec Orlické Záhoří	Gmina Duszniki Zdrój, Gmina Bystrzyca Kłodzka, Olešnice v Orlických horách	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	918 487,05

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Kłodzkiej				
		Trasy rowerowe na Pograniczu Kłodzkim – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Město Náchod	Gmina Kudowa Zdrój, Město Hronov, Obec Vysoká Srbská	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	1 053 144,00
		Trasy rowerowe na Pograniczu Kłodzkim - etap II – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Město Náchod	Miasto i Gmina Kudowa Zdrój, Městys Velké Poříčí	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	636 155,39
		Trasy rowerowe na Pograniczu Kłodzkim - III etap – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Město Náchod	Miasto Kudowa Zdrój, Obec Česká Čermná, Město Hronov	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	595 006,00
		Ekstremalne Pogranicze - rozwój oferty turystyki aktywnej w Hronowie i Kudowie Zdroju – wpisuje się w cel	Miasto Kudowa Zdrój	Město Hronov	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	207 328,72

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej				
		Transgraniczny Szlak Królewny Marianny Orańskiej - etap II (oznakowanie i promocja szlaku) – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Powiat Ząbkowicki	Gmina Międzylesie, Gmina Lądek Zdrój, Gmina Stronie Śląskie, Powiat Kłodzki, Gmina Bystrzyca Kłodzka, Gmina Złoty Stok, Gmina Kamieniec Ząbkowicki, Město Javorník, Obec Bílá Voda, Obec Staré Mesto	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	63 660,31
		Wspieranie rozwoju ruchu turystycznego na obszarze Gór Stołowych i Broumowskich Sten – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Město Broumov	Gmina Radków, Město Police nad Metují	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	1 946 908,28

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Widoki bez granic– wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Gmina Radków	Gmina Miejska Nowa Ruda, Park Narodowy Gór Stołowych, Město Broumov	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	883 295,07
		Zakup maszynowej techniki dla zimowej turystycznej dostępności Orlickich i Bystrzycki ch gór – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Obec Orlické Záhoří	Gmina Duszniki Zdrój, Gmina Bystrzyca Kłodzka, Olešnice v Orlických horách	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	918 487,05
		Transgraniczny Szlak Królewny Marianny Orańskiej - etap II (oznakowanie i prom ocja szlaku) – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Powiat Ząbkowicki	Gmina Międzylesie, Gmina Lądek Zdrój, Gmina Stronie Śląskie, Powiat Kłodzki, Gmina Bystrzyca Kłodzka, Gmina Złoty Stok, Gmina Kamieniec Ząbkowicki, Město Javorník, Obec Bílá Voda, Obec Staré	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	63 660,31

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

				Mesto		
		Ścieżka historyczno-przyrodnicza śladami królewny Marianny Orańskiej – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Gmina Złoty Stok	Obec Bila Voda	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	60 724,00
Subregion Sudety Wałbrzyskie	**Cel strategiczny 1** - Nowoczesna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna Cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 1.2 Przygotowanie i promocja ofert inwestycyjnych „Subregionu „ Góry Wałbrzyskie" w zakresie infrastruktury turystycznej i około turystycznej **Cel strategiczny 2** - Wzmocnienie pozycji subregionu „góry Wałbrzyskie" na rynku turystycznym Cel operacyjny 2.1 Podniesienie konkurencyjności wiodących produktów turystycznych subregionu „Góry Wałbrzyskie" Cel operacyjny 2.2 Wykreowanie nowych produktów turystycznych Cel operacyjny 2.3 Promocja produktów oraz walorów turystycznych **Cel strategiczny 3** - Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki Cel operacyjny 3.1 Wspieranie podmiotów	Wrota do bajki – wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Podniesienie konkurencyjności wiodących produktów turystycznych subregionu „Góry Wałbrzyskie"	Město Jičin	Powiat Świdnicki	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	240 949,37
		Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w strefie pogranicza – wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Podniesienie konkurencyjności wiodących produktów turystycznych subregionu „Góry	Město Meziměstí	Gmina Mieroszów	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	4 007 188,00

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	życia społecznego i gospodarczego subregionu „Góry Wałbrzyskie w zakresie rozwoju turystyki Cel operacyjny 3.2 Zwiększenie konkurencyjności i potencjału przedsiębiorstw turystycznych subregionu	Wałbrzyskie"				
		Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w strefie pogranicza Broumovsko - Mieroszowskiego II etap – wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Podniesienie konkurencyjności wiodących produktów turystycznych subregionu „Góry Wałbrzyskie"	Gmina Mieroszów	Město Meziměstí	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	475 527,60
Sowiogórski	**Cel strategiczny 1** - stworzenie z Gór Sowich miejsca podróży turystów z kraju i świata Cel operacyjny 1.1 Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.2 Koordynacja i zarządzanie Cel operacyjny 1.3 Wspólna promocja, PR, lobbing	Wędrowanie bez granic po północno-wschodnich Czechach i po Dolnym Śląsku – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój markowych produktów	Gmina Pieszyce	Město Nová Paka, Obec Bohuslavice nad Metují	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	2 369 556,89

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		turystycznych				
		Transgraniczny Szlak Królewny Marianny Orańskiej - etap II (oznakowanie i promocja szlaku) operacyjny 1.1 Rozwój markowych produktów turystycznych	Powiat Ząbkowicki	Gmina Międzylesie, Gmina Lądek Zdrój, Gmina Stronie Śląskie, Powiat Kłodzki, Gmina Bystrzyca Kłodzka, Gmina Złoty Stok, Gmina Kamieniec Ząbkowicki, Město Javorník, Obec Bílá Voda, Obec Staré Mesto	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	63 660,31
Subregion Przedgórze Sudeckie	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej. Poniżej zaprezentowane zostały główne segmenty rynku turystycznego, na bazie których mogą być budowane/przyporządkowane sieciowe produkty turystyczne. Są to: Cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki, dziedzictwo kultury Dolnego Śląska, Szlak Cysterski) – jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu Cel strategiczny 2 Turystyka przemysłowa (Dolnośląskie podziemia i fortyfikacje militarne) - jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu, Cel strategiczny 3 Turystyka aktywna i specjalistyczna (turystyka	Wędrowanie bez granic - wzrost atrakcyjności i dostępności obiektów turystycznych stanowiących element międzynarodowej trasy turystycznej Via Sacra – wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki, dziedzictwo kultury	Parafia Ewangelicko - Augsburska Wang	Evangelische Kulturstiftung Goerlitz	Dziedzina 1.2 Turystyka i działalność uzdrowiskowa	429 061,46

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	rowerowa, sporty zimowe /narciarstwo biegowe/) – jest to segment o mniejszym znaczeniu dla rynku turystycznego	Dolnego Śląska, Szlak Cysterski) – jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu				
		Wędrowanie bez granic po północno-wschodnich Czechach i po Dolnym Śląsku – wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki, dziedzictwo kultury Dolnego Śląska, Szlak Cysterski) – jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu	Gmina Pieszyce	Město Nová Paka, Obec Bohuslavice nad Metují	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	2 369 556,89
		Wrota do bajki – wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki, dziedzictwo kultury Dolnego Śląska, Szlak Cysterski) – jest to priorytetowy segment rynku	Město Jičin	Powiat Świdnicki	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	240 949,37

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		turystycznego subregionu				
		Transgraniczny Szlak Królewny Marianny Orańskiej - etap II (oznakowanie i promocja szlaku) – wpisuje się w cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki, dziedzictwo kultury Dolnego Śląska, Szlak Cysterski) – jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu	Powiat Ząbkowicki	Lądek Zdrój, Gmina Stronie Śląskie, Powiat Kłodzki, Gmina Bystrzyca Kłodzka, Gmina Złoty Stok, Gmina Kamieniec Ząbkowicki, Město Javorník, Obec Bílá Voda, Obec Staré Mesto	Dziedzina 2.2 Wspieranie rozwoju turystyki	63 660,31

* projekty rekomendowany, jako rezerwowe

** kwoty dofinansowania w euro, z uwagi na fakt realizacji projektów międzynarodowych rozliczanych w jednej walucie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.umwd.dolnyslask.pl/ewt/wspolpraca-transgraniczna/dolny-slask-czechy/realizowane-projekty/, www.umwd.dolnyslask.pl/ewt/wspolpraca-transgraniczna/saksonia/realizowane-projekty/ oraz Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 4. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania APRT w sferze tworzenia nowych produktów turystycznych z uwzględnieniem uzyskanych dotacji inwestycyjnych i promocyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w zakresie turystyki na terenie Dolnego Śląska w poszczególnych Subregionach.

Subregion	Cele	Tytuł projektu	Nazwa LGD	Nazwa wnioskodawcy	Środki publiczne ogółem/ kwalifikowalne (w złotych)*
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	Cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka narciarska Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu agroturystyka	Tworzenie sieci obiektów infrastruktury sportowo-turystycznej, w tym wielofunkcyjnego boiska w Kopańcu, Kromnowie, Chromcu, Barcinku, Rybnicy i Wojcieszycach – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa	Stowarzyszenie LGD - Partnerstwo Izerskie	Gmina Stara Kamienica	566 950,82
		Budowa skateparku wraz z modernizacją Stadionu Miejskiego w Świeradowie Zdroju celem podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu Gór i Pogórza Izerskiego – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa	Stowarzyszenie LGD - Partnerstwo Izerskie	Gmina Świeradów Zdrój	516 392,62
		Budowa pola do gry w minigolfa oraz modernizacja placu zabaw w Świeradowie- Zdroju celem podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu Gór i Pogórza Izerskiego – wpisuje się w cel	Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Izerskie	Gmina Świeradów - Zdrój	12 147,54

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 1.10 Rozwój produktu turystyka przygraniczna Cel strategiczny 2 – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta Cel strategiczny 3 – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 3.3 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 3.4 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku Cel strategiczny 4 – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Karkonoszy i Gór Izerskich	operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa			

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu Cel strategiczny 5 – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Karkonoszy i Gór Izerskich sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 5.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 5.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe) Cel strategiczny 6 – Utworzenie na obszarze Subregionu Karkonoszy i Gór Izerskich klastra turystycznego Cel operacyjny 6.1 Utworzenie stowarzyszenia				

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	przedsiębiorców z branży turystycznej w Subregionie, które formalnie organizowałoby klaster Cel operacyjny 6.2 Promocja klastra turystycznego wśród przedsiębiorców w Subregionie Cel operacyjny 6.3 Zaangażowanie sfery nauki w proces tworzenia i rozwoju klastra				
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	Cel strategiczny 1 - Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki kulturowej Cel operacyjny 1.1 Rozwój i doskonalenie produktu „Subregion Doliny Baryczy i Wzgórz Trzebnickich – Krainą żywiołów" Cel operacyjny 1.2 Rozwój i doskonalenie produktu „Księstwo Świętej Jadwigi Śląskiej" Cel operacyjny 1.3 Rozwój i doskonalenie produktu „Stawy Milickie – od tradycji do współczesności" Cel strategiczny 2 - Tworzenie i doskonalenie produktu turystyki aktywnej Cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków	Budowa stawów rekreacyjnych w ramach budowy infrastruktury turystycznej na terenie zespołu pałacowo-parkowego Krośnice - Wierzchowice – wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych	LGD Dolina Baryczy	Gmina Krośnice	1 048 204,09
		Rodzinny Przewodnik Turystyczny po Gminie Trzebnica – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Aktywizacja przewodników turystycznych	LGD Kraina Wzgórz Trzebnickich	Gmina Trzebnica Paweł Ziembiński	31 553,28
		Promocja regionu poprzez wykonanie tablic informacyjnych oraz folderu informacyjnego. Kocie Góry- Kraina Wzgórz Trzebnickich- idealne miejsce na turystykę weekendową, wypoczynek i rekreację – wpisuje	LGD Kraina Wzgórz Trzebnickich	Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	34 600,00

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	rowerowych, pieszych, konnych, wodnych Cel operacyjny 2.2 Zintensyfikowanie imprez w zakresie turystyki aktywnej Cel strategiczny 3 - Uruchomienie systemu informacji turystycznej Cel operacyjny 3.1 Aktywizacja przewodników turystycznych Cel operacyjny 3.2 Uruchomienie punktów IT Cel operacyjny 3.3 Wprowadzenie systemu oznakowania IT Cel strategiczny 4 - Rozwój aktywności mieszkańców i współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju subregionalnego produktu turystycznego Cel operacyjny 4.1 Wsparcie rozwoju subregionalnego produktu turystycznego przez jednostki samorządu terytorialnego Cel operacyjny 4.2 Współpraca organizacji społecznych, jednostek administracji samorządowej i podmiotów sektora prywatnego	się w cel operacyjny 3.1 Aktywizacja przewodników turystycznych			
		Internetowy portal informacyjny oraz wiedzy o regionie dotyczący kultury, sztuki, dziedzictwa narodowego, turystyki i sportu – wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Uruchomienie punktów IT	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Wzgórz Trzebnickich	INFOSIGNUS Marcin Raczyński,	35 000,00
		Rewitalizacja Parku Bażanta w Jagoszycach poprzez utworzenie ścieżki edukacyjnej oraz miejsca biwakowego – wpisuje się w cel operacyjny 2.2 Zintensyfikowanie imprez w zakresie turystyki aktywnej	Stowarzyszenie LGD Kraina Wzgórz Trzebnickich	Gmina Prusice	34 869,73
		Odnowienie i uzupełnienie oznakowania istniejących szlaków turystycznych w Gminie Twardogóra, wytyczenie nowych oraz wydanie przewodnika po trasach turystycznych – wpisuje się w cel operacyjny 5.1 Podnoszenie jakości produktu turystycznego	LGD "Partnerstwo dla Doliny Baryczy"	Gmina Twardogóra	28 260,00

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	Cel operacyjny 4.3 Rozwój szkolnych kół turystyczno krajoznawczych Cel operacyjny 4.4 Utworzenie stanowiska Pełnomocnika ds. Rozwoju Subregionalnego Produktu Turystycznego Cel strategiczny 5 - Budowa marki produktu turystycznego Subregionu Cel operacyjny 5.1 Podnoszenie jakości produktu turystycznego Cel operacyjny 5.2 Tworzenie elementów afektywnych marki turystycznej Cel operacyjny 5.3 Monitoring procesu rozwoju marki	Wydanie przewodnika pt. "Walory historyczno- krajoznawcze gminy Przygodzice – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Aktywizacja przewodników turystycznych	LGD "Partnerstwo dla Doliny Baryczy"	Towarzystwo Miłośników Przygodzic	5 937,16
		Aktywna Promocja Regionu poprzez wydanie książki pt. "Legendy Doliny Baryczy dla najmłodszych" – wpisuje się w cel operacyjny 3.1 Aktywizacja przewodników turystycznych	LGD "Partnerstwo dla Doliny Baryczy"	Stowarzyszenie partnerskie "Milicz"	23 000,00
		Utworzenie i wyposażenie wypożyczalni rowerów przy Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w Twardogórze – wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych	"Partnerstwo dla Doliny Baryczy"	Gmina Twardogóra	39 928,77
		Budowa kolejki wąskotorowej w ramach budowy infrastruktury turystycznej na terenie zespołu pałacowo-parkowego Krośnice-Wierzchowice – wpisuje się w cel operacyjny 2.2 Zintensyfikowanie imprez w zakresie turystyki aktywnej	-	Gmina Krośnice	668 975,46
		Zagospodarowanie centrum wsi Czeszów poprzez budowę ciągów komunikacyjnych i parkingów wraz z elementami małej architektury – wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków	-	Gmina Zawonia	1 239 873,44

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		rowerowych, pieszych, konnych, wodnych			
		Budowa parkingu turystycznego w Rudzie Milickiej – wpisuje się w cel operacyjny 2.1 Rozbudowa podstawowej infrastruktury szlaków rowerowych, pieszych, konnych, wodnych	-	Gmina Milicz	695 473,94
Subregion Pogórze Kaczawskie	Cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjno-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka specjalistyczna Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka zdrowotne / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu agroturystyka Cel strategiczny 2 – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel	Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości poprzez budowę chodników ul. Kościelnej oraz przebudowę chodników i nawierzchni ul. Słowackiego i Kochanowskiego w W ojcieszowie – wpisuje się w cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka piesza	LGD Partnerstwo kaczawskie	Gmina Wojcieszów	203 735,33
		Zakup wyposażenia na basen kąpielowy i pole namiotowe w Starej Kraśnicy – wpisuje się w cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu turystyka wiejska	LGD Partnerstwo Kaczawskie	Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Świerzawie	18 894,72
		Poprawa atrakcyjności turystycznej basenu i pola kempingowego – wpisuje się w cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu turystyka wiejska	Stowarzyszenie LGD Partnerstwo Kaczawskie	Gmina Wojcieszów	39 867,72
		Promocja aktywności i twórczości mieszkańców na szlaku Wygasłych Wulkanów – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjno-wypoczynkowa	Stowarzyszenie LGD Partnerstwo Kaczawskie	Parafia rzymsko-katolicka p.w. Pańskiego Wniebowstąpienia w Snowidzy	8 700,00

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie kwalifikacji pracowników branży turystycznej Cel strategiczny 3 – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie ·Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel strategiczny 4 – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Pogórza Kaczawskiego Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi	Remont świetlicy wiejskiej na Centrum Kulturalno-Historyczne oraz budowa infrastruktury turystycznej na gazie zabytkowych kapliczek dla rozwoju turystyczno-kulturowego wsi Dobków – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	-	Gmina Świerzawa	505 514,86
		Modernizacja Sali widowiskowej. Utworzenie Miejskiego Centrum Informacji i Promocji Turystycznej – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa	-	Gmina Wojcieszów	481 022,80
			-	Gmina Wojcieszów	161 698,40
		Modernizacja Sali widowiskowej. Utworzenia Miejskiego Centrum Informacji i Promocji Turystycznej w zakresie wykonania ocieplenia i elewacji budynków oraz placów przy budynku z kostki betonowej – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa			

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu Cel strategiczny 5 – Wzmocnienie wizerunku Subregionu Pogórza Kaczawskiego jako obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku Cel strategiczny 6 – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Pogórza Kaczawskiego sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)				
Subregion Ślęża	Cel strategiczny 1 - Tworzenie i promocja oferty turystycznej w oparciu o walory	Poprawa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w miejscowości Mnichowice poprzez budowę ciągu pieszego – wpisuje się w cel	LGD A4	Gmina Żórawina	195 707,44

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

	przyrodniczo-kulturowe regionu Cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej Cel operacyjny 1.2 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki rowerowej Cel operacyjny 1.3 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki aktywnej i kwalifikowanej Cel operacyjny 1.4 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki i rekreacji wodnej Cel operacyjny 1.5 Rozwój i popularyzacja „zielonej turystyki” w oparciu o walory przyrodnicze subregionu Cel operacyjny 1.6 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki kulturowej i turystyki dziedzictwa (heritage tourism) w oparciu o spuściznę materialną i niematerialną subregionu a także jego tradycje i żywą kulturę Cel operacyjny 1.7 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki biznesowej Cel operacyjny 1.8 Stworzenie	operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej			
		Rowerem przez historię – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki rowerowej	LGD Stowarzyszenie Leader A4	Gminne Centrum Sportu i Rekreacji w Kobierzycach	33 759,12
		Rozbudowa istniejącej infrastruktury oraz trasy spacerowej dla uprawiania rekreacji konnej wraz ze ścieżką edukacyjną – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej	Lokalna Grupa Działania " Stowarzyszenie Lider A4"	Łukasz Sidorowicz "Batanluk"	35 672,13
		Muzeum Galowice-ważnym obiektem historycznym oraz atrakcją turystyczną – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki kulturowej i turystyki dziedzictwa (heritagetourism) w oparciu o spuści znę materialną i niematerialną subregionu a także jego tradycje i żywą kulturę	Lokalna Grupa Działania " Stowarzyszenie Lider A4"	Fundacja Gallen	34 324,06
		Muzeum Galowice-remont z modernizacją i udostępnie nie dawnej kuźni pałacowej w Galowicach – wpisuje się w cel operacyjny 1.6 Stworzenie kompleksowej oferty turystyki kulturowej i turystyki dziedzictwa	Lokalna Grupa Działania " Stowarzyszenie Lider A4"	Fundacja Gallen	34 862,93

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	wspólnego wizerunku subregionu Cel strategiczny 2 - Podjęcie współpracy przedsiębiorców, organizacji ngo oraz mieszkańców subregionu na rzecz rozwoju jego oferty turystycznej Cel operacyjny 2.1 Tworzenie instytucjonalnych form koordynacji współpracy ponadgminnej Cel operacyjny 2.2 Włączenie lokalnych podmiotów i przedsiębiorców w proces tworzenia i dystrybucji produktu turystycznego Cel operacyjny 2.3 Wsparcie aktywności społecznej i biznesowej na rzecz rozwoju turystyki w Subregionie Cel operacyjny 2.4 Wsparcie działań zwiększających potencjał turystyczny Subregionu Cel strategiczny 3 - Stworzenie infrastrukturalnych podstaw rozwoju turystyki w oparciu o specyfikę produktu lokalnego Cel operacyjny 3.1 Stworzenie sieci punktów informacji turystycznej. Cel operacyjny 3.2 Stworzenie platformy wymiany informacji, konsultingu turystycznego między	(heritage tourism) w oparciu o spuściznę materialną i niematerialną subregionu a także jego tradycje i żywą kulturę			
		Internetowa informacyjno-agroturystyczna baza wiedzy o Gminach Żórawina/Kobierzyce/Siechnice/Kąty Wrocławskie – wpisuje się w cel operacyjny 3.2 Stworzenie platformy wymiany informacji, konsultingu turystycznego między wszystkimi podmiotami uczestniczącymi w tworzeniu i konsumpcji produktu turystycznego	Lokalna Grupa Działania " Stowarzyszenie Lider A4"	Bartłomiej Nowowiejski	34 995,00
		"Poznajemy walory przyrodnicze i architektoniczne Gminy Sośnie oraz obszaru Doliny Baryczy" – wpisuje się w cel operacyjny 3.3 Zwiększenie dostępu i dostępności komunikacyjnej atrakcji turystycznych	"Partnerstwo dla Doliny Baryczy"	Gmina Sośnie	32 496,63

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	wszystkimi podmiotami uczestniczącymi w tworzeniu i konsumpcji produktu turystycznego. Cel operacyjny 3.3 Zwiększenie dostępu i dostępności komunikacyjnej atrakcji turystycznych.				
Subregion Dolina Odry Wschód - Kraina Gądów Odrzańskich	Cel strategiczny 1 - Tworzenie i promocja oferty turystycznej w oparciu o walory kulturowo – przyrodnicze regionu Cel operacyjny 1.1 Rozwój szlaków turystycznych oraz ich zintegrowanej oferty wraz z budową infrastruktury towarzyszącej Cel operacyjny 1.2 Tworzenie kompleksowej oferty turystyki wodnej Cel operacyjny 1.3 Powstanie wyrafinowanej oferty turystycznej Cel operacyjny 1.4 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oferty bazującej na walorach historycznych i przyrodniczych obszaru Cel operacyjny 1.5 Tworzenie wspólnego wizerunku subregionu Cel operacyjny 1.6 Zwiększenie zakresu promocji i informacji o walorach i ofercie turystycznej subregionu	Rowerem przez historię – wpisuje się w cel operacyjny 1.4 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oferty bazującej na walorach historycznych i przyrodniczych obszaru	LGD Stowarzyszenie Leader A4	Gminne Centrum Sportu i Rekreacji w Kobierzycach	33 759,12

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel strategiczny 2 - Współpraca instytucji, przedsiębiorców, organizacji oraz mieszkańców subregionu na rzecz rozwoju oferty turystycznej obszaru Cel operacyjny 2.1 Tworzenie instytucjonalnych form koordynacji współpracy ponadgminnej Cel operacyjny 2.2 Włączenie lokalnych podmiotów do oferty turystycznej subregionu Cel operacyjny 2.3 Wsparcie aktywności społecznej i biznesowej na rzecz rozwoju turystycznego subregionu Cel operacyjny 2.4 Wsparcie tożsamości regionalnej Cel strategiczny 3 - Wsparcie działań zwiększających potencjał turystyczny subregionu Cel operacyjny 3.1 Opracowanie subregionalnego systemu gospodarki odpadami Cel operacyjny 3.2 Poprawa stanu komunikacji publicznej				
	Cel strategiczny 1 - Nowoczesna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna Cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 1.2	Podniesienie jakości infrastruktury rekreacyjno-turystycznej na terenach wiejskich Gminy Głuszyca - budowa placów zabaw – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	-	Gmina Głuszyca	509 971,21

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Subregion Sudety Wałbrzyskie	Przygotowanie i promocja ofert inwestycyjnych „Subregionu „Góry Wałbrzyskie" w zakresie infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej Cel strategiczny 2 - Wzmocnienie pozycji subregionu „góry Wałbrzyskie" na rynku turystycznym Cel operacyjny 2.1 Podniesienie konkurencyjności wiodących produktów turystycznych subregionu „Góry Wałbrzyskie" Cel operacyjny 2.2 Wykreowanie nowych produktów turystycznych Cel operacyjny 2.3 Promocja produktów oraz walorów turystycznych Cel strategiczny 3 - Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki Cel operacyjny 3.1 Wspieranie podmiotów życia społecznego i gospodarczego subregionu „Góry Wałbrzyskie w zakresie rozwoju turystyki Cel operacyjny 3.2 Zwiększenie konkurencyjności i potencjału przedsiębiorstw turystycznych subregionu				

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Subregion Ziemia Kłodzka	Cel strategiczny 1 - Ziemia Kłodzka gwarancja dobrze spędzonego czasu i doskonałego wypoczynku Cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej Cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej Cel operacyjny 1.3 Rozwój kadr sektora turystyki oraz współpracy sieciowej i międzynarodowej	Budowa budynku turystyczno-rekreacyjnego w ramach zadania "Wioski beztroski-wioska na medal" we wsi Chocieszów – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów-LGD	Gmina Szczytna	752 521,21
		Budowa dwóch wiat drewnianych we wsi Trzebieszowice – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów-LGD	Gmina Lądek Zdrój	31 469,82
		Wydanie Folderu pn. "Ekomuzea wsi lądeckiej" – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów-LGD	Gmina Lądek Zdrój	21 450,00
		Internetowa Baza Danych Oferty Usługowo-Produkcyjnej Regionu i Automatyczny, Interaktywny System Informacji i Rezerwacji – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów-LGD	Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego Masyw Śnieżnika	30 034,17
		Jednolite oznakowanie atrakcji turystycznych znajdujących się na obszarze LGD Wsi – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	Stowarzyszenie LGD "Wsi"	Powiat Ząbkowicki	12 000,00

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. ”Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012”
POKL.08.01.04-02-001/09”

		Wiejski Niezbędnik Turystyczny Góry Sowie i Góry Orlickie – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów"	F.P.H.U Łukasz Kus	9 000,00
		Wiejski Niezbędnik Turystyczny Wśród Gór i Gorących Wód- Gmina Lądek Zdrój – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów"	F.P.H.U Łukasz Kus	9 000,00
		Wiejski Niezbędnik Turystyczny- Masyw Śnieżnika, Rów Górnej Nysy i Góry Bystrzyckie (Gminy Bystrzyca Kłodzka i Międzylesie) – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów"	F.P.H.U Łukasz Kus	9 000,00
		Wiejski Niezbędnik Turystyczny Masyw Śnieżnika i Góry Bialskie (Gmina Stronie Śląskie) – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów"	F.P.H.U Łukasz Kus	9 000,00
		Promocja zabytkowych obiektów sakralnych w Parafii Rzymsko-katolickiej p.w. Św., Michała Archanioła w Lewinie Kłodzkim – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów"	Parafia Rzymsko - Katolicka pod wezwaniem Świętego Michała Archanioła w Lewi nie Kłodzkim	36 164,46

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej		Jarosław Nitkiewicz	
		Promocja gospodarstw agroturystycznych należących do Agroturystycznego Stowarzyszenia Masywu Śnieżnika – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów - Lokalna Grupa Działania	Agroturystyczne Stowarzyszenie Masywu Śnieżnika	9 027,36
		Wydanie folderu Gospodarstwa agroturystyczne oraz atrakcje turystyczne ziemi kłodzkiej i materiałów promocyjnych Stowarzyszenie Agroturystyczne Góry Stołowe – wpisuje się w cel operacyjny 1.2 Kreowanie nowych i wsparcie dla istniejących markowych produktów turystycznych Ziemi Kłodzkiej	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Fundacja Kłodzka Wstęga Sudetów"	Stowarzyszenie Agroturystyczne Góry Stołowe	13 918,80
		Zagospodarowanie części parku przy Wiejskim Domu Kultury w Starym Waliszowie – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	-	Gmina Bystrzyca Kłodzka	197 461,43
		Zagospodarowanie terenów publicznych we wsiach: Kąty Bystrzyckie, Lutynia, Orłowiec, Wojtówka – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej Ziemi Kłodzkiej	-	Gmina Lądek Zdrój	595 550,92

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Bory Dolnośląskie	Cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka piesza Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu agroturystyka Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu turystyka przygraniczna Cel operacyjny 1.10 Rozwój produktu turystyka konna Cel operacyjny 1.11 Rozwój produktu ekoturystyka i turystyka edukacyjna Cel strategiczny 2 – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy	Album walorów kulturowych i przyrodniczych-Gmina Lubin w obiektywie – wpisuje się w cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu turystyka przygraniczna	Lokalna Grupa Działania Wrzosowa Kraina	Gmina Lubin Rogowska Irena	11 930,00
		Budowa stanowisk wędkarskich – wpisuje się w cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu turystyka przygraniczna	Lokalna Grupa Działania Wrzosowa Kraina	Szkutnik Karol	39 950,00
		Budowa miejsc biwakowych – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa	Lokalna Grupa Działania Wrzosowa Kraina	Szkutnik Karol	41 290,01

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta Cel strategiczny 3 – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel strategiczny 4 – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Borów Dolnośląskich Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu Cel strategiczny 5 – Wzmocnienie				

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	wizerunku Subregionu Borów Dolnośląskich jako obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku Cel strategiczny 6 – Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Borów Dolnośląskich sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)				
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	Cel strategiczny 1 – Rozwój markowych produktów turystycznych Cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa Cel operacyjny 1.2 Rozwój produktu turystyka piesza	Budowa skateparku wraz z modernizacją Stadionu Miejskiego w Świeradowie Zdroju celem podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu Gór i Pogórza Izerskiego – wpisuje się w cel operacyjny 1.1 Rozwój produktu	Stowarzyszenie LGD - Partnerstwo Izerskie	Gmina Świeradów Zdrój	516 392,62

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 1.3 Rozwój produktu turystyka rowerowa Cel operacyjny 1.4 Rozwój produktu turystyka konferencyjna Cel operacyjny 1.5 Rozwój produktu turystyka krajoznawcza i kulturowa Cel operacyjny 1.6 Rozwój produktu turystyka zdrowotna / w tym spa i wellness/ Cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka wiejska Cel operacyjny 1.8 Rozwój produktu agroturystyka Cel operacyjny 1.9 Rozwój produktu turystyka przygraniczna Cel strategiczny 2 – Tworzenie markowej infrastruktury turystycznej Cel operacyjny 2.1 Wspieranie rozwoju jakości bazy noclegowej i gastronomicznej Cel operacyjny 2.2 Podnoszenie standardów obsługi klienta Cel strategiczny 3 – Budowa systemów wsparcia dla rozwoju markowych produktów turystycznych i sektora turystycznego w Subregionie Cel operacyjny 3.1 Stworzenie zintegrowanego systemu promocji subregionu	turystyka rekreacyjna-wypoczynkowa			
		Izerski skansen uli figuralnych w miejscowości Dworek – wpisuje się w cel operacyjny 1.7 Rozwój produktu turystyka wiejska	Stowarzyszenie LGD - Partnerstwo Izerskie	Gmina i Miasto Lwówek Śląski	64 645,02

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel operacyjny 3.2 Eksponowanie unikalnych walorów markowych produktów turystycznych Cel strategiczny 4 – Zintegrowany system promocji regionu oparty o System Identyfikacji Wizualnej Subregionu Nysa – Kwisa – Bóbr Cel operacyjny 4.1 Wprowadzenie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej do wszystkich JST, organizacji pozarządowych i zainteresowanych podmiotów komercyjnych Cel operacyjny 4.2 Zintegrowanie elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej z działaniami promocyjnymi prowadzonymi w indywidualnym zakresie przez podmioty Subregionu Cel strategiczny 5 – Wzmocnienie wizerunku Subregionu Nysa – Kwisa – Bóbr obszaru atrakcyjnego dla turystów krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.1 Uczestnictwo w targach turystycznych krajowych i zagranicznych Cel operacyjny 5.2 Zaangażowanie regionalnych autorytetów w proces kształtowania korzystnego wizerunku Cel strategiczny 6 –				

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Uczynienie z sektora turystycznego Subregionu Nysa –Kwisa – Bóbr sfery stymulującej rozwój społeczno – gospodarczy i wpływającej na polepszenie sytuacji na rynku pracy Cel operacyjny 6.1 Wspomaganie oferty edukacyjnej w zakresie turystyki i marketingu Cel operacyjny 6.2 Umożliwienie kadrom turystycznym podnoszenie swoich kwalifikacji (np. szkolenia produktowe, językowe)				
Subregion Dolina Odry Zachodniej	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej. Potencjał dla rozwoju sieciowych produktów turystycznych przedstawiony został na podstawie APRT dla Dolnego Śląska: Cel strategiczny 1 Turystyka weekendowa – priorytetowy segment rynku turystycznego Cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki i dziedzictwo kultury Dolnego Śląska) – ważny segment rynku turystycznego	Z ,,kresów do Krzelowa" - rozwój i promocja Krainy Łęgów Odrzańskich poprzez odtworzenie i podtrzymanie tradycji kresowych mieszkańców Krzelowa – wpisuje się w cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa	LGD Kraina Łęgów Odrzańskich	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gospodarczego i k ulturalnego sołectwa Krzelów-Młoty ,,Jezierzyca"	9 890,89
		Odnowienie wieży Zamku Piastowskiego w Wołowie na potrzeby punktu widokowego – wpisuje się w cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa	Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgów Odrzańskich	Powiat Wołowski Maciej Nejman	33 881,66
		Izba muzealna straży pożarnej oraz Centrum Aktywności w Ekomuzeum Cysterskim w Lubiążu – wpisuje się w cel strategiczny 2 Turystyka miejska i kulturowa	Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgów Odrzańskich	Stowarzyszenie Lubiąż Zbigniew Posacki	35 714,29

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Cel strategiczny 3 Turystyka aktywna (kajakarstwo, żeglarstwo i motolotniarstwo) – ważny segment rynku turystycznego	Oznakowanie ścieżek rowerowych północnej części gminy Środa Śląska oraz promocja regionu – wpisuje się w cel strategiczny 3 Turystyka aktywna	Stowarzyszenie LGD "Kraina Łęgów Odrzańskich"	Gmina Środa Śląska	27 049,02
Subregion Przedgórze Sudeckie	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej. Poniżej zaprezentowane zostały główne segmenty rynku turystycznego, na bazie których mogą być budowane/przyporządkowane sieciowe produkty turystyczne. Są to: Cel strategiczny 1 Turystyka miejska i kulturowa (Pałace, zamki, dziedzictwo kultury Dolnego Śląska, Szlak Cysterski) – jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu Cel strategiczny 2 Turystyka przemysłowa (Dolnośląskie podziemia i fortyfikacje militarne) - jest to priorytetowy segment rynku turystycznego subregionu, Cel strategiczny 3 Turystyka aktywna i specjalistyczna (turystyka rowerowa, sporty zimowe /narciarstwo biegowe/) – jest to segment o mniejszym znaczeniu dla	Przebudowa Domku Myśliwskiego w Jodłowniku w celu utworzenia bazy turystyki aktywnej wraz z infrastrukturą towarzysząca - etap i – wpisuje się w cel strategiczny 3 Turystyka aktywna i specjalistyczna	LGD Ślężanie	Gmina Dzierżoniów	27 3479,42

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	rynku turystycznego				

* kwoty dofinansowania wskazano na podstawie kwot kwalifikowanych zgodnie z umową o dofinansowanie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektów w zakresie turystyki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Odnowa i rozwój wsi, Oś 4. Leader działanie 413. Wdrażanie LSR - Małe projekty, działania 313/322/323 Odnowa i rozwój wsi. Opracowanie na podstawie materiałów otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego Departament Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Wydział Obszarów Wiejskich dział monitoringu i sprawozdawczości PROW 2007-2013, stan na sierpień 2011.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 5. Stan ilościowo-jakościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach na terenie Dolnego Śląska.

Priorytet/ działanie	Obszar realizacji	Wartość ogółem	Kwota dofinansowania z UE - 85 %	Stopień realizacji projektu	Tytuł projektu	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji	Nazwa beneficjenta
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	505 500,00	429 675,00	98,95%	Zawodowy strzał w dziesiątkę	2008-06-02	2010-05-31	Provider PPHU Paweł Ceńkar
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	20 398 909,41	17 339 073,00	73,93%	Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku	2009-06-01	2011-05-31	Samorząd Województwa Dolnośląskiego/Urząd Marszałkowski/Wydział Edukacji i Nauki
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	104 599 910,00	88 909 923,50	0,29%	Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku II	2011-01-03	2014-09-30	Samorząd Województwa Dolnośląskiego/Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
Działanie 9.2	Powiat dzierżoniowski	1 307 923,00	1 111 734,55	79,43%	Obserwator rynku pracy regionu wałbrzyskiego	2008-09-02	2010-09-01	Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
	Powiat kłodzki							
	Powiat świdnicki							
	Powiat wałbrzyski							
	Powiat ząbkowicki							

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Działanie 9.2	Powiat wałbrzyski	388 506,60	330 230,61	89,68%	Edukacja dla przyszłości – wpieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego	2008-10-01	2009-07-31	Human Partner
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	454 944,00	386 702,40	80,55%	Lepszy start na rynku pracy dla młodzieży z dysfunkcją wzroku	2009-08-01	2011-07-31	Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Niewidomych i Słabo widzących im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	336 360,00	285 906,00	99,08%	Równy start do kariery	2008-11-01	2009-10-31	POINT Sp. zo.o
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	545 500,00	463 675,00	88,91%	e-Szkoły 2008 - 2009: Technologie informatyczne przyszłością szkolnictwa zawodowego (modernizacja programów nauczania, doradztwo edukacyjno-zawodowe, pozalekcyjne zajęcia e-Learning, praktyki zawodowe)	2008-11-01	2010-12-31	CompSecur Sp. z o.o.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Działanie 9.2	Powiat głogowski Powiat jaworski Powiat legnicki Powiat lubiński Powiat m. Legnica Powiat polkowicki Powiat złotoryjski	249 795,00	212 325,75	96,68%	Diagnoza potrzeb edukacji zawodowej w kontekście uwarunkowań rynku pracy na terenie byłego województwa legnickiego	2009-01-01	2010-05-31	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy
Działanie 9.2	Powiat wrocławski	420 698,80	357 593,98	91,71%	"Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do wymogów dolnośląskiego rynku pracy"	2008-09-01	2009-08-31	Centrum Doradztwa Unijnego Wioletta Piotrowska - Tarapacz, Jacek Frankowski s.c.
Działanie 9.2	Powiat bolesławiecki Powiat głogowski Powiat górowski Powiat jaworski Powiat jeleniogórski	1 615 581,01	1 373 243,86	89,97%	Obserwator rynku pracy regionu jeleniogórsko-legnickiego	2009-01-02	2010-12-31	Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Powiat kamiennogórski							
	Powiat legnicki							
	Powiat lubański							
	Powiat lubiński							
	Powiat lwówecki							
	Powiat m. Jelenia Góra							
	Powiat m. Legnica							
	Powiat polkowicki							
	Powiat wołowski							
	Powiat zgorzelecki							
	Powiat złotoryjski							
Działanie 9.2	Powiat m. Wrocław	966 579,52	821 592,59	81,53%	Od praktykanta do pracownika - zaawansowane szkolenia dla uczniów szkół zawodowych	2008-09-01	2010-08-31	Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.
	Powiat wrocławski							
Działanie 9.2	Powiat jeleniogórski	522 094,12	443 780,00	98,90%	Pierwszy krok w lepszą przyszłość	2009-09-01	2011-07-16	Zespół Szkół i Placówek

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

								Specjalnych w Jelenie j Górze
Działanie 9.2	Powiat wałbrzyski	226 411,44	192 449,72	89,64%	Fryzjer/wizażysta jako bardziej prestiżowy zawód kluczem do samorealizacji i zat rudnienia	2008-11-01	2010-10-31	Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości/Rz emieślnicza Zasadnicza Szkoła Zawodowa
Działanie 9.2	Powiat wrocławski	583 572,29	496 036,45	100,00 %	W pracowni analitycznej i zabie gowej leczymy świat zwierząt.	2009-01-02	2010-04-30	POWIAT WROCŁAWSKI
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	481 263,00	409 073,55	98,67%	Dobrze zdana matura furtką do wymarzonych studiów	2008-12-01	2010-06-30	Prywatne Centrum Kształcenia Kadr
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	334 280,00	284 138,00	95,01%	Diagnoza wybranych branż kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku	2009-04-01	2009-09-30	Dolnośląskie Centrum Informacji Zawodowej i Doskona lenia Nauczycieli w Wałbrz ychu
Działanie 9.2	Powiat legnicki Powiat legnicki	327 438,66	278 322,86	98,49%	Ruszaj galopem	2009-01-02	2010-12-31	Stowarzyszenie Pomocy Uczniom Powiatowego Zespołu Szkół "Wsparcie"
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	852 707,63	724 801,49	98,53%	Kwalifikacje dla gospodarki - program rozwojowy szkolnictwa zawodowego poprzez	2009-08-01	2010-10-31	4P research mix Sp. z o.o.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

					dostosowanie oferty do potrzeb sektora usług			
Działanie 9.2	Powiat średzki	1 590 095,90	1 351 581,52	91,36%	Szkoła równych szans	2009-09-01	2011-07-30	Powiat Średzki
Działanie 9.2	Powiat jaworski	798 261,34	678 522,14	83,63%	Nauki ścisłe - realna przyszłość - lepsze jutro	2009-09-01	2011-04-30	Starostwo Powiatowe w Jaworze \Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego w Jaworze
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	1 541 320,87	1 310 122,74	90,53%	Diagnoza potrzeb edukacyjnych - rozwój rynku pracy województwa dolnośląskiego poprzez dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego	2009-07-01	2010-09-30	4P research mix Sp. z o.o.
Działanie 9.2	Powiat dzierżoniowski Powiat kamiennogórski Powiat kłodzki Powiat świdnicki Powiat wałbrzyski	441 965,00	375 670,25	98,73%	Zawód na dziś i jutro - diagnoza kierunków kształcenia kadr dla małych i średnich przedsiębiorstw w regionie wałbrzyskim	2009-04-01	2010-03-31	BIZNES PARTNER S.C Doradztwo i Szkolenia Krzysztof Kida, Mariusz Liczbiński

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Powiat ząbkowicki							
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	327 656,00	278 507,60	99,01%	Diagnostyka potrzeb kadrowych przedsiębiorców Dolnego Śląska	2009-04-01	2010-12-31	Dolnośląska Izba Gospodarcza
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	293 839,42	249 763,51	99,65%	Diagnoza potrzeb edukacyjnych w ob szarze szkolnictwa zawodowego w za kresie hotelarstwa i gastr onomii na Dolnym Śląsku	2009-04-01	2010-05-31	Dolnośląska Izba Gospodarcza
Działanie 9.2	Powiat dzierżoniowski Powiat kłodzki Powiat ząbkowicki	391 005,00	332 354,25	96,38%	Turystyka szansą dla rozwoju regionu Kotliny Kłodzkiej - diagnoza kierunków kształcenia kadr dla branży turystycznej w regi onie Kotliny Kłodzkiej	2009-09-01	2010-09-30	BIZNES PARTNER S.C Doradztwo i Szkolenia Krzysztof Kida, Mariusz Liczbiński
Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	363 165,10	308 690,34	98,78%	Diagnoza potrzeb edukacyjnych w ob szarze szkolnictwa zawodowego w branży motoryzacyjnej na Dolnym Śląsku	2009-06-01	2010-10-29	Dolnośląska Izba Gospodarcza

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Działanie 9.2	Województwo Dolnośląskie	390 903,80	332 268,23	64,41%	Dobry wybór na starcie	2009-08-03	2011-01-31	"Nowe Życie" Henryk Jarosiewicz
Działanie 9.2	Powiat bolesławiecki	361 426,09	307 212,18	84,87%	Realizacja kompleksowego programu rozwojowego Zespołu Szkół Handlowych i Usługowych w Bolesławcu	2009-08-01	2010-12-31	CATMAN POLSKA SPÓŁKA z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
Działanie 9.3	Województwo Dolnośląskie	656 964,46	558 419,79	34,95%	E-learning szansą na lepsze jutro	2010-08-01	2013-06-30	Zespół Szkół Atheneum
Działanie 9.3	Powiat górowski	1 506 754,00	1 280 740,90	28,79%	Kształcenie ustawiczne dla dorosłych w powiecie górowskim	2010-07-01	2013-08-31	Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Górze
Działanie 9.3	Województwo Dolnośląskie	891 898,00	758 113,30	0,00%	Kształcenie z wyobraźnią	2011-07-01	2014-08-31	Prywatne Centrum Kształcenia Kadr Jolanta Ratyńska
Działanie 9.3	Powiat oleśnicki	580 650,00	493 552,50	75,33%	Wykształcenie średnie - klucz do lepszych możliwości	2009-12-31	2011-12-30	EUROCONSULTING Polsko - Niemieckie Centrum Edukacji Biznesu S.C.
	Powiat oleśnicki							
	Powiat oleśnicki							
	Powiat oleśnicki							
	Powiat oleśnicki							

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Powiat oleśnicki							
	Powiat oleśnicki							
	Powiat oleśnicki							
Działanie 9.3	Powiat bolesławiecki	575 349,07	489 046,71	98,81%	Wiedza-najlepszą inwestycją	2009-12-01	2010-11-30	Federacja Pracodawców Polski Zachodniej
	Powiat głogowski							
	Powiat jaworski							
	Powiat jeleniogórski							
	Powiat legnicki							
	Powiat lubiński							
	Powiat polkowicki							
	Powiat złotoryjski							
Działanie 9.3	Województwo Dolnośląskie	1 238 266,00	1 052 526,10	38,62%	Masz kwalifikacje - potwierdź je	2010-09-01	2012-08-30	Centrum Edukacji zawodowej CARGO
Działanie 9.3	Województwo Dolnośląskie	3 319 614,27	2 821 672,13	21,76%	Wykształcenie średnie - lepsze perspektywy	2010-08-01	2013-07-31	Towarzystwo Edukacji Bankowej S.A
Działanie 9.3	Powiat wałbrzyski	915 055,20	777 796,92	37,64%	Dolnośląskie Liceum E-learningowe	2010-08-01	2012-03-31	Fundacja Edukacji Europejskiej
Działanie 9.3	Powiat jeleniogórski	432 276,72	367 435,21	56,77%	Dobre Licea dla Dorosłych w Jeleni ej Górze	2010-06-01	2012-05-31	Prywatne Centrum Kształcenia Kadr
	Powiat m. Jelenia Góra							
Działanie 9.3	Województwo	715 807,00	608 435,95	46,27%		2010-10-01	2012-02-29	American Systems

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Dolnośląskie				Wirtualnie znaczy efektywniej			Sp. z o.o.
Działanie 9.3	Województwo Dolnośląskie	1 720 608,00	1 462 516,80	83,13%	Inwestuj w siebie	2008-07-01	2009-06-30	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Centrum Dolnośląskie
Działanie 9.3	Powiat dzierżoniowski Powiat kamiennogórski Powiat kłodzki Powiat świdnicki Powiat wałbrzyski	300 164,85	255 140,12	88,35%	"Odważ się w życiu na więcej" - rozpoznawanie własnych możliwości na rynku pracy	2009-01-01	2009-06-30	Fundacja "Razem"
Działanie 9.3	Województwo Dolnośląskie	275 818,33	234 445,58	98,16%	Kształcenie ustawiczne drogą do sukcesu zawodowego	2009-11-01	2010-04-30	Doradztwo Gospodarcze DGA S.A.
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	417 152,05	354 579,24	87,48%	Studia podyplomowe - Edukacja dla bezpieczeństwa	2009-11-02	2011-09-30	Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	737 990,00	627 291,50	0,00%	Nowe szanse w szkolnictwie dla nauczycieli wiejskich i zawodowych	2011-09-01	2013-02-28	Germanica Leszek Chmura
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	395 617,25	336 274,66	87,07%	Nauczyciel zawodu technik -	2009-11-02	2011-09-30	Międzynarodowa

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

					logistyk			Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu
Działanie 9.4	Powiat bolesławiecki Powiat jeleniogórski Powiat lubański Powiat lwówecki Powiat zgorzelecki	145 900,45	124 015,38	97,93%	Kreatywny nauczyciel kluczem do sukcesu ucznia	2009-11-01	2010-04-30	BOW Polska Sp.zo.o.
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	589 716,95	501 259,41	74,01%	Interaktywna matematyka - warsztaty metodyczne dla nauczycieli/lek.	2010-09-01	2011-07-31	Instytut Badań Kompetencji
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	531 962,20	452 167,87	50,56%	Innowacyjne nauczanie z wykor zystaniem ICT	2010-10-01	2011-12-30	Polsko-Niemieckie Przedsiębiorstwo Doradztwa, Szkolenia i Konsulting u "Profi-Kurs" Sp. z o.o.
Działanie 9.4	Powiat bolesławiecki Powiat jeleniogórski Powiat kłodzki Powiat wałbrzyski	466 817,00	396 794,45	96,23%	Angielski na dobry początek: kursy językowe dla nauczycieli II	2009-10-01	2010-08-31	Szkoła Języków Obcych Dialog Majorczyk, Żelazko Sp.j.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Powiat wrocławski							
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	921 726,00	783 467,10	73,39%	Doskonalenie kwalifikacji kadr systemu oświaty w województwie dolnośląskim w zakresie ICT	2009-11-01	2011-10-31	VULCAN sp. z o.o.
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	440 281,20	374 239,02	0,00%	Wykształcony Nauczyciel 3	2012-01-01	2013-06-30	Stowarzyszenie Rozwoju Przedsiębiorczości
Działanie 9.4	Powiat kłodzki	278 118,00	236 400,30	98,84%	Kompetentni w kompetencjach w powiecie kłodzkim	2010-05-04	2010-10-30	Wydawnictwo Szkolne PWN Sp. z o.o.
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	867 541,39	737 410,18	14,99%	Wykształcony nauczyciel 2	2011-01-01	2012-12-31	Stowarzyszenie Rozwoju Przedsiębiorczości
Działanie 9.4	Powiat trzebnicki	337 960,42	287 266,36	99,09%	Trzebnicka e-oświata	2010-10-01	2011-06-30	Gmina Trzebnica
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	547 872,97	465 692,02	75,35%	Wykształcony nauczyciel	2009-11-01	2011-10-31	Stowarzyszenie Rozwoju Przedsiębiorczości
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	1 091 038,00	927 382,30	92,86%	Kursy przygotowujące nauczycieli oraz pracowników placówek oświatowych do	2009-02-01	2011-01-31	Oddział Fundacji Promyk Słońca

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

					pracy z dziećmi z d ysfunkcjami rozwojowymi			
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	805 942,74	685 051,33	43,54%	"KAPITAŁ EDUKACYJNY" Podyplomowe Studia Menadżerów Projektów Edukacyjnych i Sp ołecznych	2010-11-01	2012-03-31	Fundacja Wspierania Aktywności Lokalnej "Fala"
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	2 000 000,00	1 700 000,00	37,37%	Szkolenie nauczycieli w zakr esie rozwijania kompetencji kluczowych uczniów	2010-01-01	2011-08-31	Samorząd Województwa Dolnośląskiego / Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
Działanie 9.4	Powiat wałbrzyski	469 443,66	399 027,11	99,99%	INTERAKTYWNA MATEMETYKA - warsztaty metodyczne dla nauczycieli	2008-10-01	2009-09-30	Instytut Badań Kompetencji
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	1 020 958,03	867 814,33	84,38%	EOS - EDUKACJA OTWARTA NA ŚWIAT - KURSY JĘZYKÓW OBCYCH DLA KADRY OŚWIATOWEJ	2009-08-03	2011-02-28	Kolegium Nauczycielskie im. Grzegorza Piramowicza

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	553 655,32	470 607,02	64,86%	Dokształcanie nauczycieli - inwestycja w przyszłe pokolenia	2010-10-01	2011-09-30	Dolnośląska Szkoła Wyższa
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	491 253,00	417 565,05	63,64%	Doskonalenie kadr nauczycielskich w województwie dolnośląskim w zakresie ITC	2010-10-01	2011-12-31	CPC Group Sp. z o.o.
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	1 669 881,46	1 419 399,24	93,52%	Wzrost jakości kształcenia	2008-07-01	2010-12-31	MEDIATOR Ośrodek Szkoleń i Doradztwa Gospodarczego Krzysztof Wierzęć
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	2 606 631,81	2 215 637,04	99,87%	Inwestuj w kwalifikacje	2008-07-01	2010-06-30	MEDIATOR Ośrodek Szkoleń i Doradztwa Gospodarczego Krzysztof Wierzęć
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	1 689 816,00	1 436 343,60	21,92%	Zawodowa oświata	2010-09-01	2012-08-31	Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	997 168,20	847 592,97	85,18%	Wykształcenie i rozwój. Studia podyplomowe edukatorów i menadżerów placówek kształcenia ustawicznego	2008-11-01	2010-06-30	Fundacja Św. Jadwigi
Działanie 9.4	Powiat bolesławiecki Powiat jeleniogórski Powiat kłodzki	391 200,00	332 520,00	99,89%	Angielski na dobry początek: kursy językowe dla nauczycieli	2008-09-01	2009-05-31	Szkoła Języków Obcych DIALOG s. c.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Powiat wałbrzyski Powiat wrocławski							
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	325 706,80	276 850,78	92,83%	Studia podyplomowe "Zarządzanie placówką oświaty"	2009-01-02	2010-01-29	LC Consulting i Logistyka Sp. z o.o.
Działanie 9.4	Województwo Dolnośląskie	520 833,61	442 708,57	99,15%	Nowe kwalifikacje dla nauczycieli - podyplomowe studia uprawniające do nauczania zawodu technik - logistyk	2008-10-01	2010-07-30	Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu
Działanie 9.4	Powiat wrocławski	564 715,32	480 008,02	87,27%	Nauczyciel przyszłości - podnoszenie kwalifikacji zawodowych	2008-08-01	2009-07-31	Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.

* Procentowe wykonanie, jako stosunek rozliczonych środków we wnioskach o płatność do wartości całkowitej projektu. Wydatki kwalifikowalne zatwierdzone we wnioskach o płatność - podstawa certyfikacji SUM wg KSI stan na sierpień 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów otrzymanych z Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Dział Strategii, Monitoringu i Ewaluacji Wydział Zarządzania Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki Departament Europejskiego Funduszu Społecznego (zestawienie projektów realizowanych w ramach Priorytetu IX wg danych uzyskanych na sierpień 2011 r. z systemu informatycznego KSI SIMIK 07-13), stan na sierpień 2011.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Tabela 6. Stan ilościowy wdrażania środków z uwzględnieniem uzyskanych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI oraz Priorytet VIII na terenie Dolnego Śląska.

Priorytet/ działanie	Obszar realizacji	Wartość ogółem	Wartość dofinansowania	Tytuł projektu	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji	Nazwa beneficjenta
Działanie 6.1.1	Województwo Dolnośląskie	863 964,36	863 964,36	Eurohotel 2012	2010-07-01	2011-06-30	Forum Aktywności Lokalnej
Działanie 6.1.1	Województwo Dolnośląskie	1 327 124,00	1 327 124,00	Euro 2012 – szansa dla kobiet nieaktywnych zawodowo	2010-12-01	2012-11-30	Stowarzyszenie Rozwoju Przedsiębiorczości
Działanie 6.1.1	Powiat wrocławski, Powiat m. Wrocław	1 025 667,20	1 025 667,20	Europejski standard hotelarski	2010-11-02	2012-04-30	CL Consulting i Logistyka Sp. z o.o.
Działanie 6.3	Powiat kłodzki, gmina Polanica-Zdrój	47 920,00	45 320,00	Turystyka – to trzeba wykorzystać	2009-12-14	2010-07-14	AIC Recruitment
Działanie 6.3	Województwo Dolnośląskie, Powiat zgorzelecki, Gmina wiejska Zgorzelec	48 660,00	48 660,00	Agroturystyka od A do Z	2012-02-01	2012-04-30	Stowarzyszenie Spytków Bez Granic w Spytkowie
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	740 619,20	740 619,20	Turystyka – branża z przyszłością	2009-03-01	2010-01-31	International House Sp. z o.o.
Działanie	Województwo Dolnośląskie	678 320,00	678 320,00	Nowoczesne usługi gastronomiczne wizytówka	2009-10-01	2011-07-29	Dobre Kadry. Centrum badawczo-szkoleniowe

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

8.1.1				Dolnego Śląska na Euro 2012			Sp. z o.o.
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	648 687,82	586 500,00	Wysoki standard usług gastronomicznych na Euro 2012	2010-03-01	2011-10-31	Dobre Kadry. Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o.
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	1 212 438,04	1 039 828,55	Euro 2012 impulsem do nowoczesnego zarządzania i budowania jakości usług hotelarskich	2009-12-01	2011-10-31	Fundacja Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	982 794,00	982 794,00	Szkolenia dla Ciebie – rozwój dla regionu	2010-10-01	2012-12-31	Europejska Grupa Doradcza Sp. z o.o.
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	570 090,80	570 090,80	Podniesienie kwalifikacji z zakresu bezpieczeństwa żywności dla pracowników branży hotelarsko-gastronomicznej i uzdrowisko wej województwa dolnośląskiego	2010-10-01	2012-03-31	Vaco Spółka z o.o.
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie, Powiat dzierżoniowski oraz kłodzki	1 072 114,25	1 072 114,25	Podwyższam swoje kwalifikacje zawodowe	2010-11-01	2011-11-30	Bison Consulting Spółka Akcyjna
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	266 343,10	233 581,30	Szkolenia z j. angielskiego dla firm branży hotelarskiej i gastronomicznej	2010-09-01	2011-09-30	Quest Sp. z o.o.
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	656 948,24	576 440,00	Profesjonalizm podstawą sukcesu w hotelarstwie i gastr onomii podczas Euro 2012	2010-12-01	2012-07-31	Dobre Kadry. Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	759 610,00	759 610,00	Szkolenia językowe z ICT dla osób pracujących w hotelarstwie i g astronomii	2010-11-01	2012-07-31	Dobre Kadry. Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o.
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	648 535,00	648 535,00	Pilot – Euro 2012. Przewodnik – Euro 2012. Podniesienie kwalifikacji pilotów wycieczek i przewodników turystycznych pracujących w branży turystycznej na Dolnym Śląsku	2010-11-01	2012-03-31	Stowarzyszenie Sanatorów
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	312 696,70	268 663,90	Szkolenia języka angielskiego dla pracowników firm branży turystycznej i gastronomicznej	2011-11-01	2012-04-30	Quest Sp. z o.o.
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	879 393,00	755 421,96	Profesjonalne kadry turystyki – wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw sektora turystyki na Dolnym Śląsku	2010-11-01	2011-10-31	Altkom Akademia SA
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	1 200 487,60	991 700,00	Dolny Śląsk gotowy na Euro 2012	2010-12-01	2012-06-30	Fundacja Pracodawców Polski Zachodniej
Działanie 8.1.1	Województwo Dolnośląskie	190 203,00	163 210,00	Euro IT – czyli jak promować przedsiębiorczość	2011-02-01	2011-12-31	Inkubator Naukowo-Technologiczny, ·Sp. z o.o.
Działanie 8.1.2	Województwo Dolnośląskie	818 890,35	818 890,35	Modernizacja sektora usług agroturystycznych. Analiza szans rozwojowych agroturystyki na Dolnym Śląsku.	2009-07-01	2010-03-31	Instytut Problemów Europejskich
Działanie	Województwo Dolnośląskie	1 242 343,91	1 240 103,91	Euro 2012 – szansa turystyczna dolnośląskich	2011-01-01	2012-05-31	Dolnośląska Organizacja

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

8.1.2				subregionów			Turystyczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.pokl.dwup.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=697&Itemid=112 (baza projektów realizowanych na Dolnym Śląsku z udziałem dofinansowania z Funduszy Europejskich 2007-2013 Program Operacyjny Kapitał Ludzki (komponent regionalny) stan na sierpień *2011), stan na* sierpień *2011 r.*

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Załącznik nr 3 – Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu.

Tabela 1. Zestawienie ilościowe stanu wdrażania Koncepcji subregionalnych Województwa Dolnośląskiego wskazujące zadania inwestycyjne niezrealizowane, wpisane w zaplanowane działania realizujące rozwój danego subregionu.

Subregion	Miejscowość	Zadanie koncepcyjne	Wartość zadania	Przewidywany czas realizacji	Możliwość finansowania
Subregion Wzgórza Trzebnickie i Dolina Baryczy	Cieszków	Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej przy stadionie sportowym w m. Cieszków	160 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Rozbudowa infrastruktury towarzyszącej przy Kościele NMP w Cieszkowie	150 000,00	2009	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Utworzenie punktu informacji turystycznej wraz z izbą regionalną	350 000,00	2009 - 2011	Priorytet 6 działanie 6.2/6.4 RPO WD
		Modernizacja infrastruktury szlaków turystycznych gminy	200 000,00	2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Rewitalizacja zabytkowego parku w miejscowości Cieszków	150 000,00	2010 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Adaptacja budynku usługowo-handlowego na cele turystyczno-usługowe	255 000,00	2009 – 2013	Priorytet 1 RPO WD
		Utworzenie Ośrodka Turystycznego	2 800 000,00	2009 – 2011	Priorytet 1 RPO WD
		Adaptacja budynków gospodarczych na cele wypoczynkowo-rekreacyjne	165 000,00	2009 - 2012	Priorytet 1 RPO WD

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Adaptacja poddasza na pokoje noclegowe dla turystów	40 000,00	2009	Priorytet 1 RPO WD
		Remont z rozbudową budynku z przeznaczeniem na usługi	350 000,00	2009 – 2013	Priorytet 1 RPO WD
		Budowa obiektu turystycznego nad stawem komercyjnym	315 000,00	2009 – 2013	Priorytet 1 RPO WD
	Krośnice	Zintegrowany system informacji turystycznej w gminie Krośnice	120 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
	Milicz	„Brama do ptasiego raju" – utworzenie ścieżki rowerowej	720 000,00	2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Modernizacja punktu informacji turystycznej wraz z niezbędnym wyposażeniem przy ul. Waresiak 7 w Miliczu	250 000,00	2010 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Rozbudowa i modernizacja szlaków kajakowych w gminie Milicz	190 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Szlakiem barokowych kościołów w Dolinie Baryczy	100 000,00	2010	Priorytet 6 działanie 6.4
		Utworzenie szlaku pieszego „Dukt ptasi"	350 000,00	2011	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Utworzenie lapidarium w Sułowie	150 000,00	2010	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Remont i wyposażenie zabytkowego wiatraka „Koźlak" we wsi Duchowo w celu utworzenia Muzeum Młynarstwa i Wsi Milickiej	700 000,00	2010 - 2011	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		„Przewodnik - Kajakiem po Baryczy"	250 000,00	2010	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Zakup 7 multimedialnych kiosków przyczyniających się do	250 000,00	2009	Priorytet 6

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		rozwoju E-usług na terenie gminy Milicz			działanie 6.2/6.5 RPO WD
		Wydanie albumu Przyroda Doliny Baryczy	110 000,00	2009 – 2010	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Stworzenie gospodarstwa agroturystycznego na podbudowie dawnego folwarku wraz z odrestaurowaniem najważniejszych części tego dawnego zespołu folwarcznego	410 000,00	2009 – 2013	Priorytet 1 RPO WD
		Wypoczynek w Dolinie Baryczy	300 000,00	2009 – 2013	Priorytet 1 RPO WD
		Rozbudowa bazy hotelowej dla restauracji Parkowa w Miliczu	950 000,00	2009 – 2011	Priorytet 1 RPO WD
		Ekomuzeum „Dom Drzewa"	1 335 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.2/4.7 RPO WD
		Ekomuzeum Doliny Stawów	730 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Obserwatorium Natury – uzupełnienie infrastruktury towarzyszącej szlakom turystycznym	520 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Obserwatorium Natury promocja aktywnej turystyki przyrodniczej na szlakach turystycznych Subregionu	500 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Obserwatorium Natury szkolenia dla rozwoju aktywnej turystyki przyrodniczej	240 000,00	2009 – 2011	b.d.
		Podnoszenie jakości usług turystycznych	210 000,00	2009 – 2011	b.d.
		Kolejka wąskotorowa	14 000 000,00	2009 – 2015	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
	Oborniki Śląskie	Centrum Zachowania dziedzictwa regionalnego i kulturowego w Osolinie	300 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.4

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

					RPO WD
		Utworzenie Centrum Kulturalnego Miast Partnerskich	4 000 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Przystosowanie substancji zabytkowej pałacu w Rościsławicach do pełnienia funkcji Europejskiego Centrum Wolontariatu	7 500 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Modernizacja schroniska młodzieżowego w Kuraszkowie	400 000,00	2010 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.5 RPO WD
	Prusice	Turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie terenu przy ul. Młynarskiej w Prusicach (budowa basenu otwartego)	1 560 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Sportowo- rekreacyjne zagospodarowanie działki nr 263/2 w Skokowej"	1 175 000,00	2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
	Trzebnica	Park Aktywnego Wypoczynku	11 500 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Linowy Park Rozrywki	1 000 000,00	2009 – 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Promocja turystyki aktywnej	500 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Modernizacja bazy noclegowej przy ul. Leśnej w Trzebnicy na potrzeby hotelu pobytowego dla drużyn – finalistów UEFA EURO 2012	12 000 000,00	2008 – 2010	Priorytet 1 RPO WD
		Budowa zimowego obiektu sportowego w Trzebnicy	800 000,00	2008 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Rewitalizacja obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie Międzynarodowego Sanktuarium Św. Jadwigi w Trzebnicy	18 937 000,00	2008 – 2015	Priorytet 6 działanie 6.4

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

					RPO WD
		Rewitalizacja Pocysterskiego Zespołu Klasztornego w Trzebnicy	23 700 000,00	2008 – 2015	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Utworzenie pieszych i rowerowych szlaków turystycznych wraz z niezbędną infrastrukturą w gminie Trzebnica	1 200 000,00	2008 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Utworzenie pieszych i rowerowych szlaków turystycznych wraz z niezbędną infrastrukturą w Lesie Bukowym w Trzebnicy	600 000,00	2009 – 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Zintegrowany system promocji turystycznej w gminie Trzebnica	500 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.2/6.4/6.5 RPO WD
		Zintegrowany system informacji turystycznej w gminie Trzebnica	400 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.5 RPO WD
	Twardogóra	Budowa kąpieliska otwartego z budynkiem zaplecza wraz z lodowiskiem w Twardogórze	9 536 000,00	2009 – 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Budowa lądowiska i toru crossowego wraz z zapleczem technicznym i terenem sportowo-rekreacyjnym	2 100 000,00	2011 – 2012	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Remont Kościółka ewangelickiego	500 000,00	2009 – 2010	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Zespół pałacowy w Goszczu, fragment skrzydła płn. - zach. - restauracja budynku z przeznaczeniem na cele kulturalne	2 030 454,00	2010 – 2015	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Organizacja imprezy międzynarodowej Dni Sztuki Meblarskiej	1 000 000,00	2010 – 2015	Priorytet 6 działanie 6.5 RPO WD
		Zintegrowany system informacji turystycznej w gminie	275 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Twardogóra			działanie 6.5 RPO WD
		Zintegrowany system promocji turystycznej w Gminie Twardogóra	300 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.5 RPO WD
	Wisznia Mała	Ścieżka rowerowa trasą dawnej kolejki wąskotorowej	70 000,00	2013	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Wieża widokowa na Wiszniaku	13 400,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Rozbudowa ośrodka rekreacyjno – wypoczynkowego na terenach po górniczych kopalni piasku „Pierwoszów"	4 100 000,00	2009 – 2013	Priorytet 1 RPO WD
	Zawonia	Rozbudowa zagrody turystycznej	412 000,00	2010 – 2013	Priorytet 1 RPO WD
		Centrum Turystyczne - budowa	3 300 000,00	2010 – 2013	Priorytet 1 RPO WD
	Żmigród	Zagospodarowanie turystyczne zbiornika retencyjnego „Jamnik"	2 500 000,00	2010 – 2012	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Kampania reklamowa Żmigrodu oraz Zespołu Pałacowo – Parkowego	120 000,00	2009 – 2010	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Utworzenie ścieżki historyczno – przyrodniczej na terenie Zespołu Pałacowo Parkowego	23 000,00	2009 – 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Budowa basenu otwartego z krytą pływalnią sportową	15 500 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Promocja walorów turystyki aktywnej Ziemi Żmigrodzkiej	165 000,00	2009 – 2011	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Promocja walorów kulturowych Ziemi Żmigrodzkiej	135 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

					działanie 6.4 RPO WD
		Zintegrowany system turystyki aktywnej na terenie Nadleśnictwa Żmigród	6 600 000,00	2009 – 2013	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
Bory Dolnośląskie	Gmina Bolesławiec	Kompleksowe oznakowanie istniejących tras i szlaków turystycznych wraz z budową towarzyszącej infrastruktury drogowej oraz zakupem niezbędnego wyposażenia	b.d.	b.d.	b.d.
		Organizacja imprezy o charakterze ponadregionalnym – Festa Bałkańska	b.d.	b.d.	b.d.
		Zakup wyposażenia dla jednostek OSP na terenie gminy w celu zapewnienia bezpieczeństwa turystom	b.d.	b.d.	b.d.
		Konserwacja, restauracja oraz wykonanie robót budowlanych gminnych obiektów wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków oraz dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych	b.d.	b.d.	b.d.
		Doposażenie Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Kruszynie w sprzęt informatyczny i oprogramowanie ułatwiające wewnętrzne zarządzania Ośrodkiem	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Chocianów	Modernizacja ścieżek pieszych i rowerowych i projekty przewidziane do realizacji na szlakach turystycznych	b.d.	b.d.	b.d.
		Przedsięwzięcia polegające na modernizacji i doposażeniu w sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania instytucji kultury	b.d.	b.d.	b.d.
		Projekty z zakresu szeroko rozumianej informacji i promocji turystycznej i kulturowej (z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	b.d.	b.d.	b.d.
		Zakup sprzętu i modernizacja bazy infrastrukturalnej służb i organizacji ratowniczych na obszarach turystycznych – szczególnie dla Straży Pożarnej samochód ratowniczo – gaśniczy	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		W ramach czynnego wypoczynku dla wzbogacenia bazy turystycznej obiekty sportowe i rozrywki (boiska wielofunkcyjne, skatepark, place zabaw, muszla koncertowa itp.) oraz modernizacja stadionu.	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Węgliniec	System wizualizacji gminy i subregionu	b.d.	b.d.	b.d.
		Oznakowanie i budowa (parkingi, punkty widokowe, miejsca odpoczynku, itp.) szlaków rowerowych, pieszych i konnych ta obszarze subregionu	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa w każdej gminie centrum konferencyjnego z noclegami	b.d.	b.d.	b.d.
		Zakup wyposażenia dla jednostek straży pożarnych	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Lubin	Budowa i modernizacja ścieżek, tras i szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, konnych) wraz z ich oznakowaniem oraz wyposażeniem i budową infrastruktury towarzyszącej (np. wiat, miejsc odpoczynku, parkingów, pojemników na odpady, itp.)	b.d.	b.d.	b.d.
		Oznakowanie tras komunikacyjnych, miejsc o szczególnym znaczeniu (historycznym, kulturowym, przyrodniczym) spójnym oznakowaniem graficznym; stworzenie kompleksowego systemu tablic informacyjnych w poszczególnych miejscowościach	b.d.	b.d.	b.d.
		Wytyczenie i oznakowanie ścieżek dydaktycznych i przyrodniczych	b.d.	b.d.	b.d.
		Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów promujących gminę na tle Subregionu oraz prowadzenie kampanii promocyjnych	b.d.	b.d.	b.d.
		Renowacja gminnych parków zabytkowych (np. w Miłoradzicach, Raszowej, Gorzelinie, Siedlcach, Bukownej) wraz z utworzeniem infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej	b.d.	b.d.	b.d.
		Remont pałacu w Księginicach (wraz z renowacją parku) umożliwiający jak najszersze udostępnienie obiektu m.in. dla funkcji realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Modernizacja oraz wyposażenie gminnych instytucji kultury (Gminnych Ośrodków Kultury, Gminnej Biblioteki Publicznej oraz jej filii); rozwój e-usług w dziedzinie kultury i turystyki	b.d.	b.d.	b.d.
		Organizacja wydarzeń kulturalnych w gminie (np. dożynki gminne i regionalne, konkurs „Nasze Kulinarne Dziedzictwo" oraz „Ziemniak na 1000 sposobów", festyn ludowy „Święto kapusty i pieroga", przegląd zespołów folklorystycznych, itp.)	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja oraz wyposażenie baz Ochotniczych Straży Pożarnych, działających w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa turystom	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja bazy sportowo – rekreacyjnej w gminie, w tym wielofunkcyjnych boisk sportowych w miejscowościach: Obora, Niemstów, Raszówka	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Nowogrodziec	Renowacja Parku dworskiego w Gościszowie	b.d.	b.d.	b.d.
		Renowacja i oznakowanie Zabytkowego parku dworskiego – Parku Dębów w Zebrzydowej	b.d.	b.d.	b.d.
		Wyznaczenie i oznakowanie szlaku kajakowego	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Osiecznica	Budowa szlaków konnych na terenie gminy wpisujących się w szlaki konne Subregionu	b.d.	b.d.	b.d.
		Zaplanowanie i utworzenie ścieżki geologicznej z utworami skalnymi w Osiecznicy	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Przemków	Rewitalizacja centrum miasta – odtworzenie dawnego charakteru miasteczka śląskiego	b.d.	b.d.	b.d.
		Rewitalizacja Ostaszowa – koncepcja zagospodarowania terenu rekreacyjno – edukacyjnego przy obszarze Natura 2000 Stawy Przemkowskie.	b.d.	b.d.	b.d.
		Utworzenie Ośrodka Wypoczynku Świątecznego - Kąpieliska w Przemkowie	b.d.	b.d.	b.d.
		Przygotowanie kampanii promującej gminę na tle subregionu, przygotowanie materiałów promocyjnych, filmów, portalu internetowego	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Zagospodarowanie Parku Miejskiego – odtworzenie charakteru zespołu parkowo – pałacowego rodu Schleswig – Holstein.	b.d.	b.d.	b.d.
		Utworzenie Przemkowskiego Centrum Rekreacyjno – Edukacyjno - Sportowego.	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Warta Bolesławiecka	Budowa boisk wielofunkcyjnych o sztucznej nawierzchni w miejscowości Iwiny i Raciborowice Dolne dla uprawiania między innymi aktywnych form spędzania wolnego czasu	b.d.	b.d.	b.d.
		Uporządkowanie i nadanie charakteru wypoczynkowo-turystycznego parku zabytkowego w Iwinach	b.d.	b.d.	b.d.
		Uporządkowanie parku w Raciborowicach Górnych	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Szczytnica	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja obiektów kulturalnych	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa basenu	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja kina „Kujawy" w Raciborowicach Dolnych	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Miejska Bolesławiec	Modernizacja i przebudowa Euroregionalnego Centrum Turystyczno Wypoczynkowego w Bolesławcu	b.d.	b.d.	b.d.
		Rewitalizacja parków miejskich przy ul. Obrońców Helu i przy ul. Zgorzeleckiej	b.d.	b.d.	b.d.
		Przebudowa budynku zabytkowej pływalni – Centrum Rehabilitacji	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta Bolesławiec połączonych z trasami międzynarodowymi	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Pieńsk	Kładka rowerowo-piesza łącząca Pieńsk z niemiecką Deschką	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa basenu w Pieńsku	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Miejska Zgorzelec	Budowa Sportowego Ośrodka Treningowego wraz z halą sportowo- widowiskową i salą konferencyjną	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja Zalewu Czerwona Woda	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja Miejskiego Domu Kultury w Zgorzelcu,	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Przebudowa Amfiteatru Miejskiego w Zgorzelcu.	b.d.	b.d.	b.d.
		Rewitalizacja Parków Miejskich (Błachańca, Popiełuszki Park Nadnyski)	b.d.	b.d.	b.d.
	Powiat Bolesławiecki	Remont Teatru Starego	b.d.	b.d.	b.d.
		Remont Młodzieżowego Domu Kultury w Bolesławcu	b.d.	b.d.	b.d.
	Powiat Zgorzelecki	Wyznaczenie i oznakowanie szlaku wojsk księcia Józefa Poniatowskiego i szwoleżerów gwardii Napoleona	b.d.	b.d.	b.d.
		Wyznaczenie i oznakowanie szlaku Znani Ludzie Ziemi Zgorzeleckiej	b.d.	b.d.	b.d.
		Wyznaczenie i oznakowanie szlaku z biegiem Nysy Łużyckiej	b.d.	b.d.	b.d.
Subregion Ślęża	Gmina Mietków	Nowoczesny ośrodek sportów wodnych nad Zalewem Mietkowskim, jako centrum rekreacyjno – turystyczne dla województwa dolnośląskiego z zapleczem dostosowanym do obsługi turystów: parkingi, baza usługowa, pomosty i slipy dla sprzętu wodnego, wraz z zagospodarowaniem zieleni	179 000,00	2009-2015	b.d.
	Gmina Dzierżoniów	Planuje się wykonanie: wjazdu na teren parku i parking, scenę z zadaszeniem, wiatę drewnianą z grillem murowanym, elementy zagospodarowania terenu i chodniki z kruszyw kamiennych	600 000,00	2010 - 2011	b.d.
	Gmina Kobierzyce	Budowa nowoczesnej hali sportowo-rekreacyjnej dla potrzeb młodzieży szkolnej i klubów sportowych o pow. 3027 m kw. z pełnowymiarowym boiskiem do piłki ręcznej z miejscami dla 650 osób	1 570 465,00	2009-2011	b.d.
		Sieć tablic promocyjno-informacyjnych przy obiektach o największym znaczeniu historycznym i kulturowym oraz tablic z informacjami o każdej wsi	b.d.	2009	b.d.
		Rewitalizacja pierwotnej funkcji parkowej, rozbudowa terenów przeznaczonych na boiska sportowe, budowa ścieżki jeździeckiej, parcour'u, zaplecza sanitarnego, parkingów	b.d.	2009	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Gmina Niemcza	Szlak konny o przebiegu leśno-wiejskim	b.d.	2009	b.d.
		Budowa ogrodu botanicznego przy parafii pw. św. Andrzeja Ap. na potrzeby edukacji ekologicznej	b.d.	2009	b.d.
		Przedmiotowe opracowanie składać się będzie z dwóch części – pierwsza z nich obejmie dorobek historyczno-kulturowy Gminy, druga część dotyczyć będzie wszystkich miejscowości leżących na terenie Gminy	100 000,00	2009	b.d.
		Przedmiotem projektu jest utworzenie interaktywnej mapy, która będzie „spacerem po Gminie Kobierzyce"	200 000,00	2009-2010	b.d.
		Przystosowanie niemczańskiej starówki do obsługi ruchu turystycznego, w tym dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wyeksponowanie wysokiej klasy obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez reorganizację zagospodarowania przestrzenno-funkcjonalnego placu rynku oraz obszarów przyległych tworzących zwarty kompleks urbanistyczny unikatowej starówki niemczańskiej	5 900 000,00	2009 – 2013	b.d.
		Zadanie obejmuje swoim zasięgiem wszystkie miejscowości wiejskie wchodzące w skład Gminy Niemcza w tym Przerzeczyn Zdrój – miejscowość uzdrowiskową. w każdej z tych miejscowości według założeń powstanie „Sportowo – Rekreacyjne Centrum Spotkań na Wsi". Centrum standardowo obejmować będzie park, plac zabaw i wielofunkcyjne boisko sportowe oraz w niektórych przypadkach również uniwersalne sale wiejskie	7 145 000,00	2009 – 2013	b.d.
		Projekt obejmuje utworzenie muzeum etnograficznego na wolnym powietrzu, którego celem jest przekrojowe zaprezentowanie kultury wsi Dolnego Śląska, m.in typowych rodzajów architektury i zagospodarowania przestrzennego, maszyn rolniczych, sprzętu gospodarskiego i artykułów gospodarstwa domowego, jak	9 650 000,00	2009 – 2015	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		również wielu innych obiektów i eksponatów tworzących obraz życia na dolnośląskiej wsi dawniej i dziś			
		Projekt obejmuje doprowadzenie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej do obiektu, dokończenie remontu obiektu, zagospodarowanie terenów i obiektów przyległych oraz okalającego zabytkowego parku; odtworzenie kaskady stawów śródleśnych w Dolinie Siedmiu Stawów wraz z zagospodarowaniem tego terenu pod rekreację, oraz przekształcenie nasypu dawnej kolei wąskotorowej w ścieżkę rowerową	6 800 000,00	2010 - 2015	b.d.
		Projekt obejmuje utworzenie lapidarium wraz z rewitalizacją zabytkowego parku i stawu przy Pałacu w Kietlinie oraz rozszerzenie bazy noclegowej poprzez adaptację dodatkowych pomieszczeń. w ramach rewitalizacji przewiduje sie również organizacje stałych - cyklicznych imprez kulturalnych - plenery malarskie i wernisaże, koncerty muzyki dawnej i chóralnej, wystawy malarstwa, fotografii i in.	380 000,00	2009 - 2011	b.d.
		Opracowanie scenariusza i kalendarza obchodów, przygotowanie scenografii, opracowanie cyklu spektakli / widowisk plenerowych, przygotowanie kompleksowej obsługi masowego ruchu turystycznego, przygotowanie kampanii promocyjnej	430 000,00	2010 – 2017	b.d.
	Gmina Marcinowice	Projekt obejmuje utworzenie w budynku baszty Bramy Górnej ekspozycji muzealnej wraz z punktem Informacji Turystycznej oraz regionalną placówkę muzealną. Utworzony punkt stanowić będzie punkt podstawowej obsługi turystów (IT z rezerwacją usług noclegowo-gastronomicznych, oraz biletów wstępu, sprzedaż i promocja certyfikowanych produktów lokalnych i usług, punkt tele-internetowy itd.)	1 530 000,00	2010 – 2015	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Projekt obejmuje modernizację i rozbudowę kompleksu sportowego (stadion, basen i budynek sali sportowej z zapleczem) w Niemczy, przy ulicy Sienkiewicza z myślą o uzupełnieniu turystycznej oferty kulturowej (Niemcza, grodzisko w Gilowie) i przyrodniczej (Arboretum Wojsławice, Wzgórza Niemczańskie) o zaplecze rekreacyjno-sportowe z uwzględnieniem bazy noclegowej poprzez rozbudowę kompleksu boisk, modernizację obiektów basenu i sali sportowej, oraz budowę campingu	765 000,00	2009 – 2013	b.d.
		Projekt obejmuje rewitalizację obecnie niezagospodarowanych terenów oddzielających niemczańską starówkę od starego cmentarza, gdzie znajdują się dwa bardzo istotne obiekty sakralne: kościół św. Wojciecha oraz perła baroku śląskiego (w ostatnich latach odremontowania z funduszy RFN) kaplica grobowa rodu Prittwitz'ów	2 328 000,00	2009 – 2015	b.d.
		Projekt obejmuje utworzenie muzeum historycznego na wolnym powietrzu, którego celem jest kompleksowa prezentacja życia na Śląsku we wczesnym średniowieczu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju systemów prawnych, gospodarczo-feudalnych, oraz – na przykładzie słynnej obrony Niemczy (1017) ówczesnych systemów militarnych. Gród miałby być centrum obchodów zbliżającego się tysiąclecia obrony Niemczy – wydarzenia koronnego dla całej późniejszej historii nie tylko Śląska, ale i Polski	4 580 000,00	2009 – 2015	b.d.
		Adaptacja wybranych dróg polnych i leśnych na trasy turystyczne oraz budowa parkingów wyposażonych w wiaty i miejsca wypoczynku, a także węzły sanitarne. Projekt przewiduje również przygotowanie odpowiedniej oferty turystycznej z uwzględnieniem atrakcji turystycznych Dolnego Śląska wraz ze stosowną promocją	2 500 000,00	2011 – 2015	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Projekt obejmuje remont budynku poszkolnego, wraz z salą gimnastyczną i miejsca odpoczynku i rekreacji dla potencjalnych turystów oraz zagospodarowaniem terenu: utworzenie placu zabaw i boiska do piłki siatkowej. w obiekcie będą odbywały się imprezy o charakterze regionalnym (organizowane z sąsiednimi gminami), jak również uroczystości organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury	690 000,00	2009-2010	b.d.
		Projekt obejmuje zagospodarowanie terenu zabytkowego parku: postawienie elementów małej architektury i utworzenie ścieżki dydaktycznej opisującej roślinność znajdującą się na terenie parku	100 000,00	2010 – 2011	b.d.
		Zagospodarowanie terenu dawnego kamieniołomu. Stworzenie miejsca rekreacyjnego z możliwością organizacji cyklicznych imprez plenerowych z pokazem tradycji regionalnych, jako atrakcji turystycznej	200 000,00	2010 - 2011	b.d.
	Gmina Kąty Wrocławskie	Ścieżki turystyczne	6 000 000,00	2009-2010	b.d.
		Projekt przewiduje utworzenie 4 miejsc wyposażonych w wiatę, miejsce na palenisko oraz kosz na śmieci	90 000,00	b.d.	b.d.
		Projekt przewiduje także odpowiednie oznakowanie tras wodnych, rowerowych i pieszych oraz zakup 20 kajaków wraz z osprzętem dla potrzeb turystyki wodnej, Utworzenie magazynu sprzętu pływającego w miejscowości Skałka w obiekcie dawnej przepompowni na terenie przekazanym w zarząd hufcowi ZHP Kąty Wrocławskie oraz uporządkowanie i ogrodzenie terenu	b.d.	b.d.	b.d.
	Gmina Żórawina	Utworzenie szlaków rowerowych	b.d.	2010-2013	b.d.
	Gmina Sobótka	Nowoczesne Centrum Sportowe, budowane na bazie obecnie działającego stadionu	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa obiektów niekubaturowych; boiska piłkarskie, boiska wielofunkcyjne, korty tenisowe, urządzenia	25 000 000,00	2009 - 2012	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		lekkoatletyczne, parkingi i kubaturowych; basen, hala sportowa, zespół szatni, zaplecze sanitarne i odnowy biologicznej			
		Trasa rowerowa stanowiąca pętlę łączącą z trasą EuroVelo 9, jako jej uatrakcyjnienie oraz możliwość poznania wyjątkowych miejsc na mapie Dolnego Śląska; Masyw Ślęży, Niemcza, Arboretum w Wojsławicach	b.d.	2009 - 2010	b.d.
		Projekt obejmuje; oznakowanie trasy, budowę miejsc postojowych z systemem tablic informacyjnych, promocję projektu; wydanie mapy, przewodnika, opasek odblaskowych z reklamą trasy			
		Budowa Centrum Rozrywki, w skład którego wejdą; Amfiteatr Dolnośląski, Adrenalina Park, Park Linowy, Rynny Zjazdowe, całoroczne stoki narciarskie	b.d.	2009 - 2012	b.d.
		Budowa jednolitej w stylu infrastruktury turystycznej; altan, wiatrochronów, ławek, miejsc piknikowych, tablic informacyjnych w obrębie całego Masywu Ślęży, Wzgórz Oleszeńskich i Kiełczyńskich	b.d.	2009 - 2012	b.d.
		Rekonstrukcja grodu średniowiecznego z funkcją żywego skansenu/ekomuzeum. Miejsce festynów edukacyjnych	b.d.	2009 - 2012	b.d.
		Budowa obiektu oraz organizacja Informacji Turystycznej połączonej ze sprzedażą produktu lokalnego	b.d.	2009 - 2012	b.d.
	Starostwo Powiatu Wrocławskiego	Wykonanie replik unikatowych, kamiennych rzeźb kultowych i ustawienie ich w miejscach dotychczasowego usytuowania oryginałów. Oryginały po konserwacji przeniesione zostaną do lapidarium Muzeum Ślężańskiego w Sobótce	b.d.	2009 - 2012	b.d.
	Gminy Subregionu: Dzierżoniów, Jordanów	Opracowanie, oznaczenie i promocja szlaków tematycznych ; pieszych, rowerowych, wodnych i samochodowych	b.d.	2009 - 2012	
		Tematyka szlaków			

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Łagiewniki, Marcinowice, Mietków, Niemcza, Sobótka, Żórawina	Szlak św. Jakuba – włączenie Sobótki do trasy europejskiego szlaku św. Jakuba			b.d.
		Szlak św. Nepomucena			
		Szlaki legend – 4 szlaki w obrębie Masywun Ślęży związane z legendami Ślężańskimi; szlak czarownic ślężańskich, szlak kwiatu paproci, szlak żywej wody i Panny z Rybą			
		Szlak archeologiczny			
		Szlaki przyrodnicze			
		Ekologiczne ścieżki edukacyjne			
		Szlak produktu lokalnego			
	Przerzeczyn Zdrój	Rozwój usług SPA & Wellness w oparciu o uzdrowiskowe tradycje i zasoby naturalne Przerzeczyna oraz najnowsze osiągnięcia kosmetologii i medycyny estetycznej	b.d.	2009 -2012	b.d.
		Rozbudowa i rewitalizacja parku zdrojowego w Przerzeczynie Zdrój z budową pijalni i ścieżek rekreacyjnych	420 000,00	2010 - 2012	b.d.
Karkonosze i Góry Izerskie	Inwestycje wspólne dla całego Subregionu	System centralnej rezerwacji miejsc noclegowych	b.d.	b.d.	b.d.
		System kamer internetowych i telewizyjnych	b.d.	b.d.	b.d.
		Wytyczenie i modernizacja już istniejących szlaków konnych na terenie Subregionu	b.d.	b.d.	b.d.
	Janowice Wielkie	Wykonanie prac konserwatorskich i remontowych na Zamku Bolczów oraz zagospodarowanie baszty zamkowej	b.d.	b.d.	b.d.
		Remont i modernizacja wieży d. kościoła w Radomierzu wraz z zaadaptowaniem jej do pełnienia funkcji punktu widokowego, oraz budowa informacji turystycznej i parkingu przy obiekcie	b.d.	b.d.	b.d.
	Jeżów Sudecki	Łysa Góra	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Budowa parkingu wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy Domu Gwarków w Jeżowie Sudeckim	b.d.	b.d.	b.d.
		Utwardzenie placu parkingowego przy Wieży Rycerskiej w Siedlęcinie	b.d.	b.d.	b.d.
	Mysłakowice	Budowa parkingu wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy Herbaciarni - Świątyni Ateny w Bukowcu	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa parkingu wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy Pałacu w Mysłakowicach	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa parkingu wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy Pałacu w Bukowcu	b.d.	b.d.	b.d.
	Podgórzyn	Poprawa infrastruktury turystycznej przy trasie Pałaców i Ogrodów	b.d.	b.d.	b.d.
		Adaptacja wieży kościelnej na wieżę widokową w Miłkowie	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja budynku przy ulicy Żołnierskiej 13 w Podgórzynie na potrzeby stworzenia „Centrum Współpracy Turystyczno-Ekologicznej"	b.d.	b.d.	b.d.
		Turystyczne zagospodarowanie terenów w Przesiece (miejsca postojowe przy atrakcjach turystycznych, szlakach, budowa obiektów turystyczno-sportowo-rekreacyjnych, itp.)	b.d.	b.d.	b.d.
		Turystyczne zagospodarowanie Wodospadu Podgórnej – II etap	b.d.	b.d.	b.d.
		Rewitalizacja punktów widokowych na terenie gminy	b.d.	b.d.	b.d.
	Stara Kamienica	Prace zabezpieczające i zagospodarowanie kościołów poewangelickich w Kromnowie i Wojcieszycach oraz terenów przylegających	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa 5 punktów widokowych (Kopaniec, Mała Kamienica, Barcinek, Rybnica, Wysoki Kamień)	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa i zagospodarowanie ruin zamku w Starej Kamienicy oraz zespołu folwarcznego - parking z usługami	b.d.	b.d.	b.d.
		Oznakowanie atrakcji turystycznych w gminie	b.d.	b.d.	b.d.
		Wyznaczenie i oznakowanie trasy rowerowo-	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		narciarskiej w Kopańcu			
	Miasto Jelenia Góra	Termy Cieplickie – Dolnośląskie Centrum Rekreacji Wodnej	b.d.	b.d.	b.d.
		Rewitalizacja ośrodków sportowych w Jeleniej Górze	b.d.	b.d.	b.d.
	Miasto Karpacz	Wytworzenie Centrum Turystycznego Karpacza poprzez przebudowę ul. Parkowej i Konstytucji 3 Maja	b.d.	b.d.	b.d.
		Rewitalizacja terenów zielonych na terenie miasta Karpacz w latach 2008 – 2010	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja i budowa miejskich tras spacerowych	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja kompleksu narciarskiego KOPA	b.d.	b.d.	b.d.
		Modernizacja kompleksu narciarskiego IZBICA	b.d.	b.d.	b.d.
	Miasto Kowary	Remont Wieży przy Kościele Najświętszej Marii Panny	b.d.	b.d.	b.d.
	Miasto Mirsk	Przebudowa wieży ciśnień na wieżę widokową w Mirsku	b.d.	b.d.	b.d.
		Trasa Turystyczna „Szlakiem Dawnych Kopalń"	b.d.	b.d.	b.d.
	Miasto Piechowice	Utworzenie Centrum Turystyki i rekreacji na terenie Stadionu Miejskiego w Piechowicach	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa systemu parkingów w centrum miasta	b.d.	b.d.	b.d.
		Kompleksowe zagospodarowanie turystyczne terenu wokół pomnika przyrody Cis	b.d.	b.d.	b.d.
		Bobrowe Skały – dostosowanie do nauki wspinaczki skałkowej – wytyczenie tras do wspinaczki	b.d.	b.d.	b.d.
	Miasto Szklarska Poręba	Budowa parkingów wraz z systemem parkowania (parkometry) – Dolna stacja wyciągu	b.d.	b.d.	b.d.
		Rozbudowa obszaru narciarskiego, budowa snow i bike parku	b.d.	b.d.	b.d.
		Rewitalizacja zespołów parkowych wraz z budową ogrodów Liczyrzepy	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa kompleksowego systemu informacji o mieście (system rezerwacji on line, tablice informacyjne, kamery telewizyjne)	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Miasto Świeradów Zdrój	Oznakowanie i infrastruktura wokół miejskich tras spacerowych	b.d.	b.d.	b.d.
Sowiogórski	Bielawa	Kościół WNMP: - Remont obiektu - Zagospodarowanie terenu wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc - Turystyczne oznakowanie obiektu	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół Katolicki pw. Bożego Ciała -Turystyczne oznakowanie obiektu	b.d.	b.d.	b.d.
		Pałac Sandreckich -Turystyczne oznakowanie obiektu	b.d.	b.d.	b.d.
		Krzyże pokutne -Turystyczne oznakowanie obiektu	b.d.	b.d.	b.d.
		Sudety - Zagospodarowanie terenu na cele turystyczne*	b.d.	b.d.	b.d.
		Park miejski: - Skatepark – mała architektura + trybuny docelowo Skateplaza - Dodatkowy plac zabaw, siedziska, ławy, kosze na śmieci, ogrodzenie, wytyczenie nowych alejek, altana bezpośrednio przy wodzie, pergola, boiska, skate plaza, ścieżki zdrowia itp.	b.d.	b.d.	b.d.
		Zagospodarowanie zabytkowej stacji pomp w Bielawie na potrzeby Muzeum Ziemi Sowiogórskiej. - Konserwacji, restauracji, remont i adaptacja*	b.d.	b.d.	b.d.
		Góra Parkowa z wieżą widokową - Oznakowanie szlaków, baza turystyczna, ławeczki, siedziska, kosze na śmieci, wiaty turystyczne, paleniska, itp. - Remont wyciągu narciarskiego	b.d.	b.d.	b.d.
		Łysa Góra - Trasy rowerowe, Oznakowanie szlaków, baza turystyczna, ławeczki, siedziska, kosze na śmieci, wiaty turystyczne - tor do four krossu i dirtu na Łysej Górze	b.d.	b.d.	b.d.
		Park Krajobrazowy Gór Sowich - Zagospodarowanie terenu wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc - Turystyczne oznakowanie obiektu	b.d.	b.d.	b.d.
		Szlaki piesze i rowerowe Uzupełnienie o obiekty małej architektury – ławki, stoliki, wiaty	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Teatr-Kino MOKiS Modernizacja wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych	b.d.	b.d.	b.d.
		Gondola Sowiogórska - Budowa od podstaw	b.d.	b.d.	b.d.
		Szkoła Leśna - Budowa od podstaw	b.d.	b.d.	b.d.
	Pieszyce	Kościół p.w. św. Antoniego - Zagospodarowanie terenu wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc., - Konserwacji, restauracji, remont - Turystyczne oznakowanie obiektu	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w. św. Antoniego Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowo – parkowy Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Pałac w centrum Rościszowa Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w. św. Bartłomieja w Rościszowie - Zagospodarowanie terenu wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc., - Turystyczne oznakowanie obiektu Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w. Aniołów Stróżów Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Staw w Bratoszowie Miejsce biwakowe, atrakcje wodne (rowery itp.)	b.d.	b.d.	b.d.
		Szlaki piesze - Zagospodarowanie terenu małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc - Turystyczne oznakowanie obiektu	b.d.	b.d.	b.d.
		Przywrócenie punktów widokowych, które funkcjonowały na początku XX w. w Górach Sowich, np.: - wieża widokowa w Kamionkach - punkt widokowy w pobliżu Przełęczy Jugowskiej	b.d.	b.d.	b.d.
		Niedźwiedzia Dolina - Zagospodarowanie terenu wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc.	b.d.	b.d.	b.d.
		Kopalni w Kamionkach. Turystyczne udostępnienie największej kopalni „Augusta". - Zagospodarowanie terenu	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc.			
		Budowa infrastruktury turystycznej w miejskiej i górskiej części gminy Pieszyce rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej wzdłuż turystycznych szlaków pieszych oraz tras rowerowych*	b.d.	b.d.	b.d.
	Piława Górna	Pałac Gladishof (Zamczysko) Konserwacji, restauracji, remont (właściciel prywatny)	b.d.	b.d.	b.d.
		Szlaki piesze Oznakowanie, obiekty małej architektury	b.d.	b.d.	b.d.
		Rewitalizacja i dostosowanie Placu Piastów Śląskich Konserwacji, restauracji, remont - Zagospodarowanie terenu wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc.*	b.d.	b.d.	b.d.
		Miejski Ośrodek Kultury Parking	b.d.	b.d.	b.d.
	Dzierżoniów	Kościół św. Piotra i Pawła w Dobrocinie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w. NM Panny (sanktuarium maryjne) w Kiełczynie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w św. Jana Chrzciciela w Mościsku Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół św. Katarzyny w Piławie Dolnej Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w. Narodzenia NMP w Piławie Dolnej Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w św. Jadwigi w Ostroszowicach Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w Świętej Trójcy w Owieśnie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w. św. Bartłomieja w Uciechowie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w św. Józefa Oblubieńca w Roztoczniku Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół p.w. Serca Jezusowego w Tuszynie (Konserwacji, restauracji, remont)	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Kościół filialny p.w Najświętszego Serca Pana Jezusa w Nowiźnie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Murowana kapliczka z 1700r. znajdująca się ok. 1km. przed wsią Uciechów od strony Dzierżoniowa i krzyż pokutny widoczny w murze cmentarnym Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Most w Mościsku (ma cechy neogotyckie, łączy zabudowania folwarczne) Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowo - parkowy w Nowiźnie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowo - parkowy w Ostroszowicach Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowo - parkowy w Roztoczniku Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowo - parkowy w Dobrocinie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowo - parkowy w Tuszynie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Średniowieczny zamek w Owieśnie (ruina zamku) Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowy w Piławie Dolnej Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowo-parkowy w Kiełczynie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zespół pałacowo-parkowy w Książnicy Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Pałac w Jodłowniku Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Ruiny baszty w Kołaczowie (trwała ruina z XIV wieku) Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zagospodarowanie terenu pn. „Jodłownicka Polana" na placrekreacyjny w zakresie małej architektury i boiska służącego do rekreacji w Jodłowniku - Budowa boiska -	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Zagospodarowanie terenu wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc.*			
		Przebudowa Domku Myśliwskiego w Jodłowniku w celu utworzenia bazy turystyki aktywnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą - Budowa baza turystyczno – noclegowej - Zagospodarowanie terenu wokół małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc. - budowa drogowej infrastruktury towarzyszącej*	b.d.	b.d.	b.d.
	Dzierżoniów	Kościół pw. Świętego Jerzego i Kościół pw. Maryi Matki Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Basen kryty przy ul. Sienkiewicza Remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Stadion Miejski Remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Dzierżoniowski Trakt Smoka - historyczny szlak turystyczny – etap II. Adaptacja pomieszczeń Ratusza na cele turystyczne Iluminacja i oświetlenie zabytków na szlaku*	b.d.	b.d.	b.d.
		Ścieżki rowerowe Budowa i oznakowani*	b.d.	b.d.	b.d.
		Izba Regionalna Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Centrum Treningowo – Pobytowe – Euro 2012 Budowa	b.d.	b.d.	b.d.
	Stoszowice	Twierdza Srebrna Góra - największa w Europie twierdze górska Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Zabytkowe centrum w Srebrnej Górze Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa Wielofunkcyjnego Centrum Kultury, Edukacji i Rekreacji w Srebrnej Górze Budowa od podstaw	b.d.	b.d.	b.d.
		Ścieżki i szlaki kulturowe na pograniczu polsko – czeskim przebudowę nawierzchni ul. Letniej i ul. Zimowej , pl. Wypoczynkowego i parkingu (kostka), wykonanie kanalizacji deszczowej, przebudowę złączy energetycznych, budowę oświetlenia ulicznego – stylowe latarnie, ustawienie małej architektury (ławki i kosze) na	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		trasie ścieżki			
		Kościół poewangelicki w Srebrnej Górze Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa wyciągu narciarskiego z instalacją sztucznego zaśnieżania wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Srebrna Góra Budowa i zakup wyposażenia*	b.d.	b.d.	b.d.
	Walim	Zamek Grodno Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół św. Anny w Olszyńcu z XVI wieku Parking	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół św. Barbary w Walimiu z 1548 roku Parking	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa parkingu nad Jeziorem Bystrzyckim w Zagórzu Śląskim- Parking - Zagospodarowanie terenu małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc*	b.d.	b.d.	b.d.
		Szlaki turystyczne - Zagospodarowanie terenu małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc - Turystyczne oznakowanie	b.d.	b.d.	b.d.
		Punkt Informacji Turystyczne Budowa	b.d.	b.d.	b.d.
		Centrum Zagórza Śl. i tereny nad jeziorem Bystrzyckim Parkingi	b.d.	b.d.	b.d.
		Budynku byłego dworca kolejowego w Jugowicach ul. główna 26 pkp Remont, adaptacja, konserwacja*	b.d.	b.d.	b.d.
		Most wiszący nad jeziorem Bystrzyckim Konserwacja, restauracja, remont	b.d.	b.d.	b.d.
	Nowa Ruda	Kościół pw. św. Michała w Ludwikowicach Kł. Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. św. Marcin w Sokolcu Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. św.Mikołaja w Świerkach Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. św. Jerzego w Krajanowie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Kościół pw. św. Piotra Kanizjusza we Włodowicach Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. św. Katarzyny w Jugowie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Przygórzu Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. św. Piotra i Pawła w Bożkowie Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. św. Bartłomieja w Czerwieńczycach Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Nowej Wsi Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół pw. św. Marcina w Dzikowcu Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kompleks pałacowo-parkowy w Bożkowie. Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Adaptacja, wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia, budynku byłego kościoła ewangelickiego w m. Ludwikowice Kłodzkie na potrzeby Muzeum Ziemi Sowiogórskiej Konserwacji, restauracji, remont wraz z zakupem wyposażenia*	b.d.	b.d.	b.d.
		Basen odkryty, Jugów, ul. Jana Rozbudowa parkingu	b.d.	b.d.	b.d.
		Zbiornik wodny w Dzikowcu Rozbudowa parkingu	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa sieci Punktów Odpoczynku Turystów w ciągi drogi Śródsudeckiej – 10 szt. Budowa parkingu Zagospodarowanie terenu małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc*	b.d.	b.d.	b.d.
	Głuszyca	Kościół filialny p.w. Narodzenia NMP w Grzmiącej Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Kościół filialny p.w. MB Śnieżnej w Sierpnicy Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.
		Ruiny zamku Rogowiec Konserwacji, restauracji, remont	b.d.	b.d.	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Szlaki piesze i rowerowe Zagospodarowanie terenu małą architekturą – ławeczki, stoliki, etc	b.d.	b.d.	b.d.
		Budowa Centrum Informacji Turystycznej budowa*	b.d.	b.d.	b.d.
		Park Leśna Rewitalizacja	b.d.	b.d.	b.d.
		Kamieniołom Rewitalizacja kamieniołomu na cele turystyczne	b.d.	b.d.	b.d.
		Stacja Narciarska Łomnica Rozbudowa*	b.d.	b.d.	b.d.
Sudety Wałbrzyskie	Głuszyca	Rewitalizacja byłego kamieniołomu na cele turystyczne	20 000 000,00	2009 - 2011	b.d.
		Rozbudowa Stacji Narciarskiej Łomnica – Etap II regionalne centrum sportów zimowych	30 000 000,00	2009 - 2011	b.d.
		Strefa FIT	2 000 000,00	b.d.	b.d.
	Mieroszów	Rewaloryzacja Parku Sanatoryjnego Biały Orzeł w Sokołowsku	729 500,00	2012 - 2013	b.d.
		Zagospodarowanie turystyczno rekreacyjne Czarciego Wzgórza (Góry Parkowej)	830 000,00	2010	b.d.
		Odbudowa narciarskich tras biegowych w Sokołowsku – „Czarcie Sidła"	1 155 000,00	2011	b.d.
		Rozbudowa sieci skandynawskich wiat turystycznych w Gminie Mieroszów – „Czarcie Kregi"	189 000,00	2010	b.d.
		Adaptacja budynku w Mieroszowie przy ul. Nad Potokiem 6 A – Centrum Etnograficzne „Muzeum Czarta"	1 896 147,00	2010 - 2011	b.d.
	Świebodzice	Przebudowa „Traktu Książęcego" wraz z budowa ścieżki rowerowej na obszarze Gminy Świebodzice	2 370 200,00	b.d.	b.d.
		Przebudowa i rozbudowa kompleksu sportowo – wypoczynkowego przy ulicy Rekreacyjnej	36 947 733,00	b.d.	b.d.
		Plac Caravaningowy, jako element turystyki aktywnej w Gminie Świebodzice	2 500 000,00	od II połowowy 2009 r. do II połowy 2010	b.d.
	Boguszów – Gorce	Budowa infrastruktury niezbędnej do obsługi kolei krzesełkowej na zboczu góry Dzikowiec w Boguszowie – Gorcach	8 000 000,00	2009 - 2012	b.d.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

		Budowa basenu przy Gimnazjum Nr 1 w Boguszowie – Gorcach	20 100 000,00	2010 - 2012	b.d.
	Wałbrzych	Rewitalizacja i adaptacja na cele kulturalne byłej KWK „Julia"	52 575 622,14	b.d.	b.d.
		Trakt Księżnej Disy	368 458 419,00	2009 - 2012	b.d.
		Budowa infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej na terenie dawnej kopalni	7 890 514,55	b.d.	b.d.
		Budowa zespołu rozrywkowo – gastronomicznego	11 051 257,73	b.d.	b.d.
	Jedlina Zdrój	Kompleks Edukacyjno – Kulturalno – Socjalny w Jedlinie – Zdroju – etap II	2 500 000,00	2010 - 2013	b.d.
		Muzeum „Tunel"	1 500 000,00	b.d.	b.d.
	Szczawno-Zdrój	Budowa boiska wielofunkcyjnego i do piłki nożnej przy ul. Topolowej (element produktu turystycznego Ekomuzeum Wokół Trójgarbu)	5 100 000,00	2010 r.	b.d.
		Zagospodarowanie Wzgórza Gedymina (element produktu turystycznego Ekomuzeum Wokół Trójgarbu	1 050 000,00	2009 - 2011 – I etap, II etap w tatach 2012 - 2015	b.d.
	Walim	Zabezpieczenie, remont i adaptacja Zamku Grodno	10 000 000,00	2009 - 2013	b.d.
Dolina Odry Zachód	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej				
Przedgórze Sudeckie	Dla danego regionu nie opracowano jeszcze koncepcji subregionalnej				
Wrocław	Koncepcja Subregionu Wrocław nie jest odbiciem idei budowy współpracy wielu jednostek samorządu terytorialnego, a de facto jedynie skróconą wersją Strategii Turystyki dla Wrocławia (w ramach przewidzianych działań wpisano ogólne zadania przyporządkowane do celu, występuje brak katalogu inwestycji wraz z zaplanowanymi projektami)				
Pogórze Kaczawskie	Koncepcja subregionalna nie zawiera katalogu sprecyzowanych szczegółowo zadań inwestycyjnych				
Nysa, Kwisa, Bóbr	Koncepcja subregionalna nie zawiera katalogu sprecyzowanych szczegółowo zadań inwestycyjnych				
Ziemia Kłodzka	Koncepcja subregionalna nie zawiera katalogu sprecyzowanych szczegółowo zadań inwestycyjnych				
Dolina Odry	Gmina	ODRA - VELO - system turystyki aktywnej w Krainie	155 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Wschód	Czernica	Grądów Odrzańskich na obszarze Gminy Czernica			działanie 6.2 RPO WD
		Szkolenia dla pracowników Urzędu	40 000,00	2009 - 2011	b.d.
	Gmina Jelcz-Laskowice	ODRA - VELO - system turystyki aktywnej w Krainie Grądów Odrzańskich na obszarze Gminy Jelcz Laskowice	250 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		OWW „Nad Stawem""	b.d.	b.d.	Priorytet 6 działanie 6.5 RPO WD
	Miasto Oława	ODRA - VELO - system turystyki aktywnej w Krainie Grądów Odrzańskich na obszarze Miasta Oława	110 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Budowa turystyczno – pasażerskiej przystani rzecznej na Odrze wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu	7 100 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Wytyczenie ścieżek rowerowych i tras spacerowej w mieście Oławie	160 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.5 RPO WD
		Przygotowanie nowoczesnej bazy sportowej przeznaczonej do uprawiania turystyki aktywnej oraz do wykorzystania, jako centrum pobytowe na EURO 2012	5 900 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		ODRA - VELO - system turystyki aktywnej w Krainie Grądów Odrzańskich na obszarze Gminy Oława	190 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Rekonstrukcja grodziska ryczyńskiego	1 250 000,00	2009 - 2011	Priorytet 6 działanie 6.4 RPO WD
		Budowa wieży widokowo-turystycznej w miejscowości Kotowice	300 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
		Stadion lekkoatletyczny i tereny rekreacyjno-sportowe wraz z infrastrukturą techniczną	8 000 000,00	2009 - 2012	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	Powiat Oławski	Budowa ścieżek zdrowia z punktami widokowymi	80 000,00	2009 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD
	Miasto Oleśnica	Budowa kompleksu rekreacyjno – sportowego przy ul. Brzozowej w Oleśnicy	20 000 000,00	2007 - 2010	Priorytet 6 działanie 6.2 RPO WD

**projekty inwestycyjne wpisane w ramach Koncepcji subregionalnej, jako zadanie priorytetowe.*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Koncepcji Subregionalnych: Karkonosze i Góry Izerskie; Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy; Pogórza Kaczawskiego; Ślęża; Kraina Grądów Odrzańskich; Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie"; Ziemi Kłodzkiej; Borów Dolnośląskich; Subregionu Nysa-Kwisa-Bóbr; Subregionu Sowiogórskiego; Strategia rozwoju turystyki dla Wrocławia na lata 2008 – 2013.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Załącznik nr 4 – Potencjalne źródła finansowania rekomendacji

Tabela 1. Potencjalne źródła finansowania rekomendacji

Rekomendacja	Potencjalne źródła finansowania
Rekomendacje dla poszczególnych subregionów Dolnego Śląska, których realizacja przyczyni się do rozwoju usług i produktów turystycznych.	
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	
Należy opracować spójną promocję subregionu tworzącą jednolitą markę	Środki własne samorządów, DOT, UMWD
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy (np. w ramach klastrów)	Środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki)
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy rozwijać szlaki kajakowe w oparciu o Odrę i Barycz (opracowanie planów rozwoju szlaków wraz z budową infrastruktury)	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy rozwijać szlaki piesze i rowerowe wraz z oznakowaniem i niezbędną infrastrukturą	Środki własne samorządów, Środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy podjąć działania skierowane na reaktywację uzdrowiskowej funkcji subregionu (Oborniki Śląskie)	Środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy w dalszym ciągu rozwijać ofertę turystyczną opartą na takich walorach jak stawy milickie, sanktuarium św. Jadwigi oraz bogactwo przyrodnicze	Środki własne samorządów, Programy Ministra MKIDN, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy wspierać działania ukierunkowane na tworzenie gospodarstw Agro i ekoturystycznych	Środki PROW (Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Działanie 4.1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju)
Subregion Dolina Odry Wschód „Kraina Grądów Odrzańskich"	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę	Środki własne samorządów, DOT, UMWD
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy (np. przedstawianie dobrych praktyk)	Środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki)
Należy zwiększać ilość przewodników turystycznych (zapewnienie odpowiednich szkoleń)	POKL (np. 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe
Należy dalej rozwijać współpracę ponadgminną w zakresie budowy subregionalnego produktu turystycznego (uwzględnianie w dokumentach strategicznych gmin rozwoju turystyki w oparciu o subregion	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych

Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy rozwijać turystykę konną, w tym zakresie konieczne jest opracowanie koncepcji tras itp.)	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy stale poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju	Środki własne samorządów, RPO WD działanie 3.1, Program MSWIA „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych - Etap II. Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój"
Należy poddawać renowacji obiekty zabytkowe (szczególnie te, które są w pobliżu szlaków turystycznych)	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa.
Należy rozwijać w subregionie infrastrukturę noclegową i gastronomiczną (ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw Agro i ekoturystycznych)	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy w dalszym ciągu rozwijać szlaki rowerowe w ramach produktu turystycznego „Odra Valeo"	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać szlaki piesze poprzez poprawę oznakowania oraz wyznaczanie nowych tras.	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Niezbędne są działania skierowane na zagospodarowanie rzeki Odry: przystanie, wypożyczalnie sprzętu itp.	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać turystykę edukacyjną i proekologiczną w oparciu o istniejący potencjał walorów turystycznych	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion „Ślęża"	
Należy opracować spójną koncepcję promocja subregionu tworząca jednolitą markę (oparcie promocji na dwóch głównych atrakcjach Górze Ślęży oraz Zbiorniku Mietkowskim)	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy opracować pakiety turystyczne dla turystów biznesowych odwiedzających Wrocław (lepsze wykorzystanie bliskiego położenia od Wrocławia)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki)
Opracowanie celów (koncepcji) w zakresie wykorzystania Zbiornika Mietków i rzek	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki)
Należy rozwijać ofertę turystyczną w oparciu o dziedzictwo archeologiczne subregionu (opracowanie koncepcji)	Środki własne samorządów

Należy stale poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju	Środki własne samorządów, RPO WD działanie 3.1, Program MSWIA „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych - Etap II. Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój"
Należy rozwijać infrastrukturę noclegową i gastronomiczną	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rewitalizować obiekty zabytkowe oraz poprawiać ich dostępność dla turystów	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa.
Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać szlaki piesze i rowerowe (miejsca postoju, wypożyczalnie rowerów, serwisy itp.)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwinąć i ujednolicić oznakowanie szlaków i atrakcji turystycznych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki).
Subregion Bory Dolnośląskie	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy (klastry, zrzeszenia)	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy subregionalnego produktu turystycznego	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników	POKL (np. 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe).
Należy dostosować bazę noclegową i gastronomiczną do potencjału walorów turystycznych	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rewitalizować i udostępniać obiekty zabytkowe jako ważny element rozwoju turystyki kulturowej i krajoznawczej	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa.
Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać sieć szlaków rowerowych i pieszych wraz z budową punktów widokowych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
W celu lepszego wykorzystania walorów wodnych	Środki własne samorządów, ewentualnie środki

należy zwiększyć ilość kąpielisk oraz miejsc obsługi turystów przy rzekach i akwenach wodnych	w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy zwiększyć ilość miejsc zaopatrzonych w mapy poglądowe subregionu	Środki własne samorządów
Należy poprawiać oznakowanie tras z uwzględnieniem systemu identyfikacji wizualnej subregionu	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki)
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	
Należy rozwijać współpracę przedsiębiorców w branży turystycznej w subregionie	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Zwiększanie współpracy przedsiębiorców (szczególnie w zakresie promocji)	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników	POKL (np. 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe).
Należy wdrożyć system biletowy w obrębie subregionu (np. na stoki narciarskie)	Środki prywatne przedsiębiorców, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy opracować koncepcję pakietów oferty turystyki biznesowej/konferencyjnej w połączeniu z dodatkowymi atrakcjami	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), dotacja Samorządu Województwa.
Stworzenie portalu subregionalnego (integracja z portalami i bazami regionalnymi i ogólnopolskimi)	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy wdrażać rozwiązania z zakresu technologii informacyjno – komunikacyjnych	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy w większym zakresie wspierać rozwój turystyki wiejskiej (opracowanie koncepcji, przedstawianie dobrych praktyk)	Środki własne samorządów
Należy obiekty zabytkowe poddawać systematycznej renowacji oraz w miarę możliwości przeznaczać na działalność kulturową lub turystyczną	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy stale poprawiać jakość obiektów noclegowych (infrastruktura + profesjonalna kadra)	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Dalsze certyfikowanie punktów informacji turystycznej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy w dalszym ciągu rozwijać szlaki piesze i rowerowe (miejsca postojowe, umożliwianie reperacji rowerów, ujednolicenie oznakowania)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej

	perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy integrować szlaki ze szlakami w Czechach i Niemczech	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy stale modernizować infrastrukturę tras narciarskich i wyciągów (m.in. wypożyczalnie i serwis sprzętu, punkty gastronomiczne.) Jest to istotne dla zachowania konkurencyjności w stosunku do ofert czeskiej i słowackiej	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy instalować większą ilość kamer na stokach, atrakcjach turystycznych itd.	Środki własne samorządów
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników	POKL (np. 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe).
Należy rewitalizować i udostępniać obiekty zabytkowe dla turystów	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy tworzyć nowe miejsca noclegowe zarówno o wyższym standardzie jak i te o niższym (np. gospodarstwa agro i ekoturystyczne)	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać sieć szlaków pieszych i rowerowych (oznakowanie, miejsca postojowe serwisy i wypożyczalnie rowerów) połączonych ze szlakami po stronie czeskiej i niemieckiej	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać ofertę imprez kulturowych	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy w dalszym ciągu rozwijać szlaki kajakowe w oparciu o sieć rzek (wypożyczalnie sprzętu, stanice wodne, imprezy promujące spływy kajakowe)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Pogórze Kaczawskiego	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.

promocji	
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy,	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników	POKL (np. 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe).
Należy podjąć intensywne działania mające na celu lepsze wykorzystania subregionu do eksploracji jaskiń (opracowanie koncepcji rozwoju produktu)	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać obiekty noclegowe i gastronomiczne (pod kątem ilości i jakości)	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Mocną stroną subregionu jest duża ilość szlaków pieszych i rowerowych, należy je dalej rozwijać poprzez tworzenie miejsc postojowych, serwisów i wypożyczalni rowerów oraz oznakowania	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać ofertę imprez wykorzystujących lokalną kulturę i tradycje	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać turystykę specjalistyczną związaną z eksploracją jaskiń	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Sudety Wałbrzyskie	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy subregionalnego produktu turystycznego	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyk	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników	POKL (np. 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe).
Należy dążyć do stworzenia jednolitego biletu na wyciągi w subregionie	Środki prywatne przedsiębiorców, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy w sposób ciągły zwiększać dostępności infrastruktury około turystycznej w subregionie	Środki własne samorządów, środki prywatne przedsiębiorców, dotacje w tym z RPO WD,

	ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju	Środki własne samorządów, RPO WD działanie 3.1, Program MSWIA „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych - Etap II. Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój"
Należy stale rewitalizować i zwiększać dostępność zabytków	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Sieć szlaków rowerowych i pieszych wymaga stałych nakładów oraz rozwijania poprzez tworzenie punktów postoju, serwisów i wypożyczalni rowerów i oznakowania	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozbudowywać infrastrukturę niezbędną do uprawiania sportów zimowych (serwisy i wypożyczalnie sprzętu, wyciągi itp.	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
W zakresie infrastruktury uzdrowiskowej należy realizować inwestycje w kierunku poprawy jej standardu	Środki własne samorządów, środki prywatne przedsiębiorców, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Sowiogórski	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy w sposób ciągły zwiększać dostępności infrastruktury około turystycznej w subregionie	Środki własne samorządów, środki prywatne przedsiębiorców, dotacje w tym z RPO WD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju	Środki własne samorządów, RPO WD działanie 3.1, Program MSWIA „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych - Etap II. Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój"
Należy stale dbać o obiekty zabytkowe oraz stwarzać warunki udostępniania ich turystom	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Sieć szlaków rowerowych i pieszych wymaga stałych nakładów oraz rozwijania poprzez tworzenie punktów postoju, serwisów i wypożyczalni rowerów i oznakowania	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać ofertę turystyczną w zakresie udostępniania obiektów militarnych (z czasów II	Środki własne samorządów, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa,

Wojny Światowej oraz wcześniejszych)	ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Wskazane jest tworzenie miejsc noclegowych o wyższym standardzie	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Ziemia Kłodzka	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy podejmować inicjatywy skierowane na współpracę ponad gminną w zakresie budowy regionalnego produktu turystycznego	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników	POKL (np. 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe).
Należy w sposób ciągły zwiększać dostępności infrastruktury około turystycznej w subregionie	Środki własne samorządów, środki prywatne przedsiębiorców, dotacje w tym z RPO WD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy poprawiać dostępność komunikacyjną subregionu z innymi obszarami województwa i kraju	Środki własne samorządów, RPO WD działanie 3.1, Program MSWIA „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych - Etap II. Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój"
Należy stale poddawać renowacji obiekty wraz z ich udostępnianiem dla turystów	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Niezbędne jest stałe inwestowane w istniejące szlaki rowerowe, szczególnie w zakresie poprawy bezpieczeństwa funkcjonalności	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
W dalszym ciągu należy rozwijać ofertę imprez kulturalnych	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy stale poprawiać infrastrukturę uzdrowiskową w celu podnoszenia jej standardu oraz rozwoju nowych usług	Środki własne samorządów, środki prywatne przedsiębiorców, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy stwarzać warunki do tworzenia gospodarstw Agro i ekoturystycznych w subregionie	Środki PROW (Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Działanie 4.1. Wdrażanie lokalnych

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	strategii rozwoju)
Subregion Przedgórze Sudeckie	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę – integracja systemu promocji,	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Niezbędne jest opracowanie Koncepcji Subregionalnego Produktu Turystycznego	Środki własne samorządów
Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Niezbędne są działania rewitalizujące i udostępniające obiekty zabytkowe	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy poprawiać infrastrukturę szlaków rowerowych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy podejmować działania poszerzające ofertę subregionu w zakresie zwiedzania podziemi i fortyfikacji	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Dolina Odry Zachód	
Konieczna jest spójna promocja subregionu tworząca jednolitą markę– integracja systemu promocji	Środki własne samorządów, DOT, UMWD.
Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Niezbędne jest opracowanie Koncepcji Subregionalnego	Środki własne samorządów
Niezbędne jest budowanie pakietów tematycznych obejmujących krótki pobyt (weekend)	Środki własne samorządów
Niezbędne są działania rewitalizujące i udostępniające obiekty zabytkowe	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Niezbędne są działania skierowane na zagospodarowanie rzeki Odry (stanice, przystanie, wypożyczalnie sprzętu wodnego itp.)	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Wrocław	
Konieczna jest stała promocja Wrocławia	Środki własne miasta Wrocław, DOT, UMWD
Należy zachęcać przedsiębiorców z branży turystycznej do większej współpracy	Rekomendacja nie wymaga nakładów finansowych
W dalszym ciągu należy rozwijać ofertę imprez kulturalnych i sportowych	Środki własne miasta Wrocław, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.

Należy opracować koncepcję wdrażania systemów rezerwacji on-line na potrzeby turystyki	Środki własne miasta Wrocław, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Dla rozwoju usług i produktów turystycznych konieczne jest zapewnienie profesjonalnej kadry, stąd niezbędne jest stałe szkolenie pracowników	POKL (np. 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe).
Niezbędne są stałe nakłady poprawiające stan zabytków oraz umożliwiające zwiększenie ich dostępności	Środki własne właścicieli, dotacje UM Wrocław, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy rozwijać sieć certyfikowanych punktów informacji turystycznej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
W dalszym ciągu należy rozwijać ofertę imprez	Środki własne miasta Wrocław, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Niezbędne są działania skierowane na większe zagospodarowanie rzeki Odry (wypożyczalnie sprzętu pływającego, przystanie itp.)	Środki własne miasta Wrocław, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Rekomendacje w zakresie tworzenia nowych usług i produktów turystycznych w subregionach Dolnego Śląska w perspektywie 3 i 5 lat w świetle badań ankietowych	
Subregion Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy	
Renowacja obiektów sakralnych (rozszerzenie oferty związanej z kultem św. Jadwigi)	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Udostępnianie stanowisk archeologicznych z przedstawieniem życia i zwyczajów człowieka prehistorycznego (Trzebnica)	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Organizacja wydarzeń kulturalnych nawiązujących do dawnych tradycji i obyczajów	Środki własne samorządów, organizacji pozarządowych ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Urozmaicenie bazy noclegowej i gastronomicznej	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Tworzenie gospodarstw agroturystycznych w oparciu o walory przyrodnicze subregionu	Środki PROW (Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Działanie 4.1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju)
Budowa muzeum ukazującego życie ludzi za czasów św. Jadwigi za pomocą nowoczesnych technik przekazu (Trzebnica)	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Budowa ścieżek edukacyjnych w oparciu o parki i rezerwaty przyrody	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Budowa ścieżek pieszych i rowerowych wraz z niezbędna infrastrukturą (budowane ścieżki powinny umożliwiać w zimie podczas odpowiednich warunków uprawianie narciarstwa biegowego	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Odtworzenie kolejki wąskotorowej Żmigród - Milicz (wraz z infrastrukturą otoczenia) dla celów turystycznych	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Budowa ośrodków turystyki wodnej	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Popularyzacja turystyki aktywnej poprzez tworzenie imprez sportowych.	Środki własne samorządów, organizacji pozarządowych, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Dolina Odry Wschód „Kraina Grądów Odrzańskich"	
Budowa ścieżek rowerowych (uwzględniających możliwość uprawiania na nich zimą narciarstwa biegowego) wraz z niezbędną infrastrukturą	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Organizacja wydarzeń i festiwali w oparciu o tradycje subregionu	Środki własne samorządów, organizacji pozarządowych, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Tworzenie przystani na rzekach subregionu (np. Oława, Utrata)	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Renowacja i dostosowanie pałaców do turystyki biznesowej	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Systematyczna renowacja obiektów zabytkowych z możliwością udostępniania ich dla turystów	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Stworzenie sieci szlaków historycznych w oparciu o dziedzictwo subregionu (zabytki, funkcjonujące dawniej Zakony, tradycje i obyczaje)	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Stworzenie muzeum subregionalnego	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Budowa infrastruktury na potrzeby uprawiania wędkarstwa (np. stanice wędkarskie).	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion „Ślęża"	
Wytyczenie i oznakowanie szlaków w oparciu o zamki i płace subregionu	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Wytyczanie i oznakowanie szlaków w oparciu o dziedzictwo archeologiczne subregionu	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na

	lata 2014 – 2020.
Wytyczanie i oznakowanie szlaków w oparciu o dziedzictwo poprzemysłowe i obiekty techniki subregionu	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Organizacja imprez kulturalnych na bazie tradycji i historii subregionu	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Stworzenie produktu turystyki wypoczynkowej z wykorzystaniem Zbiornika Mietków (budowa niezbędnej infrastruktury wraz z usprawnieniem komunikacji)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Opracowanie i realizacja tematycznych szlaków samochodowych	Środki własne samorządów
Budowa ścieżek edukacyjnych wykorzystujących bogactwo fauny i flory	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Wykorzystanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Tworzenie nowych muzeów prezentujących w nowoczesny sposób dziedzictwo subregionu	Środki własne samorządów, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Bory Dolnośląskie	
Należy wykorzystać łagodne ukształtowanie terenu budowy szlaków pieszych i rowerowych (oferta dla całej rodziny)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy opracować zintegrowane plany wykorzystania walorów kulturowych subregionu	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy zmieniać funkcję pałaców, dworów, zabudowań folwarcznych na obiekty noclegowe	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy opracować i budować szlaki konne	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy rozwijać ofertę szlaków wodnych (kajakowych) w oparciu o występujące rzeki (przede wszystkim Bóbr)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Karkonosze i Góry Izerskie	
Tworzenie nowych szlaków turystycznych wyposażonych w infrastrukturę obsługującą turystów (oraz opracowanie koncepcji rozbudowy szlaków pieszych)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD

Kreowanie nowych imprez kulturalnych w oparciu tradycję i historię regionu	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Tworzenie oferty zimowych sportów ekstremalnych (np. Icebike, skialpinizm, snowboarding, snowbike czy iceclimbing) – oferta dla ludzi młodych szukających adrenaliny	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Zmiana funkcji zamków, pałaców, dworów, zabudowań folwarcznych na obiekty hotelarsko – konferencyjne	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Rozbudowa oferty pobytu w uzdrowiskach dla całych rodzin	Środki własne samorządów, środki prywatne przedsiębiorców, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Poszerzanie oferty w ramach turystyki uzdrowiskowej o nowe zabiegi zdrowotne (w ramach krótkich pobytów) oraz elementy turystyki wypoczynkowej (uwzględnienie ludzi młodych)	Środki własne samorządów, środki prywatne przedsiębiorców, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Nysa, Kwisa, Bóbr	
Opracowanie przebiegu nowych tras pieszych i rowerowych (uwzględniające rozlokowanie niezbędnej infrastruktury obsługującej turystów)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Opracowanie koncepcji stworzenia szlaków konnych w subregionie	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Przygotowanie pakietów turystycznych w zakresie uprawiania kajakarstwa	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Budowa nowych szlaków pieszych i rowerowych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Budowa szlaków konnych w subregionie	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Zmiana funkcji pałaców, dworów, zabudowań folwarcznych na obiekty noclegowe	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Subregion Pogórze Kaczawskiego	
Stworzenie pakietu w ramach krótkich wyjazdów (np. weekendowych) po zamkach i ruinach zamków na terenie subregionu	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Opracowanie koncepcji przebiegu nowych szlaków pieszych i rowerowych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD

Budowa produktu turystycznego w oparciu o obiekt UNESCO (kościół Pokoju w Jaworze)	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Opracowanie kompleksowego planu udostępniania wierz widokowych w subregionie	Środki własne samorządów
Budowa nowych szlaków rowerowych i pieszych wraz z konieczną infrastrukturą	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Wdrażanie produktów turystycznych w oparciu o potencjał kulturowy subregionu (imprezy, zabytki, historia i obyczaje)	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Subregion Sudety Wałbrzyskie	
Należy opracować koncepcję przebiegu nowych szlaków pieszych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy opracować pakiety tematyczne wykorzystujące walory kulturowe i przyrodnicze subregionu (charakter poznawczy i edukacyjny)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Opracowanie tematycznych wyjazdów w oparciu o doznania kulinarne (oferta dla ludzi młodych z zagranicy ciekawych nowych doznań)	Środki własne samorządów
W miarę możliwości należy restaurować zamki, pałace, dwory w celu wykorzystania ich do funkcji hotelowo – konferencyjnej	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Rozwój gospodarstw agro i ekoturystycznych oferujących całą gamę atrakcji w oparciu o walory przyrodnicze subregionu (zwiedzanie osobliwości przyrody, jazda konna, wędrówki piesze i rowerowe, smakowanie lokalnych potraw itd.)	Środki PROW (Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Działanie 4.1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Budowa nowych szlaków pieszych wraz z konieczną infrastrukturą	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Sowiogórski	
Należy opracować koncepcję tworzenia szlaków pieszych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy realizować zadania zwiększające dostępność oraz ofertę obiektów militarnych (pokazy multimedialne itp.)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy opracować pakiety turystyczne związane z eksploracją obiektów militarnych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy podjąć działania mające na celu	Środki własne właścicieli, Programy Ministra

rewitalizację i zmianę funkcji obiektów zabytkowych (zwiększenie dostępności, funkcja noclegowa)	MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy stworzyć nowe szlaki piesze z niezbędną infrastrukturą (uprawianie nordic walking)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy stworzyć sieć gospodarstw Agro i ekoturystycznych mających w swojej ofercie szereg atrakcji	Środki PROW (Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Działanie 4.1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Subregion Ziemia Kłodzka	
Należy tworzyć nowe szlaki piesze	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
W ofercie uzdrowiskowej należy stale rozszerzać ofertę o nowe zabiegi czy techniki leczenia	Środki prywatne przedsiębiorców
Na bazie walorów uzdrowiskowych należy rozwijać dodatkową ofertę związaną z poprawą urody i relaksem. w ofercie powinny znaleźć się krótkie wyjazdy (weekendowe)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy do oferty gospodarstw agro i ekoturystycznych dodawać nowe elementy np. jazdę konną, birdwatching, edukacje przyrodniczą	Środki własne właścicieli gospodarstw agro i ekoturystycznych.
Należy kreować nowe imprezy i wydarzenia kulturalne w oparciu o walory subregionu	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy rozbudowywać infrastrukturę niezbędna do uprawiania sportów zimowych w tym ekstremalnych	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Przedgórze Sudeckie	
Należy budować nowe szlaki piesze wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy budować produkty turystyczne w oparciu wyróżniające się obiekty np. kościół pokoju w Świdnicy (obiekt UNESCO)	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy opracować szlaki turystyczne łączące znane obiekty przemysłowe (np. dawne kopalnie) – funkcja poznawcza i edukacyjna	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy dostosować (wraz z restauracją) zabytkowe pałace i dwory do funkcji noclegowej z możliwością organizowania konferencji i szkoleń	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

	finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy kreować nowe produkty w oparciu o istniejące fortyfikacje	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy rozwijać produkty z zakresu turystyki wiejskiej	Środki PROW (Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Działanie 4.1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Subregion Dolina Odry Zachód	
Należy budować nowe szlaki piesze i rowerowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy rozwijać ofertę kulturową na bazie zabytków (w tym inscenizacje bitew, warsztaty pokazujące życie dawnych ludzi itp.)	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy podnosić standard bazy noclegowej i gastronomicznej	Środki prywatne przedsiębiorców, pożyczki w ramach Dolnośląskiego Funduszu Powierniczego, dotacje z PROW, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy rozwijać ofertę turystyki wiejskiej na bazie naturalnych walorów	Środki PROW (Działanie 312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Działanie 4.1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju), ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy budować ofertę w zakresie uprawiania paralotniarstwa (instruktorzy, sprzęt, miejsca do startu)	Środki własne samorządów i organizacji pozarządowych
Należy w większym stopniu dostosować pozostałości militarne (twierdza Głogów) do możliwości zwiedzania	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Na bazie pozostałości militarnych należy opracować pakiety produktów turystycznych (funkcja poznawcza i edukacyjna) skierowanych dla turystów odwiedzających subregion na krótki okres czasu	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy restaurować pałace i dwory w celu przystosowania ich do funkcji noclegowej oraz konferencyjno – szkoleniowej (turystyka biznesowa)	Środki własne właścicieli, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy poszerzyć katalog wydarzeń związanych z produkcją wina w Środzie Śląskiej (rozszerzanie oferty imprez)	Środki własne samorządów, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy budować ofertę produktów turystyki wodnej w oparciu o rzekę Odrę (budowanie pakietów łączących np. spływy	Środki własne samorządów, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

kajakowe z poznawaniem bogactwa przyrodniczego np. birdwatching)	ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Subregion Wrocław	
Należy budować nowe szlaki piesze w oparciu o liczne tereny zielone oraz zabytki	Środki własne miasta, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD
Należy budować ofertę usług i produktów turystycznych dla młodych ludzi (imprezy, clubbing, nocne życie)	Środki własne miasta
W oparciu o bogate życie kulturalne Wrocławia należy organizować nowe imprezy i wydarzenia	Środki własne miasta, Programy Ministra MKIDN, dotacje Samorządu Województwa, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020
Należy budować ofertę w zakresie krótkiego (kilkugodzinnego) zwiedzania dla turystów tranzytowych zabytki	Środki własne miasta
Należy zwiększyć dostępność zabytków w mieście (tworzenie szlaków tematycznych np. obiekty z tego samego okresu, obiekty spełniające podobne funkcje na przestrzeni lat, obiekty poprzemysłowe itp.) zabytki	Środki własne miasta, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki), środki UMWD, ewentualnie środki w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014 – 2020.
Należy opracować pakiety usług turystycznych skierowane do konkretnych grup odbiorców (oferta musi być złożona) w oparciu o zabytki	Środki własne miasta, środki z MSIT (konkurs ofert na zadania publiczne z zakresu turystyki)
Należy rozszerzać ofertę produktów w zakresie turystyki biznesowej (nowe hotele, sale konferencyjne itd.)	Środki prywatne przedsiębiorców
Koncepcje i rekomendacje dotyczące tworzenia nowych miejsc pracy do obsługi nowotworzonych usług i produktów turystycznych, w tym powstających na potrzeby EURO 2012	
Do obsługi obiektów noclegowych i gastronomicznych niezbędne jest zapewnienie kucharzy, kelnerów, barmanów, pomocy kuchennej. w hotelach występuje również zapotrzebowanie na stanowisko concierge, którego zadaniem jest obsługa gości w zakresie załatwiania różnych spraw związanych z ich pobytem np. rezerwacja biletów, środków transportu, miejsc w restauracji, czy też organizowanie atrakcji i rozrywki w czasie wolnym.	Środki prywatne, POKL, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Rozwój produktów turystycznych w zakresie szeroko rozumianej turystyki zdrowotnej będzie wymagał zapewnienia profesjonalnej obsługi poprzez menagerów spa, rehabilitantów, kosmetologów, masażystów, specjalistów od różnych technik relaksacji, animatorów turystyki i rekreacji, itd.	Środki prywatne, POKL, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Tworzenie nowych szlaków turystycznych tematycznych będzie wymagało zapewnienia odpowiedniej liczby przewodników zwłaszcza w turystyce kulturowej (powinni oni również zapewniać również usługę edukacyjną obok przewodnickiej)	Środki prywatne, POKL, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2

Dla prawidłowego rozwoju produktów turystyki aktywnej niezbędne będzie zapewnienie zawodowych instruktorów dla szeregu dyscyplin: instruktorzy narciarstwa zajadowego, biegowego, zimowych sportów ekstremalnych, nordic walking, jazdy konnej, paralotniarstwa, kolarstwa szosowego i górskiego, rekreacji ruchowej, oraz turystyki i sportów ekstremalnych	Środki prywatne, POKL, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Dla sprawnego funkcjonowania informacji i promocji turystycznej oraz sprzedaży usług i produktów turystycznych konieczne jest zwiększenie liczby informatorów turystycznych odpowiednio przygotowanych (także pracowników call center z uprawnieniami kilku kategorii czy klas) oraz specjalistów z zakresu wykorzystania technologii informacyjno – komunikacyjnych w turystyce (informacja, promocja i sprzedaż za pomocą Internetu, e-usługi, e-marketing)	Środki prywatne, POKL, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Ważnym elementem zapewniającym profesjonalną kadrę powinny być szkolenia w zakresie języków obcych (dostosowanych do rynków migracji turystycznych, w tym niszowych i perspektywicznych) i technik komunikacji z klientem wśród całej kadry turystycznej (szczególnie tej mającej bezpośredni kontakt z klientem)	Środki prywatne, POKL, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Należy zapewnić profesjonalnych organizatorów czasu wolnego zarówno dla dzieci jak i dorosłych: o Kids Entertainer - animator zajmujący się grami i zabawami dla dzieci i młodzieży (najczęściej od 3 do 16 lat), o Sport Entertainer - animator organizujący, sędziujący i koordynujący rozrywki sportowe turystów, o Show Entertainer - animator zajmujący się wieczornymi występami (np. karaoke, skecze, wybory miss hotelu itp.)	Środki prywatne, POKL, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Istotny dla rozwoju produktów i usług turystycznych jest profesjonalizm kadr zatrudnionych w jednostkach samorządy terytorialnego, stąd ważne jest zapewnienie odpowiednio wykwalifikowanych kadr na stanowiskach odpowiedzialnych za promocję, rozwój turystyki, obsługę informatyczną stron internetowych	Środki własne samorządów, POKL, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2 Szkolenia marketingowe realizowane przez POT (dotacja z Programu operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, działanie 6.4)
Rozwojowi produktów i usług turystycznych powinien towarzyszyć wzrost bezpieczeństwa turystów. w związku z tym należy zapewnić odpowiednie kadry utrzymujące porządek i bezpieczeństwo m.in.: Policja, Straż Pożarna, Straż Miejska, WOPR, GOPR. Ważne	POKL np.: Poddziałanie: 5.2.3 Podnoszenie kompetencji kadr służb publicznych, Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

jest w tym zakresie podnoszenie ich kwalifikacji (również jeżeli chodzi o znajomości języków obcych).	

Źródło: Opracowanie własne

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

Załącznik nr 5 – Korelacja rekomendacji dotyczących tworzenia nowych miejsc pracy do obsługi nowoutworzonych usług i produktów turystycznych, w tym powstających na potrzeby EURO 2012 z priorytetami, działaniami zapisanymi w dokumentach strategicznych.

Tabela 1. Korelacja rekomendacji z priorytetami, działaniami zapisanymi w dokumentach strategicznych.

Koncepcje i rekomendacje dotyczące tworzenia nowych miejsc pracy do obsługi nowotworzonych usług i produktów turystycznych, w tym powstających na potrzeby EURO 2012	
Korelacja rekomendacji z priorytetami, działaniami zapisanymi w dokumentach strategicznych	
Do obsługi obiektów noclegowych i gastronomicznych niezbędne jest zapewnienie kucharzy, kelnerów, barmanów, pomocy kuchennej. w hotelach występuje również zapotrzebowanie na stanowisko concierge, którego zadaniem jest obsługa gości w zakresie załatwiania różnych spraw związanych z ich pobytem np. rezerwacja biletów, środków transportu, miejsc w restauracji, czy też organizowanie atrakcji i rozrywki w czasie wolnym.	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska w zakresie działania 4.1. Rozwój wykwalifikowanych kadr gospodarki turystycznej. Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie II. 1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr operacyjnych w turystyce. Rekomendacja wpisuje się również w założenia Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Rozwój produktów turystycznych w zakresie szeroko rozumianej turystyki zdrowotnej będzie wymagał zapewnienia profesjonalnej obsługi poprzez menagerów spa, rehabilitantów, kosmetologów, masażystów, specjalistów od różnych technik relaksacji, animatorów turystyki i rekreacji, itd.	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska w zakresie działania 4.1. Rozwój wykwalifikowanych kadr gospodarki turystycznej. Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie II. 1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr operacyjnych w turystyce. Rekomendacja wpisuje się również w założenia Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Tworzenie nowych szlaków turystycznych tematycznych będzie wymagało zapewnienia odpowiedniej liczby przewodników zwłaszcza w turystyce kulturowej (powinni oni również zapewniać również usługę edukacyjną obok przewodnickiej)	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska w zakresie działania 4.1. Rozwój wykwalifikowanych kadr gospodarki turystycznej Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie II. 1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr operacyjnych w

	turystyce. Rekomendacja wpisuje się również w założenia Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Dla prawidłowego rozwoju produktów turystyki aktywnej niezbędne będzie zapewnienie zawodowych instruktorów dla szeregu dyscyplin: instruktorzy narciarstwa zajadowego, biegowego, zimowych sportów ekstremalnych, nordic walking, jazdy konnej, paralotniarstwa, kolarstwa szosowego i górskiego, rekreacji ruchowej, oraz turystyki i sportów ekstremalnych	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska w zakresie działania 4.1. Rozwój wykwalifikowanych kadr gospodarki turystycznej. Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie II. 1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr operacyjnych w turystyce. Rekomendacja wpisuje się również w założenia Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Dla sprawnego funkcjonowania informacji i promocji turystycznej oraz sprzedaży usług i produktów turystycznych konieczne jest zwiększenie liczby informatorów turystycznych odpowiednio przygotowanych (także pracowników call center z uprawnieniami kilku kategorii czy klas) oraz specjalistów z zakresu wykorzystania technologii informacyjno – komunikacyjnych w turystyce (informacja, promocja i sprzedaż za pomocą Internetu, e-usługi, e-marketing)	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska w zakresie działania 4.1. Rozwój wykwalifikowanych kadr gospodarki turystycznej. Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie II. 1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr operacyjnych w turystyce. Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie III. 1.2. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w rozwoju systemu informacji i rezerwacji turystycznej. Rekomendacja wpisuje się w Marketingową Strategię Polski w Sektorze Turystyki na lata 2008-2015, Cel operacyjny 2 Rozszerzenie atrakcyjnego wizerunku produktów turystycznych przez działania marketingowe, działanie Szkolenia i prezentacje dobrych praktyk. Ponadto wpisuje się w Cel operacyjny 3 Stworzenie sprawnego i efektywnego systemu informacji turystycznej w celu poprawy jakości komunikacji i obsługi turystów, działanie Szkolenia kadr kierowniczych „it" oraz informatorów turystycznych. Rekomendacja wpisuje się również w założenia Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Ważnym elementem zapewniającym profesjonalną kadrę powinny być	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Projekt pn. "Ocena szans rozwojowych w turystyce Dolnego Śląska w kontekście Mistrzostw Europy 2012"
POKL.08.01.04-02-001/09"

szkolenia w zakresie języków obcych (dostosowanych do rynków migracji turystycznych, w tym niszowych i perspektywicznych) i technik komunikacji z klientem wśród całej kadry turystycznej (szczególnie tej mającej bezpośredni kontakt z klientem)	w zakresie działania 4.1. Rozwój wykwalifikowanych kadr gospodarki turystycznej. Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie II. 1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr operacyjnych w turystyce. Rekomendacja wpisuje się również w założenia Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Należy zapewnić profesjonalnych organizatorów czasu wolnego zarówno dla dzieci jak i dorosłych: o Kids Entertainer - animator zajmujący się grami i zabawami dla dzieci i młodzieży (najczęściej od 3 do 16 lat), o Sport Entertainer - animator organizujący, sędziujący i koordynujący rozrywki sportowe turystów, o Show Entertainer - animator zajmujący się wieczornymi występami (np. karaoke, skecze, wybory miss hotelu itp.)	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska w zakresie działania 4.1. Rozwój wykwalifikowanych kadr gospodarki turystycznej. Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie II. 1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr operacyjnych w turystyce. Rekomendacja wpisuje się również w założenia Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, np.: Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie Poddziałanie 8.1.1 oraz 8.1.2
Istotny dla rozwoju produktów i usług turystycznych jest profesjonalizm kadr zatrudnionych w jednostkach samorządy terytorialnego, stąd ważne jest zapewnienie odpowiednio wykwalifikowanych kadr na stanowiskach odpowiedzialnych za promocję, rozwój turystyki, obsługę informatyczną stron internetowych	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska w zakresie działania 5.1.1. Wzmocnienie turystyki w strukturach jednostek samorządu terytorialnego. Rekomendacja wpisuje się w Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, działanie II.2.2 Wsparcie kadr rządowych i samorządowych
Rozwojowi produktów i usług turystycznych powinien towarzyszyć wzrost bezpieczeństwa turystów. w związku z tym należy zapewnić odpowiednie kadry utrzymujące porządek i bezpieczeństwo m.in.: Policja, Straż Pożarna, Straż Miejska, WOPR, GOPR. Ważne jest w tym zakresie podnoszenie ich kwalifikacji (również jeżeli chodzi o znajomości języków obcych).	Rekomendacja wpisuje się w Aktualizację Programu Rozwoju Turystyki dla Dolnego Śląska w zakresie działania 4.2. Przygotowanie służb publicznych oraz pracowników sektora usług około turystycznych do obsługi. Rekomendacja wpisuje się również w założenia Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, np.: Poddziałanie: 5.2.3 Podnoszenie kompetencji kadr służb publicznych, Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Źródło: Opracowanie własne